

Startside>Anlægelse af retssag>Hvor og hvordan>Hvilket lands love gælder?**Hvilket lands love gælder?**

Hvis man er involveret i en sag, hvor ikke alle sagens elementer er knyttet til samme land, er det nødvendigt at fastlægge, hvilken lovgivning der skal anvendes af den domstol, som skal træffe afgørelse om sagens realitet.

I takt med den stigende internationale handel og den øgede rejseaktivitet stiger også risikoen for, at en virksomhed eller en enkeltperson kan blive involveret i en tvist, som har et internationalt element. Dette internationale element kan f.eks. være, at parterne ikke har samme nationalitet, at de bor i forskellige lande, eller at de har indgået en kontrakt om en transaktion, der skal foregå i udlandet.

I tilfælde af en tvist er det ikke nok at fastslå, hvilken domstol der har international **jurisdiktion** til at behandle og afgøre sagen. Det skal også fastslås, hvilken lovgivning der skal anvendes til at afgøre sagens realitet.

Vælg det relevante lands flag for at få detaljerede nationale oplysninger.

Sidste opdatering: 03/04/2024

Denne side vedligeholdes af Europa-Kommissionen. Oplysningerne på denne side afspejler ikke nødvendigvis Europa-Kommissionens officielle holdning. Kommissionen påtager sig intet ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Der henvises til den juridiske meddelelse, for så vidt angår de regler om ophavsret, der gælder for EU-websiderne.

Hvilket lands love gælder? - Belgien**1 Retskilder****1.1 National ret**

I Belgien er de bindende retskilder lovgivning, generelle retsprincipper og sædvaneret. Lovgivning skal vedtages af en offentlig myndighed. De generelle retsprincipper er juridisk bindende, da der i samfundet er enighed om deres juridiske værdi, mens sædvaneretten består af uskrevne retsregler i form af generelt accepteret skik og brug.

I Belgien er det ikke et krav, at domstolene følger præcedens. Retspraksis som f.eks. retsvidenskabelige udtalelser har stor betydning, men er ikke bindende. Retsafgørelser har kun gyldighed for sagens parter og er ikke bindende for andre dommere, der pådømmer lignende sager. Kun forfatningsdomstolen (*Cour constitutionnelle/Grondwettelijk Hof*) kan kræve, at andre domstole følger dens præcedens. Selv en dom fra kassationsdomstolen (*Cour de cassation/Hof van Cassatie*), som måske omstøder en dom fra en ret i lavere instans og henviser den til fornyet behandling, indeholder ingen instrukser, der er bindende for den ret, der forestår den fornyede behandling. Kun hvis kassationsdomstolen for anden gang afsiger dom i samme sag, bliver indholdet af den pågældende dom bindende for den ret, der skal afsige den endelige dom.

1.2 Internationale aftaler

Bemærk,

at det føderale udenrigsministerium (*Service public fédéral Affaires étrangères*) har en database, som giver et overblik over de bilaterale og multilaterale konventioner, der er undertegnet siden 1987:

 <https://diplomatie.belgium.be/fr/traites>

 <https://diplomatie.belgium.be/fr/traites>

 <https://diplomatie.belgium.be/fr/traites>

 <https://diplomatie.belgium.be/fr/traites>

Mange af de for Belgien gældende konventioner offentliggøres i deres fulde ordlyd i det belgiske statstidende (*Moniteur belge/Belgisch Staatsblad*), der siden 1997 har kunnet findes i elektronisk format på: <https://justice.belgium.be>.

Mange af de konventioner, der blev undertegnet før 1987, findes også i deres fulde ordlyd på samme websted under "Législation consolidée"/"Geconsolideerde Wetgeving" (2 800 registreringer pr. 1. august 2004).

Belgien er i princippet en suveræn stat, som har den højeste myndighed over dem, der er underlagt de belgiske domstoles kompetence. I kraft af samfundets tiltagende internationalisering er Belgien dog i stadig stigende grad bundet af overnationale og internationale organisationers og institutioners regler. Især Den Europæiske Union (EU), De Forenede Nationer (FN), Den Nordatlantiske Traktats Organisation (NATO) og Europarådet har sat deres præg på belgisk lovgivning med deres vedtagelse af traktater og bestemmelser (som finder direkte anvendelse eller ej) og indførelse af direktiver om og processer for retlig harmonisering med henblik på at få medlemmerne af disse organisationer til at ensrette deres nationale retsorden.

De menneskerettighedskonventioner, der finder direkte anvendelse i Belgien, er den europæiske menneskerettighedskonvention og den europæiske socialpagt, som begge er vedtaget af Europarådet. De tilsvarende FN-tekster er henholdsvis den internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder og den internationale konvention om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder.

Som overnational organisation har EU stor indflydelse på sine medlemsstater, og hermed også Belgien. EU's vigtigste retsakter er forordninger, der finder direkte anvendelse, og direktiver, som medlemsstaterne selv skal gennemføre.

Et utal af institutioner og organisationer arbejder aktivt med at udvikle forskellige retsgrene, herunder international privatret, international strafferet og international handelsret og økonomisk ret, bl.a. De Forenede Nationer, UNCITRAL, Haagerkonferencen om International Privatret, UNIDROIT, Europarådet, Den Europæiske Union og De Europæiske Fællesskaber, Den Internationale Civilstandskommission, Den Internationale Søfartsorganisation (IMO), IATA (luftfart) og Beneluxunionen for blot at nævne nogle stykker.

1.3 Vigtigste bilaterale aftaler

Både forbundsmyndighederne og myndighederne i Belgiens delstatsenheder kan undertegne bilaterale konventioner med andre lande eller regioner i verden, under forudsætning af at emnet ligger inden for deres kompetenceområde. De fleste af disse konventioner indgås med nabolande eller lande, som Belgien har tætte eller vigtige handelsforbindelser med.

2 Anvendelse af lovvalgsregler

Lov af 16. juli 2004 om international privatret (i det følgende benævnt "loven") blev offentliggjort i det belgiske statstidende den 27. juli 2004. Den findes her:

 ["Législation consolidée"](#).

Nedenfor redegøres for situationen ifølge loven om international privatret. Lovens bestemmelser, der vedrører såvel international kompetence som virkningerne af udenlandske domme og notarialdokumenter, finder anvendelse i retssager anlagt efter lovens ikrafttræden og på domme og notarialdokumenter afsagt/udarbejdet efter lovens ikrafttræden. Tidligere sager, der ikke falder ind under lovens overgangsordninger, reguleres i henhold til en bred vifte af love samt retspraksis og retsvidenskabelige værker. Følgende websteder kan være nyttige:

- <https://www.law.kuleuven.be/ipr/en>
- <https://www.ipr.be/fr>
- <https://www.dipr.be/fr>

Loven finder kun anvendelse i sager, der ikke reguleres efter internationale konventioner, EU-lovgivning eller særlovgivning.

2.1 Myndighedernes anvendelse af lovvalgsregler

De belgiske dommere anvender ikke kun belgisk lovgivning. Ofte skal de afsige dom med udgangspunkt i en udenlandsk lov.

Efter belgisk lovgivning om international privatret skal udenlandsk lovgivning anvendes med udgangspunkt i den fortolkning, der er accepteret i det pågældende land. Hvis ikke retten selv kan afklare indholdet af den udenlandske lov, kan den anmode om bistand fra parterne. Når det er åbenlyst, at retten ikke kan afklare indholdet af den udenlandske lov inden for en rimelig tidsfrist, skal den anvende belgisk lovgivning (lovens artikel 15).

2.2 Renvoi (tilbagevisning og viderehenvisning)

Efter lovens vedtagelse accepteres *renvoi* (tilbagevisning og viderehenvisning) generelt ikke længere (lovens artikel 16). Loven indeholder dog en undtagelse for den lov, der finder anvendelse på juridiske personer (lovens artikel 110), og en mulighed for *renvoi* til belgisk lovgivning i forbindelse med fysiske personers rets- og handleevne (se nedenfor).

2.3 Ændret tilknytning

En tilknytningsfaktor kan variere i tid (f.eks. nationalitet) eller rum (f.eks. sædvanligt opholdssted).

I loven om international privatret præciseres, hvilke regler der skal anvendes i de mest almindelige situationer, hvor der har fundet en ændring af tilknytningsfaktoren sted.

For så vidt angår et ægteskabs retsvirkninger, er den første tilknytningsfaktor efter loven ægtefællernes sædvanlige opholdssted på det tidspunkt, hvor retsvirkningerne gøres gældende (lovens artikel 48).

I forbindelse med slægtskab fastsættes det i loven, at gældende lovgivning er loven i det land, hvor den person, hvis slægtskab sagen vedrører, er statsborger på tidspunktet for barnets fødsel (artikel 62).

Tinglige rettigheder reguleres efter loven i den stat, hvor aktivet befinder sig på det tidspunkt, hvor rettigheden gøres gældende. Det fastsættes dog i loven, at erhvervelse og fortabelse af sådanne rettigheder reguleres efter loven i den stat, hvor aktivet befinder sig på tidspunktet for de handlinger eller faktiske omstændigheder, der ligger til grund for rettighedens erhvervelse eller fortabelse (lovens artikel 87).

2.4 Undtagelser fra anvendelsen af lovvalgsreglerne

De almindelige lovvalgsregler finder ikke anvendelse i en række sager, som er fastsat i loven.

1. I undtagelsestilfælde finder den efter loven gældende lovgivning ikke anvendelse, når det under hensyntagen til alle forhold er åbenlyst, at situationen kun har en meget svag tilknytning til Belgien og er meget tæt knyttet til en anden stat. I sådanne tilfælde finder lovgivningen i denne anden stat anvendelse (lovens artikel 19).
2. Ufravigelige eller offentligretlige bestemmelser i belgisk lovgivning, som regulerer en international situation uden hensyntagen til den lov, der fastsættes i lovvalgsreglerne, finder fortsat anvendelse (lovens artikel 20).
3. Der gælder en undtagelse i henhold til grundlæggende internationale retsprincipper, som gør det muligt at undlade at anvende visse aspekter af en udenlandsk lov, hvis retsvirkningerne ville være uacceptable i den belgiske retsorden (lovens artikel 21).

2.5 Vurdering af den relevante fremmede lov

Den belgiske ret kan kræve, at parterne fastlægger den udenlandske lovs indhold og anvendelsesområde. Retten kan endvidere anvende den europæiske konvention om oplysninger om fremmed ret, der blev undertegnet den 7. juni 1968 i London. Når der stilles krav om officielt bekræftet dokumentation, anmodes parten om at forelægge et såkaldt "certificat de coutume" – en erklæring, hvorved den kompetente udenlandske myndighed forelægger officielt bekræftet dokumentation for de bestemmelser, der finder eller fandt anvendelse i det pågældende land.

3 Lovvalgsregler

Når den belgiske ret er kompetent efter de allerede nævnte bestemmelser, skal den stadig overveje, hvilken lov den bør anvende i en sag. Det spørgsmål afgør den i henhold til belgisk lov om international privatret. Alt efter sagens genstand er der forskellige faktorer, der kan knytte sagen til en bestemt retsorden. Loven om international privatret er struktureret efter emne og angiver de relevante tilknytningsfaktorer inden for de enkelte emneområder. Nogle af disse emneområder behandles nedenfor.

3.1 Kontraktlige forpligtelser og retsakter

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 593/2008 af 17. juni 2008 om lovvalgsregler for kontraktlige forpligtelser, som går under betegnelsen "Rom I-forordningen", finder anvendelse. Loven om international privatret udvider anvendelsesområdet for den gamle Romkonvention fra 1980 til de kontraktforhold, der var udelukket fra konventionens anvendelsesområde. Loven burde inden for kort tid blive ajourført, så den tager højde for den situation, der opstår som følge af den gamle Romkonventions erstatning med Rom I-forordningen.

Visse forhold, som er udelukket fra forordningens anvendelsesområde, reguleres imidlertid efter særlige regler, enten

- i henhold til internationale konventioner (navnlig Genèvekonventionen af 7. juni 1930 angående visse lovkonkollisioner inden for vekselrettens område og Genèvekonventionen af 19. marts 1931 angående visse lovkonkollisioner inden for checkrettens område) eller
- i henhold til specifikke bestemmelser i loven (navnlig artikel 124 om trust og artikel 111 om partnerskabsaftaler).

Endelig bør det bemærkes, at visse internationale konventioner i henhold til artikel 25 i forordningen fortsat finder anvendelse, nemlig:

- Budapestkonventionen af 21. juni 2001 om transportaftalen ved godstransport ad indre vandveje
- den internationale konvention om hjælp og bjærgning, der blev undertegnet i London den 28. april 1989
- de internationale konventioner om ensartede regler for skibes sammenstød samt hjælp og bjærgning til søs, som blev undertegnet i Bruxelles den 23. september 1910, og den dertilhørende undertegnelsesprotokol.

3.2 Erstatning uden for kontraktforhold

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 864/2007 af 11.7.2007 om lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontrakt, som går under betegnelsen "Rom II-forordningen", finder anvendelse. Loven om international privatret udvider forordningens anvendelsesområde til forhold, der er udelukket fra dens anvendelsesområde.

Visse forhold, som ikke er omfattet af forordningen, reguleres imidlertid efter særlige regler. Således reguleres den forpligtelse, der udspringer af en ærekrænkelse eller af en krænkelse af privatlivets fred eller af individets rettigheder, efter sagsøgers valg efter loven i den stat, hvor handlingen eller skaden opstod eller truede med at opstå, medmindre den ansvarlige person godtgør, at han eller hun ikke kunne have forudset, at skaden ville opstå i den pågældende stat (lovens artikel 99).

Det bør bemærkes, at visse internationale konventioner i henhold til artikel 28 i forordningen fortsat finder anvendelse, nemlig:

- Haagerkonventionen af 4. maj 1971 om lovvalgsregler ved trafikulykker

- den internationale konvention om tilvejebringelse af ensartede regler i sager vedrørende skibes sammenstød, den internationale konvention om indførelse af visse ensartede regler angående den strafferetlige kompetence i tilfælde af skibssammenstød og andre søulykker og den internationale konvention om tilvejebringelse af ensartede regler for arrest i søgående skibe, som alle blev undertegnet i Bruxelles den 10. maj 1952
- den internationale konvention om hjælp og bjærgning, som blev undertegnet i London den 28. april 1989
- konventionen om meddelelse af europæiske patenter, München, 5. oktober 1973
- den internationale konvention af 29. maj 1933 angående indførsel af visse ensartede regler om arrest i luftfartøjer
- de internationale konventioner om ensartede regler for skibes sammenstød samt hjælp og bjærgning til søs, som blev undertegnet i Bruxelles den 23. september 1910, og den dertilhørende undertegningsprotokol.

3.3 Personalstatut, aspekter vedrørende civil status (navn, bopæl, funktion)

Medmindre andet er fastsat i loven om international privatret, er det lovgivningen i den stat, hvor den pågældende person er statsborger, der finder anvendelse i sager vedrørende personens rets- og handleevne (national lov). Samme regel gælder for ændring af køn (lovens artikel 35b).

For så vidt angår fysiske personers rets- og handleevne, indeholder loven en bestemmelse om delvis *renvoi*, idet spørgsmålet vil blive reguleret efter belgisk ret, hvis det af den udenlandske lov fremgår, at belgisk ret finder anvendelse (lovens artikel 34).

I overensstemmelse med det generelle princip fastsættes efternavne og fornavne ifølge lovgivningen i den stat, hvor den pågældende person er statsborger (lovens artikel 37, stk. 1), eller lovgivningen i en af de stater, hvor den pågældende person er statsborger, hvis denne har flere statsborgerskaber (lovens artikel 37, stk. 2).

3.4 Fastlæggelse af forældre-barn-forhold, herunder adoption

3.4.1 Fastlæggelse af forældre-barn-forhold

For så vidt angår fastlæggelse af gældende lovgivning, fastsættes det i artikel 62, stk. 2, første afsnit, i lov om international privatret, at bestemmelse og bestridelse af en persons slægtskab som hovedregel reguleres efter loven i den stat, hvor den pågældende person er statsborger på tidspunktet for barnets fødsel eller, hvis bestemmelsen af slægtskab udspringer af en frivillig handling, på tidspunktet for denne handling.

Hvis den lovgivning, der skal anvendes, ikke indeholder krav om samtykke i forbindelse med fastlæggelse af slægtskab ved en frivillig handling, fastlægges kravet og betingelserne for samtykke, herunder den måde, det skal udtrykkes på, ifølge lovgivningen i den stat, på hvis område vedkommende har sædvanligt opholdssted på tidspunktet for samtykket (lovens artikel 62, stk. 1, afsnit 2).

3.4.2 Adoption

Betingelserne for adoption reguleres efter national lovgivning i adoptantens hjemland eller den fælles nationale lovgivning i adoptanternes hjemland. Hvis adoptanterne ikke er af samme nationalitet, reguleres betingelserne efter lovgivningen i det land, hvor de har sædvanligt opholdssted, og ellers efter belgisk ret (lovens artikel 67).

Den lovgivning, der finder anvendelse på de forskellige former for påkrævet samtykke, er loven i den stat, hvor adoptivbarnet har sædvanligt opholdssted.

Hvis denne lov ikke kræver, at adoptivbarnet og dets forældre og indehaverne af forældremyndigheden skal give samtykke, eller hvis den ikke giver mulighed for adoption, reguleres deres samtykke efter belgisk ret (lovens artikel 67 og 68).

3.5 Ægteskab, ugifte/samlevende, partnerskaber, skilsmisse, separation og underholdspligt

3.5.1 Ægteskab

Ved fastlæggelse af, hvilken lov der finder anvendelse på ægteskab, skelnes der i loven om international privatret mellem:

Ægteskabsløftet: lovgivningen i den stat, hvor de kommende ægtefæller har sædvanligt opholdssted, og ellers lovgivningen i den stat, hvor de to kommende ægtefæller er statsborgere, og ellers belgisk lovgivning (lovens artikel 45)

Ægteskabets indgåelse: begge ægtefællers nationale lovgivning, eventuelt med undtagelse af ægteskaber mellem personer af samme køn, hvor en bestemmelse i en udenlandsk lov, som forbyder et sådant ægteskab, tilsidesættes, hvis en af ægtefællerne er statsborger eller har sædvanligt opholdssted i en stat, hvor et sådant ægteskab er tilladt efter lovgivningen (lovens artikel 46)

Formaliteter: lovgivningen i den stat, hvor ægteskabet indgås (lovens artikel 47)

Ægteskabets retsvirkninger: lovgivningen i den stat, hvor ægtefællerne har sædvanligt opholdssted, og ellers lovgivningen i den stat, hvor begge ægtefæller er statsborgere, og ellers belgisk lovgivning (lovens artikel 48).

3.5.2 Ugifte/samlevende og partnerskaber

I forbindelse med partnerskaber eller en hvilken som helst form for registreret samliv skelnes der i belgisk lovgivning mellem forhold mellem samlevende, der skaber et bånd svarende til et ægteskab, og forhold, der ikke skaber et sådant ægteskabeligt bånd.

Førstnævnte forhold reguleres efter den lovgivning, der finder anvendelse på ægteskaber (se ovenfor), mens det i forhold mellem samlevende, der ikke skaber et bånd svarende til et ægteskab, er lovgivningen i den stat, hvor samlivet blev registreret første gang, der finder anvendelse.

Der findes ingen specifikke bestemmelser om uregistreret samliv.

3.5.3 Skilsmisse og separation

Bestemmelserne i Rådets forordning (EU) af 20. december 2010 om indførelse af et forstærket samarbejde om lovvalgsreglerne i forbindelse med skilsmisse og separation ("Rom III-forordningen") finder generel anvendelse på skilsmisse og separation. Ægtefællerne kan selv vælge, hvilken lov der skal finde anvendelse, hvilket skal ske senest ved det første fremmøde ved den ret, der behandler ansøgningen om skilsmisse eller separation.

3.5.4 Underholdspligt

I artikel 15 i Rådets forordning (EF) nr. 4/2009 af 18. december 2008 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser og samarbejde vedrørende underholdspligt henvises der til Haagerprotokollen af 23. november 2007 til bestemmelse af, hvilken lov der skal anvendes på underholdspligt. Generelt er det lovgivningen i den stat, hvor fordringshaver har sædvanligt opholdssted, der finder anvendelse. Der findes dog særlige regler for forholdet mellem børn og deres forældre, for personer under 21 år i deres forhold til andre end deres forældre, mellem ægtefæller og tidligere ægtefæller og mellem personer, hvis ægteskab er brudt sammen. Protokollen indeholder endvidere en bestemmelse, som giver parterne mulighed for at vælge, hvilken lov der skal finde anvendelse.

Derudover finder Haagerkonventionen af 24. oktober 1956 om, hvilken lov der finder anvendelse på underholdspligt over for børn, anvendelse i forhold mellem Belgien og en stat, som har undertegnet konventionen, men ikke har ratificeret ovennævnte Haagerprotokol af 23. november 2007.

3.6 Formueforholdet mellem ægtefæller

Ægtefællerne kan selv vælge, hvilken lov der skal finde anvendelse på ægteskabets formueordning. Valget er dog begrænset til enten lovgivningen i den stat, hvor ægtefællerne havde deres første sædvanlige opholdssted efter ægteskabets indgåelse, **eller** den ene ægtefælles nationale lovgivning (lovens artikel 49).

Såfremt der ikke træffes et sådant valg, reguleres ægteskabets formueordning efter lovgivningen i den stat, hvor ægtefællerne havde deres første sædvanlige opholdssted efter ægteskabets indgåelse. Hvis de ikke havde sædvanligt opholdssted i den samme stat, finder lovgivningen i den stat, hvor begge ægtefæller var statsborgere på tidspunktet for ægteskabets indgåelse, anvendelse. I andre tilfælde er det lovgivningen i den stat, hvor ægteskabet blev indgået, der finder anvendelse (lovens artikel 51).

3.7 Arv i henhold til lov eller testamente

Dette område reguleres af forordning (EU) nr. 650/2012 af 4. juli 2012 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser vedrørende arv, og om accept og fuldbyrdelse af officielt bekræftede dokumenter vedrørende arv og om indførelse af et europæisk arvebevis.

3.8 Ejendomsret

Det sted, hvor en ejendom er beliggende, anvendes også til at fastslå, hvilken lovgivning der finder anvendelse (artikel 87 i lov om international privatret).

3.9 Insolvens

Konkurs reguleres af forordning (EF) nr. 1346/2000 af 29. maj 2000 om konkurs. Det grundlæggende princip i forordningen er, at der gennemføres en hovedinsolvensbehandling, som eventuelt kan følges op med sekundære territoriale insolvensbehandlinger.

Sidste opdatering: 17/12/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Hvilket lands love gælder? - Bulgarien

1 Retskilder

1.1 National ret

De væsentligste bestemmelser i den bulgarske internationale privatret findes i loven om international privatret (*Kodeks na mezhdunarodnoto chastno pravo, KMCP*). Ifølge den generelle regel til bestemmelse af, hvilken lov der finder anvendelse på privatretlige forhold med en international dimension, er disse forhold underlagt loven i det land, til hvilket de har den nærmeste tilknytning.

I henhold til forfatningen udgør de internationale aftaler, som Bulgarien har ratificeret, en del af landets lovgivning og har forrang over national ret.

De regler om lovkonflikter, der finder anvendelse på civile sager, findes ligeledes i den civile retsplejelov (*Grazhdanski protsesualen kodeks, GPK*).

1.2 Internationale aftaler

Se ovenfor.

1.3 Vigtigste bilaterale aftaler

Se ovenfor.

2 Anvendelse af lovvalsregler

2.1 Myndighedernes anvendelse af lovvalsregler

I henhold til artikel 28 i KMCP undersøges det automatisk, hvilken ret der har international kompetence i en sag, uden at parterne skal anmode om det.

Afgørelsen herom kan appelleres, eller der kan iværksættes kassationsappel. Retten skal have kendskab til og anvende reglerne om lovkonflikter.

Når gældende lovgivning afhænger af de faktiske omstændigheders eller retsforholdets klassificering, klassificeres disse efter bulgarsk lovgivning, idet retten tager højde for omstændighedernes eller retsforholdets internationale dimension.

2.2 Renvoi (tilbagevisning og viderehenvisning)

I bulgarsk international privatret er man bekendt med og anvender retspraksis med hensyn til *renvoi*. *Renvoi* til bulgarsk lovgivning og til et tredjelandets lovgivning er ikke tilladt i forbindelse med:

1. juridisk status for juridiske personer og enheder, der ikke har status som juridisk person
2. formelle krav til retshandler
3. lovvalg
4. underholdsbidrag
5. kontraktforhold
6. forhold uden for kontrakt.

I henhold til artikel 40, stk. 3, i KMCP er det, når *renvoi* er tilladt, bulgarsk materiel ret eller tredjelandets materielle ret, der finder anvendelse.

2.3 Ændret tilknytning

Hvis grundlaget for den internationale kompetence fandtes på tidspunktet for sagens indledning, opretholdes denne kompetence, også selv om grundlaget derfor går tabt i løbet af sagen, jf. artikel 27 i KMCP. Hvis ikke der på tidspunktet for sagens indledning var grundlag for international kompetence, opstår den, hvis der i løbet af sagen viser sig at være et sådant grundlag.

En efterfølgende ændring af de forhold, på baggrund af hvilke det blev fastlagt, hvilken lov der fandt anvendelse, har ikke tilbagevirkende kraft, jf. artikel 42 i KMCP.

Hvis et aktiv flyttes efter stiftelse eller bortfald af en tinglig rettighed, ændres den gældende ret tilsvarende. Såfremt et aktiv flyttes, kan de rettigheder, der er opnået på baggrund af loven i det land, som aktivet flyttes fra, ikke udøves i modstrid med loven i det land, som aktivet nu befinder sig i, jf. artikel 66 i KMCP. Parter i en kontrakt kan til enhver tid beslutte, at kontrakten skal være underlagt en anden lov end den, den hidtil har været underlagt, jf. artikel 93, stk. 4, i KMCP.

2.4 Undtagelser fra anvendelsen af lovvalsreglerne

En bestemmelse i fremmed ret finder ikke anvendelse, hvis konsekvenserne af denne anvendelse er åbenlyst i modstrid med de bulgarske retsprincipper. Anvendelsen af reglerne om lovkonflikter i loven om international privatret har ingen indflydelse på anvendelsen af bulgarsk lovgivnings ufravigelige regler, som i betragtning af deres indhold og formål skal anvendes uafhængigt af *renvoi* til fremmed ret.

Retten kan tage højde for ufravigelige regler i et andet land, som forholdet har en nær tilknytning til, hvis disse regler i overensstemmelse med loven i det land, de hidrører fra, skal anvendes uafhængigt af, hvilken lov der i henhold til loven om international privatrets regel om lovkonflikter finder anvendelse. For at afgøre, om der skal tages hensyn til sådanne særlige ufravigelige regler, skal retten tage deres art og formål samt konsekvenserne af deres anvendelse eller ikke-anvendelse i betragtning.

Hvis der er anlagt søgsmål mod flere sagsøgte, er de bulgarske domstole kompetente, hvis der er grundlag for denne kompetence i forhold til en af de sagsøgte. Når de bulgarske domstole er kompetente i et af de søgsmål, som sagsøgeren har anlagt, er de også kompetente til at behandle de øvrige.

2.5 Vurdering af den relevante fremmede lov

Retten eller en hvilken som helst anden instans, hvis opgave det er at anvende loven, fastlægger af egen drift indholdet af fremmed ret. Den kan benytte sig af de midler, der fremgår af internationale aftaler, indhente oplysninger hos justitsministeriet eller en anden myndighed samt udtalelser fra sagkyndige og særlige institutter.

Ovenstående forhindrer ikke parterne i at indgive dokumenter, der fastlægger indholdet af den fremmede rets bestemmelser, som ligger til grund for deres krav eller indsigelser, eller på anden måde at bistå retten eller en anden instans, hvis opgave det er at anvende loven. Retten kan ligeledes pålægge parterne at medvirke ved fastlæggelsen af den fremmede rets indhold.

Fremmed ret fortolkes og anvendes på samme måde, som den fortolkes og anvendes i oprindelseslandet.

Bevisbyrdens eventuelle fordeling fastlægges i henhold til den materielle ret, der regulerer konsekvenserne af det forhold, der skal føres bevis for.

I tilfælde, hvor sagens parter kan indgå aftale om, at det er de bulgarske domstole, der er kompetente i sagen, er disse også kompetente uden en sådan aftale, hvis sagsøgte inden for den svarfrist, der er fastsat i stævningen, udtrykkeligt eller stiltiende accepterer det ved sine handlinger i forhold til sagens realitet.

De bulgarske udøvende myndigheder har enekompetence til at iværksætte tvangsfuldbyrdelse, når forpligtelsen skal opfyldes af en person med sædvanligt opholdssted i Bulgarien, eller når aktivet befinder sig i Bulgarien.

3 Lovvalsregler

3.1 Kontraktlige forpligtelser og retsakter

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 593/2008 af 17. juni 2008 om lovvalsregler for kontraktlige forpligtelser (Rom I) finder anvendelse, og Bulgarien har ligeledes undertegnet Romkonventionen fra 1980 80/934/EØF: [Konventionen om, hvilken lov der skal anvendes på kontraktlige forpligtelser, åbnet for undertegnelse i Rom den 19. juni 1980.](#)

Såfremt denne forordning ikke finder anvendelse, er det bestemmelserne i loven om international privatret, der finder anvendelse.

De bulgarske domstole er kompetente i sager, som udspringer af kontraktforhold, når sagsøgte har sædvanligt opholdssted, hovedsæde eller forretningssted i Bulgarien, når sagsøger eller den, der fremsætter et krav, er bulgarsk statsborger eller en juridisk person, som er registreret i Bulgarien, samt når forpligtelsen skal opfyldes i Bulgarien, eller sagsøgte har forretningssted i Bulgarien.

Kontrakter er underlagt den lov, som parterne har valgt.

Medmindre andet er aftalt, anses parterne for at have accepteret, at en praksis, som de er bekendt med eller burde være bekendt med, og som er vidt udbredt inden for international handel og regelmæssigt anvendes af parterne i kontrakter af samme art inden for den pågældende erhvervsgren, finder anvendelse.

Parterne kan vælge en lov, som finder anvendelse på hele eller en del af kontrakten.

Når kontraktens genstand er en tinglig rettighed til fast ejendom, antages det, at kontrakten har nærmest tilknytning til det land, som den faste ejendom er beliggende i.

Spørgsmål om eksistensen og gyldigheden af en kontrakt eller en af dens bestemmelser er underlagt den lov, der finder anvendelse, hvis kontrakten eller bestemmelsen er gyldig. Kontrakten er gyldig, hvis de formelle krav i den lov, der finder anvendelse på kontrakten i henhold til bestemmelserne i loven om international privatret eller loven i det land, hvor kontrakten er indgået, er overholdt. Den lov, som kontrakten er underlagt, finder ligeledes anvendelse i forbindelse med bevisbyrden, for så vidt den indeholder lovformodnings- og bevisbyrde regler.

De bulgarske domstole er kompetente i forbindelse med forbrugerklager, når sagsøgte har sædvanligt opholdssted, hovedsæde i henhold til stiftelsesdokumentet eller faktisk forretningssted i Bulgarien, når sagsøger eller den, der fremsætter et krav, er bulgarsk statsborger eller en juridisk person, som er registreret i Bulgarien, og når vedkommende har sædvanligt opholdssted i Bulgarien.

Bestemmelserne i loven om international privatret finder ikke anvendelse på forpligtelser, der udspringer af veksler, ordregældsbreve eller checks.

3.2 Erstatning uden for kontraktforhold

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 864/2007 af 11. juli 2007 om lovvalsregler for forpligtelser uden for kontrakt (Rom II-forordningen) finder anvendelse.

Såfremt denne forordning ikke finder anvendelse, er det bestemmelserne i loven om international privatret, der finder anvendelse.

Forpligtelser, som udspringer af en skadevoldende handling, er underlagt loven i det land, hvor skaden er opstået eller risikerer at opstå. Når den skadevoldende part og skadelidte på tidspunktet for skadens indtræden har sædvanligt opholdssted eller forretningssted i samme land, er det loven i dette land, der finder anvendelse.

Uanset ovenstående gælder det, at hvis det af alle sagens omstændigheder fremgår, at den skadevoldende handling har en åbenbart nærmere tilknytning til et andet land, anvendes dette andet lands lov. En sådan åbenbart nærmere tilknytning kan støttes på et forudgående retsforhold mellem parterne, f.eks. en kontrakt med nær tilknytning til den pågældende skadevoldende handling.

De bulgarske domstole er kompetente i erstatningssager anlagt som følge af en skadevoldende handling, når sagsøgte har sædvanligt opholdssted eller hovedsæde i Bulgarien, når sagsøger opfylder de samme betingelser, og når den skadevoldende handling er begået i Bulgarien, eller skaden er opstået i Bulgarien.

Når skaden er opstået eller risikerer at opstå som følge af en defekt vare, er erstatningsansvaret underlagt loven i det land, hvor skadelidte har sædvanligt opholdssted.

På forpligtelser, der udspringer af illoyal konkurrence og en konkurrencebegrænsning, anvendes loven i det land, hvor konkurrenternes interesser berøres eller vil kunne blive berørt direkte og væsentligt.

På forpligtelser, der udspringer af mediernes krænkelse af menneskets rettigheder eller af en krænkelse af rettigheder knyttet til beskyttelsen af personoplysninger, kan skadelidte vælge, om det er loven i det land, hvor skadelidte har sædvanligt opholdssted, eller loven i det land, hvor skaden er opstået, eller loven i det land, hvor sagsøgte har forretningssted, der skal finde anvendelse.

På forpligtelser, der udspringer af miljøskader, anvendes loven i det land, hvor skaden er opstået.

På forpligtelser, der udspringer af en krænkelse af ophavsrettigheder, beslægtede rettigheder og industrielle ejendomsrettigheder, anvendes loven i det land, hvor rettigheden søges beskyttet.

På forpligtelser, der udspringer af uberettiget berigelse, anvendes loven i det land, hvor berigelsen er opnået, medmindre den uberettigede berigelse er opnået i forbindelse med et andet retsforhold mellem parterne (f.eks. en kontrakt med nær tilknytning til den uberettigede berigelse).

På forpligtelser, der udspringer af uanmodet forretningsførelse, anvendes loven i det land, hvor den berørte part havde sædvanligt opholdssted på tidspunktet for den uanmodede forretningsførelses indledning. Hvis en forpligtelse, der udspringer af uanmodet forretningsførelse, er knyttet til beskyttelsen af en fysisk person eller et konkret aktiv, er det loven i det land, hvor personen eller aktivet befandt sig på tidspunktet for den uanmodede forretningsførelse, der finder anvendelse. Hvis det af alle sagens omstændigheder fremgår, at den uanmodede forretningsførelse har en åbenbart nærmere tilknytning til et andet land, anvendes dette andet lands lov.

Når en forpligtelse udspringer af et forhold uden for kontrakt, kan parterne underkaste forpligtelsen en lov efter eget valg.

Den lov, der finder anvendelse på forpligtelser uden for kontrakt, regulerer ansvarsgrundlag og ansvarsomfang, herunder bestemmelse af, hvilke personer der kan handle ansvarspådragende, ansvarsfrihedsgrunde og ansvarsbegrænsning, garantier, skadens art og omfang, de personer, der kan gøre krav på erstatning for en skade, de personligt har lidt, ansvar for andres handlinger, de forskellige måder, hvorpå forpligtelser kan ophøre, samt bevis for forpligtelser. Loven finder ikke anvendelse på statens og offentligretlige juridiske personers ansvar, ej heller deres organers eller repræsentanternes ansvar for handlinger foretaget under udøvelsen af deres embede.

Uanset hvilken lov der finder anvendelse, skal der ved fastlæggelsen af ansvaret tages hensyn til de sikkerheds- og adfærdsregler, der var gældende i det land, hvor den skadevoldende handling blev begået, på tidspunktet for den skadevoldende handling.

Skadelidtes ret til at rejse krav direkte mod den påstået ansvarliges forsikringsgiver reguleres i henhold til den lov, der finder anvendelse på den forpligtelse, der udspringer af forholdet uden for kontrakt.

3.3 Personalstatut, aspekter vedrørende civil status (navn, bopæl, funktion)

En persons rets- og handleevne er underlagt loven i det land, hvor vedkommende er statsborger. Når den lov, der finder anvendelse på et retsforhold, opstiller særlige betingelser med hensyn til rets- og handleevne, er det denne lov, der finder anvendelse. I et kontraktforhold mellem personer, der befinder sig i det samme land, kan en person med rets- og handleevne ifølge det pågældende lands lov i henhold til artikel 50, stk. 2, i KMCP kun påberåbe sig manglende rets- og handleevne i henhold til loven i et andet land, hvis medkontrahenten på tidspunktet for kontraktens indgåelse var bekendt med denne manglende rets- og handleevne eller alene var ubekendt med den på grund af egen uagtsomhed. Reglen i stk. 2 finder ikke anvendelse på retshandler i familie- og arveforhold eller på retshandler vedrørende tinglige rettigheder til fast ejendom, der er beliggende i et andet land end det, hvor retshandlen gennemføres.

En persons evne til at udøve erhvervsvirksomhed uden at stifte en juridisk person fastsættes af loven i det land, hvor vedkommende er registreret som erhvervsdrivende. Når registrering ikke er nødvendig, er det loven i det land, hvor vedkommendes forretningssted ligger, der finder anvendelse.

I henhold til artikel 53 i KMCP reguleres personnavne og ændring heraf af loven i det land, hvor den pågældende er statsborger. Såfremt en person skifter statsborgerskab, afgøres skiftets indvirkning på personens navn i henhold til loven i det land, hvor vedkommende har fået statsborgerskab. Når en person er statsløs, afgøres det, hvilken indvirkning det har på navnet, at personen ændrer sædvanligt opholdssted, i henhold til loven i det land, hvor vedkommende har fået nyt sædvanligt opholdssted.

Et navn og ændring heraf kan være underlagt bulgarsk lov, hvis den person, der anmoder herom, har sædvanligt opholdssted i Bulgarien.

De bulgarske domstole og øvrige myndigheder er desuden kompetente i sager om ændring og beskyttelse af et navn, når vedkommende er bulgarsk statsborger eller har sædvanligt opholdssted i Bulgarien, i sager om en begrænsning eller fortabelse af bulgarske statsborgeres rets- og handleevne samt i sager om annullation af en begrænsning eller fortabelse af bulgarske statsborgeres rets- og handleevne, om indførelse eller ophævelse af værgemål eller formynderskab, om meddelelse af udeblivelse eller død, når den person, der er sat under værgemål eller formynderskab, er bulgarsk statsborger eller har sædvanligt opholdssted i Bulgarien.

3.4 Fastlæggelse af forældre-barn-forhold, herunder adoption

3.4.1 Fastlæggelse af forældre-barn-forhold

De bulgarske domstole og øvrige myndigheder er kompetente i sager om fastlæggelse eller anfægtelse af et forælder/barn-forhold, når sagsøgte har sædvanligt opholdssted i Bulgarien, når sagsøger eller den, der fremsætter et krav, er bulgarsk statsborger, og når barnet eller den pågældende forælder er bulgarsk statsborger eller har sædvanligt opholdssted i Bulgarien. Denne kompetence består ligeledes i sager om personlige forhold eller formueforhold mellem forældre og børn og i forbindelse med adoption og ophævelse eller tilbagekaldelse heraf, når adoptanten, adoptivbarnet eller en af adoptivbarnets forældre er bulgarsk statsborger eller har sædvanligt opholdssted i Bulgarien.

Forælder/barn-forholdet er underlagt loven i det land, hvor barnet blev statsborger ved fødslen. Samme lov finder anvendelse på de personlige forhold forældrene imellem på fødselstidspunktet. *Renvoi* til loven i et andet land er mulig, når denne lov accepterer fastlæggelse af barnets forælder/barn-forhold.

3.4.2 Adoption

Betingelserne for adoption er underlagt loven i det land, hvor adoptanten (eller adoptanterne) og adoptivbarnet er statsborgere på tidspunktet for adoptionsansøgningens indgivelse. Hvis de er af forskellig nationalitet, er det loven i hvert af de lande, hvor de er statsborgere, der finder anvendelse. Når adoptivbarnet er bulgarsk statsborger, kræver adoption justitsministerens godkendelse. Betingelserne og proceduren for godkendelse af en udenlandsk statsborgers adoption af en bulgarsk statsborger fastlægges ved dekret fra justitsministeren. Når adoptivbarnet er bulgarsk statsborger, skal adoptanten, hvis denne er bulgarsk statsborger eller udlænding med sædvanligt opholdssted i et tredjeland, ligeledes opfylde betingelserne for adoption i det pågældende tredjeland. Adoptionsattesten er underlagt loven i det land, hvor adoptanten og adoptivbarnet begge er statsborgere. Hvis de er af forskellig nationalitet, er det loven i det land, hvor de har fælles sædvanligt opholdssted, der finder anvendelse.

De bulgarske domstole er kompetente i forbindelse med krav om underholdsbidrag, når sagsøgte har sædvanligt opholdssted i Bulgarien, når sagsøger eller den, der fremsætter kravet, er bulgarsk statsborger, og når den, der fremsætter kravet, har sædvanligt opholdssted i Bulgarien.

Underholdspligt er underlagt loven i det land, hvor den, der fremsætter kravet om underholdsbidrag, har sædvanligt opholdssted, medmindre loven i det land, hvor vedkommende er statsborger, er gunstigere for den pågældende. I så fald er det loven i det land, hvor den, der fremsætter kravet om underholdsbidrag, er statsborger, der finder anvendelse. Tillader dette lands lov ikke tildeling af underholdsbidrag, finder bulgarsk lov anvendelse.

3.5 Ægteskab, ugift/samlevende, partnerskaber, skilsmisse, separation og underholdspligt

3.5.1 Ægteskab

I Bulgarien indgås ægteskab for personregisterføreren, hvis en af de kommende ægtefæller er bulgarsk statsborger eller har sædvanligt opholdssted i Bulgarien. Udenlandske statsborgere kan indgå ægteskab i Bulgarien ved en diplomatisk eller konsulær repræsentant for det land, de er statsborgere i, hvis dette lands lov tillader det. Bulgarske statsborgere kan indgå ægteskab i udlandet ved den kompetente myndighed i det pågældende land, hvis landets lov tillader det. Ægteskab mellem bulgarske statsborgere kan også indgås i udlandet ved en diplomatisk eller konsulær repræsentant, hvis dette lands lov tillader det. En bulgarsk statsborger kan indgå ægteskab med en udenlandsk statsborger i udlandet ved en diplomatisk eller konsulær repræsentant for Bulgarien, hvis loven i det land, hvor ægteskabet indgås, og loven i det land, hvor den udenlandske statsborger er statsborger, tillader det. Formueretlige søgsmål er underlagt de bulgarske domstoles kompetence, hvis en af ægtefællerne er bulgarsk statsborger eller har sædvanligt opholdssted i Bulgarien. De formelle krav til ægteskabet er underlagt loven i det land, hvor personregisterføreren registrerer ægteskabet.

Betingelserne for at indgå ægteskab bestemmes for begge parter af loven i det land, hvor de hver især er statsborgere på tidspunktet for ægteskabets indgåelse.

En bulgarsk statsborger, der gifter sig i udlandet, kan indhente den tilladelse, der er omhandlet i artikel 6, stk. 2, i familieloven, hos Bulgariens diplomatisk eller konsulære repræsentant.

Når en af de pågældende personer er bulgarsk statsborger eller har sædvanligt opholdssted i Bulgarien, indgås ægteskabet for en bulgarsk personregisterfører. Såfremt loven i det land, hvor den pågældende udlænding er statsborger, forhindrer, at ægteskabet indgås, som følge af et forhold, der ifølge bulgarsk ret er uforeneligt med friheden til at indgå ægteskab, tages dette uforenelige forhold ikke i betragtning.

En udenlandsk statsborger eller en statsløs skal over for den bulgarske personregisterfører bevise, at det ægteskab, der er indgået for en kompetent udenlandsk myndighed, anerkendes i henhold til loven i det land, hvor vedkommende er statsborger, og at der i henhold til dette lands lov ikke er noget til hinder for ægteskabets indgåelse.

3.5.2 Ugift/samlevende og partnerskaber

Der findes ingen særlige regler om lovkonflikter.

3.5.3 Skilsmisse og separation

Rådets forordning (EU) nr. 1259/2010 af 20. december 2010 om indførelse af et forstærket samarbejde om lovvalgsreglerne i forbindelse med skilsmisse og separation finder anvendelse.

Såfremt denne forordning ikke finder anvendelse, er det bestemmelserne i loven om international privatret, der finder anvendelse.

For ægtefæller, som er statsborgere i det samme tredjeland, er skilsmisse underlagt loven i det land, hvor de er statsborgere på tidspunktet for skilsmissebegæringens indgivelse.

For ægtefæller af forskellig nationalitet er skilsmisse underlagt loven i det land, hvor de har fælles sædvanligt opholdssted på tidspunktet for skilsmissebegæringens indgivelse. Såfremt ægtefællerne ikke har noget fælles sædvanligt opholdssted, finder bulgarsk lov anvendelse.

Hvis den udenlandske lov, der finder anvendelse, ikke tillader skilsmisse, og en af ægtefællerne på tidspunktet for skilsmissebegæringens indgivelse er bulgarsk statsborger eller har sædvanligt opholdssted i Bulgarien, finder bulgarsk lov anvendelse.

3.5.4 Underholdspligt

Rådets forordning (EF) nr. 4/2009 af 18. december 2008 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser og samarbejde vedrørende underholdspligt finder anvendelse.

Såfremt denne forordning ikke finder anvendelse, er det bestemmelserne i loven om international privatret, der finder anvendelse.

Underholdspligt er underlagt loven i det land, hvor den, der fremsætter kravet om underholdsbidrag, har sædvanligt opholdssted, medmindre loven i det land, hvor vedkommende er statsborger, er gunstigere for den pågældende. I så fald er det loven i det land, hvor den, der fremsætter kravet om underholdsbidrag, er statsborger, der finder anvendelse. Når den bidragsøgende og den bidragspligtige er af samme nationalitet, og den bidragspligtige har sædvanligt opholdssted i det pågældende land, er det loven i dette land, der finder anvendelse. Når det lands lov, der finder anvendelse på ovenstående forhold, ikke tillader tildeling af underholdsbidrag, finder bulgarsk lov anvendelse.

Når underholdspligten mellem tidligere ægtefæller udspringer af ægteskabets omstødelse eller skilsmisse, er det den lov, der fandt anvendelse på skilsmissen eller ægteskabets omstødelse, der finder anvendelse.

Den lov, der finder anvendelse på underholdsbidrag, bestemmer:

1. om der kan kræves underholdsbidrag, hvor stort underholdsbidraget er, og hvem der skal betale det
2. hvem der kan kræve underholdsbidrag og inden for hvilke frister
3. om underholdsbidrag kan ændres og på hvilke betingelser
4. hvad der kan ligge til grund for fortabelsen af retten til underholdsbidrag
5. at den bidragspligtige skal godtgøre den myndighed, der har betalt bidraget på dennes vegne.

Ved fastsættelsen af underholdsbidragets størrelse skal der tages højde for den bidragspligtiges faktiske betalingsevne og den bidragsberettigedes reelle behov, også selv om den fremmede ret bestemmer noget andet.

Et ægteskabs omstødelse er underlagt den lov, der fastsatte betingelserne for ægteskabets indgåelse.

Der findes yderligere oplysninger om omstødelse af ægteskab og skilsmisse i de relevante afsnit.

3.6 Formueforholdet mellem ægtefæller

Kompetencen i sager om personlige forhold eller formueforhold mellem ægtefæller tilfalder den ret, der er kompetent i sager om omstødelse af ægteskab og skilsmisse.

De personlige forhold mellem ægtefæller er underlagt loven i det land, de begge er statsborgere i. De personlige forhold mellem ægtefæller af forskellig nationalitet er underlagt loven i det land, hvor de har fælles sædvanligt opholdssted, og når de ikke har et sådant loven i det land, til hvilket ægtefællerne samlet set har den nærmeste tilknytning. Formueforholdet mellem ægtefæller er underlagt den lov, der finder anvendelse på deres personlige forhold.

3.7 Arv i henhold til lov eller testamente

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 650/2012 af 4. juli 2012 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser vedrørende arv, og om accept og fuldbyrdelse af officielt bekræftede dokumenter vedrørende arv og om indførelse af et europæisk arvebevis finder anvendelse.

Såfremt denne forordning ikke finder anvendelse, er det bestemmelserne i loven om international privatret, der finder anvendelse.

De bulgarske domstole og øvrige myndigheder er kompetente i forbindelse med søgsmål vedrørende arv, når arvelader på dødstidspunktet havde sædvanligt opholdssted i Bulgarien eller var bulgarsk statsborger, og når en del af arveladers formue befinder sig i Bulgarien.

Arv af løsøre er underlagt loven i det land, hvor arvelader havde sædvanligt opholdssted på dødstidspunktet. Arv af fast ejendom er underlagt loven i det land, hvor ejendommen er beliggende. Arvelader kan vælge, at arven af hele formuen skal være underlagt loven i det land, hvor arvelader var statsborger på det tidspunkt, hvor dette valg blev truffet. Dette lovvalg må ikke påvirke den del af arven, der er forbeholdt tvangsarvingerne i henhold til ovennævnte gældende lov.

En persons ret til at disponere over sin formue ved testamente (udarbejdelse og ophævelse) er underlagt den lov, der finder anvendelse på arven. Et testamente er formelt gyldigt, hvis det er i overensstemmelse med loven i det land, det er udarbejdet i, eller som arvelader var statsborger i på tidspunktet for dets udarbejdelse eller på dødstidspunktet, eller hvor arvelader havde sædvanligt opholdssted, eller hvor den faste ejendom, der er genstand for testamentet, er beliggende.

Den lov, der finder anvendelse på arven, fastsætter tid og sted for arvefaldet, fastlægger arvingerne og deres rangorden, arvelodderne, retten til at arve, overtagelsen af arveladers forpligtelser og deres fordeling mellem arvingerne, vedgåelse af eller afkald på arven, frister for vedgåelse af en arv, friarv og betingelserne for testamentets gyldighed. Når der i henhold til den for arven gældende lov ikke er nogen arvinger, overgår den del af boet, der befinder sig i Bulgarien, til den bulgarske stat eller den pågældende kommune.

3.8 Ejendomsret

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 593/2008 af 17. juni 2008 om lovvalgsregler for kontraktlige forpligtelser, som går under betegnelsen Rom I-forordningen, finder anvendelse.

Såfremt denne forordning ikke finder anvendelse, er det bestemmelserne i loven om international privatret, der finder anvendelse.

Sager vedrørende fast ejendom, som er beliggende i Bulgarien, sager vedrørende fuldbyrdelse eller sikkerhedsstillelse i forbindelse med sådanne ejendomme og sager om overførsel eller konstatering af tinglige rettigheder hertil henhører under de bulgarske domstoles og øvrige bulgarske myndigheders enekompetence.

Ejendom, ejendomsret og andre tinglige rettigheder til løsøre og fast ejendom er underlagt loven i det land, hvor løsøret eller den faste ejendom befinder sig. Vurderingen af, hvorvidt der er tale om løsøre eller fast ejendom, og karakteren af de tinglige rettigheder er underlagt samme lov.

Erhvervelse og fortabelse af tinglige rettigheder og ejendomsrettigheder er underlagt loven i det land, hvor aktivet befandt sig på det tidspunkt, hvor handlingen blev udført, eller hvor det forhold, der lå til grund for erhvervelsen eller fortabelsen, opstod.

Erhvervelse, overførsel og fortabelse af tinglige rettigheder til transportmidler er underlagt loven i et skibs flagstat, loven i det land, hvor et fly er registreret, eller loven i det land, hvor den person, der forestår driften af transportmidlerne (jernbane- og vejtransport), er etableret.

3.9 Insolvens

Forordning (EF) nr. 1346/2000 og fra og med den 26. juni 2017 Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2015/848 af 20. maj 2015 om insolvensbehandling finder anvendelse.

Se afsnittet om insolvens.

Nyttige links

<https://www.justice.government.bg>

<http://www.vss.justice.bg>

<http://www.vks.bg/>

<http://www.vss.justice.bg/page/view/1397>

Sidste opdatering: 06/04/2021

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Hvilket lands love gælder? - Tjekket

1 Retskilder

1.1 National ret

Lov nr. 91/2012 om international privatret er grundlaget for de nationale lovvalgsregler.

1.2 Internationale aftaler

1.2.1 Udvalg af væsentlige multilaterale internationale konventioner om lovvalg

1.2.1.1 Direkte regulering

Warszawakonventionen angående indførelse af visse ensartede regler om international luftbefordring, Warszawa, 1929

Konventionen om fragtaftaler ved international godsbefordring ad landevej (CMR), 1956

Guadalajarakonventionen angående indførelse af visse ensartede regler om international luftbefordring, der udføres af en anden person end den kontraherende befordrer, 1961

Wienerkonventionen om civilretligt ansvar for nuklear skade, 1963

Haagerkonventionen om lovvalg ved trafikuheld, 1971

Konventionen om aftaler om international transport af passagerer og deres bagage ad landevej (CVR), 1973

Konventionen om forældelsesfrister ved internationale varekøb, 1974

De Forenede Nationers konvention om godstransport til søs, 1978

Romkonventionen om, hvilken lov der skal anvendes på kontraktlige forpligtelser, 1980

Konventionen om internationale jernbanebefordringer (COTIF), 1980

Konventionen om indførelse af visse ensartede regler for international luftbefordring, Montreal, 1999

1.2.2 Lovvalgsregler

Haagerkonventionen om kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn, 1996

Haagerkonventionen om international beskyttelse af voksne, 2000

Haagerprotokollen om, hvilken lov der finder anvendelse på underholdspligt, 2007 (EU har som helhed undertegnet protokollen)

1.3 Vigtigste bilaterale aftaler

1.3.1 Udvalg af væsentlige bilaterale internationale konventioner om lovvalg

Aftale mellem Den Tjekkoslovakiske Republik og Folkerepublikken Albanien om retlig bistand i civile, familieretlige og strafferetlige sager, 1959

Aftale mellem Den Tjekkoslovakiske Socialistiske Republik og Den Socialistiske Føderative Republik Jugoslavien om regulering af retlige forhold i civile, familieretlige og strafferetlige sager, 1964 (finder anvendelse på alle efterfølgerstater i det tidligere Jugoslavien)

Aftale mellem Den Tjekkoslovakiske Socialistiske Republik og Folkerepublikken Bulgarien om retlig bistand og regulering af retlige forhold i civile, familieretlige og strafferetlige sager, 1976

Aftale mellem Den Tjekkoslovakiske Socialistiske Republik og Folkerepublikken Mongoliet om retlig bistand og retlige forhold i civile, familieretlige og strafferetlige sager, 1976

Aftale mellem Den Tjekkoslovakiske Socialistiske Republik og Republikken Cuba om gensidig retlig bistand i civile, familieretlige og strafferetlige sager, 1980

Aftale mellem Den Tjekkoslovakiske Socialistiske Republik og Unionen af Socialistiske Sovjetrepublikker om retlig bistand og retlige forhold i civile, familieretlige og strafferetlige sager, 1982 (finder anvendelse på Den Russiske Føderation og flere af de øvrige efterfølgerstater i det tidligere USSR)

Aftale mellem Den Tjekkoslovakiske Socialistiske Republik og Den Socialistiske Republik Vietnam om retlig bistand i civile og strafferetlige sager, 1982

Aftale mellem Den Tjekkoslovakiske Socialistiske Republik og Folkerepublikken Polen om retlig bistand og regulering af retlige forhold i civile, familieretlige, arbejdsretlige og strafferetlige sager, 1987

Aftale mellem Den Tjekkoslovakiske Socialistiske Republik og Folkerepublikken Ungarn om retlig bistand og regulering af retlige forhold i civile, familieretlige og strafferetlige sager, 1989

Aftale mellem Den Tjekkoslovakiske Republik og Rumænien om retlig bistand i civile sager, 1994

Aftale mellem Den Tjekkoslovakiske Republik og Ukraine om retlig bistand i civile sager, 2001

Aftale mellem Den Tjekkoslovakiske Republik og Republikken Usbekistan om retlig bistand og retlige forhold i civile og strafferetlige sager, 2002

2 Anvendelse af lovvalgsregler

2.1 Myndighedernes anvendelse af lovvalgsregler

Dette spørgsmål reguleres i § 23 i lov om international privatret.

Retten anvender af egen drift fremmed ret. Den fremmede ret finder anvendelse på samme måde som i det land, hvor den er i kraft. Bestemmelserne om, hvilken lov der finder anvendelse, er de bestemmelser, der ville finde anvendelse på en afgørelse i sagen i det land, hvor loven er i kraft, uanset deres rangorden i systemet eller status som offentlig ret, under forudsætning af at de ikke er i modstrid med de bestemmelser i tjekkisk ret, der skal anvendes. Retten bestemmer selv, hvilken fremmed ret der skal anvendes. Retten eller den offentlige myndighed, der træffer afgørelse i sager, som er omfattet af den pågældende lov, træffer alle nødvendige foranstaltninger til at afklare den pågældende lov.

2.2 Renvoi (tilbagevisning og viderehenvielse)

Dette spørgsmål reguleres generelt i § 21 i lov om international privatret.

Renvoi (tilbagevisning og viderehenvielse) accepteres, dog med undtagelse af kontrakt- eller arbejdsretligt baserede forhold. Når parterne har taget stilling til, hvilken lov der skal anvendes, tages der kun hensyn til lovvalgsreglerne, når parterne er enige herom.

2.3 Ændret tilknytning

Generelt evalueres et givet kriterium kun i forbindelse med en vurdering af et juridisk vigtigt forhold. Nogle gange kan specifikke lovvalgsregler naturligvis afgøre et bestemt spørgsmål – se f.eks. reglerne om tinglige rettigheder under punkt 3.8.

2.4 Undtagelser fra anvendelsen af lovvalgsreglerne

Dette spørgsmål reguleres generelt af en enkelt bestemmelse i § 24 i lov om international privatret.

Den retsorden, der finder anvendelse i overensstemmelse med lov om international privatret, skal ikke nødvendigvis anvendes i ekstraordinære tilfælde, hvor dette efter saglig hensyntagen til alle sagens forhold og navnlig parternes begrundede forventninger om, at der vil blive anvendt en anden lov, vil være uforholdsmæssigt og til hinder for en rimelig og fair behandling af forholdet mellem parterne. Under disse omstændigheder, og når andre personers rettigheder ikke berøres heraf, skal den retsorden, der sikrer en sådan rimelig og fair behandling, anvendes.

2.5 Vurdering af den relevante fremmede lov

Dette spørgsmål reguleres i § 23 i lov om international privatret.

Retten bestemmer selv, hvilken fremmed ret der skal anvendes. Retten eller den offentlige myndighed, der træffer afgørelse i sager, som er omfattet af den pågældende lov, træffer alle nødvendige foranstaltninger til at afklare den pågældende lov.

Hvis retten eller den offentlige myndighed, der træffer afgørelse i sager, som er omfattet af den pågældende lov, ikke er bekendt med indholdet af fremmed ret, kan den anmode justitsministeriet om en udtalelse.

Når det ikke inden for et rimeligt tidsrum er muligt at afklare fremmed ret, eller når den er umulig at afklare, finder tjekkisk ret anvendelse.

3 Lovvalgsregler

3.1 Kontraktlige forpligtelser og retsakter

Kontraktlige forpligtelser reguleres i henhold til §§ 87 og 89 i lov om international privatret. Dette gælder for kontraktlige forpligtelser eller aspekter deraf, som ikke falder ind under EU-retten eller internationale konventioners anvendelsesområde, medmindre denne lovgivning eller disse konventioner fastslår, at de pågældende forpligtelser kan reguleres efter ovennævnte lov. Der er således tale om residualbestemmelser.

En aftale er underlagt loven i det land, hvortil den har sin nærmeste tilknytning, medmindre aftaleparterne har taget stilling til, hvilken lov der skal anvendes. Lovvalget skal være eksplicit eller fremgå udtrykkeligt af kontraktens bestemmelser eller sagens faktiske omstændigheder.

Forsikringsaftaler er underlagt loven i det land, hvor forsikringstager har sædvanligt opholdssted. Parterne kan vælge, hvilken lov der skal finde anvendelse på en forsikringsaftale.

I forbindelse med forsikringsaftaler, der er omfattet af Rom I-forordningen, udnytter loven den mulighed, som medlemsstaterne i henhold til forordningens artikel 7, stk. 3, har for at lade parterne vælge, hvilken lov der skal finde anvendelse, inden for rammerne af forordningens bestemmelser.

Jf. ovennævnte lovs § 90 reguleres retsforhold, der er affødt af ensidige juridiske aftaler, efter retsordenen i den stat, hvor den part, der indgår den ensidige juridiske aftale, har sædvanligt opholdssted eller hjemsted på det tidspunkt, hvor den juridiske aftale indgås, medmindre man har valgt, at en anden lov skal finde anvendelse.

3.2 Erstatning uden for kontraktforhold

§ 101 i lov om international privatret indeholder – primært for så vidt angår Rom II-forordningens anvendelsesområde – udelukkende lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontraktforhold, som er affødt af en krænkelse af private og personlige rettigheder, herunder ærekrænkelse. Disse forpligtelser er underlagt loven i den stat, på hvis område krænkelsen finder sted. Skadelidte kan dog vælge, at loven i det land, hvor a) skadelidte har sit sædvanlige opholdssted eller hjemsted, b) den krænkende part har sit sædvanlige opholdssted eller hjemsted eller c) den skadevoldende handling fik virkning, under forudsætning af at den krænkende part kunne have forudset dette, skal finde anvendelse.

Ansaret uden for kontraktforhold er ligeledes blevet harmoniseret i de internationale konventioner om transport, der er nævnt ovenfor, jf. punkt 1.2.1.

3.3 Personalstatut, aspekter vedrørende civil status (navn, bopæl, funktion)

Dette spørgsmål reguleres i § 29 i lov om international privatret.

Medmindre andet fremgår af loven, reguleres en persons status som juridisk person og rets- og handleevne efter retsordenen i den stat, hvor personen har sædvanligt opholdssted. Medmindre andet fremgår af loven, er det tilstrækkeligt, at den fysiske person, som udfører en retshandling, har rets- og handleevne i overensstemmelse med den retsorden, der finder anvendelse på det sted, hvor den fysiske person udfører den pågældende handling.

Fastsættelsen af fysiske personers navne reguleres efter retsordenen i den stat, hvor personen er statsborger. Personen kan dog vælge, at det er retsordenen i den stat, hvor vedkommende har sædvanligt opholdssted, der skal anvendes. Hvis en person har mere end én nationalitet, anvendes proceduren i § 28 i lov om international privatret.

Fysiske personers personlige status er ligeledes reguleret i forskellige bilaterale traktater om retlig bistand, som Den Tjekkiske Republik har undertegnet.

Lovvalgsreglerne i disse traktater er generelt baseret på nationalitetskriteriet og har forrang for de regler, der er fastsat i lov om international privatret.

3.4 Fastlæggelse af forældre-barn-forhold, herunder adoption

3.4.1 Fastlæggelse af forældre-barn-forhold

Bestemmelse og bestridelse af et forhold mellem barn og forælder reguleres i § 54 i lov om international privatret. Sådanne forhold er underkastet retsordenen i den stat, hvor barnet er statsborger ved fødslen. Når et barn ved fødslen har mere end ét statsborgerskab, finder tjekkisk retsorden anvendelse. Retsordenen i den stat, hvor barnets mor havde sædvanligt opholdssted på fødselstidspunktet, finder anvendelse, når dette tilgodeser barnets tarv. Når barnet har sædvanligt opholdssted i Tjekkiet, og når det tilgodeser barnets tarv, reguleres bestemmelse og bestridelse af et forhold mellem barn og forælder efter tjekkisk retsorden. Et forældre-barn-forhold kan bestemmes efter retsordenen i den stat, hvor erklæringen om forældre-barn-forholdet er afgivet. Når et forældre-barn-forhold bestrides i en anden stat i forbindelse med en retssag eller udenretslig procedure i overensstemmelse med retsordenen i den pågældende stat, og der fastlægges et forældre-barn-forhold til fordel for en anden person, er dette tilstrækkeligt til at bestemme forældre-barn-forholdet til fordel for den pågældende anden person.

Den lov, der finder anvendelse på forhold mellem barn og forælder i forbindelse med underholdspligt, bestemmes i overensstemmelse artikel 15 i forordningen om underholdspligt sammenholdt med Haagerprotokollen om, hvilken lov der finder anvendelse på underholdspligt (2007). I andre sager

vedrørende forældres rettigheder og forpligtelser og foranstaltninger til beskyttelse af børn eller børns ejendom bestemmes det, hvilken lov der finder anvendelse, i overensstemmelse med Haagerkonventionen om kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn (1996).

3.4.2 Adoption

Dette spørgsmål reguleres i henhold til §§ 61 og 62 i lov om international privatret.

I forbindelse med adoption skal betingelserne i retsordenen i den stat, hvor adoptivbarnet er statsborger, og i den stat, hvor adoptanterne er statsborgere, opfyldes. Såfremt adoptanterne er af forskellig nationalitet, skal betingelserne i de to retsordener, der bestemmes af de to adoptanters nationalitet, og retsordenen i den stat, hvor adoptivbarnet er statsborger, opfyldes. Når det efter disse bestemmelser er nødvendigt at anvende en fremmed retsorden, som ikke tillader adoption eller kun tillader adoption under meget begrænsede forhold, finder tjekkisk retsorden anvendelse, så længe adoptanten eller mindst en af adoptanterne har sædvanligt opholdssted i Tjekkiet.

Adoptionens virkninger reguleres efter retsordenen i den stat, hvor alle parter er statsborgere på adoptionstidspunktet, eller, når dette ikke er muligt, efter retsordenen i den stat, hvor alle parter har sædvanligt opholdssted på adoptionstidspunktet, eller, når dette ikke er muligt, efter retsordenen i den stat, hvor adoptivbarnet er statsborger.

Forholdet mellem en adoptant og et adoptivbarn eller mellem adoptanter i sager vedrørende forældres rettigheder og forpligtelser, opdragelse og underholdspligt reguleres i overensstemmelse med den lov, der er fastsat i de internationale aftaler, som står opført under punkt 3.4.1 om forhold mellem barn og forælder.

3.5 Ægteskab, ugifte/samlevende, partnerskaber, skilsmisse, separation og underholdspligt

3.5.1 Ægteskab

Dette spørgsmål reguleres i henhold til §§ 48 og 49 i lov om international privatret.

En persons habilitet til at indgå ægteskab og betingelserne for, at et ægteskab er gyldigt, reguleres efter retsordenen i den stat, hvor den pågældende person er statsborger.

Den måde, ægteskabet indgås på, reguleres efter retsordenen på det sted, hvor ægteskabet indgås.

Et ægteskab, der indgås på en af Tjekiets repræsentationer i andre lande, reguleres efter tjekkisk retsorden. En tjekkisk statsborger kan ikke indgå ægteskab på en udenlandsk repræsentation i Tjekkiet.

Personlige forhold mellem ægtefæller reguleres efter retsordenen i den stat, hvor begge ægtefæller er statsborgere. Såfremt de har forskellig statsborgerskab, reguleres forholdet efter retsordenen i den stat, hvor begge ægtefæller har sædvanligt opholdssted, og ellers efter tjekkisk retsorden.

3.5.2 Ugifte/samlevende og partnerskaber

§ 67 i lov om international privatret fastsætter, hvilken lov der skal anvendes på partnerskaber og tilsvarende forhold og deres virkninger, habiliteten til at indgå sådanne, procedurene for indgåelse, opløsning, annullering eller omstødelse af sådanne samt på personlige og formueretlige forhold mellem partnerne.

Alle disse spørgsmål reguleres efter retsordenen i den stat, hvor partnerskabet eller det tilsvarende forhold indgås eller er blevet indgået.

Der findes ingen lovvalgsregler i forbindelse med papirløst samliv i tjekkisk ret.

3.5.3 Skilsmisse og separation

§ 50 i lov om international privatret fastsætter, hvilken ret der skal anvendes i forbindelse med skilsmisser og omstødelse af ægteskaber eller afgørelser om, hvorvidt et ægteskab er gyldigt eller ej. Tjekkiet deltager ikke i det forstærkede samarbejde om lovvalgsreglerne i forbindelse med skilsmisse og separation og er derfor ikke bundet af Rådets forordning (EU) nr. 1259/2010.

Skilsmisse reguleres efter retsordenen i den stat, der regulerer det personlige forhold mellem ægtefællerne på det tidspunkt, hvor sagen indledes. Personlige forhold mellem ægtefæller reguleres efter retsordenen i den stat, hvor begge ægtefæller er statsborgere. Såfremt de har forskellig statsborgerskab, reguleres forholdet efter retsordenen i den stat, hvor begge ægtefæller har sædvanligt opholdssted, og ellers efter tjekkisk retsorden. Når det i overensstemmelse med denne lovvalgsregel er nødvendigt at anvende en fremmed retsorden, der ikke eller kun under helt ekstraordinære omstændigheder tillader skilsmisse, finder tjekkisk retsorden anvendelse, så længe mindst en af ægtefællerne er tjekkisk statsborger, eller mindst en af ægtefællerne har sædvanligt opholdssted i Tjekkiet.

I forbindelse med omstødelse af et ægteskab eller afgørelse af, om et ægteskab er gyldigt eller ej, vurderes habiliteten til at indgå ægteskab og den måde, hvorpå ægteskabet blev indgået, efter den retsorden, der fandt anvendelse på det tidspunkt, hvor ægteskabet blev indgået.

Der findes ingen lovvalgsregler i forbindelse med separation i tjekkisk ret.

3.5.4 Underholdspligt

Underholdspligt mellem ægtefæller og tidligere ægtefæller reguleres efter den retsorden, der er fastsat i overensstemmelse med artikel 15 i forordningen om underholdspligt sammenholdt med Haagerprotokollen om, hvilken lov der finder anvendelse på underholdspligt (2007).

3.6 Formueforholdet mellem ægtefæller

Siden den 29. januar 2019 er lovvalgsreglerne vedrørende formueforholdet mellem ægtefæller i lov om international privatret blevet erstattet af forordning (EU) 2016/1103 af 24. juni 2016 om indførelse af et forstærket samarbejde på området for kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i sager vedrørende formueforholdet mellem ægtefæller. Denne forordning finder anvendelse på retssager, der er anlagt, og aftaler, der er indgået, efter den 29. januar 2019.

Dette spørgsmål reguleres i § 49 i lov om international privatret. Ægtefællers formueforhold reguleres efter retsordenen i den stat, hvor begge ægtefæller har sædvanligt opholdssted. Hvis ikke de har sædvanligt opholdssted samme sted, reguleres det efter retsordenen i den stat, hvor begge ægtefæller er statsborgere.

Hvis der er indgået aftale om formueforholdet mellem ægtefællerne, reguleres denne efter den retsorden, der fandt anvendelse på formueforholdet på det tidspunkt, hvor aftalen blev indgået. I modsat fald kan ægtefællerne aftale, at aftalen om formueforholdet mellem ægtefællerne skal reguleres enten efter retsordenen i den stat, hvor en af ægtefællerne er statsborger, eller efter retsordenen i den stat, hvor den faste ejendom er beliggende, eller efter tjekkisk retsorden. Aftalen skal indgås ved notarialdokument eller et tilsvarende dokument, såfremt aftalen indgås i et andet land.

3.7 Arv i henhold til lov eller testamente

Det fastsættes i forordning (EU) nr. 650/2012, hvilken lov der finder anvendelse på arv efter personer, som er afgået ved døden på eller efter den 17. august 2015.

Dette spørgsmål reguleres i henhold til §§ 76 og 77 i lov om international privatret. Disse bestemmelser finder anvendelse på arv efter personer, som er afgået ved døden på eller før den 16. august 2015 (medmindre lovvalget reguleres anderledes i en bilateral international aftale).

Ifølge bestemmelserne i lov om international privatret reguleres den legale arveordning efter retsordenen i den stat, hvor testator havde sædvanligt opholdssted på dødstidspunktet. Såfremt testator var tjekkisk statsborger, og mindst en af arvingerne har sædvanligt opholdssted i Tjekkiet, finder tjekkisk retsorden anvendelse.

Habiliteten til at oprette eller tilbagekalde et testamente og virkningerne af mangler i forbindelse med et testamente reguleres efter retsordenen i den stat, hvor testator er statsborger på tidspunktet for testamentets oprettelse, eller hvor testator har sædvanligt opholdssted. Der foretages en tilsvarende fastlæggelse af gældende retsorden i forbindelse med habiliteten til at oprette eller tilbagekalde andre former for testamentariske dispositioner og til fastlæggelse af, hvilke andre former for testamentariske dispositioner der kan antages.

Et testaments form er gyldig, når formen er i overensstemmelse med retsordenen i den stat, a) hvor testator var statsborger på tidspunktet for testamentets oprettelse eller på dødstidspunktet, b) på hvis territorium testamentet blev oprettet, c) hvor testator havde sædvanligt opholdssted på tidspunktet for testamentets oprettelse eller på dødstidspunktet, d) hvis retsorden skal anvendes på den legale arveordning eller skulle have været anvendt på en sådan ordning på tidspunktet for testamentets oprettelse, eller e) i hvilken der er fast ejendom involveret. Disse regler finder ligeledes anvendelse på formen for en tilbagekaldelse af et testamente. Reglerne finder tilsvarende anvendelse på formen for aftaler om arv og andre testamentariske dispositioner, under forudsætning af at testator er part i aftalen om arv. Dette gælder også formen for en tilbagekaldelse af en aftale om arv eller andre testamentariske dispositioner.

Testator kan i et testamente angive, at den legale arveordning i stedet for den ellers gældende retsorden skal reguleres efter retsordenen i den stat, hvor testator har sædvanligt opholdssted på tidspunktet for testamentets oprettelse, også for en testamentarisk disposition vedrørende fast ejendom, eller testator kan angive, at den legale arveordning skal reguleres efter retsordenen i den stat, hvor testator er statsborger på tidspunktet for testamentets udfærdigelse, også for en testamentarisk disposition vedrørende fast ejendom. Parterne i en aftale om arv kan vælge en legal arveordning fra en af disse retsordener, under forudsætning af at testator er part i aftalen om arv. Dette gælder tilsvarende for andre testamentariske dispositioner.

I henhold til arveforordningen gælder det, at når der er i overensstemmelse med den lov, der finder anvendelse på arven i medfør af forordningen, hverken er arvinger eller legatarer til nogen aktiver i medfør af en testamentarisk disposition, og heller ingen fysisk person, der er arving efter loven, udelukker anvendelsen af denne lov ikke den ret, som en medlemsstat eller en enhed, som denne har udpeget med henblik herpå, har til at overtage ejendomsretten til de af boets aktiver, der befinder sig på denne medlemsstats område, forudsat at kreditorer er berettiget til betaling af udestående gæld via de resterende aktiver i boet. I tjekkisk ret reguleres dette spørgsmål i § 1634 i den civile lovbog. Dette betyder, at når der heller ikke er nogen arving efter arvereglerne, overgår arven til staten, og staten opfattes som retssuccessor. Staten har samme status over for de øvrige parter som en successor i overensstemmelse med beneficium inventarii. I henhold til § 78 i lov om international privatret overgår en testators ejendele og rettigheder, som befinder sig i Tjekkiet, til staten, når der ikke er nogen successor. Afgørelser herom træffes af de tjekiske domstole. Staten eller en anden territorial enhed eller eksisterende institution opfattes i denne forbindelse ikke som successor, medmindre den er indsat som successor i testamentet.

3.8 Ejendomsret

Dette spørgsmål reguleres i henhold til §§ 69-79 i lov om international privatret.

Generelt reguleres materielle rettigheder til fast ejendom og løsøre efter retsordenen på det sted, hvor ejendommen eller løsøret befinder sig. Samme retsorden finder anvendelse på afgørelser om, hvorvidt der er tale om løsøre eller fast ejendom. For udvalgte aktiver og visse aspekter af tinglige rettigheder indeholder loven dog særlige lovvalsregler – se nedenfor:

Opståen og ophør af tinglige rettigheder til skibe og luftfartøjer, som står opført i et offentligt register, reguleres efter retsordenen i den stat, hvor registret føres.

Opståen og ophør af tinglige rettigheder til løsøre reguleres efter retsordenen på det sted, hvor løsøret befandt sig på tidspunktet for den hændelse, som medførte, at rettigheden opstod eller ophørte.

Opståen og ophør af ejerskab til løsøre, der overdrages på baggrund af en aftale, reguleres efter den retsorden, som regulerer den aftale, der ligger til grund for ejerskabets opståen eller ophør.

Når en retsregel, der skal fungere som udgangspunkt for bestemmelse af, hvornår tinglige rettigheder til løsøre opstår og ophører, udfærdiges, efter at transporten af løsøret er blevet indledt eller under transporten, reguleres rettighedernes opståen og ophør efter retsordenen på det sted, hvorfra løsøret blev afsendt. Hvis de tinglige rettigheder til det pågældende løsøre opstår eller ophører i kraft af et certifikat, der skal forevises med henblik på udlevering og håndtering af løsøret, finder retsordenen på det sted, hvor certifikatet befinder sig på tidspunktet for dets forevisning, anvendelse.

Bestemmelserne om indførsler i offentlige registre og tilsvarende lister, som er gyldige på det sted, hvor den faste ejendom eller løsøret befinder sig, finder også anvendelse, når det retlige grundlag for, at den registrerede rettighed opstår, ophører, begrænses eller overføres, vurderes i overensstemmelse med en anden retsorden.

Erhvervelse af en ejendomsret ved hævd reguleres efter retsordenen på det sted, hvor aktivet befandt sig ved hævdperiodens begyndelse. Den person, der vinder hævd, kan dog påberåbe sig retsordenen i den stat, hvor hævdens vindes, såfremt alle betingelser for at vinde hævd har været opfyldt fra og med det tidspunkt, hvor aktivet ankom til den pågældende stat, efter den pågældende stats retsorden.

3.9 Insolvens

Dette spørgsmål reguleres i § 111 i lov om international privatret. Bestemmelserne om lovvalg i konkursforordningen finder tilsvarende anvendelse, med undtagelse af sager, der er omfattet af nævnte forordning.

Sidste opdatering: 31/03/2021

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Hvilket lands love gælder? - Tyskland

1 Retskilder

1.1 National ret

I perioden 2007 til 2016 kodificerede EU lovvalsreglerne på vigtige privatretnlige områder i forskellige forordninger (navnlig forordning (EF) nr. 593/2008 [Rom I-forordningen], forordning (EF) nr. 864/2007 [Rom II-forordningen] og forordning (EU) nr. 650/2012), jf. vejledningen "Samarbejde om civile retlige spørgsmål i Den Europæiske Union" (https://e-justice.europa.eu/content_ejn_s_publications-287-da.do?init=true). Anvendelsesområdet for den selvstændige tyske lovgivning om henvisninger er derfor blevet mere og mere begrænset.

Den vigtigste kilde til nationale tyske lovvalsregler (eller international privatret) er den indledende lov til den civile lovbog (Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuche – EGBGB), især §§ 3-48. I henhold til § 3 i EGBGB har lovvalsregler fastsat i EU-retten og internationale konventioner forrang for bestemmelserne i EGBGB på deres anvendelsesområder.

Tysk lovgivning indeholder også spredte lovvalsregler, som ikke fremgår af EGBGB, men andre steder, f.eks. i insolvensloven (Insolvenzordnung – InsO).

På områder, som ikke er reguleret ved lov, f.eks. i international selskabsret, afgør domstolene, hvilken lovgivning der finder anvendelse.

Bemærkningerne i punkt 2 er i al væsentlighed begrænset til de nationale tyske lovvalsregler.

1.2 Internationale aftaler

En liste over alle multilaterale konventioner, som Tyskland har undertegnet og ratificeret, kan findes i register B i det tyske lovtidende (Bundesgesetzblatt) (kan bestilles på webstedet <https://www.bgbl.de/>). De anførte multilaterale internationale konventioner omfatter konventioner, der indeholder fælles lovvalgsregler.

Det er ofte internationale organisationer, der tager initiativ til multilaterale konventioner af denne type. Især bør Haagerkonferencen om International Privatrecht (www.hcch.net <https://www.hcch.net/de/home/>), som Tyskland længe har været medlem af, nævnes.

1.3 Vigtigste bilaterale aftaler

Individuelle lovvalgsregler kan også være indeholdt i bilaterale konventioner. En liste over sådanne konventioner mellem Tyskland og andre stater kan findes i register B i det tyske lovtidende (se punkt 1.2 ovenfor).

2 Anvendelse af lovvalgsregler

2.1 Myndighedernes anvendelse af lovvalgsregler

Spørgsmål om lovkonflikt opstår ikke kun i tvister ved domstolene. Handelspartnere i forskellige stater har brug for at vide, hvilken lovgivning der regulerer kontrakten mellem dem uanset en eventuel fremtidig tvist. Det er denne lovgivning, der afgør deres rettigheder og forpligtelser. Bilister, som rejser på ferie i andre lande, skal være klar over, efter hvilken lovgivning de bliver erstatningsansvarlige, hvis de forårsager en færdselsulykke det pågældende sted. Det er denne lovgivning, der afgør arten og omfanget af en eventuel erstatning.

Når de faktiske omstændigheder ved en tvist har en vis tilknytning til lovgivningen i en anden stat, afgør den tyske domstol, der pådømmer sagen, hvilken lovgivning der skal anvendes under henvisning til de tyske lovvalgsregler. Tyske domstole skal være fortrolige med tyske lovvalgsregler. De skal anvende dem, uanset om en part anmoder herom.

2.2 Renvoi (tilbagevisning og viderehenvisning)

Hvis en anden stats lovgivning finder anvendelse efter de tyske lovvalgsregler, men lovgivningen i den pågældende stat henviser til lovgivningen i en tredje stat, accepterer tysk lov normalt den videre henvisning i henhold til § 4, stk. 1, første punktum, i EGBGB med forbehold af specifikke bestemmelser i EU-retsakter eller internationale konventioner. Henviser den fremmede lovgivning tilbage til tysk lovgivning, finder de tyske materielle bestemmelser anvendelse (§ 4, stk. 1, andet punktum, i EGBGB).

Når de tyske lovvalgsregler giver parterne mulighed for at vælge, hvilken retsorden der skal finde anvendelse, vedrører valget kun de materielle bestemmelser, jf. § 4, stk. 2, i EGBGB.

2.3 Ændret tilknytning

En ændring i den gældende lov i en situation, hvor sagens faktiske omstændigheder stadig kan ændres, er et velkendt fænomen i tysk lovgivning. F.eks. vurderes tinglige rettigheder i princippet ifølge lovgivningen på det sted, hvor aktiverne befinder sig, hvilket betyder, at hvis en genstands placering ændres, kan den blive underlagt en anden retsorden.

En ændring af tilknytningsfaktoren accepteres inden for andre retsområder, f.eks. ændring af nationalitet.

Ingen ændring i den gældende lov er dog mulig, hvis lovvalgsreglerne fastsætter et bestemt tilknytningstidspunkt. For at fastslå, hvilken lovgivning der f.eks. regulerer en arv ved dødsfald efter den 17. august 2015, vil tilknytningsfaktoren fra dødstidspunktet og frem være testators faste bopæl på tidspunktet for dennes død (jf. punkt 3.7 nedenfor).

2.4 Undtagelser fra anvendelsen af lovvalgsreglerne

I § 6 i EGBGB er det tyske forbehold vedrørende den offentlige orden fastsat, hvorved en bestemmelse i en fremmed lov ikke skal anvendes, hvis dens anvendelse ville være åbenbart uforenelig med de grundlæggende principper i tysk ret. "Grundlæggende principper" betyder her de grundlæggende retsprincipper. Generelt henviser dette til grove krænkelse af grundlæggende rettigheder, som er sikret i den tyske forfatning. Hvis forbeholdet vedrørende den offentlige orden skal anvendes, er det også vigtigt, at sagens faktiske omstændigheder har tilknytning til Tyskland. Ellers bliver den tyske retsorden normalt ikke inddraget. Også her skal eventuelle særlige bestemmelser i EU-retsforordninger [jf. f.eks. artikel 21 i Rom I-forordningen og artikel 26 i Rom II-forordningen og artikel 35 i forordning (EU) nr. 650/2012] have forrang. På politiområdet er anvendelsen af lovvalgsreglerne berørt af en anden undtagelse. Når der er tale om en politilov, skal en stat anvende sin egen lovgivning, fordi dens overholdelse af denne stat anses for væsentlig for beskyttelsen af væsentlige samfundsinteresser, navnlig statens politiske, sociale eller økonomiske organisation. Politilovgivningen finder hovedsagelig anvendelse på kontraktlige og ikkekontraktlige forpligtelser. EU's prioriterede retsforordninger eller internationale konventioner indeholder særlige bestemmelser på området (se navnlig artikel 9 i Rom I-forordningen, som indeholder en juridisk definition, og artikel 16 i Rom II-forordningen).

2.5 Vurdering af den relevante fremmede lov

Ikke alene skal tyske domstole anvende lovvalgsreglerne af egen drift, men ifølge § 293 i den civile retsplejelov (Zivilprozessordnung – ZPO) skal de også efter nøje vurdering afgøre indholdet af den gældende fremmede lov. Dette er ikke begrænset til en grundig gennemlæsning af den fremmede lovgivning. Retten skal også tage hensyn til behandlingen af lovgivningen i retsvidenskabelige værker og retspraksis. Den skal sørge for at kunne anvende den fremmede lovgivning på samme måde, som en domstol ville gøre det i det pågældende land.

For at bestemme indholdet af den fremmede lovgivning kan domstolene benytte alle de informationskilder, de har til rådighed.

For de deltagende stater er en af disse informationskilder den europæiske konvention om oplysninger om fremmed ret, der blev undertegnet i London den 7. juni 1968. Anmodningen rettes til den kompetente myndighed i den pågældende fremmede stat via det modtagende organ eller det udpegede overdragende organ.

I stedet for en anmodning om retsoplysninger ifølge den europæiske konvention om oplysninger om fremmed ret kan domstolen også indhente en udtalelse fra en sagkyndig, forudsat at den sagkyndige også har viden om den praktiske anvendelse af den fremmede lovgivning.

Med hensyn til enkle spørgsmål kan oplysninger fra kontaktpunktet i Det Europæiske Retlige Netværk på det civil- og handelsretlige område eller fra domstolens egne undersøgelser af den fremmede ret under visse omstændigheder også være tilstrækkeligt til at fastslå indholdet af den fremmede lovgivning.

Domstolen kan også opfordre parterne til samarbejde om bevis for den fremmede lovgivning, men er ikke bundet af deres skriftlige indlæg. Den kan således af egen drift benytte alle informationskilder uden at være bundet af de bevismidler, parterne forelægger.

I ekstraordinære tilfælde, hvor indholdet af den fremmede lov, der skal anvendes, trods udvist fornøden omhu ikke kan fastslås, anvendes tysk lovgivning som alternativ.

3 Lovvalgsregler

3.1 Kontraktlige forpligtelser og retsakter

Internationale købekontrakter er i første omgang underlagt FN's konvention om aftaler om internationale køb, som automatisk gælder mellem virksomheder fra flere deltagende stater, når parterne ikke har udelukket den — f.eks. ved at give afkald på FN's konvention om købekontrakter.

Vedrørende alle andre aftaler under obligationsretten indgået siden den 17. december 2009 afgøres spørgsmålet om gældende lov i princippet efter Rom I-forordningen, medmindre aftalen i ekstraordinære tilfælde falder uden for forordningens anvendelsesområde, f.eks. hvis der er tale om en aftale, der alene henhører under tingsretten. Herudover finder § 46b til 46d i EGBGB anvendelse.

Aftaler indgået inden den 17. december 2009 er fortsat underlagt § 27 ff. i den gamle version af EGBGB. Den var baseret på Romkonventionen af 1980 om, hvilken lov der skal anvendes på kontraktlige forpligtelser. Den blev ophævet med virkning fra den 17. december 2009, men gælder stadig for kontrakter indgået før den dato.

For visse forsikringsaftaler indgået før den 17. december 2009 indeholder §§ 7-14 i den indledende lov til forsikringsloven (Einführungsgesetz zum Versicherungsvertragsgesetz – EGVVG) i den udgave, der var gyldig indtil den 16. december 2009, særlige lovvalgsregler.

3.2 Erstatning uden for kontraktforhold

Siden den 11. januar 2009 har lovvalgsreglerne for forpligtelser uden for kontraktforhold været bestemt af Rom II-forordningen, suppleret med artikel 46a i EGBGB.

I tilfælde, der ikke er dækket af forordningen, som f.eks. krænkelse af personlige rettigheder (Persönlichkeitsrecht), fastsætter tysk lovgivning specifikke lovvalgsregler til at afgøre, hvilket lands lovgivning der finder anvendelse. Disse regler er fastsat i §§ 38-42 i EGBGB.

§ 38 i EGBGB indeholder regler for, hvilken lov der finder anvendelse på handlinger baseret på uberettiget berigelse.

I overensstemmelse med § 39 i EGBGB er søgsmål som følge af uanmodet forretningsførelse i forbindelse med en anden persons forretninger reguleret i lovgivningen i den stat, hvor handlingen blev begået. Der gælder en særlig bestemmelse for afvikling af en anden persons gæld.

I henhold til § 40 i EGBGB reguleres erstatningskrav som følge af en retsstridig handling i princippet af lovgivningen på det sted, hvor den retsstridige handling blev begået (Handlungsort). Skadelidte kan dog ved manglende fastlæggelse bestemme, at retten på det sted, hvor skaden indtrådte, finder anvendelse.

Ifølge § 42 i EGBGB kan parterne under alle omstændigheder vælge den lovgivning, der gælder for forpligtelser uden for kontraktforhold, efter den begivenhed, som gav anledning hertil.

I henhold til § 41 i EGBGB kan den gældende retsorden erstattes af en retsorden, som på grund af særlige omstændigheder har en betydeligt tættere tilknytning til sagens faktiske omstændigheder.

3.3 Personalstatut, aspekter vedrørende civil status (navn, bopæl, funktion)

Ifølge tyske lovvalgsregler er retlige spørgsmål, der vedrører en fysisk persons personlige retlige status, undergivet retsordenen i det land, hvor den pågældende person er statsborger ("Heimatrecht"). Det gælder i princippet for navne (se nærmere oplysninger i § 10 i EGBGB) og for spørgsmålet om, hvorvidt en fysisk person har retlig handleevne og kontraktabilitet (§ 7 i EGBGB).

Hvis en person er statsborger i mere end én stat, er det ifølge § 5, stk. 1, første punktum, i EGBGB det "faktiske statsborgerskab", der er afgørende, dvs. statsborgerskabet i den stat, som den pågældende person har den nærmeste tilknytning til. Hvis en person med flere nationaliteter også har tysk statsborgerskab, er det imidlertid ifølge § 5, stk. 1, andet punktum, i EGBGB alene det tyske statsborgerskab, der gælder.

3.4 Fastlæggelse af forældre-barn-forhold, herunder adoption

3.4.1 Fastlæggelse af forældre-barn-forhold

Ifølge § 19 i EGBGB henhører spørgsmål om, hvem der er et barns forældre, i første omgang under lovgivningen i den stat, hvor barnet har fast bopæl. I forholdet til den enkelte forælder kan afstamningen også konstateres efter lovgivningen i den pågældende forælders hjemland. Er moren gift, kan hendes civilstand ved barnets fødsel (§ 14 i EGBGB) også være af betydning for spørgsmålet om barnets afstamning. Der gælder andre regler for børn, som er født før den 1. juli 1998.

Ved anfægtelse af afstamningen gælder ifølge § 20 i EGBGB generelt den lovgivning, der afgør afstamningen, og hvis et barn anfægter afstamningen, er det lovgivningen på det sted, hvor barnet har sin faste bopæl.

3.4.2 Adoption

Adoption af et barn i Tyskland har siden den 31. marts 2020 været underlagt tysk lovgivning. Adoption er endvidere undergivet lovgivningen i det land, hvor den person, der skal adopteres, har sit sædvanlige opholdssted på tidspunktet for adoptionen (§ 22, stk. 1, i EGBGB, ny version). Sager oprettet inden den 31. marts 2020 er underlagt den tidligere internationale privatret, dvs. at adoptionen af et barn er underlagt lovgivningen i den stat, som adoptanten havde sit ophold i på tidspunktet for adoptionen (§ 22, stk. 1, første punktum, i EGBGB, gammel version). Den ene eller begge ægtefællers adoption reguleres af den lov, der gælder for ægteskabets almindelige retsvirkninger (§22, stk. 1, andet punktum, i EGBGB, gammel version).

Bestemmelserne om anerkendelse og retsvirkningerne af udenlandske adoptioner findes i loven om retsvirkninger af adoptioner af børn efter udenlandsk ret (Gesetz über Wirkungen der Annahme als Kind nach ausländischem Recht (Adoptionswirkungsgesetz – AdWirkG)).

3.5 Ægteskab, ugifte/samlevende, partnerskaber, skilsmisse, separation og underholdspligt

3.5.1 Ægteskab

Følgende forklaringer gælder kun for ægteskaber mellem personer af modsat køn. Se punkt 3.5.2 for ægteskaber mellem personer af samme køn.

Betingelserne for indgåelse af ægteskab er ifølge § 13 i EGBGB normalt dem, der er fastsat i lovgivningen i den stat, hvor de respektive kommende ægtefæller er statsborgere. I undtagelsestilfælde kan tysk lovgivning under særlige omstændigheder finde anvendelse.

I Tyskland kan en vielse kun foretages af en giftefoged eller i undtagelsestilfælde af en person, der er særligt bemyndiget hertil af en fremmed stat (§ 13, stk. 4, andet punktum, i EGBGB).

Såfremt ægteskabets almindelige retsvirkninger ikke falder ind under anvendelsesområdet for forordning (EU) 2016/1103 om indførelse af et forstærket samarbejde om kompetence, lovvalg og anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i sager vedrørende formueforholdet mellem ægtefæller, er de underlagt den lov, som ægtefællerne har valgt (§ 14, stk. 1, i EGBGB).

3.5.2 Ugifte/samlevende og partnerskaber

Ægteskaber mellem personer af samme køn og registrerede livspartnerskaber (eingetragene Lebenspartnerschaften) er omfattet af § 17b i EGBGB. I henhold til denne finder loven i den stat, hvis register det civile partnerskab er registreret i, anvendelse på indgåelsen, opløsningen og de almindelige retsvirkninger af det registrerede livspartnerskab, som ikke er omfattet af anvendelsesområdet for forordning (EU) 2016/1104 om indførelse af et forstærket samarbejde på området for kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i sager vedrørende de formueretlige virkninger af registrerede partnerskaber (§ 17b, stk. 1, første punktum, i EGBGB). Hvis ægtefællerne er af samme køn, eller en af ægtefællerne som minimum hverken er kvinde eller mand, finder denne bestemmelse tilsvarende anvendelse (§17, stk. 4, første punktum, i EGBGB). Da det siden den 1. oktober 2017 ikke længere har været muligt at indgå registrerede livspartnerskaber i Tyskland (§ 3, stk. 3, i loven om indgåelse af ægteskab), er § 17, stk. 1, første punktum, i EGBGB det yderst sjældne tilfælde af en tysk lovvalgsregel, der dækker et retsforhold, der kun kan opstå i udlandet.

3.5.3 Skilsmisse og separation

Spørgsmålet om, hvilken lov der gælder for skilsmisse, har siden den 21. juni 2012 været fastlagt i Rådets forordning (EU) nr. 1259/2010 om indførelse af et forstærket samarbejde om lovvalgsreglerne i forbindelse med skilsmisse og separation ("Rom III-forordningen"). Forordningen gælder, selv om den gældende lov ifølge forordningens bestemmelser er loven i en stat, der ikke deltager i det forstærkede samarbejde (forordningens artikel 4). Skilsmisse og separation reguleres også af Rom III-forordningen (§ 17, stk. 4, første punktum, i EGBGB).

Herudover finder § 17 og § 17a i EGBGB anvendelse.

I Tyskland kan skilsmisse kun bevilges af en domstol (§ 17, stk. 3, i EGBGB).

Den lovgivning, der gælder for spørgsmål vedrørende deling af pensionsrettigheder, er ifølge § 17, stk. 4, i EGBGB den samme som den, der finder anvendelse på skilsmissen. Hvis den udenlandske lovgivning ikke anerkender deling af pensionsrettigheder, kan spørgsmål herom på visse betingelser og efter anmodning af parterne i stedet afgøres efter tysk lovgivning.

Brugsretten til skilsmisseparternes fælles bolig i Tyskland og til løsøre og bohaver, der befinder sig i Tyskland, afgøres efter tysk materiel ret (§ 17a i EGBGB).

3.5.4 Underholdspligt

Spørgsmålet om, hvilken lovgivning der gælder for underholdsbidrag mellem slægtninge eller mellem ægtefæller, har siden den 18. juni 2011 været fastsat i Haagerprotokollen om, hvilken lov der finder anvendelse på underholdspligt, af 23. november 2007. Ifølge protokolens artikel 2 finder protokollen universel anvendelse, dvs. selv om den gældende lov i henhold til disse bestemmelser er loven i en ikkekontraherende stat. De tyske bestemmelser i EGBGB, som hidtil var gældende i den forbindelse, er derfor blevet ophævet.

3.6 Formueforholdet mellem ægtefæller

Ægteskabets retsvirkninger på formueforholdet mellem ægtefæller er omfattet af forordning (EU) 2016/1103. Dette gælder også for ægteskaber mellem personer af samme køn (§ 17, stk. 4, andet punktum, i EGBGB). I henhold til forordning (EU) 2016/1103 er parternes autonomi afgørende: De kommende ægtefæller kan aftale, hvilket formueforhold der skal gælde (artikel 22, stk. 1, i forordning 2016/1103). I mangel af en aftale mellem parterne tages der højde for ægtefællernes opholdssted eller deres nationalitet og loven i den stat, som begge ægtefæller har den tætteste tilknytning til (se artikel 26 i forordning (EF) nr. 2016/1103).

På grund af ikrafttrædelsesdatoen (den 30. januar 2019) dækker forordning (EU) 2016/1104 ikke civile partnerskaber indgået i Tyskland, da det siden den 1. oktober 2017 ikke har været muligt at indgå et civilt partnerskab i henhold til tysk lovgivning (jf. punkt 3.5.2 ovenfor). Valget af parternes første sædvanlige opholdssted er også det afgørende element i henhold til forordning (EU) 2016/1104 (artikel 22, stk. 1). I mangel af en lovvalgsaftale er den lov, der skal anvendes på de formueretlige retsvirkninger af registrerede livspartnerskaber, loven i den stat, i henhold til hvis lov det registrerede livspartnerskab blev indgået (artikel 26, stk. 1, i forordning 2016/1104).

3.7 Arv i henhold til lov eller testamente

For dødsfald indtruffet den 17. august 2015 eller herefter er de gældende bestemmelser dem, der er fastsat i forordning (EU) nr. 650/2012. I henhold til disse er arveladers sidste sædvanlige opholdssted den væsentligste reference for arvesagen. Arvesager i perioden før den 17. august 2015 reguleres af loven i den afdødes hjemland på dødstidspunktet i henhold til § 25 i EGBGB, gammel version (i henhold til § 25 i EGBGB, ny version, finder forordning 650/2012 tilsvarende anvendelse). Det er muligt at vælge tysk lovgivning ved nationale ejendomsretlige sager.

Betingelserne for dødsdispositioner er, for så vidt angår arvesager efter den 17. august 2015, reguleret af § 26 i EGBGB, ny version, der hovedsagelig regulerer den direkte anvendelse af Haagerkonventionen af 5. oktober 1961, som er gældende for Tyskland som kontraherende stat siden 1965, med hensyn til testamenter (stk. 1) og henviser til artikel 27 i forordning (EU) nr. 650/2012 for så vidt angår de øvrige dødsdispositioner (stk. 2). I forbindelse med arvesager inden den 17. august 2015 finder § 26 i EGBGB, gammel version, anvendelse: Denne overtager i al væsentlighed indholdet i lovvalgsreglerne fra Haagerkonventionen fra 1961 om, hvilken lov der skal anvendes på testamentariske dispositioner. Ifølge denne er afgørelsen formelt gyldig, hvis den opfylder kravene i et retssystem, som der er en tilknytning til, f.eks. på grund af testators nationalitet, sædvanlige opholdssted eller opfyldelsesstedet for testamentet.

3.8 Ejendomsret

Ifølge § 43 i EGBGB er tinglige rettigheder omfattet af lovgivningen i den stat, hvor de pågældende aktiver befinder sig. Den pågældende lokale lovgivning er f.eks. afgørende for ejendomsrettens omfang og for, hvordan den kan overdrages, eller om der kan indrømmes en panteret.

I henhold til § 45 i EGBGB gælder der en særlig tilknytningsfaktor for transportmidler.

§ 43, stk. 2, i EGBGB fastsætter en særlig bestemmelse for overdragelse af ejendele fra én stat til en anden.

Endelig behandles forurenende emissioner fra grundstykker særskilt i § 44 i EGBGB.

Det er ikke tilladt at foretage lovvalg for tinglige rettigheder. I henhold til § 46 i EGBGB kan der dog afviges fra den lovgivning, der er fastsat ved henvisning til ovennævnte tilknytningsfaktorer, hvis der af omstændighederne fremgår en væsentligt tættere tilknytning til lovgivningen i en anden stat.

3.9 Insolvens

Ud over lovvalgsreglerne i forordning (EU) nr. 2015/848 af 20. maj 2015 om konkurs, der indeholder bestemmelser om forholdet mellem medlemsstaterne, fastsættes det i § 335 i insolvensloven i forhold til tredjestater, at insolvensbehandling og retsvirkningerne heraf principielt er omfattet af lovgivningen i den stat, hvor behandlingen er indledt. Insolvenslovens § 336 ff. indeholder særlige tilknytningsfaktorer for bestemte aspekter af international konkursret, som kan afvige fra dette princip (f.eks. beskæftigelse, modregning og transaktioners ugyldighed i forbindelse med insolvensbehandling).

Sidste opdatering: 19/04/2024

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Den originale sprogudgave af denne side [\[et\]](#) er blevet ændret for nylig. Den sprogudgave, du kigger på nu, er i øjeblikket ved at blive oversat af vores oversættere.

Følgende sprog: [\[en\]](#) er allerede oversat.

Hvilket lands love gælder? - Estland

1 Retskilder

1.1 National ret

Lovvalgsspørgsmål reguleres normalt af [\[et\]](#) [rahvusvahelise eraõiguse seadus](#) (lov om international privatret, herefter "PILA").

Inden PILA trådte i kraft den 1. juli 2002 reguleredes lovvalgsspørgsmål i den generelle del af civilloven (*tsiviilseadustiku üldosa seadus*). Men i stedet for denne lov anvendes PILA nu også i næsten alle tilfælde, som behandles efter obligationsretten (*võlaõigusseadus*), den generelle del af civilloven og § 24 i lov om gennemførelse af PILA (*rahvusvahelise eraõiguse seaduse rakendamise seadus*).

Desuden skal der tages højde for, at reglerne i gældende EU-ret har forrang for den nationale lovgivning, og at det i henhold til princippet i § 123 i Estlands forfatning, når Estlands love eller anden lovgivning er i strid med en international traktat, som er ratificeret af det estiske parlament, er reglerne i den internationale traktat, der finder anvendelse. Estland har også underskrevet fire aftaler om juridisk bistand med Rusland, Ukraine, Polen, Letland og Litauen, som indeholder bestemmelser om lovvalg.

1.2 Internationale aftaler

Haagerkonventionen om lovkonflikter vedrørende formen for testamentariske dispositioner, undertegnet i Haag den 5. oktober 1961; der kan findes yderligere oplysninger på: <https://www.riigiteataja.ee/akt/78853>.

Konvention om, hvilken lov der skal anvendes på kontraktlige forpligtelser, undertegnet i Rom den 19. juni 1980; der kan findes yderligere oplysninger på: <https://www.riigiteataja.ee/akt/1026913>.

Konvention om retternes kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældremyndighed og foranstaltninger til beskyttelse af mindreårige, undertegnet i Haag den 19. oktober 1996; der kan findes yderligere oplysninger på: <https://www.riigiteataja.ee/akt/214112011002>.

Protokol om, hvilken lov der skal anvendes på underholdspligt, undertegnet i Haag den 23. november 2007; der kan findes yderligere oplysninger på: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:f30b46bd-fcdd-4b33-8b08-5b06e4a09b88.0022.02/DOC_2&format=PDF.

1.3 Vigtigste bilaterale aftaler

Aftale mellem Republikken Letland, Republikken Estland og Republikken Litauen om gensidig retshjælp og retsforhold, undertegnet i Tallinn den 11. november 1992; der kan findes yderligere oplysninger på: [Riigi Teataja \(Estlands statstidende\)](#).

Aftale mellem Republikken Estland og Den Russiske Føderation om gensidig retshjælp og retlige forhold i civilretlige, arbejdsretlige og strafferetlige sager, undertegnet i Moskva den 26. januar 1993; der kan findes yderligere oplysninger på: [Riigi Teataja \(Estlands statstidende\)](#).

Aftale mellem Republikken Estland og Ukraine om gensidig retshjælp og retlige forhold i civilretlige og strafferetlige sager, undertegnet i Kiev den 15. februar 1995; der kan findes yderligere oplysninger på: [Riigi Teataja \(Estlands statstidende\)](#).

Aftale mellem Republikken Estland og Republikken Polen om gensidig retshjælp og retlige forhold i civilretlige, arbejdsretlige og strafferetlige sager, undertegnet i Tallinn den 27. november 1998; der kan findes yderligere oplysninger på: [Riigi Teataja \(Estlands statstidende\)](#).

Den Europæiske Unions forordninger

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 864/2007 om lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontrakt (Rom II-forordningen) (EUT L 199 af 31.7.2007, s. 40).

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 593/2008 om lovvalgsregler for kontraktlige forpligtelser (Rom I) (EUT L 177 af 4.7.2008, s. 6).

Rådets forordning (EF) nr. 4/2009 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser og samarbejde vedrørende underholdspligt (EUT L 007 af 10.1.2009, s. 1).

Europa-Parlamentets forordning (EU) nr. 650/2012 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser vedrørende arv, og om accept og fuldbyrdelse af officielt bekræftede dokumenter vedrørende arv og om indførelse af et europæisk arvebevis (EUT L 201 af 27.7.2012, s. 107).

Rådets forordning (EU) nr. 1259/2010 om indførelse af et forstærket samarbejde om lovvalgsreglerne i forbindelse med skilsmisse og separation (EUT L 343 af 29.12.2010, s. 10).

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2015/848 om insolvensbehandling (EUT L 141 af 5.6.2015, s. 19).

2 Anvendelse af lovvalgsregler

2.1 Myndighedernes anvendelse af lovvalgsregler

Hvis en lov, international aftale eller transaktion kræver anvendelse af udenlandsk lovgivning, skal domstolene gøre det, uanset om parterne har anmodet om det. Det vil sige, at domstolenes forpligtelse til at anvende udenlandsk lovgivning ikke afhænger af, om en part har indgivet anmodning herom (§ 2, stk. 1, i PILA).

I nogle civile retssager, hvor parterne kunne indgå aftale om lovvalg, har de estiske domstole anvendt estisk lov i stedet for udenlandsk lovgivning efter princippet om, at parterne implicit har givet afkald på retten til at vælge udenlandsk lovgivning.

2.2 Renvoi (tilbagevisning og viderehenvielse)

Hvis der i PILA henvises til udenlandsk lovgivning (viderehenvielse), anvendes reglerne om international privatret i det relevante land. Hvis estisk lovgivning skal anvendes i henhold til disse regler (hjemvisning), finder de materielle bestemmelser i estisk ret anvendelse (§ 6, stk. 1, i PILA).

Hvis den udenlandske lovgivning henviser tilbage til estisk lovgivning, skal de estiske materielle bestemmelser derfor anvendes.

2.3 Ændret tilknytning

Stiftelse eller konsumtion af en tinglig rettighed skal vurderes i henhold til lovgivningen i det land, hvor løsøret befandt sig på tidspunktet for stiftelse eller konsumtion af den tinglige rettighed (§ 18, stk. 1, i PILA). Hvis løsøret flyttes efter stiftelse eller konsumtion af en tinglig rettighed, ændres den gældende lovgivning også. Lovgivningen i en fysisk persons bopælsland finder anvendelse på dennes rets- og handleevne (§ 12, stk. 1, i PILA). Hvis en person flytter til et andet land, ændres den gældende lovgivning for dennes rets- og handleevne derfor også. Det fremgår imidlertid også af loven, at ændring af bopælsland ikke har nogen betydning for allerede erhvervet handleevne (§ 12, stk. 3, i PILA).

2.4 Undtagelser fra anvendelsen af lovvalgsreglerne

Udenlandsk lovgivning anvendes ikke, hvis det giver et udfald, der er i åbenlys strid med de grundlæggende principper i estisk ret (offentlig orden). I disse tilfælde skal estisk lovgivning anvendes (§ 7 i PILA).

Hvorvidt den udenlandske lovgivning indeholder en retsregel, der ikke findes i estisk ret, er ikke afgørende i disse tilfælde. I stedet skal estisk lovgivning i henhold til bestemmelsen om den offentlige orden anvendes i stedet for den udenlandske lovgivning, hvis anvendelsen af sidstnævnte ville medføre en klar konflikt med de grundlæggende principper i estisk ret.

I henhold til lovgivningen om kontraktlige forpligtelser berører bestemmelserne i det relevante kapitel i PILA heller ikke anvendelsen af de bestemmelser i estisk lovgivning, der finder anvendelse, uanset hvilken lov der gælder for kontrakter (§ 31 i PILA). Det angives desuden i lovens § 32, stk. 3, at det, at parterne har valgt, at en kontrakt er underlagt udenlandsk lovgivning, uanset om de også har valgt udenlandsk værneting, ikke berører anvendelsen af reglerne i lovgivningen i det pågældende land, og at de ikke kan fraviges ved aftale (ufravigelige regler), hvis alle forhold af relevans for kontrakten på tidspunktet for lovvalget kun har tilknytning til ét land.

2.5 Vurdering af den relevante fremmede lov

Selv om det er angivet som et generelt princip, at domstolene skal anvende udenlandsk lovgivning i tilfælde, hvor det er påkrævet ved lov, international aftale eller transaktion, uanset om parterne anmoder om det (§ 2, stk. 1, i PILA), kan myndighederne og domstolene anmode om parternes eller offentlige myndigheders hjælp til at fastsætte, hvilken udenlandsk lov der skal anvendes.

Parterne kan fremlægge udtalelser for domstolene om indholdet i den udenlandske lovgivning, men domstolene er ikke forpligtet til at tage hensyn til disse udtalelser (§ 4, stk. 2, i PILA). Domstolene har også ret til at anmode om bistand fra justitsministeriet eller udenrigsministeriet i Estland samt til at antage eksperter (§ 4, stk. 3, i PILA).

I henhold til § 234 i den civile retsplejelov (*tsiviilkohtumenetluse seadustik*) skal parterne i en civil retssag kun bevise den gældende lovgivning uden for Estland, international lov eller sædvaneret i det omfang, at domstolen ikke er bekendt med disse. Domstolen kan også anvende andre informationskilder og foretage andet for at vurdere lovgivningens indhold, jf. ovenstående afsnit vedrørende § 4 i PILA.

Domstolenes ret til at indhente oplysninger for at vurdere indholdet i den lovgivning, der skal anvendes, er baseret på det kontradiktoriske princip i den civile retspleje. Dette princip fremgår primært af § 5, stk. 1 og 2, i den civile retsplejelov, og indebærer, at en sag behandles på grundlag af de faktiske forhold og

begæringer, som parterne har indgivet baseret på påstanden, og at parterne har samme rettigheder og muligheder for at underbygge deres påstande og tilbagevise eller anfægte modpartens anbringender. Dette indebærer, at en part har ret til at vælge, hvilke kendsgerninger denne ønsker at fremlægge til støtte for sin påstand, samt beviserne herfor.

Loven giver også mulighed for undtagelser, hvorved estisk lov finder anvendelse, når indholdet i den udenlandske lovgivning på trods af alle bestræbelser ikke kan vurderes inden for rimelig tid (§ 4, stk. 4, i PILA).

3 Lovvalsregler

3.1 Kontraktlige forpligtelser og retsakter

Ligesom inden for andre områder af den internationale privatret er det PILA, der i Estland regulerer, hvilken lov der skal anvendes på en kontrakt, medmindre andet foreskrives i international lovgivning. Den lov, der skal anvendes på en kontrakt, kan ligeledes bestemmes ved den aftale, der er indgået mellem parterne eller, når parterne ikke har valgt den gældende lov, ved at gældende lov bliver den, som fastsættes efter de i PILA fastlagte kriterier. Eftersom konkursbehandlingen i henhold til konkurslovens § 3, stk. 2, reguleres af den civile retsplejelov, hvis konkursloven ikke fastsætter andet, og da Domstolen i henhold til § 8, stk. 1, i den civile retsplejelov under sagen henviser til den estiske lov om civil retspleje, finder den estiske lovgivning anvendelse på insolvensbehandlinger, der gennemføres i Estland på grundlag af aftalen mellem parterne eller, hvis der ikke foreligger en sådan aftale, på grundlag af kriterierne i PILA for fastsættelse af den gældende lov.

I PILA bestemmes det, at kontrakter skal reguleres af loven i det land, som parterne aftaler. Parterne kan aftale det lovvalg, der skal gælde for hele kontrakten eller en del af den, hvis den kan opdeles på en sådan måde (§ 32, stk. 1 og 2, i PILA). Lovvalget er imidlertid ikke absolut. Det angives i lovens § 32, stk. 3, at det, at parterne har valgt, at en kontrakt er underlagt udenlandsk lovgivning, uanset om de også har valgt udenlandsk værneting, ikke berører anvendelsen af reglerne i lovgivningen i det pågældende land, og at de ikke kan fraviges ved aftale (ufravigelige regler), hvis alle forhold af relevans for kontrakten på tidspunktet for lovvalget kun har tilknytning til ét land.

Hvis parterne ikke har valgt, hvilken lov der skal gælde for kontrakten, reguleres den af lovgivningen i det land, som kontrakten har den nærmeste tilknytning til. Hvis kontrakten kan deles op, og en del af kontrakten har en nærmere tilknytning til et andet land, kan denne del af kontrakten være omfattet af lovgivningen i dette andet land (§ 33, stk. 1, i PILA).

Det formodes, at en kontrakt har sin nærmeste tilknytning til det land, hvori den part, der skal opfylde den ydelse, som er karakteristisk for kontrakten, på tidspunktet for kontraktens indgåelse havde sin bopæl eller, for denne parts ledelsesorgan, sit hjemsted. Hvis kontrakten er indgået som led i forretningsmæssig eller erhvervsmæssig beskæftigelse for den part, der skal opfylde den ydelse, som er karakteristisk for kontrakten, formodes kontrakten at have sin nærmeste tilknytning til det land, hvor partens hovedforretningssted ligger. Hvis de ydelser, der er karakteristisk for kontrakten, skal opfyldes på et andet sted end hovedforretningsstedet, formodes kontrakten at have sin nærmeste tilknytning til det land, hvor dette andet forretningssted ligger (§ 33, stk. 2, i PILA).

Der findes undtagelser fra hovedreglen om opfyldelsesstedet for fast ejendom og transportaftaler. Hvis genstanden for en kontrakt er en rettighed over fast ejendom eller en brugsret til fast ejendom, formodes kontrakten at have sin nærmeste tilknytning til det land, hvor den faste ejendom ligger (§ 33, stk. 4, i PILA). For en transportkontrakt formodes kontrakten at have sin nærmeste tilknytning til det land, hvor transportvirksomheden havde sit hovedforretningssted på det tidspunkt, hvor kontrakten blev indgået. Landet betragtes som forretningsstedet, hvis afgangs- eller bestemmelsesstedet eller, for en fragtaftale, afsenderens hovedforretningssted eller pålæsning- eller aflæsningsstedet også ligger i samme land (§ 33, stk. 5, i PILA).

Der gælder særlige regler for forbrugerftaler (§ 34 i PILA), ansættelseskontrakter (§ 35 i PILA) og forsikringsaftaler (§§ 40-47 i PILA). Formålet med disse særlige regler er at sikre beskyttelsen af forbrugeren, arbejdstageren og den forsikrede som den svageste aftalepart.

For så vidt angår forbrugerftaler er det også muligt at fastlægge den lov, der skal anvendes, ved fælles aftale, men det er ikke muligt som følge af denne aftale at fratage forbrugeren den beskyttelse, der er sikret ved de ufravigelige bestemmelser i bopælslandet: 1) hvis der forud for indgåelsen af aftalen i forbrugers bopælsland er fremsat et tilbud eller en reklame, og forbrugeren i dette land har foretaget de handlinger, der er nødvendige for aftalens indgåelse, 2) hvis forbrugers medkontrahent eller dennes repræsentant har modtaget ordren fra forbrugeren i bopælslandet, 3) hvis aftalen vedrører salg af varer, og forbrugeren rejste fra sit bopælsland til et andet land for at afgive sin bestilling, forudsat at rejsen blev arrangeret af sælgeren for at overtale forbrugeren til at indgå aftalen. Hvis der i forbindelse med forbrugerftaler ikke er enighed om, hvilken lov der skal anvendes, finder loven i forbrugers bopælsland anvendelse.

I forbindelse med arbejdsftaler må lovvalget ikke medføre, at arbejdstageren fratages den beskyttelse, der er sikret ved de ufravigelige bestemmelser i loven i det land, der ville finde anvendelse, hvis der ikke var aftalt lovvalg. Hvis der ikke er foretaget noget lovvalg, reguleres arbejdsaftalen af loven i det land, hvor 1) arbejdstageren sædvanligvis arbejder i henhold til aftalen, selv om vedkommende midlertidigt arbejder i et andet land, 2) det forretningssted, som arbejdstageren blev ansat igennem, er beliggende, hvis han normalt ikke arbejder i et og samme land.

For forsikringsaftaler er der fastsat mere specifikke regler. Lovens § 42-44 fastsætter de betingelser, der kan danne grundlag for en aftale om, hvilken lov der skal anvendes. Hvis parterne ikke har aftalt, hvilken lov der skal anvendes på forsikringsaftalen, og den forsikredes bopæl eller ledelsesorgan og den dækkede risiko befinder sig inden for samme stats område, finder loven i den pågældende stat anvendelse (§ 45, stk. 1, i PILA). Hvis disse betingelser ikke er opfyldt, finder loven i det land, som aftalen har sin nærmeste tilknytning til, anvendelse. Aftalen formodes at have sin nærmeste tilknytning til det land, hvor den dækkede risiko er beliggende (§ 45, stk. 2, i PILA).

3.2 Erstatning uden for kontraktforhold

De tilknytningsmomenter, der er fastsat ved lov med henblik på at afgøre, hvilken lov der skal anvendes, afhænger af arten af forpligtelsen uden for kontraktforhold.

Krav vedrørende uretmæssig berigelse, der er relateret til opfyldelsen af en forpligtelse, er underkastet den lovgivning, der regulerer det faktiske eller formodede retsforhold, som forpligtelsen udføres som led i, mens krav vedrørende uretmæssig berigelse, der er relateret til krænkelse af en anden persons rettigheder, er underkastet lovgivningen i det land, hvor krænkelsen fandt sted. I andre tilfælde er krav vedrørende uretmæssig berigelse underkastet lovgivningen i det land, hvor den uretmæssige berigelse fandt sted (§ 48, stk. 1-3, i PILA).

Krav vedrørende uanmodet forretningsførelse er underlagt loven i det land, hvor vedkommende udførte handlingen, og krav vedrørende opfyldelse af en anden persons forpligtelser er underlagt den lovgivning, der gælder for forpligtelserne (§ 49, stk. 1 og 2, i PILA).

Som hovedregel er krav vedrørende ulovlig skade underkastet lovgivningen i det land, hvor den handling eller begivenhed, som kravet omhandler, blev udført eller skete. Hvis konsekvenserne ikke viser sig i det land, hvor handlingen eller begivenheden blev udført eller skete, skal lovgivningen i det land, hvor konsekvenserne viste sig, anvendes, hvis skadelidte anmoder om det (§ 50, stk. 1 og 2, i PILA). Der er imidlertid begrænsning på den erstatning, der kan udbetales for ulovlig skade. Hvis et krav, der skyldes ulovlig skade, er underkastet udenlandsk lovgivning, må den erstatning, der tilkendes i Estland, ikke være væsentligt større end den erstatning, der forskrives for tilsvarende skade i estisk lov (§ 52 i PILA).

Ifølge loven kan parterne også aftale at anvende estisk lov efter den begivenhed eller handling, der udløste en forpligtelse uden for kontrakt. Lovvalget berører ikke tredjeparters rettigheder (§ 54 i PILA).

3.3 Personalstatut, aspekter vedrørende civil status (navn, bopæl, funktion)

Der findes ingen særlige lovvalgsregler for personnavne i estisk ret.

En fysisk persons bopæl skal vurderes på grundlag af estisk lov (§ 10 i PILA). En fysisk persons statsborgerskab vurderes i henhold til loven i det land, hvis statsborgerskab det drejer sig om. Hvis en fysisk person har flere statsborgerskaber, er det statsborgerskabet i det land, som den pågældende har den nærmeste tilknytning til, der gælder. For en statsløs person, en person, hvis statsborgerskab ikke kan fastlægges, eller en flytning, anvendes personens bopæl i stedet for statsborgerskab (§ 11, stk. 1 og 3, i PILA).

Lovgivningen i en fysisk persons bopælsland finder anvendelse på dennes rets- og handleevne, men ændring af bopælsland har ingen betydning for allerede erhvervet handleevne (§ 12, stk. 1 og 2, i PILA).

En særlig regel foreskriver, hvornår en person kan påberåbe sig manglende handleevne, men hverken familie- eller arveretlige transaktioner eller transaktioner vedrørende fast ejendom i et land er fritaget fra denne regel (§ 12, stk. 4, i PILA). Ifølge hovedreglen gælder det imidlertid, at hvis en person indgår en transaktion uden at have handleevne eller med begrænset handleevne i henhold til lovgivningen i deres bopælsland, kan den pågældende ikke påberåbe sig manglende handleevne, hvis de har handleevne i henhold til lovgivningen i det land, hvor de indgik transaktionen. Hovedreglen gælder ikke, hvis den anden part vidste eller burde have vidst, at personen manglede handleevne (§ 12, stk. 3, i PILA).

3.4 Fastlæggelse af forældre-barn-forhold, herunder adoption

3.4.1 Fastlæggelse af forældre-barn-forhold

Det familieretlige forhold mellem en forælder og et barn er underkastet lovgivningen i barnets bopælsland (§ 65 i PILA). Forældres og børns gensidige rettigheder og forpligtelser er knyttet til barnets herkomst, som bestemmes efter den procedure, der fastlægges i lovgivningen. Herkomst er ikke underlagt særskilte lovvalgsregler.

Herkomst skal bestemmes eller anfægtes i henhold til lovgivningen i barnets bopælsland på fødselstidspunktet. Imidlertid kan herkomst også bestemmes eller anfægtes i henhold til lovgivningen i en forælders bopælsland eller barnets bopælsland på tidspunktet for indsigelsen (§ 62 i PILA).

3.4.2 Adoption

Adoption er undergivet lovgivningen i adoptivforælderens bopælsland. Ægtefællers adoption er underlagt lovgivningen om de almindelige retsvirkninger af ægteskabet på tidspunktet for adoptionen (§ 63, stk. 1, i PILA). Det betyder, at ægtefællers adoption primært er underkastet lovgivningen i ægtefællernes fælles bopælsland (§ 57, stk. 1, i PILA), men loven opregner også en række alternative kriterier for lovvalg for de tilfælde, hvor ægtefællerne ikke bor i samme land (§ 57, stk. 2-4, i PILA).

Hvis adoption kræver samtykke fra barnet eller en anden person, som har et familieretligt forhold til barnet, i henhold til loven i barnets bopælsland, gælder dette lands lovgivning for dette samtykke (§ 63, stk. 2, i PILA).

Hvis en adoption er undergivet udenlandsk lovgivning, eller hvis et barn adopteres på grundlag af en udenlandsk retsafgørelse, angives det særskilt i loven, at en sådan adoption har samme virkning i Estland, som den har i henhold til den lovgivning, der lå til grund for adoptionen (§ 64 i PILA). Det bør også understreges, at hvis man adopterer et barn, som har bopæl i Estland, skal alle andre betingelser for adoption i estisk lov også opfyldes, jf. lovgivningen i barnets eller ægtefællernes bopælsland (§ 63, stk. 3, i PILA).

3.5 Ægteskab, ugifte/samlevende, partnerskaber, skilsmisse, separation og underholdspligt

3.5.1 Ægteskab

De almindelige retsvirkninger af et ægteskab skal hovedsageligt vurderes i henhold til lovgivningen i ægtefællernes fælles bopælsland (§ 57, stk. 1, i PILA), men loven opregner også en række alternative kriterier for lovvalg for de tilfælde, hvor ægtefællerne ikke har samme bopælsland: samme statsborgerskab, seneste fælles bopælsland, hvis en af ægtefællerne stadig bor i samme land, og i sidste ende finder lovgivningen i det land, som ægtefællerne ellers har den nærmeste tilknytning til, anvendelse (§ 57, stk. 2-4, i PILA).

Estisk lov finder anvendelse på indgåelse af ægteskab i Estland. Et ægteskab, der er indgået i udlandet, anses for at være gyldigt i Estland, hvis det blev indgået i overensstemmelse med den procedure, der er fastsat i lovgivningen i det land, hvor ægteskabet blev indgået, og for at have opfyldt de væsentlige betingelser for ægteskab, der er foreskrevet i lovgivningen i begge ægtefællers bopælslande (§ 55, stk. 1 og 2, i PILA).

Som hovedregel er betingelserne og hindringerne for indgåelse af ægteskab samt retsvirkningerne af ægteskabet underkastet lovgivningen i de kommende ægtefællers bopælsland (§ 56, stk. 1, i PILA). En kommende ægtefælles tidligere ægteskab er ikke en hindring for at indgå nyt ægteskab, hvis det tidligere ægteskab er afsluttet ved en afgørelse, som er truffet eller anerkendes i Estland, selv om denne afgørelse ikke er i overensstemmelse med lovgivningen i den kommende ægtefælles bopælsland (§ 56, stk. 3, i PILA).

Ifølge den lov, der findes anvendelse på betingelserne for ægteskabet, gælder en særlig regel for estiske statsborgere. Ifølge denne finder estisk lov anvendelse, hvis en estisk statsborger ikke opfylder en betingelse for ægteskab i henhold til lovgivningen i vedkommendes bopælsland, såfremt den pågældende opfylder betingelserne for ægteskab i henhold til estisk lov (§ 56, stk. 2, i PILA).

3.5.2 Ugifte/samlevende og partnerskaber

Estisk lov indeholder ingen lovvalgsregler vedrørende samliv og partnerskab. Ved valget af de relevante regler for fastsættelse af den gældende lovgivning bør der henvises til det mest lignende retsforhold. Uanset arten af samlivet eller partnerskabet kan det være reglerne om kontraktlige forpligtelser eller familieretlige forhold.

3.5.3 Skilsmisse og separation

Skilsmisser bevilges i henhold til lovgivningen om de almindelige retsvirkninger af ægteskabet, der gælder på det tidspunkt, hvor skilsmissesagen indledes (§§ 60, stk. 1, og 57 i PILA). Det betyder, at skilsmisser hovedsageligt er underlagt lovgivningen i ægtefællernes fælles bopælsland (§ 57, stk. 1, i PILA), men loven opregner også en række alternative kriterier for lovvalg for de tilfælde, hvor ægtefællerne ikke har samme bopælsland: samme statsborgerskab, seneste fælles bopælsland, hvis en af ægtefællerne stadig bor i samme land, og i sidste ende finder lovgivningen i det land, som ægtefællerne ellers har den nærmeste tilknytning til, anvendelse (§ 57, stk. 2-4, i PILA).

Estisk lov kan som en undtagelse anvendes i stedet for udenlandsk lovgivning, hvis en skilsmisse ikke tillades i henhold til den lovgivning, der regulerer de almindelige retsvirkninger af ægteskabet (§ 57 i PILA), eller kun tillades under meget strenge betingelser. Denne undtagelse finder anvendelse, såfremt en af ægtefællerne bor i Estland eller har estisk statsborgerskab eller boede i Estland eller havde estisk statsborgerskab på tidspunktet for ægteskabets indgåelse (§ 60, stk. 1 og 2, i PILA).

3.5.4 Underholdspligt

Der findes ingen lovvalgsregler for underholdspligt knyttet til familierelationer, og der henvises til relevant international lovgivning.

3.6 Formueforholdet mellem ægtefæller

Ægtefæller må vælge, hvilket lands lovgivning der skal gælde for formueforholdet mellem dem. Hvis ægtefællerne har valgt, hvilken lovgivning der skal gælde, vil det derfor være denne lovgivning, der bliver anvendt. Ægtefællerne må imidlertid ikke vælge et hvilket som helst lands lov som gældende lov for formueforholdet mellem dem. De kan vælge mellem lovgivningen i deres bopælsland og lovgivningen i det land, hvor en af ægtefællerne er statsborger. Hvis en ægtefælle har flere statsborgerskaber, kan de vælge lovgivningen i et af de pågældende lande (§ 58, stk. 1, i PILA).

I Estland er lovvalget underlagt obligatoriske formelle krav. Lovvalget for ægteskabers formueforhold skal notarbekræftes. Hvis den gældende lovgivning ikke vælges i Estland, er lovvalget formelt gyldigt, hvis de formelle krav for ægtepagter i den valgte lovgivning er opfyldt (58, stk. 2, i PILA).

Hvis valget af, hvilken lovgivning der skal gælde, ikke er sket, vil ægtefællernes formuerettigheder være underlagt den lovgivning, der fandt anvendelse på de almindelige retsvirkninger af ægteskabet på det tidspunkt, hvor de indgik ægteskabet (§§ 58, stk. 3, og 57 i PILA). Den lov, der finder anvendelse på de almindelige retsvirkninger af et ægteskab, er først og fremmest lovgivningen i ægtefællernes fælles bopælsland (§ 57, stk. 1, i PILA), og hvis de ikke bor i samme land, lovgivningen i det land, hvor begge ægtefæller er statsborgere, lovgivningen i det seneste fælles bopælsland, hvis en af ægtefællerne stadig bor i samme land, eller hvis ingen af disse tre gælder, finder lovgivningen i det land, som ægtefællerne ellers har den nærmeste tilknytning til, anvendelse (§ 57, stk. 2-4, i PILA).

3.7 Arv i henhold til lov eller testamente

Arv er underlagt lovgivningen i testators sidste bopælsland. En person kan ved testamente eller arvepagt bestemme, at arven er reguleret af loven i det land, hvor vedkommende er statsborger. En sådan beslutning bortfalder, hvis den pågældende på dødstidspunktet har mistet sit statsborgerskab i det pågældende land.

Den lov, der finder anvendelse på arv, bestemmer navnlig: 1) typer og virkninger af testamentariske dispositioner, 2) retten til at arve og bortfald af arveretten på grund af en handling, 3) arverettens omfang, 4) arvingerne og forholdet mellem dem og 5) hæftelse for testators gæld.

Udformningen af testamentet og arvepagten er omfattet af Haagerkonventionen af 1961 om lovkonflikter vedrørende formen for testamentariske dispositioner.

En person kan udfærdige, ændre eller tilbagekalde et testamente, hvis vedkommende har denne beføjelse i henhold til lovgivningen i sit bopælsland på tidspunktet for udfærdigelsen, ændringen eller tilbagekaldelsen af sit testamente. Hvis personen ikke har beføjelse til at udfærdige et testamente ifølge dette lands lov, kan vedkommende udfærdige, ændre eller tilbagekalde et testamente, hvis vedkommende har denne beføjelse i henhold til lovgivningen i det land, hvor den pågældende er statsborger på tidspunktet for udfærdigelsen, ændringen eller tilbagekaldelsen af sit testamente. En ændring af bopæl eller statsborgerskab begrænser ikke muligheden for at udfærdige et allerede erhvervet testamente. Ovenstående gælder ligeledes for en persons mulighed for at indgå, ændre eller ophæve en arvepagt.

En arvepagt reguleres af loven i arveladers bopælsland på tidspunktet for indgåelsen af denne pagt eller loven i det land, hvor den pågældende er statsborger, hvis den pågældende har truffet denne beslutning. Den lov, der skal anvendes, afgør arvepagtens antagelighed, gyldighed, indhold, bindende karakter og arveretlige følger.

Et fælles testamente skal på tidspunktet for udfærdigelsen være i overensstemmelse med loven i hver testators bopælsland eller loven i en af ægtefællernes bopælsland som aftalt mellem testatorerne.

3.8 Ejendomsret

Stiftelse eller konsumtion af en tinglig rettighed skal vurderes i henhold til lovgivningen i det land, hvor løsøret befandt sig på tidspunktet for stiftelse eller konsumtion af rettigheden. Som begrænsning er det bestemt, at en tinglig rettighed ikke må udøves i strid med det grundlæggende princip om det sted, hvor genstanden befinder sig (§ 12, stk. 2, i PILA).

3.9 Insolvens

Eftersom konkursbehandlingen i henhold til konkurslovens § 3, stk. 2, reguleres af den civile retsplejelov, hvis konkursloven ikke fastsætter andet, og da Domstolen i henhold til § 8, stk. 1, i den civile retsplejelov under sagen henviser til den estiske lov om civil retspleje, finder den estiske lovgivning anvendelse på insolvensbehandlinger.

Sidste opdatering: 26/10/2021

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Hvilket lands love gælder? - Irland

1 Retskilder

1.1 National ret

Lovvalsreglerne i Irland har primært deres oprindelse i sædvaneretten og bliver derfor ændret og udviklet. Da retspraksis på dette område er relativt sparsom, er det imidlertid vanskeligt at sige noget afgørende om den gældende retstilstand på en række områder. Det gælder især for familieret. Med hensyn til lovgivningen om kompetence er de traditionelle love om lovvalg gradvist ved at blive erstattet af internationale konventioner og EU-lovgivning.

1.2 Internationale aftaler

Haagerkonventionen om lovkonflikter vedrørende formen for testamentariske dispositioner 1961

Romkonventionen af 1980 om, hvilken lov der skal anvendes på kontraktlige forpligtelser

1.3 Vigtigste bilaterale aftaler

Vi har ikke kendskab til bilaterale konventioner, der indeholder lovvalgsbestemmelser, som Irland er part i.

2 Anvendelse af lovvalsregler

2.1 Myndighedernes anvendelse af lovvalsregler

Den generelle holdning er, at lovvalsregler kun finder anvendelse, hvis mindst én af parterne har anmodet om, at de anvendes.

2.2 Renvoi (tilbagevisning og viderehenvisning)

Der opstår sjældent sager ved de irske domstole, som kræver vurdering af retsgrundsætningerne.

2.3 Ændret tilknytning

Der er ikke indført en enkelt tilgang i Irland.

2.4 Undtagelser fra anvendelsen af lovvalsreglerne

Selv om der mangler retspraksis på dette punkt, er det usandsynligt, at Irland ville anvende udenlandsk lovgivning, som strider imod irsk *ordre public*.

2.5 Vurdering af den relevante fremmede lov

De irske domstole kræver, at der føres bevis for indholdet af fremmed lovgivning, som var det et realitetsspørgsmål. Den part, som søger at påberåbe sig fremmed lovgivning, skal gøre den gældende og til rettens tilfredshed bevise indholdet af den som et realitetsspørgsmål. I tilfælde af konflikt mellem parternes beviser kan dommeren vurdere de sagkyndiges troværdighed og vurdere de direkte beviser (*f.eks.* fremmede love og sager), navnlig hvis de anvender begreber, en irsk dommer er bekendt med. Hvis det fremgår af de irske lovvalsregler, at fremmed lov skal anvendes, men ingen part fremlægger beviser for, hvilken lov det er, vil retten normalt antage, at det er det samme som irsk lov, medmindre det modsatte bevises.

Indholdet af fremmed lov bevises normalt ved hjælp af sagkyndige vidner, og det er ikke tilstrækkeligt, at parterne fremlægger en fremmed lovtekst, sagstekst eller en tekst fra en myndighed for retten. En person, der er uddannet advokat i en fremmed retsorden, eller som har tilstrækkelig erfaring med den pågældende orden i praksis, kan afgive forklaring om den fremmede lov. Retten foretager normalt ikke sine egne undersøgelser af den fremmede lov.

3 Lovvalgsregler

3.1 Kontraktlige forpligtelser og retsakter

Irland har undertegnet Romkonventionen af 1980 om, hvilken lov der skal anvendes på kontraktlige forpligtelser. Irland har gennemført denne konvention ved lovgivning i form af Contractual Obligations (gældende lov) Act, 1991. Konventionens bestemmelser gælder for kontraktlige forpligtelser i enhver situation, som indebærer et valg mellem forskellige landes love. Dog er visse typer kontrakter, såsom kontraktlige forpligtelser som følge af et familieforhold, ikke omfattet af konventionen.

Det bør bemærkes, at forordning (EF) nr. 593/2008 om lovvalgsregler for kontraktlige forpligtelser ("Rom I") finder direkte anvendelse i Irland. Irland har dog ikke tilsluttet sig gennemførelsen af forordning 1259/2010 ("Rom III"), hvormed der implementeres et styrket samarbejde om lovvalgsreglerne i forbindelse med skilsmisse og separation i de deltagende medlemsstaters retskredse.

3.2 Erstatning uden for kontraktforhold

Inden for familieret eller ved skilsmissebegæring anser de irske domstole domstolslandets lov (*lex fori*) for et passende princip, fordi det giver sikkerhed. Der har ikke været nogen lovgivning i Irland vedrørende lovkonflikter i sager om skadeserstatning, og der findes meget lidt retspraksis. De irske domstole tager hensyn til princippet om domstolslandets lov (*lex fori*), som tilsiger, at lovgivningen i domstolsstaten bør finde anvendelse, og også til princippet om, at lovgivningen i det land, hvor den skadevoldende begivenhed har fundet sted (*lex loci delicti*), bør finde anvendelse. Domstolene kan også tage hensyn til den egentlige erstatningsret, som anbefaler en fleksibel tilgang, hvor retten kan tage hensyn til alle de forskellige tilknytningskriterier og afgøre kompetencespørgsmålet i overensstemmelse hermed.

Det bør bemærkes, at forordning (EF) nr. 864/2007 om lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontrakt ("Rom II") finder direkte anvendelse i Irland.

3.3 Personalstatut, aspekter vedrørende civil status (navn, bopæl, funktion)

Et barn har sin fars bopæl, hvis forældrene var gift med hinanden på tidspunktet for barnets fødsel. Hvis barnets forældre ikke var gift med hinanden på tidspunktet for barnets fødsel, eller hvis faren er død på tidspunktet for fødslen, er barnets bopæl den samme som morens. Denne regel finder anvendelse, indtil barnet fylder 18 år og bliver myndig og får retlig handleevne til selv at vælge sin bopæl.

For selv at vælge sin bopæl skal en person være bosat i den relevante retskreds og agte at forblive bosat der på ubestemt tid eller permanent. Hvis et af disse elementer ophører med at eksistere, vender personen tilbage til sin oprindelige bopæl. En gift kvinde får sin egen bopæl uafhængigt af sin mand.

3.4 Fastlæggelse af forældre-barn-forhold, herunder adoption

Med Status of Children Act 1987 blev begrebet "børn født uden for ægteskab" ophævet. Efter den lov skal forholdet mellem enhver person og den pågældendes far og mor bestemmes, uafhængigt af om faren og moren er eller har været gift med hinanden.

På trods af dette betragtes et barn ikke som ægtefødt, når forældrene til barnet ikke er gift med hinanden på tidspunktet for barnets fødsel eller undfangelse. Et barn kan dog blive legitimeret, hvis forældrene efterfølgende bliver gift. Der er ingen forskel mellem det ægtefødte og det legitimerede barns forfatningsmæssige stilling. Der er heller ingen forskel mellem et barns ret til at blive forsørget af sine forældre eller til at arve fra hver af sine forældre, uanset om forældrene nogensinde har været gift med hinanden.

Når irske domstole har kompetence i en sag ifølge forordning 2201/2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar ("Bruxelles IIa"), anvender de normalt irsk ret.

Når irske domstole har kompetence i en adoptionssag, bliver irsk ret også anvendt.

Det bør bemærkes, at de højere retsinstanser har kompetence til at afsige kendelser om håndhævelse af et barns forfatningsmæssige rettigheder, når der er tale om en irsk statsborger, uanset barnets faste bopæl. En afgørelse fra retten om udøvelse af dennes kompetence vil være styret af, om det under de givne omstændigheder er hensigtsmæssigt eller korrekt for retten at gøre det under hensyntagen til den internationale privatretlige regel om international høflighed.

3.5 Ægteskab, ugifte/samlevende, partnerskaber, skilsmisse, separation og underholdspligt

I forbindelse med ægteskab fastsætter irsk lovgivning i den 34. ændring af forfatningen af 22. maj 2015, at to personer kan indgå ægteskab efter loven uanset køn. I overensstemmelse hermed kan personer, der har habilitet til at gifte sig og frit kan indgå ægteskab, gøre det uanset deres biologiske køn, når Marriage Bill 2015 er vedtaget og trådt i kraft. Et ægteskab vil ikke blive betragtet som gyldigt i Irland, hvis en af parterne er transseksuel og gifter sig i et nyligt erhvervet køn. Ifølge de internationalprivatretlige bestemmelser vil et ægteskab indgået i udlandet kun blive anerkendt, såfremt en række betingelser er opfyldt. Parterne skal have opfyldt de gældende formaliteter i den retskreds, hvor vielsen finder sted (*lex loci celebrationis*, dvs. loven i den stat, hvor ægteskabet indgås). Parterne skal have retlig handleevne til at gifte sig ifølge reglerne i den retskreds, hvor de havde deres bopæl. Et ægteskab, der er indgået i udlandet, skal svare til det, der normalt forstås som et ægteskab i Irland. Er der f.eks. tale om et potentielt polygamt ægteskab, vil det ikke blive anerkendt.

Kendelser, der afsiges efter artikel 5 i Civil Partnership and Certain Rights and Obligations of Cohabitants Act 2010, sikrer anerkendelse af visse kategorier af udenlandsk registrerede forhold som berettigede og forpligtede til at modtage samme behandling efter irsk lovgivning som et registreret partnerskab, der er indgået i Irland, forudsat at det pågældende par ville have haft den samme retlige handleevne til at indgå et registreret partnerskab i Irland.

I forbindelse med kompetence i sager om skilsmisse, separation eller opløsning finder forordning 2201/2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af domme i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar ("Bruxelles IIa"), direkte anvendelse i irsk ret. I sager, hvor ingen anden medlemsstat har kompetence ifølge Bruxelles IIa, erklærer de irske domstole sig kompetente, når mindst én af parterne har bopæl i staten på det tidspunkt, hvor sagen indledes.

Når en irsk domstol har kompetence i skilsmissesager, anvender den sin egen lovgivning på familieretssagen og på eventuelt tilknyttede eller beslægtede spørgsmål.

I sager, hvor Bruxelles IIa ikke finder anvendelse, anerkendes en udenlandsk skilsmisse, hvis den er bevilget i et land, hvor begge ægtefæller var bosiddende på datoen for indledning af skilsmissesagen.

3.5.1 Underholdspligt

Krav om underholdsbidrag behandles i øjeblikket i overensstemmelse med Rådets forordning 4/2009 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser og samarbejde vedrørende underholdspligt.

Formålet med forordningen om underholdspligt er grundlæggende at fastsætte et sæt fælles bestemmelser for kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse, samarbejde og standardiserede dokumenter til fremme af en effektiv inddrivelse af underholdsbidrag i EU. Da et af forordningens primære formål er at sikre, at den bidragsberettigede i en medlemsstat let kan opnå en afgørelse, som automatisk kan fuldbyrdes i en anden medlemsstat uden yderligere formaliteter, omfatter forordningen om underholdspligt foranstaltninger vedrørende kompetence, lovkonflikter, anerkendelse og eksigibilitet, fuldbyrdelse og retshjælp og er udformet til at skabe samarbejde mellem centralmyndigheder. Forpligtelsen til at fuldbyrde den oprindelige kendelse uden

ændring er helt klar i forordningens ordlyd, og en retsafgørelse truffet i én medlemsstat må i intet tilfælde efterprøves med hensyn til sagens realitet i den medlemsstat, hvor den efterfølgende søges anerkendt og fuldbyrdet. Således er forordningens nettovirkning at afskære retten i en medlemsstat, hvor sagen ikke er anlagt, fra muligheden for at afsige nye eller tilknyttede kendelser.

3.6 Formueforholdet mellem ægtefæller

Medmindre der er hensigt om det modsatte, vil en ægtepagt (aftale) mellem parterne blive fortolket efter loven på ægteskabets domicil. Foreligger der ingen ægtepagt, vil gældende lovgivning også blive bestemt af ægteskabets domicil. Hvis ægtefællerne har fælles domicil, svarer det til ægteskabets domicil. Hvis de ikke har, er det sandsynligt, at ægteskabets domicil vil blive bestemt efter den gældende lov, hvortil parterne og ægteskabet har den tætteste tilknytning.

3.7 Arv i henhold til lov eller testamente

Som generelt princip er den lov, der gælder for arv af fast ejendom, lovgivningen på det sted, hvor ejendommen er beliggende, mens lovgivningen i det land, hvor afdøde havde sin bopæl på dødstidspunktet, finder anvendelse på udlodning og arv af den pågældendes løsøre.

Testators habilitet afhænger af loven i det land, hvor testator havde sin bopæl, selv om nogen mener, at det i tilfælde af fast ejendom bør være det sted, hvor ejendommen befinder sig (*lex situs*), der gælder.

Når testator skifter bopæl mellem den dato, hvor han har skrevet testamente, og den dato han dør, er der delte meninger om, hvorvidt habiliteten bør prøves efter lovgivningen på testators bopæl på tidspunktet, hvor der blev skrevet testamente, eller på tidspunktet for testators død.

Et testamente er formelt gyldigt efter Succession Act 1965, hvis dets form er i overensstemmelse med en af følgende love: loven på det sted, hvor testator foretog den testamentariske disposition, loven om nationalitet, testators domicil eller faste bopæl på tidspunktet for den testamentariske disposition eller på tidspunktet for testators død, eller for så vidt angår fast ejendom, loven på det sted, hvor den faste ejendom er beliggende.

3.8 Ejendomsret

Irsk ret skelner mellem løsøre og fast ejendom og anvender lovgivningen i det land, hvor aktiverne befinder sig for at fastslå, om det pågældende aktiv er løsøre eller fast ejendom.

Som regel er gældende lov i tilfælde af fast ejendom lovgivningen på det sted, hvor ejendommen er beliggende.

3.9 Insolvens

Forordning nr. 1346/2000 om konkurs ("konkursforordningen") indeholder kompetenceregler for konkurssager i EU[1]. I henhold til artikel 3 i konkursforordningen har domstolene i den medlemsstat, på hvis område skyldners hovedinteresser befinder sig, kompetence til at indlede insolvensbehandling. Derfor skal insolvensbehandling, der indledes i Irland, afgøres af irske domstole efter irsk lov om anmeldelse, prøvelse og anerkendelse af fordringer i forbindelse med insolvensbehandling. De vigtigste relevante love er Companies Act 2014, Personal Insolvency Acts 2012-2015 og Bankruptcy Act 1988.

Nyttige links

 <http://www.irishstatutebook.ie/eli/1995/act/26/section/27/enacted/en/html>

[1] Erstattet med virkning fra 26. juni 2017 af den omarbejdede EU-forordning nr. 2015/848 om insolvensbehandling.

Sidste opdatering: 12/04/2023

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Hvilket lands love gælder? - Grækenland

Når et juridisk forhold mellem personer indeholder elementer, som knytter det til mere end én stat (et internationalt element), og der opstår en tvist, anvender græske domstole ikke nødvendigvis græsk ret, men undersøger på grundlag af international privatret, hvilken lov der skal anvendes (lovvalg). International privatret er en mekanisme, som fungerer på grundlag af lovkonfliktregler, som bestemmer, hvilken lov der skal anvendes (dvs. et bestemt lands retsregler). Det kan være loven i domstolens land eller i et andet land. Lovvalget sker på grundlag af en eller flere faktorer. Tilknytningsfaktorerne er de faktorer i en tvist, der har internationale elementer, der giver anledning til anvendelsen af en bestemt bestemmelse i international privatret for at fastlægge, hvilken lov der skal anvendes, dvs. Grækenlands lov eller en udenlandsk stats lov (lovkonflikt).

1 Retskilder

Græsk lov er den vigtigste kilde til at afgøre den gældende lov. Ved lov forstås også bilaterale og multilaterale aftaler, som Grækenland har ratificeret, og som, når de er ratificeret, finder anvendelse på samme måde som græsk national ret. Lov omfatter også loven fremlagt af den Europæiske Union, især forordninger. I betragtning af den fortsatte stigning i private transaktioner på internationalt niveau, både hvad angår antal og type, spiller græsk retspraksis og den Europæiske Unions Domstol en vigtig rolle i indsatsen med at udfylde hullerne i international privatret, som anvendes til at afgøre lovvalg.

1.1 National ret

De grundlæggende bestemmelser findes i den borgerlige lovbog, artikel 4-33, men der findes også bestemmelser i andre love, f.eks. artikel 90-96 i lov nr. 5325/1932 om veksler og solaveksler samt artikel 70-76 i lov nr. 5960/1933 om checks.

1.2 Internationale aftaler

Følgende er nogle af de multilaterale, internationale aftaler:

Genève-konventionen af 19. maj 1956 vedrørende fragtaftaler om international godsbefordring af landevej, som blev ratificeret af Grækenland ved lov nr. 559 /1977.

Haagerkonventionen af 5. oktober 1961 om lovkonflikter vedrørende formen for testamentariske dispositioner, som blev ratificeret af Grækenland ved lov nr. 1325/1983.

Haagerkonventionen af 15. november 1965 om forkyndelse i udlandet af retslige og udenretslige dokumenter i sager om civile eller kommercielle spørgsmål, som blev ratificeret af Grækenland ved lov nr. 1334/1983.

Haagerkonventionen af 19. oktober 1996 om retternes kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældremyndighed og foranstaltninger til beskyttelse af mindreårige, som blev ratificeret af Grækenland ved lov nr. 4020/2011.

1.3 Vigtigste bilaterale aftaler

Følgende er nogle af de bilaterale, internationale aftaler:

Konventionen af 17. maj 1993 om retshjælp i civile eller straffesager mellem den Hellenistiske Republik og Albanien, som blev ratificeret af Grækenland ved lov nr. 2311/1995.

Konvention-Traktaten af 3. august 1951 om venskab, handel og søfart mellem Grækenland og USA, som blev ratificeret af Grækenland ved lov nr. 2893 /1954.

2 Anvendelse af lovvalgsregler

2.1 Myndighedernes anvendelse af lovvalgsregler

Hvis et andet lands ret finder anvendelse i henhold til lovvalgsreglerne i græsk international privatret, tager dommeren på eget initiativ hensyn hertil, dvs. uden at det er nødvendigt for parterne at påberåbe sig dette eller kræve bevis for bestemmelseens indhold (artikel 337 i den græske retsplejelov).

2.2 Renvoi (tilbagevisning og viderehenvisning)

Når det i græsk international privatret bestemmes, at et andet lands lov finder anvendelse, er det de materielle bestemmelser, der finder anvendelse, og der henvises ikke til bestemmelserne i det pågældende lands internationale privatret (artikel 32 i den borgerlige lovbog), som kan indeholde bestemmelser om, at græsk ret eller et tredjelandets ret finder anvendelse.

2.3 Ændret tilknytning

Det sker ofte i forbindelse med et retsforhold, at tilknytningen ændres, f.eks. kan løvsøre flyttes fra et land til et andet, hvilket betyder at lovvalget også ændres. Der findes regler, der udtrykkeligt bestemmer, hvilket lands ret der finder anvendelse i sidste ende, ellers anvender domstolen den ret, som oprindeligt eller på senere tidspunkt fandt anvendelse, eller en kombination af disse, afhængig af sagens særlige forhold.

2.4 Undtagelser fra anvendelsen af lovvalgsreglerne

Hvis græsk international privatret (lovvalgsreglerne) fastsætter, at et andet lands lovgivning finder anvendelse, men anvendelsen af en bestemmelse heri strider mod de grundlæggende moralske værdier i græsk samfundspolitik (artikel 33 i den borgerlige lovbog), anvender den græske domstol ikke den pågældende bestemmelse, men dog de andre bestemmelser i det andet lands lovgivning (negativ funktion). Hvis der, når anvendelsen af den pågældende bestemmelse er blevet afvist, opstår et "hul" i det andet lands ret, vil dette blive dækket af de bestemmelser, der er gældende i græsk ret (positiv funktion). En måde at beskytte det græske retssystems interesser på, er at gennemføre regler, der finder direkte anvendelse. Sådanne regler anvendes især på vigtige forhold i statens interne relationer og anvendes også direkte af græske domstole i sager med et internationalt element, som ikke er omfattet af græsk international privatret.

2.5 Vurdering af den relevante fremmede lov

Den græske domstol kan anvende enhver anden metode, som den anser for hensigtsmæssig, til at fastslå bestemmelser i et andet lands ret. Sådant kendskab kan være baseret på retsoplysninger, som de personligt har kendskab til, eller domstolen kan søge efter det i (multilaterale og bilaterale) internationale aftaler — hvorunder medlemsstaterne har påtaget sig den gensidige forpligtelse at fremsætte oplysninger — eller fra indenlandske eller udenlandske videnskabsorganisationer. Hvis det er vanskeligt at indhente viden om bestemmelser i et andet lands ret, kan den græske domstol endog anmode om bistand fra sagens parter uden at været begrænset til det, parterne har fremlagt (artikel 337 i retsplejeloven).

Som undtagelse vil en græsk domstol anvende græsk lov i stedet for et andet lands lovvalg, hvor det har været praktisk umuligt at finde frem til bestemmelserne i et andet lands ret, selv om der har været gjort forsøg herpå.

3 Lovvalgsregler

3.1 Kontraktlige forpligtelser og retsakter

De græske domstole finder frem til, hvilken lov der skal anvendes til de fleste kontrakter og retshandlinger, der indgås den eller efter den 17. december 2009, på grundlag af forordning (EF) nr. 593/2008, kendt som Rom I. Som en generel regel anvendes den lov, som er valgt af parterne.

Hvad angår kontrakter og retshandlinger, der indgås fra den 1. april 1991 til den 16. december 2009, identificeres lovvalget på grundlag af Fællesskabets Rom-Konvention af 19. juni 1980, der fremsætter den samme generelle regel, som der henvises til ovenfor.

Hvad angår alle kategorier af kontraktforpligtelser og retshandlinger, som er eksplicit ekskluderet fra ovennævnte forordnings og konventions område, samt dem, der indgås inden den 1. april 1991, identificeres lovvalget på grundlag af artikel 25 i den borgerlige lovbog, der fremsætter den samme generelle regel, som fastlægges i forordningen.

3.2 Erstatning uden for kontraktforhold

Den græske domstol vil fastslå den lov, som gælder for forpligtelser, der opstår fra delikt, og for forpligtelser, der opstår fra uretmæssig berigelse, negotiorum gestio og culpa in contrahendo, den eller efter den 11. januar 2009, på grundlag af forordning (EF) nr. 864/2007, kendt som Rom II. Som en generel regel vil loven i den stat, hvor retskrænkelsen blev begået, være gældende.

Hvad angår delikt, som ikke falder ind under ovennævnte forordnings område, og delikt begået inden den 11. januar 2009, identificeres lovvalget på grundlag af artikel 26 i den borgerlige lovbog, der fremsætter den samme generelle regel, som fastlægges i forordningen.

I henhold til græsk retspraksis anvendes loven for uforsvarlighed, der opstår fra uretmæssig berigelse inden den 11. januar 2009, statens lov, som er mest relevant under de overordnede specifikke omstændigheder.

3.3 Personalstatut, aspekter vedrørende civil status (navn, bopæl, funktion)

- Fysiske personer

Navn, fast opholdssted

Da et navn og fast opholdssted anvendes til at identificere en fysisk person individuelt, fastlægges den lov, som er gældende for dem, hver gang i konteksten af et specifikt retsforhold, der skal reguleres. Således reguleres ægtefællers navn og faste opholdssted af den lov, der gælder for deres personforhold, i henhold til artikel 14 i retsplejeloven; hvad angår mindreårige børn, er de underlagt loven for forholdet mellem forældre og børn i henhold til artikel 18-21 i den borgerlige lovbog.

Kapacitet

Den lov, der skal anvendes på spørgsmål vedrørende en persons (græker eller udlænding) rets- og handleevne samt evne til at effektivere retshandlinger og være en part i en retssag og deltage i en retssag i egen person, er det lands lov, hvor en person er statsborger (artikel 5 og 7 i den borgerlige lovbog og artikel 62, litra a), og 63, stk. 1, i den civile retsplejelov). Hvor en udlænding ikke har evnen til at effektivere retshandlinger eller deltage i en retssag i egen person i henhold til loven i den stat, hvor vedkommende er statsborger, men græsk lov fremsætter, at vedkommende har ovennævnte evne (med undtagelse af retshandlinger, der falder ind under familieret, arveret og ejendomsret for ejendomme uden for Grækenland), anvendes den græske lov (artikel 9 i den borgerlige lovbog og artikel 66 i den civile retsplejelov).

- Juridiske personer

Hvad angår sager vedrørende juridiske personers retsevne, anvendes det steds lov, hvor den juridiske person har fast opholdssted, i henhold til artikel 10 i den borgerlige lovbog. I henhold til græsk retspraksis betyder termen 'fast opholdssted' det faktiske, ikke lovformelige, faste opholdssted.

3.4 Fastlæggelse af forældre-barn-forhold, herunder adoption

3.4.1 Fastlæggelse af forældre-barn-forhold

Problemer med forholdet mellem forældre og børn vedrører familiebåndene mellem forældre og børn samt den tilknyttede rets- og handleevne, der opstår heraf.

Når det skal afgøres, om et barn er født i eller uden for ægteskab (artikel 17 i den borgerlige lovbog), foretages lovvalget som følger:
det lands lov, som var gældende for personforholdet mellem barnets moder og dennes ægtefælle, da barnet blev født, som defineret i artikel 14 i den borgerlige lovbog;

hvis ægteskabet er blevet opløst før barnets fødsel, det lands lov, som var gældende for personforholdet mellem barnets moders og dennes ægtefælle, da ægteskabet blev opløst, som defineret i artikel 14 i den borgerlige lovbog.

Den lov, der skal anvendes på forholdet mellem forældre og børn født inden for ægteskab, selv om ægteskabet er ophævet:

den græske domstol vil fastslå lovvalget i henhold til Haagerkonventionen af 19. oktober 1996 om kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn, som blev ratificeret af Grækenland ved lov nr. 4020/2011, i forbindelse med forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn, i tilfælde af loven i et land, som er medlem af ovennævnte konvention.

Lovvalget for et land, som ikke er medunderskriver af ovennævnte konvention, er i forbindelse med sager, der ikke reguleres af ovennævnte konvention, i henhold til artikel 18 i den borgerlige lovbog:

når begge forældre er statsborgere i samme land — dette lands lov;

når de efter fødslen har opnået et nyt fælles statsborgerskab — loven i landet for deres sidste fælles statsborgerskab;

når de er statsborgere i forskellige lande før fødslen, og deres nationalitet ikke ændres efter fødslen, eller når de før fødslen er statsborgere i samme land, men forældrene eller barnet ændrer statsborgerskab efter fødslen — loven i det land hvor de ved fødslen sidst havde fælles fast opholdssted;

når de ikke har fælles fast opholdssted — loven i det land, hvor barnet er statsborger.

Lovvalg for forhold mellem moderen og faderen og et barn født uden for ægteskab (artikel 19 og 20 i den borgerlige lovbog):

når begge forældre er statsborgere i samme land — dette lands lov;

når de efter fødslen har opnået et nyt fælles statsborgerskab — loven i landet for deres sidste fælles statsborgerskab;

når de er statsborgere i forskellige lande før fødslen, og deres nationalitet ikke ændres efter fødslen, eller når de før fødslen er statsborgere i samme land, men forældrene eller barnet ændrer statsborgerskab efter fødslen — loven i det land hvor de ved fødslen sidst havde fælles fast opholdssted;

når de ikke har fælles fast opholdssted — loven i det land, hvor faderen eller moderen er statsborger.

Lovvalget for forældrenes underholdspligt over for barnet:

Den græske domstol vil fastslå lovvalget den eller efter den 18. juni 2011, på grundlag af forordning (EF) nr. 4/2009 som specificeret i Haagprotokollen af 23. november 2007. Som en generel regel anvendes loven i den stat, hvor den forpligtede part har sin bopæl.

3.4.2 Adoption

Den lov, der skal anvendes på adoption og ophævelse af adoption med et internationalt element, er lovgivningen i det land, hvor de forskellige personer involveret i adoptionen er statsborgere (artikel 23 i den borgerlige lovbog). Den lov, der skal anvendes på adoptionsformen er lovgivningen fremsat i artikel 11 i den borgerlige lovbog, dvs. enten loven, som regulerer dens indhold, eller loven der, hvor den blev udarbejdet, eller loven der, hvor alle parter er statsborgere. Hvor personerne, der er involveret i adoptionen, er statsborgere i forskellige lande, skal betingelserne i henhold til lovene i alle de tilsvarende lande opfyldes, og der må ikke være nogen hindringer i henhold til disse love, for at adoptionen er gyldig.

Den lov, der skal anvendes på forholdet mellem adoptivforældrene og det adopterede barn er:

når begge forældre er statsborgere i samme land efter adoptionen — dette lands lov;

når de ved adoptionen opnår et nyt fælles statsborgerskab — loven i landet for det sidste fælles statsborgerskab;

når de er statsborgere i forskellige lande før adoptionen, og deres nationalitet ikke ændres efter adoptionen, eller når de er statsborgere i samme land før adoptionen, men den ene af de personer, der er involveret i adoptionen, ændrer statsborgerskab ved adoptionens afslutning — loven i det land hvor de sidst havde fælles fast opholdssted ved tidspunktet for adoptionen;

når de ikke har fælles fast opholdssted — loven i det land, hvor den adopterende forælder er statsborger eller, hvis ægtefæller adopterer, loven som regulerer deres personlige forhold.

3.5 Ægteskab, ugifte/samlevende, partnerskaber, skilsmisse, separation og underholdspligt

3.5.1 Ægteskab

Materielle betingelser

De betingelser, der skal opfyldes, og de hindringer, der ikke må være for de personer, der ønsker at indgå ægteskab, reguleres ved loven i det land, som de er statsborgere i, hvis de er statsborgere i samme land, eller, hvis de er statsborgere i forskellige lande, loven i et af disse lande (artikel 13, stk. 1, litra a), i den borgerlige lovbog).

Formkrav

For at ægteskabet skal være formelt gyldigt, skal loven være opfyldt i det land, hvori de personer, der skal giftes, er statsborgere, hvis de er statsborgere i samme land, eller, hvis de er statsborgere i forskellige lande, loven i det ene af disse lande eller i det land, hvor ægteskabet indgås (artikel 13, stk. 1, litra b), i den borgerlige lovbog. I henhold til græsk ret skal visse formaliteter opfyldes for at indgå ægteskab; et partnerskab, hvor et par lever sammen, men ikke er formelt gift, anerkendes i Grækenland under forudsætning af, at dette partnerskab er gyldigt i henhold til fremmed og de samlevende personer ikke er grækere.

Personlige forhold mellem ægtefæller

De personlige forhold mellem ægtefæller er de forhold, der er baseret på ægteskabet, og som ikke har noget med formueforhold at gøre, f.eks. samliv og rettigheder og forpligtelser, herunder også underhold.

Den lov, der finder anvendelse på personlige forhold mellem ægtefæller (artikel 14 i den borgerlige lovbog):

når begge ægtefæller er statsborgere i samme land efter indgåelse af ægteskab — loven i dette lands ret;

når ægtefællerne ved indgåelse af ægteskab opnår et nyt fælles statsborgerskab — loven i landet for deres sidste fælles statsborgerskab;

når ægtefæller ved indgåelse af ægteskab havde fælles statsborgerskab, og den ene senere opnår statsborgerskab i et andet land — loven i det land, hvor de senest havde fælles statsborgerskab, forudsat at den anden ægtefælle fortsat er statsborger i det pågældende land;

når ægtefællerne før indgåelse af ægteskabet har forskelligt statsborgerskab, og dette ikke ændres efter indgåelsen af ægteskab, eller når de før indgåelse af ægteskab har samme statsborgerskab, men den enes statsborgerskab ændres ved indgåelse af ægteskab — loven i det land, hvor de senest havde fælles fast opholdssted;

når de ikke forud for indgåelse af ægteskabet har fælles fast opholdssted — loven i det land, som ægtefællerne har størst tilknytning til.

Underholdspligt

Den lov, der finder anvendelse i henhold til artikel 4 i Haagerkonventionen af 2. oktober 1973, som blev ratificeret af Grækenland ved lov nr. 3137/2003, dvs. loven i det land, hvor modtageren har fast opholdssted.

Formueordninger mellem ægtefæller

Under ægtefællernes formueforhold henhører de formuemæssige rettigheder og tilsvarende forpligtelser, som opstår ved indgåelse af ægteskab.

Den lov, der skal anvendes på ægtefællernes personlige forhold umiddelbart efter indgåelse af ægteskab (artikel 15 i den borgerlige lovbog).

3.5.2 Ugifte/samlevende og partnerskaber

Det græske retssystem anerkender også en anden form for samliv end ægteskab som fremsat i lov 3719/2008. På grundlag af en eksplicit bestemmelse fastlagt i ovennævnte lov anvendes denne lov til alle civile partnerskaber indgået i Grækenland eller for græske konsulære myndigheder, uanset om parterne er grækere eller udlændinge, både hvad angår form og parternes overordnede forhold. Hvor et civilt partnerskab er indgået i udlandet, anvendes den lov vedrørende formen deraf, som er specificeret i artikel 11 i den borgerlige lovbog, dvs. det er enten den lov, der gælder dets indhold, eller det lands lov, hvor det indgås, eller det lands lov, hvor alle parterne har statsborgerskab; den lov, der finder anvendelse vedrørende parternes relationer, er det lands lov, hvor partnerskabet blev indgået.

3.5.3 Skilsmisse og separation

Den lov, der anvendes på skilsmisser eller anden form for separation, fastslås på grundlag af forordning (EF) nr. 1259/2010, med implementering af forbedret samarbejde inden for området af den lov, der er gældende for skilsmisse og separation, kendt som Rom III. Som en nøglerregel kan ægtefællerne indvillige i at vælge den lov, der er gældende for skilsmisse og separation, forudsat at det er én af følgende love: (a) det lands lov, hvor ægtefællerne har fast opholdssted på det tidspunkt, hvor aftalen indgås; eller (b) det lands lov, hvor ægtefællernes sidst havde fast opholdssted, så længe én af dem stadig opholder sig der på det tidspunkt, hvor aftalen indgås; eller (c) det lands lov, hvor én af ægtefællerne er statsborger på det tidspunkt, hvor aftalen indgås; eller (d) loven for domstolen i sagen.

3.5.4 Underholdspligt

Ovennævnte forordning fremsætter eksplicit, at den ikke er gældende for underholdspligt over for tidligere ægtefælle, da dette reguleres af artikel 8 i Haagerkonventionen af 2. oktober 1973, som blev ratificeret af Grækenland ved lov nr. 3137/2003, der foreskriver, at den lov, der anvendes, er det lands lov, hvor skilsmisse- eller separationsproceduren blev udført.

3.6 Formueforholdet mellem ægtefæller

Se sidste litra i afsnit 3.5.1 ovenfor.

3.7 Arv i henhold til lov eller testamente

Den lov, der skal anvendes på alle spørgsmål vedrørende arv, bortset fra formreglerne for udfærdigelse og ophævelse af testamente, fastsættes på grundlag af forordning (EU) nr. 650/2012 om kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse af beslutninger og accept samt fuldbyrdelse af officielt bekræftede dokumenter vedrørende arv og om indførelse af et europæisk arvebevis.

Hvis der foreligger et testamente, anses dette for gyldigt, hvis det er udfærdiget i den form, der er truffet bestemmelse om i en af nedenstående love (artikel 1 i Haagerkonventionen af 5. oktober 1961 om lovkonflikter vedrørende formen for testamentariske dispositioner):

loven i det land, hvor afdøde oprettede sit testamente;

loven i det land, som afdøde var statsborger i, da han/hun oprettede sit testamente, eller da han/hun døde;

loven i det land, hvor afdøde havde bopæl eller opholdssted, da han/hun oprettede sit testamente, eller da han/hun døde;

hvis testamentet vedrører fast ejendom, det land hvor den faste ejendom er beliggende.

3.8 Ejendomsret

Den lov, der skal anvendes på tinglige forhold angående fast ejendom, fastsættes af artikel 27 i den borgerlige lovbog, dvs. loven i det land, hvor ejendommen befinder sig.

Den lov, der skal anvendes på culpøse forhold i henhold til loven om forpligtelse i forbindelse med fast ejendom, fastsættes på grundlag af forordning (EF) nr. 593/2008, kendt som Rom I, hvor den generelle regel er, at den lov, der finder anvendelse, er den lov, som parterne valgte.

For så vidt angår formen for ovennævnte transaktioner anvendes loven i det land, hvor den faste ejendom befinder sig (artikel 12 i den borgerlige lovbog).

3.9 Insolvens

Den lov, der finder anvendelse for insolvens og resultaterne heraf, fastsættes på grundlag af forordning (EF) nr. 1346/2000 om insolvensbehandling, dvs. loven i det land, hvor den relevante behandling blev indledt.

Sidste opdatering: 06/06/2017

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Den originale sprogudgave af denne side [es](#) er blevet ændret for nylig. Den sprogudgave, du kigger på nu, er i øjeblikket ved at blive oversat af vores oversættelse.

Hvilket lands love gælder? - Spanien

1 Retskilder

1.1 National ret

De fleste regler for lovkonflikter er indeholdt i civillovbogens indledende bestemmelser (artikel 9-12). Der er også gældende lovbestemmelser i nogle særlove som f.eks. loven om international adoption.

1.2 Internationale aftaler

For så vidt angår gældende lov, er følgende EU-forordninger trådt i kraft i Spanien:

– forordning (EF) nr. 1346/2000 om konkurs

– Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 593/2008 af 17. juni 2008 om lovvalgsregler for kontraktlige forpligtelser (Rom I)

– forordning (EF) nr. 864/2007 om lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontrakt (Rom II)

– forordning (EU) nr. 1259/2010 om indførelse af et forstærket samarbejde om lovvalgsreglerne i forbindelse med skilsmisse og separation (Rom III)

– forordning (EU) nr. 650/2012 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser vedrørende arv, og om accept og fuldbyrdelse af officielt bekræftede dokumenter vedrørende arv og om indførelse af et europæisk arvebevis

– Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/1191 af 6. juli 2016 om fremme af den frie bevægelighed for borgere gennem en forenkling af kravene vedrørende fremlæggelse af visse offentlige dokumenter i Den Europæiske Union og om ændring af forordning (EU) nr. 1024/2012 (gældende fra 16. februar 2019).

Spanien er også kontraherende part i flere konventioner om lovkonflikter. De primære multilaterale konventioner i denne forbindelse er:

– konvention om lovvalgsregler for efternavne og fornavne, München, den 5. september 1980

– konvention om kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn, Haag, den 19. oktober 1996

- protokol om lovvalg i sager om underholdspligt, Haag, den 23. november 2007
- konvention om lovkonflikter vedrørende formen for testamentariske dispositioner, Haag, den 5. oktober 1961
- konvention om lovvalg ved trafikuheld, Haag, den 4. maj 1971
- konvention om lovvalg ved produktansvar, Haag, den 2. oktober 1973.

1.3 Vigtigste bilaterale aftaler

Med hensyn til lovvalget er konventionen mellem Kongeriget Spanien og Den Østlige Republik Uruguay om lovkonflikter i spørgsmål vedrørende underholdsbidrag og anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser og -forlig vedrørende underhold, Montevideo, den 4. november 1987, gældende.

2 Anvendelse af lovvalgsregler

2.1 Myndighedernes anvendelse af lovvalgsregler

Artikel 12, stk. 6, i civillovbogen fastsætter, at "domstolene og myndighederne af egen drift skal gøre lovkonfliktsreglerne gældende i spansk lov".

2.2 Renvoi (tilbagevisning og viderehenvielse)

Artikel 12, stk. 2, i civillovbogen fastsætter, at der ved renvoi til udenlandsk lovgivning er tale om en henvisning til den materielle ret i det pågældende land, uden at der tages hensyn til den renvoi, som dens lovvalgsregler kan indeholde til en anden lovgivning end den spanske. Det indebærer, at kun renvoi i første led godtages.

Renvoi i andet led er ikke tilladt, medmindre der er tale om veksler, checks og solaveksler med hensyn til kapaciteten til at indgå sådanne forpligtelser. Hvor en EU-forordning eller international konvention er gældende, gælder særreglerne for disse instrumenter vedrørende renvoi.

2.3 Ændret tilknytning

I spansk lov er der ingen generel regel for mobilitetskonflikt, det vil sige ændringer i de omstændigheder, som lovvalgsreglen anvender som tilknytningskriterium. Af artikel 9, stk. 1, i civillovbogen vedrørende myndighedsalderen fremgår det, at en ændring i tilknytningskriteriet ikke påvirker en myndighedsalder, der allerede er opnået. Det anvendte kriterium er at overveje den lov, der var gældende på det tidspunkt, hvor retssituationen opstår, selv hvis tilknytningskriteriet ændres efterfølgende.

Hvor en EU-forordning eller international konvention er gældende, gælder særreglerne for disse instrumenter vedrørende mobilitetskonflikt.

2.4 Undtagelser fra anvendelsen af lovvalgsreglerne

Af artikel 12, stk. 3, i civillovbogen fremgår det, at den udenlandske lov under ingen omstændigheder vil være gældende, hvis den er i strid med den offentlige orden. Således udelukkes anvendelse af den udenlandske lov, hvis den fører til et resultat, der er en tydelig krænkelse af de grundlæggende principper for spansk lov. Forfatningsmæssigt anerkendte principper anses for at være altafgørende.

2.5 Vurdering af den relevante fremmede lov

Den udenlandske lovs indhold og gyldighed skal være dokumenteret af parterne, og retten kan efterprøve dette ved hjælp af alle de metoder, som den finder nødvendige til påvisning heraf. Der er tale om en blandet ordning, hvor retsforhandlinger og bevisførelse kun finder sted efter parternes begæring, men hvor retten har mulighed for at foretage en efterprøvelse. I exceptionelle tilfælde, hvor den udenlandske lovs indhold ikke kan påvises, vil spansk lov være gældende.

3 Lovvalgsregler

3.1 Kontraktlige forpligtelser og retsakter

Spørgsmålet om at fastsætte lovvalgsregler for kontraktlige forpligtelser reguleres generelt af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 593/2008 (Rom I-forordningen). Tilfælde, hvor Rom I-forordningen ikke er gældende, afgøres i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 10, stk. 5, i civillovbogen. Artikel 10, stk. 5, i civillovbogen er baseret på anerkendelsen af valgfrihed, forudsat at der er truffet et udtrykkeligt lovvalg, og at denne lov har tilknytning til det pågældende spørgsmål. I modsat fald finder den for parterne fælles nationale lov anvendelse; ellers gælder loven på deres fælles faste opholdssted og i sidste ende loven der, hvor kontrakten blev indgået.

3.2 Erstatning uden for kontraktforhold

På dette område er Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 864/2007 af 11. juli 2007 (Rom II) gældende. Hvad angår spørgsmål vedrørende trafikuheld og producentansvar gælder de konfliktregler, der er indeholdt i Haagerkonventionen fra henholdsvis 1971 og 1973.

Spørgsmål, som ikke er omfattet af nogen af ovennævnte bestemmelser, falder ind under artikel 10, stk. 9, i civillovbogen, hvori det anføres, at ved spørgsmål om ansvar uden for kontrakt anvendes loven på det sted, hvor den begivenhed, der foranledigede dem, fandt sted. Ved uautoriseret negotiorum gestio anvendes loven på det sted, hvor den forretningsførende har sin primære aktivitet, og ved uretmæssig berigelse anvendes den lov, hvorunder overførslen af værdi til den berigede part fandt sted.

3.3 Personalstatut, aspekter vedrørende civil status (navn, bopæl, funktion)

Af artikel 9 i civillovbogen fremgår det, at lovvalget på disse områder fastsættes ud fra de fysiske personers statsborgerskab. Der findes bestemmelser for tilfælde af dobbelt statsborgerskab og ubestemmelig nationalitet. Dobbelt statsborgerskab fastsættes på grundlag af, om der er tale om dobbelt statsborgerskab ifølge spansk lov eller dobbelt statsborgerskab, der ikke er omfattet af spansk lov. Der er indgået aftale om dobbelt statsborgerskab med Chile, Peru, Paraguay, Nicaragua, Guatemala, Bolivia, Ecuador, Costa Rica, Honduras, Den Dominikanske Republik, Argentina og Colombia. I disse tilfælde gælder bestemmelserne i de internationale aftaler, og hvis det ikke er muligt at fastslå nationaliteten, vælges det statsborgerskab, der svarer til det seneste faste opholdssted, og ellers det senest erhvervede statsborgerskab. Hvis dobbelt statsborgerskab ikke er omfattet af spansk lov, og et af statsborgerskaberne er spansk, har dette forrang, om end princippet om ikkeforskelsbehandling på baggrund af statsborgerskab skal anvendes, hvis der er tale om statsborgerskaber fra to forskellige EU-medlemsstater. For personer med ubestemmelig nationalitet gælder personretten på stedet for det faste opholdssted. Hvad angår statsløse personer finder artikel 12 i New York-konventionen af 28. september 1954 anvendelse, hvor den gældende lov er loven i den statsløse persons bopælsland og ellers i det land, hvor den pågældende opholder sig.

Den gældende lov for fysiske personers navne er reguleret af Münchenaftalen fra 1980. En fysisk persons fornavne og efternavne fastsættes af loven i det land, hvor den pågældende person er statsborger.

3.4 Fastlæggelse af forældre-barn-forhold, herunder adoption

Artikel 9, stk. 4, i civillovbogen foreskriver, at den gældende lov for fastsættelse af biologiske retsforhold mellem forældre og børn er den, hvor barnet har fast opholdssted på det tidspunkt, hvor retsforholdet etableres. Hvis barnet ikke har noget fast opholdssted, eller hvis loven ikke tillader etablering af retsforholdet mellem forælder og barn, er gældende lov barnets nationale ret på det pågældende tidspunkt. Hvis denne lov ikke tillader etablering af retsforholdet mellem forælder og barn, eller hvis barnet ikke har nogen nationalitet, vil spansk materiel ret være gældende.

Gældende lov for adoption reguleres af en særlig forordning, nemlig lov 54/2007 om international adoption. I henhold til artikel 18 i denne lov skal den kompetente spanske myndighed i sin afgørelse i adoptionssager anvende spansk materiel ret, når adoptivbarnet har sit faste opholdssted i Spanien på adoptionstidspunktet eller er blevet eller vil blive bragt til Spanien med henblik på fast bosættelse.

Lovvalget for indholdet af retsforholdet mellem forældre og barn, enten biologisk eller via adoption, og udøvelsen af forældreansvaret fastsættes i henhold til Haagerkonventionen af 19. oktober 1996. Af artikel 17 i konventionen fremgår det, at loven i landet for barnets faste opholdssted anvendes til udøvelsen af forældreansvar.

3.5 Ægteskab, ugifte/samlevende, partnerskaber, skilsmisse, separation og underholdspligt

Der findes regler for indgåelsen af ægteskab og virkningerne heraf. Med hensyn til formen for ægteskabets indgåelse fremgår det af civillovbogen, at i og uden for Spanien kan man vies: 1) af dommeren, borgmesteren eller den i henhold til civillovbogen fastsatte embedsmand og 2) i den i henhold til loven fastsatte religiøse form. Det fremgår desuden, at spaniere kan gifte sig uden for Spanien i den form, der fastsættes af loven der, hvor ægteskabet indgås. Hvis begge parter er udlændinge, kan de gifte sig i Spanien i henhold til de samme bestemmelser som spaniere eller bestemmelserne i en af parternes personret. Adgangen til at indgå ægteskab og samtykke er underlagt begge ægtefællers nationale ret (artikel 9, stk. 1, i civillovbogen).

I henhold til artikel 9, stk. 2, i civillovbogen finder ægtefællernes fælles nationale ret på det tidspunkt, hvor ægteskabet blev indgået, anvendelse på virkningerne af ægteskabet. I mangel af en fælles national ret anvendes en af parternes personret eller loven på en af parternes faste opholdssted, som vælges af dem begge ved et officielt bekræftet dokument, der fremlægges inden indgåelsen af ægteskabet. Hvis dette valg ikke er truffet, anvendes loven på det fælles faste opholdssted umiddelbart efter indgåelsen af ægteskabet og ellers loven der, hvor ægteskabet blev indgået.

Hvad angår lovvalget ved retslig separation eller skilsmisse anvendes forordning (EF) nr. 1259/2010 om indførelse af et forstærket samarbejde om lovvalgsreglerne i forbindelse med skilsmisse og separation (Rom III). Af artikel 107, stk. 1, i civillovbogen fremgår det, at ved ophævelse af ægteskab ved dom anvendes den lov, der er gældende for indgåelse af ægteskabet.

Der findes ingen bestemmelse i spansk international privatret for ugifte par (hvilket i princippet betyder anvendelse af analogi).

For så vidt angår lovvalg vedrørende underholdspligt anvendes Haagerprotokollen fra 2007.

3.6 Formueforholdet mellem ægtefæller

Den regel, der gælder for virkningerne af ægteskabet (artikel 9, stk. 2, i civillovbogen), inkluderer både personlige og ejendomsretlige virkninger. Derfor anvendes ægtefællernes fælles personret på det tidspunkt, hvor ægteskabet indgås, og ellers en af parternes personret eller loven på en af parternes faste opholdssted, som vælges af dem begge ved et officielt bekræftet dokument, der fremlægges inden indgåelsen af ægteskabet. Hvis dette valg ikke er truffet, er gældende lov loven på det fælles faste opholdssted umiddelbart efter indgåelsen af ægteskabet og ellers loven der, hvor ægteskabet blev indgået.

Kontrakter eller aftaler, der fremsætter, ændrer eller erstatter ægtefællernes formueordning, er gyldige, hvis de enten overholder den lov, der gælder for virkningerne af ægteskabet, eller loven for statsborgerskab eller loven på en af parternes faste opholdssted på tidspunktet for indgåelsen (artikel 9, stk. 3, i civillovbogen).

3.7 Arv i henhold til lov eller testamente

Spanien anvender bestemmelserne i forordning (EU) nr. 650/2012 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser vedrørende arv, og om accept og fuldbyrdelse af officielt bekræftede dokumenter vedrørende arv og om indførelse af et europæisk arvebevis. I henhold til denne forordning anvendes loven på afdødes faste opholdssted på dødstidspunktet, medmindre afdøde som lovvalg havde valgt loven, der svarer til dennes statsborgerskab. Formen af testamenter reguleres af Haagerkonventionen fra 1961.

3.8 Ejendomsret

I henhold til artikel 101, stk. 1, i civillovbogen er gældende lov vedrørende ejendomsrettigheder og andre rettigheder til fast ejendom og deres tinglysning loven på det sted, hvor den faste ejendom er beliggende, hvilket også gælder for løsøre. Med henblik på at etablere eller tildele rettigheder til varer under transport anses disse varer for at befinde sig på det sted, hvorfra de blev afsendt, medmindre afsenderen og modtageren udtrykkeligt eller stiltiende har aftalt, at de skal anses for at befinde sig på destinationsstedet. Skibe, fly og jernbanetransportmidler samt alle rettigheder hertil er underlagt loven i flagstaten eller indregistreringslandet. Motorkøretøjer og andre vejtransportmidler er underlagt loven på det sted, hvor de befinder sig. Ved udstedelse af værdipapirer anvendes loven på det sted, hvor de udstedes.

3.9 Insolvens

I de tilfælde, der ikke falder ind under [Rådets forordning \(EF\) nr. 1346/2000 af 29. maj 2000 om konkurs](#), finder [konkurslov 22/2003 af 9. juli \("Ley Concursal"\)](#) anvendelse. Af artikel 200 i denne lov fremgår det, at som en generel regel anvendes spansk lov til konkurssager i Spanien og effekterne heraf samt procedurerne med at vedtage og konkludere disse sager (lov 22/2003 af 9. juli som ændret ved lov 9/2015 om hasteforanstaltninger vedrørende konkurs, den spanske statstidende af 26. maj 2015). Konkursloven indeholder også bestemmelser for international privatret, der fastsætter lovvalget for de forskellige retsforhold i sagen.

Sidste opdatering: 08/12/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Hvilket lands love gælder? - Frankrig

1 Retskilder

1.1 National ret

International privatret er ikke omfattet af nogen særlig kodificering eller lovgivning. De fleste principper og regler vedrørende lovvalg stammer fra retspraksis, bortset fra nogle få, der er spredt i de forskellige lovbøger, primært den civile lovbog, alt efter det pågældende emne.

De forskellige lovbøgers indhold er tilgængeligt online:

<https://www.legifrance.gouv.fr>

1.2 Internationale aftaler

Frankrig er bundet af 24 af de konventioner, der er vedtaget inden for rammerne af Haagerkonferencen om International Privatret. Listen over disse konventioner findes på konferencens websted:

<https://www.hcch.net/fr/states/hcch-members/details1/?sid=39>.

Frankrig er endvidere part i flere andre multilaterale konventioner, der bl.a. indeholder materielle regler, herunder konventionen om aftaler om internationale køb, der blev undertegnet i Wien i 1980.

Alle de konventioner, som Frankrig er part i, er registreret i det franske udenrigsministeriums (ministère de l'Europe et des affaires étrangères) database over traktater og aftaler: <https://basedoc.diplomatie.gouv.fr/exl-php/cadcgp.php>.

1.3 Vigtigste bilaterale aftaler

Frankrig har indgået mange bilaterale aftaler, hvoraf nogle indeholder lovvalgsregler. Disse aftaler kan også findes i ovennævnte database.

2 Anvendelse af lovvalgsregler

2.1 Myndighedernes anvendelse af lovvalgsregler

Lovvalgsreglens proceduremæssige status varierer, alt efter om princippet om partsautonomi finder anvendelse, uanset kilden til den pågældende lovvalgsregel (national ret, EU-forordning, international konvention).

Når tvisten vedrører et emne, inden for hvilket princippet om partsautonomi finder anvendelse, altså primært i forbindelse med formueforhold (kontrakter, civilretligt ansvar, tinglige rettigheder osv.), er retten ikke forpligtet til af egen drift at anvende lovvalgsreglen, hvis ingen af parterne påberåber sig anvendelsen af en udenlandsk lov. Retten har dog mulighed for at anvende reglen, medmindre parterne har indgået en aftale om anvendelse af fransk lovgivning. Det er således op til parterne at anmode om anvendelse af lovvalgsreglen.

Til gengæld er retten forpligtet til at anvende lovvalgsreglen, når tvisten vedrører et emne, inden for hvilket princippet om partsautonomi ikke finder anvendelse, navnlig i sager, der ikke vedrører formueforhold (personalstatut).

2.2 Renvoi (tilbagevisning og viderehenvisning)

Princippet om "*renvoi*" (henvisning) har længe fundet anvendelse i retspraksis, både "*renvoi au premier degré*" (henvisning til fransk lov, som derfor skal finde anvendelse) og "*renvoi au second degré*" (henvisning til loven i et tredjeland, der erkender at være kompetent).

"*Renvoi*" er således regelmæssigt blevet anvendt i sager om personalstatut, om retshandlers formelle gyldighed, navnlig i forbindelse med ægteskab og testamenter, medmindre muligheden herfor var udelukket ifølge den relevante europæiske forordning eller internationale konvention. I forbindelse med arv har retspraksis nu tendens til at begrænse anvendelsen af "*renvoi*" til det ene tilfælde, hvor "*renvoi*" giver mulighed for at sikre hele arven ved anvendelse af en og samme lov på boets løsøre og faste ejendomme.

Til gengæld har domstolene altid udelukket "*renvoi*" i sager, hvor parterne frit kan vælge, hvilken lov der skal finde anvendelse, f.eks. i forbindelse med formueforhold mellem ægtefæller og kontrakter.

2.3 Ændret tilknytning

Ændringen af tilknytningskriterium defineres som en tidsmæssig lovkonflikt, hvor tilknytningsfaktoren flytter sig i tid og rum. Det skal derfor fastlægges, på hvilke betingelser den nye lovgivning kan finde anvendelse i stedet for den lovgivning, der fandt anvendelse på den tidligere situation.

Det er muligt, at lovvalgsreglen selv fastsætter de tidsmæssige anvendelsesbetingelser for det tilknytningskriterium, den vedrører. F.eks. fastsætter lovvalgsreglen vedrørende forældreskab i artikel 311-14 i den civile lovbog selv de tidsmæssige anvendelsesbetingelser for tilknytningskriteriet, idet den fastslår, at det skal vurderes, hvilken personlov moderen er underlagt på barnets fødselsdato.

Ud over dette eksempel findes der en række løsningsmuligheder i retspraksis, som har tendens til at basere sig på principperne i den franske overgangslovgivning, dvs. umiddelbar anvendelse af den nye lovgivning på de fremtidige virkninger af allerede indgæede forhold og den nye lovgivnings forbud mod tilbagevirkende kraft ved vurdering af et retsforholds indgåelse eller ophør.

I ægteskabssager finder den nye lovgivning således umiddelbart anvendelse på ægteskabets retsvirkninger og dets opløsning. Til gengæld er forholdene omkring et ægteskabs indgåelse fortsat underlagt den lovgivning, der fandt anvendelse på datoen for ægteskabets indgåelse.

De tinglige rettigheder til løsøre reguleres umiddelbart efter den lovgivning, der finder anvendelse på løsørets nye situation. Det samme gælder alle aftaler om sikkerhedsstillelse (*sûretés conventionnelles*), der indgås i udlandet. Disse sikkerhedsstillelser vil følgelig miste enhver virkning i Frankrig, når løsøret efterfølgende indføres i Frankrig, eftersom sikkerhedsstillelserne ikke stemmer overens med modellerne i fransk ret. Det betyder, at et ejendomsforbehold, der er stiftet i Tyskland til fordel for en tysk kreditor i relation til løsøre, der befandt sig i Tyskland, men senere er blevet indført i Frankrig, ikke kan gøres gældende i Frankrig, da der er tale om et ejendomsforbehold, som er forbudt efter fransk lovgivning.

2.4 Undtagelser fra anvendelsen af lovvalgsreglerne

- Umiddelbar anvendelse af en fransk eller udenlandsk overordnet præceptiv bestemmelse

De materielle bestemmelser i fransk og udenlandsk lovgivning vil umiddelbart kunne anvendes af den franske dommer uden hensyntagen til lovvalgsmetoden, når de kan anses for at være overordnede præceptive bestemmelser. Den franske lovgivning indeholder ikke nogen definition af begrebet overordnet præceptiv bestemmelse. Det er således dommeren, der træffer afgørelse herom i hver enkelt sag.

- Undtagelse under henvisning til almindelige internationale retsprincipper

De materielle bestemmelser i den udenlandske lovgivning, der normalt finder anvendelse efter lovvalgsreglerne, kan også helt eller delvis tilsidesættes til fordel for fransk lovgivning under henvisning til de almindelige internationale retsprincipper. Da der ikke findes nogen præcis definition, følger det af retspraksis, at de almindelige internationale retsprincipper først og fremmest omfatter de væsentlige eller grundlæggende principper i fransk ret, såsom værdighed, menneskets frihed (herunder i forbindelse med ægteskab) og menneskets fysiske integritet. Dernæst omfatter de et begreb, som er mere svingende i tid og rum, nemlig de ufravigelige franske lovgivningspolitikker, hvis konturer afhænger af dommerens konkrete vurdering.

- Undtagelse med henvisning til omgåelse af loven

Den udenlandske lovgivning kan også tilsidesættes, når dens anvendelse kan henføres til en omgåelse af loven, dvs. forsættelige manøvrer, der har til formål at gøre loven anvendelig på falsk grundlag i stedet for den lov, der normalt ville finde anvendelse. Sådanne manøvrer kan eksempelvis bestå i bevidst manipulering af tilknytningskriteriet og af den juridiske tilknytningskategori.

- Manglende mulighed for at bestemme indholdet af gældende udenlandsk lovgivning

Derudover skal den franske lovgivning også anvendes subsidiært, når det viser sig umuligt at bestemme indholdet af den udenlandske lovgivning, der normalt finder anvendelse.

2.5 Vurdering af den relevante fremmede lov

Efter en del tøven er retspraksis nu veletableret. Det tilkommer den franske dommer, som anerkender, at udenlandsk lovgivning kan finde anvendelse, enten automatisk eller på begæring af en af de parter, der påberåber sig den, at finde frem til dens indhold enten personligt eller med bistand fra parterne. Denne løsning finder anvendelse generelt, uanset om princippet om partsautonomi finder anvendelse eller ej.

3 Lovvalgsregler

3.1 Kontraktlige forpligtelser og retsakter

Med forbehold af de multilaterale konventioner eller bilaterale aftaler, der finder anvendelse ifølge den pågældende kontrakt, skal den tidligere lovvalgsregel, der er fastsat på området ifølge retspraksis, kun anvendes, såfremt kontrakten ikke er omfattet af anvendelsesområdet for forordning (EF) nr. 593/2008, "Rom I", eller for Romkonventionen af 1980 om, hvilken lov der skal anvendes på kontraktlige forpligtelser, som forordningen er trådt i stedet for.

Den franske lovvalgsregel, der for lang tid blev fastlagt siden i retspraksis, er reglen om partsautonomi. Kontrakten er således underlagt den lovgivning, som parterne har valgt, og ellers lovgivningen i den stat, til hvilken den objektivt set og i lyset af omstændighederne i den foreliggende sag har den tætteste tilknytning.

Retshandlernes form er underlagt lovgivningen på det sted, hvor de indgås, medmindre parterne udtrykkeligt har aftalt at underkaste en retshandels form den lovgivning, som de har udpeget for sagens realitet.

3.2 Erstatning uden for kontraktforhold

For de udløsende begivenheder, der fandt sted før Rom II-forordningens ikrafttræden, er den gældende lovgivning loven på det sted, hvor den skadevoldende handling fandt sted, dvs. på stedet for den udløsende begivenhed eller på det sted, hvor skaden opstod.

3.3 Personalstatut, aspekter vedrørende civil status (navn, bopæl, funktion)

I henhold til § 3, stk. 3, i den civile lovbog er en fysisk persons status samt rets- og handleevne omfattet af lovgivningen i den stat, hvor den pågældende person er statsborger (personlov eller national lovgivning).

Personloven anvendes dog hovedsageligt i sager vedrørende fysiske personers handleevne (manglende evne til at indgå retshandler).

I princippet skal retsafgørelser, der fastlægger eller vedrører en persons status og samt rets- og handleevne, have virkning i Frankrig uanset enhver fuldbyrdelespåtegning, undtagen i tilfælde hvor de vedrører materiel tvangsfuldbyrdelse vedrørende løsøre eller tvangsforanstaltninger mod personer.

En persons bopæl henhører ikke under personloven, for så vidt som den ikke falder ind under nogen bestemt tilknytningskategori. Den henhører således under den lovgivning, der finder anvendelse på de forhold, i forbindelse med hvilke den tages i betragtning.

Tilsvarende kan den eller de forældre, der ønsker at få registreret eller ændre deres barns efternavn, forelægge den personlov, der finder anvendelse i denne henseende, eftersom efternavne ikke er omfattet af nogen specifik lovvalgsregel.

Endelig er procedurerne for ændring af fornavne underlagt den pågældende persons personlov i henhold til § 3, stk. 3, i den civile lovbog, som fortolket i retspraksis.

3.4 Fastlæggelse af forældre-barn-forhold, herunder adoption

3.4.1 Fastlæggelse af forældre-barn-forhold

I henhold til § 311-14 i den civile lovbog afgøres forældreskab efter morens personlov på fødselstidspunktet eller efter barnets personlov, hvis moren ikke er kendt.

Det fremgår imidlertid af § 311-15 i den civile lovbog, at hvis barnet og dets far og/eller mor har deres sædvanlige fælles eller separate opholdssted i Frankrig, har erhvervelsen af familieretlig status ved faktisk anerkendelse alle de virkninger, der følger heraf efter fransk lovgivning, selv når de øvrige elementer af forældreskabet kunne være underlagt en udenlandsk lov.

Endelig fastlægges det i henhold til § 311-17 i den civile lovbog, at den frivillige anerkendelse af faderskab eller moderskab er gyldig, hvis den har fundet sted i overensstemmelse med den pågældendes personlov eller barnets personlov.

Ifølge kassationsdomstolens faste retspraksis finder § 311-17 anvendelse på både annullationssøgsmål og indsigelser mod anerkendelsen, som skal kunne anlægges både på baggrund af personloven for søgsmålets ophavsmand og på baggrund af barnets personlov.

3.4.2 Adoption

I henhold til § 370-3 i den civile lovbog er betingelserne for adoption underlagt adoptantens nationale lovgivning eller, såfremt der er tale om to ægtefællers adoption, af den lovgivning, der regulerer ægteskabets retsvirkninger. Det er imidlertid ikke muligt at adoptere, hvis begge ægtefællers nationale lovgivning forbyder det.

Det er ikke muligt at adoptere en udenlandsk mindreårig, hvis den mindreåriges personlov forbyder denne handling, medmindre den mindreårig er født og har sit sædvanlige opholdssted i Frankrig.

Uanset hvilken lovgivning der finder anvendelse, kræver adoption samtykke fra den person, der har forældremyndigheden over barnet. Samtykket skal være frit, opnås uden modydelse og afgives efter barnets fødsel i fuld bevidsthed om adoptionens virkninger, navnlig, hvis der er tale om adoption med fuldt familieskifte, om den fuldstændige og uigenkaldelige afvikling af det eksisterende forældreskab.

I henhold til § 370-4 i den civile lovbog er virkningerne af en adoption i Frankrig underlagt fransk lovgivning.

I § 370-5 fastsættes det, at en lovlig adoption i udlandet har virkning som en adoption med fuldt familieskifte, hvis den fuldstændigt og uigenkaldeligt afvikler det eksisterende forældreskab. Er dette ikke tilfældet, har den virkning som en simpel adoption. Denne kan ændres til adoption med fuldt familieskifte, hvis det nødvendige informerede samtykke gives.

3.5 Ægteskab, ugifte/samlevende, partnerskaber, skilsmisse, separation og underholdspligt

3.5.1 Ægteskab

Lovvalgsreglerne er fastsat i § 202-1 og 202-2 i den civile lovbog (kodificering og tilpasning af retspraksis).

I henhold til § 202-1, stk. 1, er de grundlæggende betingelser for indgåelse af ægteskab underlagt ægtefællernes respektive personlov. Uanset hvilken personlov der finder anvendelse, kræver ægteskabet dog ægtefællernes samtykke på de betingelser, der er fastsat i fransk ret i §§ 120 og 180 i den civile lovbog.

Endvidere bestemmes det i stk. 2, at to personer af samme køn kan indgå ægteskab, når personloven for mindst én af dem eller lovgivningen i den stat, hvor mindst én af dem har bopæl eller opholdssted, tillader det. Kassationsdomstolen bekræftede i en dom af 28. januar 2015, at § 202-1, stk. 2, i den civile lovbog skal forstås således, at den franske lovs subsidiære anvendelse er forbeholdt undtagelsestilfælde under henvisning til de almindelige internationale retsprinsipper. Den udenlandske lovgivning, der normalt finder anvendelse som en af ægtefællernes personlov, skal således delvis tilsidesættes, når den forbyder ægteskab mellem personer af samme køn, idet den er i strid med den særlige franske lovgivningspolitik (se ovenfor om undtagelser under henvisning til de almindelige internationale retsprinsipper).

Det har imidlertid vist sig at være problematisk at anvende disse bestemmelser i tilfælde, hvor Frankrig er bundet til en udenlandsk stat ved en bilateral aftale (hvilket er tilfældet med Algeriet, Cambodja, Kosovo, Laos, Makedonien, Marokko, Montenegro, Polen, Serbien, Slovenien og Tunesien), hvis bestemmelser i ægteskabssager alene henviser til mandens personlov ved vurderingen af de materielle betingelser for indgåelse af ægteskab, og denne forbyder ægteskab mellem personer af samme køn. Disse personers retsstilling er imidlertid siden hen blevet præciseret ved kassationsdomstolens dom af 28. januar 2015 (appel nr. 13-50.059), som tilsidesatte den marokkanske lovgivning, der var gældende ifølge den fransk-marokkanske aftale, under henvisning til artikel 4 i samme aftale, som bestemmer, at lovgivningen i en af de to stater, der er omfattet af aftalen, kan tilsidesættes af domstolene i den anden stat, hvis den er åbenlyst uforenelig med de almindelige retsprinsipper, hvilket er tilfældet, når mindst én af ægtefællernes personlov eller lovgivningen i den stat, hvor mindst én af ægtefællerne har bopæl eller opholdssted, tillader ægteskab mellem personer af samme køn.

I henhold til § 202-1 i den civile lovbog er formkravene for ægteskabet underlagt lovgivningen på det sted, hvor ægteskabet indgås.

Hvad angår ægteskabets rent personlige virkninger, er den lovgivning, der normalt finder anvendelse, ifølge retspraksis lovgivningen i det land, hvor begge ægtefæller er statsborgere, og ellers i det land, hvor ægtefællerne har deres fælles sædvanlige opholdssted, og ellers i domslandet. De formueretlige virkninger henhører under den lovgivning, der finder anvendelse på ægtefællernes formueforhold eller arven.

3.5.2 Ugifte/samlevende og partnerskaber

Papirløst ægteskab eller samliv er ikke omfattet af nogen specifik lovvalgsregel, for så vidt som forholdet mellem samlevende ifølge fransk ret ikke tilhører nogen særlig juridisk kategori, men skal opfattes som en faktisk situation. Det er derfor omfattet af de almindelige retsregler om forpligtelser. Den gældende lovgivning er derfor den, der alt efter tvisten og den juridiske karakter af forholdet mellem samleverne finder anvendelse på ansvar uden for kontraktforhold, på løsøret eller på arven.

Omvendt er registrerede partnerskaber omfattet af en særlig lovvalgsregel i henhold til § 515-5-1 i den civile lovbog, hvorefter betingelserne for indgåelse og virkningerne af et registreret partnerskab samt årsagerne til og virkningerne af dets opløsning er underlagt de materielle bestemmelser i den stat, hvor den myndighed, der har foretaget registreringen, er hjemmehørende.

Ifølge forordning (EU) 2016/1104 af 24. juni 2016, som finder anvendelse på de formueretlige virkninger af registrerede partnerskaber, er den gældende lovgivning i første omgang den lov, som partnerne har valgt (loven i den stat, hvor partnerne er statsborgere, loven i den stat, hvor partnerne har deres sædvanlige opholdssted, eller loven i den stat, der har registreret partnerskabet), og ellers loven i den stat, efter hvis lov det registrerede partnerskab er indgået. Forordningen finder anvendelse fra den 29. januar 2019.

3.5.3 Skilsmisse og separation

Lovvalsreglerne er reglerne i forordning (EU) nr. 1259/2010 ("Rom III") om indførelse af et forstærket samarbejde om lovvalsreglerne i forbindelse med skilsmisse og separation.

For sager anlagt før den 21. juni 2012, hvor denne forordning trådte i kraft, var lovvalsreglen fastsat i § 309 i den civile lovbog, hvorefter skilsmisse var underlagt fransk lovgivning, når begge ægtefæller var franske statsborgere på dagen for sagens indbringelse for retten, og ellers når ægtefællerne havde fælles eller separat opholdssted i Frankrig, og ellers når begge ægtefæller var franske statsborgere, og ellers når ingen anden udenlandsk lovgivning fandt anvendelse, men de franske domstole var kompetente til at behandle skilsmissen.

Forældreansvar

Lovvalsreglen er fastsat i artikel 15 ff. i Haagerkonventionen af 19. oktober 1996 om kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn.

Uden for enhver procedure og ethvert indgreb fra en retslig eller administrativ myndigheds side er tildelingen eller ophøret ipso jure af forældreansvar såvel som udøvelsen af dette forældreansvar underlagt lovgivningen i den stat, hvor barnet har sit sædvanlige opholdssted.

Når en sag indbringes for en fransk myndighed, anvender den i princippet fransk lovgivning. Den kan dog undtagelsesvis anvende eller tage hensyn til lovgivningen i en anden stat, som sagen har tæt tilknytning til.

3.5.4 Underholdspligt

I henhold til artikel 15 i forordning nr. 4/2009 om underholdspligt fastlægges det, hvilken lov der skal anvendes på området, i overensstemmelse med protokollen af 23. november 2007 om international inddrivelse af underholdsbidrag til børn og andre familiemedlemmer. Princippet er, at lovgivningen i den stat, hvor fordringshaver har sit sædvanlige opholdssted, finder anvendelse, men at parterne for en allerede anlagt sag efter fælles aftale kan vælge lovgivningen i domlandet eller en af følgende lovgivninger:

- lovgivningen i en stat, hvor en af parterne er statsborger på tidspunktet for lovvalget
- lovgivningen i den stat, på hvis område en af parterne har sit sædvanlige opholdssted på tidspunktet for lovvalget
- den lovgivning, som ifølge parternes valg eller rent faktisk finder anvendelse på deres formueforhold
- den lovgivning, som ifølge parternes valg eller rent faktisk finder anvendelse på skilsmissen eller separationen.

3.6 Formueforholdet mellem ægtefæller

Reglerne i Haagerkonventionen af 14. marts 1978 om lovvalg i forbindelse med formueforhold mellem ægtefæller har fundet anvendelse på ægtefæller siden den 1. september 1992 sammen med tilpasningsbestemmelserne, som er særskilt fastsat i §§ 1397-2 til 1397-5 i den civile lovbog.

Da konventionen ikke indeholder nogen bestemmelse om, hvilken lovgivning der finder anvendelse, bestemmes dette fortsat i lyset af de principper, der er fastlagt i fransk retspraksis på området. Den lovgivning, der finder anvendelse efter konventionen, regulerer således sammensætningen af ægtefællernes formue og deres respektive rettigheder, forpligtelser og beføjelser under ægteskabet samt formueforholdets opløsning og afvikling efter ægteskabet.

De franske lovvalsregler gælder for ægtefæller, der blev gift før den 1. september 1992. De fastsætter, at formueforholdet mellem ægtefæller, uanset om der er indgået ægtepagt eller ej, er underlagt den lovgivning, som ægtefællerne valgte på tidspunktet for ægteskabets indgåelse, enten udtrykkeligt eller stiltiende, men på en måde, som ikke kan bestrides.

Ægtefæller, der gifter sig eller vælger den lov, der finder anvendelse på deres formueforhold, efter den 29. januar 2019, vil blive omfattet af anvendelsesområdet for [forordning \(EU\) 2016/1103 af 24. juni 2016 om indførelse af et forstærket samarbejde på området for kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i sager vedrørende formueforholdet mellem ægtefæller](#).

Hvis ikke parterne udtrykkeligt eller stiltiende har truffet et sådant valg, skal det fastslås, hvilket valg parterne ville have truffet, ud fra en simpel formodning som f.eks. formodningen om, at det er lovgivningen på stedet for ægteparrets første fælles bopæl, der finder anvendelse.

3.7 Arv i henhold til lov eller testamente

Bestemmelserne i forordning (EU) nr. 650/2012 af 4. juli 2012 finder anvendelse på arvesager, som er indledt efter den 17. august 2015. Ifølge forordningens artikel 21 er det lovgivningen i den medlemsstat, hvor afdøde havde sit sædvanlige opholdssted på dødstidspunktet, der skal anvendes på hele arven.

Arvesager indledt før den 17. august 2015 er fortsat omfattet af de franske lovvalsregler. Disse regler etablerer et dualistisk system, idet de opdeler en persons internationale arv i løsørearv på den ene side og arv af en eller flere faste ejendomme på den anden side.

Løsørearv, der dækker materielle såvel som immaterielle aktiver, er underlagt lovgivningen på det sted, hvor afdøde havde sin sidste bopæl.

Arv af fast ejendom er underlagt lovgivningen i den stat, hvor den faste ejendom befinder sig, idet de franske domstole dog kan anvende den franske lovgivning ved "renvoi", såfremt "renvoi" giver mulighed for at sikre hele arven ved anvendelse af en og samme lov på arvens løsøre og faste ejendom (se ovenfor).

Den lovgivning, der finder anvendelse på *intestatarv*, som bestemmes i henhold til ovennævnte lovvalsregler, regulerer også de materielle betingelser og virkningerne af testamentsarv og arveaftaler. Testamenternes formkrav er imidlertid omfattet af Haagerkonventionen af 5. oktober 1961, hvis bestemmelser har været gældende siden den 19. november 1967.

Frankrig er desuden bundet af Washingtonkonventionen af 26. september 1973, der trådte i kraft den 1. december 1994, ifølge hvilken ethvert testamente, som er oprettet efter de formkrav, den indeholder, skal anses for at have formel gyldighed i alle kontraherende stater.

3.8 Ejendomsret

I henhold til § 3, stk. 2, i den civile lovbog er fast ejendom og alle tinglige rettigheder dertil underlagt lovgivningen i den stat, hvor de er beliggende.

3.9 Insolvens

Uden for anvendelsesområdet for forordning (EU) nr. 1346/2000 og nr. 2015/848 har retspraksis altid givet mulighed for at indlede en kollektiv procedure i Frankrig mod en skyldner, når denne har sit hjemsted eller et af sine forretningssteder i Frankrig. Det samme gælder for franske fordringshavere på grundlag af kompetenceprivilegiet i § 14 i den civile lovbog.

Den lovgivning, der finder anvendelse på en procedure, som er indledt i Frankrig, er nødvendigvis fransk lovgivning, der regulerer betingelserne for procedurens indledning og forløb samt dens virkninger, navnlig sikkerhedsstillelsernes retsvirkning. Alle fordringshavere, også dem, der bor uden for Frankrig, har ret til at anmelde deres fordringer. Den således indledte franske procedure omfatter i princippet alle skyldners aktiver, herunder dem, der befinder sig i udlandet, dog naturligvis under forudsætning af, at de franske retsafgørelser anerkendes i udlandet.

Endelig vil en kollektiv procedure, som er indledt i udlandet, have virkning i Frankrig, forudsat at der ikke allerede er indledt en procedure i Frankrig, og at de udenlandske afgørelser er forsynet med en fuldbyrdelsespåtegning.

Sidste opdatering: 18/12/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Hvilket lands love gælder? - Kroatien

1 Retskilder

1.1 National ret

I Kroatien er international privatret reguleret ved loven om international privatret (*Zakon o međunarodnom privatnom pravu, ZMPP*) (*Narodne novine* (Kroatiens lovtidende) nr. 101/17), som trådte i kraft den 29. januar 2019. ZMPP fastsætter, hvilken lov der finder anvendelse på privatretlige forhold med en international dimension, domstolenes og de øvrige kroatiske myndigheders kompetence i privatretlige forhold med en international dimension og procedureregler samt anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser. ZMPP finder anvendelse på privatretlige forhold med en international dimension på den betingelse, at de ikke er reguleret i henhold til juridisk bindende EU-retsakter samt internationale konventioner og andre love, som er gældende i Kroatien.

1.2 Internationale aftaler

Haagerkonventionen af 1954 om civilproces

Haagerkonventionen af 1961 om lovkonflikter vedrørende formen for testamentariske dispositioner

Haagerkonventionen af 1971 om lovvalg ved trafikuheld

Haagerkonventionen af 1973 om lovvalg ved produktansvar.

1.3 Vigtigste bilaterale aftaler

Ifølge meddelelsen om succession er Kroatien blevet part i flere bilaterale internationale konventioner såsom aftaler om gensidig retshjælp, konsulære konventioner samt handels- og søfartstraktater. Der er indgået aftaler om gensidig retshjælp med visse stater, som også indeholder regler om lovkonflikter:

Aftalen om gensidigt retligt samarbejde med Østrig af 1954, Wien den 16. december 1954

Aftalen om gensidig retshjælp med Bulgarien af 1956, Sofia den 23. marts 1956

Aftalen med Tjekkiet om retligt samarbejde i civile, familieretlige og strafferetlige sager, Beograd den 20. januar 1964

Aftalen om gensidigt retligt samarbejde med Grækenland af 1959, Athen den 18. juni 1959

Aftalen om gensidigt retligt samarbejde med Ungarn af 1968.

2 Anvendelse af lovvalgsregler

2.1 Myndighedernes anvendelse af lovvalgsregler

I retsforhold med en international dimension anvender domstolene international privatret ad tre veje, nemlig ved reglerne om lovkonflikter, altovervejende ufravigelige regler og særlige materielle regler.

2.2 Renvoi (tilbagevisning og viderehenvielse)

Artikel 9 i ZMPP fastsætter, at hvis en anden stats lovgivning skal anvendes i henhold til bestemmelserne i ZMPP, anvendes de retsregler, der er gældende i den pågældende stat, med undtagelse af dens regler om lovvalg.

2.3 Ændret tilknytning

En ændring i status henviser til den situation, i hvilken de faktiske omstændigheder, som tilknytningen er baseret på, ændrer sig i løbet af retsforholdets varighed, hvilket kan medføre, at det er en anden lov, der finder anvendelse. Selv om det er den samme regel om lovkonflikt, der finder anvendelse, sker der en ændring i de faktiske omstændigheder, som tilknytningen er baseret på. Sådanne spørgsmål opstår kun, når den gældende ret fastlægges med udgangspunkt i en variabel og ikke en varig tilknytning.

ZMPP's artikel 21 bestemmer, at hvis et aktiv, til hvilket der allerede er erhvervet en tinglig rettighed, transporteres til en anden stat, reguleres erhvervelsen eller tabet af denne rettighed i henhold til den ret, på grundlag af hvilken den pågældende tinglige rettighed er erhvervet. Rettighedens art og indhold bestemmes af retten i den stat, hvor aktivet befinder sig. Hvis der ikke er erhvervet nogen tinglig rettighed til et aktiv, der transporteres fra en stat til en anden, tages der hensyn til de begivenheder, der er indtruffet i sidstnævnte stat, med henblik på erhvervelsen eller tilbagekaldelsen af denne rettighed.

2.4 Undtagelser fra anvendelsen af lovvalgsreglerne

Den lov, der finder anvendelse i henhold til ZMPP's bestemmelser, finder undtagelsesvis ikke anvendelse, når det klart fremgår af samtlige faktiske omstændigheder, at det privatretlige retsforhold kun har en ubetydelig tilknytning til denne lov, og at det har nær tilknytning til en anden lov (artikel 11).

En anden stats regler, som finder anvendelse i henhold til ZMPP's bestemmelser, anvendes ikke, hvis deres anvendelse åbenlyst tilsidesætter de grundlæggende retsprincipper i Kroatien (artikel 12).

Uanset ZMPP's øvrige bestemmelser kan retten anvende en bestemmelse i kroatisk lovgivning, der anses for at være så vigtig for beskyttelsen af offentlighedens interesser i Kroatien, herunder den politiske, sociale og økonomiske organisation, at den finder anvendelse i alle situationer, der falder ind under dens anvendelsesområde, uanset hvilken lov der i øvrigt finder anvendelse. Hvis opfyldelsen af en bestemt forpligtelse helt eller delvist er i strid med en bestemmelse i loven i den stat, hvor denne forpligtelse skal opfyldes, kan retten anvende denne bestemmelse. Når retten afgør, om bestemmelsen skal finde anvendelse, tager den hensyn til bestemmelsens art og formål samt til konsekvenserne af afgørelsen om, hvorvidt den skal finde anvendelse eller ej (artikel 13).

2.5 Vurdering af den relevante fremmede lov

En ret eller en anden kroatisk myndighed fastsætter indholdet af den anden stats lovgivning af egen drift. Den fremmede ret anvendes som fortolket i den pågældende stat. En ret eller en anden kroatisk myndighed kan anmode justitsministeriet eller en anden myndighed, sagkyndig eller specialiseret institution om at afgive en udtalelse om indholdet af den fremmede ret. Parterne kan fremlægge offentlig- eller privatretlige dokumenter vedrørende indholdet af fremmed ret. Når det ikke er muligt at fastlægge indholdet af fremmed ret på en af de anførte måder, er det kroatisk ret, der finder anvendelse (artikel 8).

3 Lovvalgsregler

3.1 Kontraktlige forpligtelser og retsakter

Den ret, der finder anvendelse på kontraktlige forpligtelser, fastsættes i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 593/2008 af 17. juni 2008 om lovvalgsregler for kontraktlige forpligtelser (Rom I).

Den ret, der finder anvendelse på kontraktlige forpligtelser, som er udelukket fra Rom I-forordningens anvendelsesområde, og for hvilke der ikke er fastlagt lovvalgsregler i en anden lov eller international aftale, som er gældende i Kroatien, fastsættes i overensstemmelse med de bestemmelser i Rom I-forordningen, der finder anvendelse på disse kontraktlige forpligtelser.

3.2 Erstatning uden for kontraktforhold

Den ret, der finder anvendelse på forpligtelser uden for kontrakt, fastsættes i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 864/2007 af 11. juli 2007 om lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontrakt (Rom II-forordningen).

Den ret, der finder anvendelse på forpligtelser uden for kontrakt, som er udelukket fra Rom II-forordningens anvendelsesområde, og for hvilke der ikke er fastlagt lovvalgsregler i en anden lov eller international aftale, som er gældende i Kroatien, fastsættes i overensstemmelse med de bestemmelser i Rom II-forordningen, der finder anvendelse på forpligtelser uden for kontrakt.

Den ret, der finder anvendelse på forpligtelser uden for kontrakt, som skyldes trafikuheld, fastsættes i Haagerkonventionen af 4. maj 1971 om lovvalg ved trafikuheld.

Den ret, der finder anvendelse på producenters ansvar for defekte produkter, fastsættes i Haagerkonventionen af 2. oktober 1973 om lovvalg ved produktansvar.

3.3 Personalstatut, aspekter vedrørende civil status (navn, bopæl, funktion)

En fysisk persons rets- og handleevne reguleres i overensstemmelse med loven i den stat, hvor den pågældende er statsborger. En person kan ikke fratages sin rets- og handleevne ved at skifte statsborgerskab.

En fysisk persons efternavn og fornavn reguleres i overensstemmelse med loven i den stat, hvor den pågældende er statsborger.

Hvis et ægteskab indgås i Kroatien, kan ægtefællerne bestemme, hvilket efternavn de ønsker at benytte, på grundlag af loven i den stat, hvor den ene af ægtefællerne er statsborger, eller, hvis mindst en af dem har sædvanligt opholdssted i Kroatien, på grundlag af kroatisk ret.

De retlige repræsentanter kan fastsætte et barns efternavn og fornavn ved civilstandsregistret på grundlag af loven i den stat, hvor den ene af repræsentanterne er statsborger, eller, hvis mindst en af dem har sædvanligt opholdssted i Kroatien, på grundlag af kroatisk ret.

3.4 Fastlæggelse af forældre-barn-forhold, herunder adoption

Den lov, der finder anvendelse på forholdet mellem forældre og børn, fastsættes i henhold til Haagerkonventionen af 1996 om kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn (Haagerkonventionen af 1996).

Den lov, der finder anvendelse på forhold mellem forældre og børn, som er udelukket fra anvendelsesområdet for Haagerkonventionen af 1996, og for hvilke der ikke er fastlagt lovvalgsregler i en anden lov eller international aftale, som er gældende i Kroatien, fastsættes i overensstemmelse med de bestemmelser i Haagerkonventionen af 1996, der regulerer sådanne forhold.

Den lov, der ved en sags indledning finder anvendelse på fastlæggelse eller anfægtelse af moderskab eller faderskab, er:

1. loven på det sted, hvor barnet har sædvanligt opholdssted, eller
2. hvis det tilgodeser barnets tarv, loven i den stat, hvor barnet er statsborger, eller loven i den stat, hvor den, hvis moderskab eller faderskab skal fastlægges eller anfægtes, er statsborger.

Den lov, der finder anvendelse på anerkendelse af moderskab eller faderskab, er:

1. loven i den stat, hvor barnet er statsborger, eller loven i den stat, hvor barnet har sædvanligt opholdssted på datoen for anerkendelsen, eller
2. loven i den stat, hvor den, der anerkender moderskabet eller faderskabet, er statsborger, eller loven i den stat, hvor vedkommende har sædvanligt opholdssted på datoen for anerkendelsen.

3.4.1 Fastlæggelse af forældre-barn-forhold

Proceduren for adoption eller ophævelse af adoption reguleres i overensstemmelse med loven i den stat, hvor adoptanten og adoptivbarnet er statsborgere. Hvis adoptanten og adoptivbarnet har forskelligt statsborgerskab, reguleres proceduren for adoption eller ophævelse af adoption i henhold til loven i begge de stater, hvor de er statsborgere.

Hvis adoptanter adopterer sammen, reguleres betingelserne for adoption og ophævelse af adoption – ud over af loven i den stat, hvor adoptivbarnet er statsborger – i overensstemmelse med loven i den stat, hvor de to adoptanter er statsborgere. Hvis adoptanterne på adoptionsdatoen har forskelligt statsborgerskab, er det loven i den stat, hvor de har fælles sædvanligt opholdssted, der finder anvendelse. Hvis de på adoptionsdatoen ikke har et fælles sædvanligt opholdssted, er det loven i de stater, hvor adoptanterne er statsborgere, der finder anvendelse.

For så vidt angår adoptionens retsvirkninger er det loven i den stat, hvor adoptanten og adoptivbarnet er statsborgere på adoptionsdatoen, der finder anvendelse. Hvis adoptanten og adoptivbarnet på adoptionsdatoen har forskelligt statsborgerskab, er det loven i den stat, hvor de har fælles sædvanligt opholdssted, der finder anvendelse. Hvis de på adoptionsdatoen ikke har et fælles sædvanligt opholdssted, og en af dem er kroatisk statsborger, er det kroatisk lov, der finder anvendelse. Hvis hverken adoptanten eller adoptivbarnet er statsborger i Kroatien, er det loven i den stat, hvor adoptivbarnet er statsborger, der finder anvendelse.

Når adoption i barnets oprindelsesstat ikke bevirker, at retsforholdet mellem forælderen og barnet bringes til ophør, kan adoptionen ændres til en adoption med en sådan virkning, såfremt de personer, institutioner eller kompetente myndigheder, hvis samtykke eller tilladelse er nødvendig for adoptionens gennemførelse, har givet eller giver samtykke til en sådan adoption, og hvis adoptionen tilgodeser barnets tarv.

Hvis anvendelsen af fremmed ret (på grundlag af ovenstående) tilsidesætter adoptivbarnets interesser, og hvis adoptivbarnet eller adoptanten/adoptanterne tydeligvis har tæt tilknytning til Kroatien, finder kroatisk ret anvendelse.

3.5 Ægteskab, ugifte/samlevende, partnerskaber, skilsmisse, separation og underholdspligt

3.5.1 Ægteskab

Betingelserne for indgåelse af ægteskab i Kroatien reguleres for begge personer ifølge loven i den stat, hvor de er statsborgere på datoen for ægteskabets indgåelse. Ægteskabet vil ikke blive indgået, hvis det åbenbart tilsidesætter de grundlæggende retsprincipper i Kroatien.

Kroatisk ret finder anvendelse for så vidt angår formkravene til ægteskab indgået i Kroatien.

Et ægteskab indgået i udlandet anerkendes, når det er indgået i overensstemmelse med den pågældende stats lovgivning.

Et ægteskab indgået i udlandet mellem personer af samme køn anerkendes som et livspartnerskab, når det er indgået i overensstemmelse med den pågældende stats lovgivning.

Et ægteskabs gyldighed reguleres i henhold til den lov, der fandt anvendelse på ægteskabets indgåelse.

Skilsmisse reguleres i henhold til den lov, som ægtefællerne har valgt. Ægtefællerne kan vælge en af følgende lovgivninger:

1. loven i den stat, hvor begge ægtefæller har sædvanligt opholdssted på datoen for beslutningen, eller
2. loven i den stat, hvor de havde deres sidste fælles sædvanlige opholdssted, hvis en af dem stadig har sædvanligt opholdssted i denne stat, eller
3. loven i den stat, hvor mindst en af dem var statsborger på tidspunktet for beslutningen, eller
4. kroatisk lovgivning.

Aftalen om lovvalg som omhandlet i punkt 1 ovenfor skal indgås skriftligt. Den kan indgås eller ændres senest på datoen for skilsmissesagens indledning. Hvis ikke ægtefællerne har valgt, hvilken lov der finder anvendelse (i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 36 i ZMPP), reguleres skilsmissemidlet ifølge:

1. loven i den stat, hvor begge ægtefæller på datoen for skilsmissesagens indledning har sædvanligt opholdssted, eller
2. loven i den stat, hvor de havde deres sidste fælles sædvanlige opholdssted, hvis en af dem stadig har sædvanligt opholdssted i denne stat, eller
3. loven i den stat, hvor de er statsborgere på datoen for skilsmissesagens indledning, eller
4. kroatisk lovgivning.

3.5.2 Ugifte/samlevende og partnerskaber

Betingelserne og proceduren for indgåelse og ophævelse af et officielt livspartnerskab i Kroatien, som er registreret i registret over livspartnerskaber, reguleres i henhold til kroatisk lovgivning.

Et livspartnerskab mellem to personer af samme køn, der er indgået i en anden stat, anerkendes i Kroatien som et livspartnerskab, hvis det er indgået i overensstemmelse med den pågældende stats lovgivning.

Indgåelse og ophævelse af et uofficielt livspartnerskab reguleres i henhold til loven i den stat, til hvilken det har eller – hvis det er afsluttet – havde den nærmeste tilknytning.

3.5.3 Skilsmisse og separation

Skilsmisse reguleres i henhold til den lov, som ægtefællerne har valgt. Ægtefællerne kan vælge en af følgende lovgivninger:

1. loven i den stat, hvor begge ægtefæller har sædvanligt opholdssted på datoen for beslutningen, eller
2. loven i den stat, hvor de havde deres sidste fælles sædvanlige opholdssted, hvis en af dem stadig har sædvanligt opholdssted i denne stat, eller
3. loven i den stat, hvor mindst en af dem var statsborger på datoen for beslutningen, eller
4. kroatisk lovgivning.

Aftalen om lovvalg indgås skriftligt. Den kan indgås eller ændres senest på datoen for skilsmissesagens indledning.

Hvis ikke ægtefællerne har valgt, hvilken lov der finder anvendelse (i henhold til bestemmelserne i artikel 36 i ZMPP), reguleres skilsmissen efter:

1. loven i den stat, hvor begge ægtefæller på datoen for skilsmissesagens indledning har sædvanligt opholdssted, eller
2. loven i den stat, hvor de havde deres sidste fælles sædvanlige opholdssted, hvis en af dem stadig har sædvanligt opholdssted i denne stat, eller
3. loven i den stat, hvor de er statsborgere på datoen for skilsmissesagens indledning, eller
4. kroatisk lovgivning.

3.5.4 Underholdspligt

Den lov, der finder anvendelse på underholdspligt, fastlægges i henhold til Haagerprotokollen af 23. november 2007 om, hvilken lov der finder anvendelse på underholdspligt.

3.6 Formueforholdet mellem ægtefæller

Den lov, der finder anvendelse på ægtefællers formueforhold, fastlægges i henhold til Rådets forordning (EU) 2016/1103 af 24. juni 2016 om indførelse af et forstærket samarbejde på området for kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i sager vedrørende formueforholdet mellem ægtefæller.

3.7 Arv i henhold til lov eller testamente

Den lov, der finder anvendelse i arvesager, fastlægges i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 650/2012 af 4. juli 2012 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser vedrørende arv, og om accept og fuldbyrdelse af officielt bekræftede dokumenter vedrørende arv og om indførelse af et europæisk arvebevis (EUT L 201 af 27. juli 2012).

Den lov, der finder anvendelse for så vidt angår formen for testamentariske dispositioner, fastlægges i overensstemmelse med Haagerkonventionen af 5. oktober 1961 om lovkonflikter vedrørende formen for testamentariske dispositioner.

3.8 Ejendomsret

Tinglige rettigheder til aktiver reguleres i henhold til loven på det sted, hvor aktivet befinder sig.

3.9 Insolvens

Likvidation reguleres i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2015/848 af 20. maj 2015 om insolvensbehandling (omarbejdning).

Sidste opdatering: 06/02/2023

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Hvilket lands love gælder? - Italien

1 Retskilder

Kilderne til international privatret i Italien er national ret, EU-forordninger og internationale konventioner, som er undertegnet af Italien.

1.1 National ret

I Italien reguleres anliggender inden for international privatret af lov nr. 218 af 31. maj 1995, som erstattede artikel 16 til 31 i de almindelige lovbestemmelser i begyndelsen af civillovbogen (*Codice Civile*).

1.2 Internationale aftaler

Fuldstændig liste over gældende multilaterale konventioner

For gældende multilaterale konventioner i Italien henvises til [vedhæftede filer](#) (13 Kb) .

1.3 Vigtigste bilaterale aftaler

Ikkeudtømmende liste over bilaterale konventioner, som domstolene hyppigst anvender

De bilaterale konventioner, som tidligere var gældende i internationale privatretlige anliggender mellem Italien og andre medlemsstater i Den Europæiske Union, er blevet erstattet af EU-retten inden for samme område. De hyppigst anvendte forordninger er forordning (EF) nr. 1393/2007 om forkyndelse i medlemsstaterne af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager; Rådets forordning (EF) nr. 1206/2001 om samarbejde mellem medlemsstaternes retter om bevisoptagelse på det civil- og handelsretlige område; Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar og forordning (EU) nr. 1215/2012 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område.

For anliggender mellem Italien og ikke-medlemslande er de hyppigst anvendte bilaterale konventioner dem om retshjælp og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser, som er gældende med Argentina (Rom, 9. december 1987), Brasilien (Rom, 17. oktober 1989), Den Russiske Føderation og de andre stater i det tidligere USSR (Rom, 25. januar 1979), republikkerne i det tidligere Jugoslavien (Beograd, 7. maj 1962), nogle af Storbritanniens tidligere oversøiske territorier, herunder Australien og Canada (London, 17. december 1930), Schweiz (anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område, Rom, 3. januar 1933 og skadeserstatning for færdselsulykker, Rom, 16. august 1978), Bulgarien (Rom, 18. maj 1990), Rumænien (Bukarest, 11. november 1972) og Tyrkiet (Rom, 10. august 1926).

2 Anvendelse af lovvalgsregler

2.1 Myndighedernes anvendelse af lovvalgsregler

I hvilket omfang og under hvilke omstændigheder?

Efter italiensk ret skal en ret anvende lovvalgsreglerne i den sag, der er indbragt for retten, af egen drift. Den skal angive den lov, der gælder, uden at være bundet til parternes eventuelle procedurer om emnet (*iura novit curia*). Ved undersøgelse af fremmed ret kan dommeren få hjælp fra justitsministeriet og også ved hjælp af den europæiske konvention om oplysninger om fremmed ret fra 1968.

2.2 Renvoi (tilbagevisning og viderehenvielse)

Når lovvalgsreglerne for den ret, der behandler sagen, udpeger lovgivningen i en anden stat, kan det ske, at lovvalgsreglerne i den fremmede ret selv angiver en anden lovgivning, der skal lægges til grund for sagen ("*renvoi*").

Eksempel: for en engelsk statsborgers habilitet, når denne bor i Frankrig, angiver den franske lovvalgsregel engelsk ret. Den engelske lovvalgsregel henviser dog til loven i bopælslandet, dvs. fransk ret.

Hvad sker der i Italien i dette tilfælde? Hvad sker der, når italiensk ret udpeger lovgivningen i en anden stat, som til gengæld henviser til italiensk lovgivning eller til lovgivningen i et tredjeland?

Når italiensk udpeger lovgivningen i en anden stat, som til gengæld henviser til lovgivningen i en tredje stat, anerkendes *renvoi*, og lovgivningen i den tredje stat anvendes kun i følgende tilfælde:

- 1) hvis retten i sidstnævnte stat anerkender *renvoi*,
- 2) hvis der ved *renvoi* henvises til italiensk ret.

Renvoi finder ikke sted, hvor den gældende fremmede lovgivning blev valgt af parterne eller vedrører retsaktens udformning eller forpligtelser uden for kontrakt.

2.3 Ændret tilknytning

Hvad sker der, hvis tilknytningsfaktoren ændrer sig, f.eks. i tilfælde af overdragelse af løsøre?

Ovenstående regler gælder.

2.4 Undtagelser fra anvendelsen af lovvalgsreglerne

Kan retten afvise at anvende den gældende fremmede henvisningsret, hvis den er uforenelig med internationale grundlæggende retsprincipper? Er der love eller andre nationale regler, som går forud for lovvalgsreglerne (ufravigelige regler i betydningen "overordnede præceptive bestemmelser")?

I henhold til italiensk ret (artikel 16 i lov 218/1995) kan retten ikke anvende den fremmede henvisningslov, hvis dens virkning er "i modstrid med de grundlæggende retsprincipper" (*contrari all'ordine pubblico*). Dette fortolkes normalt som "internationale grundlæggende retsprincipper". Habilitet og andre betingelser for at indgå i et registreret partnerskab reguleres af hver parts nationale ret på det tidspunkt, hvor partnerskabet indgås. Hvis gældende ret ikke tillader et registreret partnerskab mellem voksne af samme køn, gælder italiensk ret (artikel 32*ter* i lov 218 af 1995).

I tilfælde af lovkonflikt (artikel 17 i ovenstående lov) har italiensk ret forrang, og der tillades ingen fravigelse uanset en henvisning til den fremmede ret, hvis det kræves af formålet og omfanget af bestemmelserne i italiensk ret (disse er "overordnede præceptive bestemmelser", på italiensk *norme di applicazione necessaria*).

2.5 Vurdering af den relevante fremmede lov

Dommerens og parternes roller

Det er dommerens ansvar at bevise den fremmede ret. Han eller hun kan få hjælp fra parterne, universiteterne eller justitsministeriet.

Hvilke bevismidler anerkendes?

Som bevismidler for fremmed ret kan der gøres brug af de instrumenter, der er angivet i internationale konventioner, oplysninger fra fremmede myndigheder via justitsministeriet og udtalelser fra sagkyndige eller faginstitutioner.

Hvad sker der, hvis den fremmede ret ikke kan fastslås?

Om muligt gælder den ret, der påvises af andre tilknytningsfaktorer, som gør sig gældende for de specifikke sager. I modsat fald gælder italiensk ret.

3 Lovvalgsregler

3.1 Kontraktlige forpligtelser og retsakter

Artikel 57 i lov 218/1995 angiver, at den ret, der gælder for kontraktmæssige forpligtelser, er den ret, der er angivet i Romkonventionen af 19. juni 1980.

Generelt set fastslår konventionen, at retten, der gælder for en kontrakt, er den ret, parterne har valgt.

Hvis der ikke er blevet truffet et valg, er gældende ret retten i den stat, som kontrakten er tættest knyttet til, dog betinget af anvendelsen af eventuelle andre internationale konventioner, som måtte vedrøre den specifikke forpligtelse (f.eks. har Haagerkonventionen af 1955 om salg af løsøre forrang for Romkonventionen af 1980).

Anvendelsen af den ret, der er angivet af en international konvention, eller som parterne har ønsket, kan dog nægtes, såfremt den ville være uforenelig med de grundlæggende retsprincipper (f.eks. hvis den er uforenelig med præceptive regler eller sikkerhedsforskrifter).

Efter gennemførelsen af forordning (EF) nr. 593/2008 ("Rom I-forordningen") er grænseoverskridende kontraktssager, som omfatter EU-medlemsstater, ikke længere underlagt de regler, der er fastlagt i de internationale konventioner, men reguleres af denne forordning.

Forordningen foreskriver, at hovedkriteriet for afgørelse af gældende ret for et kontraktforhold er parternes valg. Den lov, der vælges af kontrahenterne, kan dog ikke begrænse anvendelsen af overordnede præceptive bestemmelser i det retssystem, som kontrakten er tættest knyttet til.

Når der ikke er truffet et valg, foreskriver forordningen en række specifikke tilknytningskriterier for individuelle kontrakttyper. F.eks.:

- aftaler om køb af varer er underlagt loven i det land, hvor sælger har sit sædvanlige opholdssted,
- aftaler vedrørende leje er underlagt loven i det land, hvor ejendommen er beliggende,
- tjenesteydelsesaftaler er underlagt loven i det land, hvor tjenesteyderen har sit sædvanlige opholdssted.

Kompetence og anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i sådanne sager er underlagt forordning (EU) nr. 1215/2012 ("Bruxelles Ia-forordningen" eller "Bruxelles I bis-forordningen").

3.2 Erstatning uden for kontraktforhold

Lov 218/1995 ovenfor angiver de regler, der gælder for følgende forpligtelser uden for kontrakt:

- ensidigt løfte (lovgivningen i den stat, hvor løftet afgives),
- omsætningsgældsbreve (Genèvekonventionen af 1930 om veksler og egenveksler, Genèvekonventionen af 1931 for checks, og for øvrige omsætningsgældsbreve er hovedforpligtelserne underlagt retten i den stat, hvor gældsbrevet er udstedt),
- repræsentation (retten i den medlemsstat, hvor repræsentanten har sin forretning, eller hvor han eller hun fortrinsvis udøver sine beføjelser),
- lovbestemte forpligtelser (lovgivningen på det sted, hvor den begivenhed, der udløste forpligtelsen, fandt sted),
- culpa-ansvar (retten i den stat, hvor begivenheden er indtruffet, men, hvis skadelidte anmoder derom, anvendes lovgivningen på det sted, hvor den begivenhed, hvor den skadevoldende handling fandt sted, og når der kun er borgere fra en enkelt medlemsstat impliceret, anvendes den nationale lovgivning).

Efter gennemførelsen af forordning (EF) nr. 864/2007 ("Rom II-forordningen") er grænseoverskridende sager, der omfatter EU-medlemsstater, underlagt denne forordning. Den foreskriver, at forpligtelser uden for kontrakt, der udspringer af forhandlinger forud for indgåelsen af en kontrakt, fra varetagelsen af en

andens anliggender og fra uberettiget berigelse er underlagt loven i det land, hvor skaden indtræder, uanset i hvilket land den skadevoldende begivenhed fandt sted. Parterne kan vælge lovgivningen på baggrund af en aftale, der er indgået, efter at den skadevoldende handling fandt sted. Kompetence og anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i sådanne sager er underlagt forordning (EU) nr. 1215/2012 ("Bruxelles Ia-forordningen" eller "Bruxelles I bis-forordningen").

3.3 Personalstatut, aspekter vedrørende civil status (navn, bopæl, funktion)

Personstatus og habilitet og tilstedeværelsen og indholdet af personlige rettigheder, herunder retten til et navn, er underlagt den interesserede parts nationale ret undtagen de rettigheder, der hidrører fra familierelationer, for hvilke henvisningsreglerne, som er fastlagt i lov 218/1995, gælder fra sag til sag.

3.4 Fastlæggelse af forældre-barn-forhold, herunder adoption

Slægtskabsforhold og statsborgerskab opnås på baggrund af den nationale ret for forældrene eller for den ene af forældrene på fødselstidspunktet. Forældre-barn-forholdet og det personlige og økonomiske forhold mellem forældre og barn, herunder forældreansvar, er underlagt den nationale ret for barnet på fødselstidspunktet.

På trods af disse henvisninger til andre love vil den fremmede ret dog blive tilsidesat af den italienske lovgivning, der værner om det princip, at der er en status som "barn" (og derfor at børn, der fødes af gifte eller ugifte par, skal behandles lige) og tillægger begge forældre forældreansvaret og kræver, at begge forældre tager sig af barnets underhold og gør retten i stand til at gennemføre foranstaltninger, der begrænser eller fjerner forældreansvaret i tilfælde af en adfærd, der er til skade for barnet.

Når en ansøgning er indgivet til en italiensk ret om adoption af et barn, hvilket giver barnet status som et barn født inden for ægteskabet, gælder italiensk ret (lov 184/1983). Artikel 29 ff. i lov 184/1983 indeholder bl.a. en specifik regel for sager, hvor adoption af udenlandske børn ønskes af personer, der er bosiddende i Italien, og implementerer kravene i Haagerkonventionen af 29. maj 1993 vedrørende internationale adoptioner.

For andre lovvalgsregler indeholder artikel 38 i lov 218/1995 udførlige bestemmelser for forskellige scenarier.

Kompetence og anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser vedrørende forældreansvar er underlagt forordning (EF) nr. 2201/2003.

3.5 Ægteskab, ugifte/samlevende, partnerskaber, skilsmisse, separation og underholdspligt

I ægteskabssager reguleres det personlige forhold mellem ægtefællerne af retten for ægtefællernes nationalitet, hvis de har samme nationalitet og ellers af retten i den stat, hvor de har tilbragt det meste af deres ægteskab.

Den ret, der gælder for personlige forhold, strækker sig som en generel regel for ægtefællernes formueforhold og regulerer fælles ejerskab eller særskilt ejerskab over ejendom, men der kan gøres undtagelser, hvor ægtefællerne aftaler det eller i tilfælde, hvor andet følger i henhold til loven.

Italiensk ret anerkender også partnerskaber mellem personer af samme køn (*unioni civili*, "registreret partnerskab", som er underlagt næsten nøjagtigt de samme retsregler for ægteskab undtagen retten til at adoptere. Registrerede partnerskaber er underlagt lovgivningen i den stat, hvor partnerskabet blev indgået, medmindre en af parterne beder retten om at anvende lovgivningen i den stat, hvor de tilbringer det meste af deres samliv. Den lovgivning, der gælder formueforhold, er også lovgivningen i den stat, hvor det registrerede partnerskab blev indgået, men det er muligt at registrere en aftale mellem parterne om, at den gældende lovgivning skal være lovgivningen i en stat, i hvilken mindst en af dem bor, eller hvis nationalitet han eller hun har.

Et ægteskab, der er indgået i udlandet mellem en italiensk statsborger og en person af samme køn, har virkning som et registreret partnerskab, der er underlagt italiensk ret.

Separation og skilsmisse og opløsningen af et registreret partnerskab er underlagt forordning (EU) nr. 1259/2010, som har forrang for lov 218/1995. Dette gør det muligt for ægtefæller (eller registrerede partnere) at angive den gældende ret, forudsat at det er en af følgende: lovgivningen i den stat, hvor de begge er bosiddende; lovgivningen i den stat, hvor de sidst var bosiddende sammen, såfremt den ene af dem stadig er bosiddende der på aftalens tidspunkt; lovgivningen i den stat, hvor en af dem har sin nationalitet eller den lovgivning, der gælder for den ret, der behandler sagen. Hvis parterne ikke har indgået en aftale, gælder de samme tilknytningsfaktorer i prioriteringsrækkefølge (den første har forrang for den anden og så videre).

Endelig er det muligt for personer, der ikke er gift eller i registreret partnerskab, at indgå en samlivsftale, som er underlagt lovgivningen i staten for parrets nationalitet, hvis de har samme nationalitet, og ellers af lovgivningen i den stat, i hvilken de har tilbragt det meste af deres liv sammen.

Forpligtelser vedrørende underhold reguleres i overensstemmelse med Haagerkonventionen af 2. oktober 1973.

Kompetence og anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager er underlagt forordning (EF) nr. 2201/2003.

3.6 Formueforholdet mellem ægtefæller

I Italien gælder det generelle princip, at ægtefællers formue ejes fælles (*comunione dei beni*).

Ægtefællerne kan i stedet vælge et alternativt system, f.eks. et system, hvor de hver især ejer deres egen ejendom separat (*separazione dei beni*) eller en anden ordning, som fastlægges efter aftale parterne imellem.

3.7 Arv i henhold til lov eller testamente

Det er nødvendigt at skelne mellem to perioder.

Hvor arvefaldet (*apertura della successione*) finder sted før d. 17. august 2015, er arven underlagt den afdødes nationale ret på dødstidspunktet. Mens testatoren stadig er i live, kan denne gennem sit testamente gøre arven til genstand for lovgivningen i det land, hvor han eller hun bor. Hvis han eller hun er italiensk statsborger, påvirker valget ikke rettighederne for arvinger, der er bosiddende i Italien, og som ifølge lovgivningen er berettiget til en del af boet (*legittimari*, artikel 46 i lov 218/1995).

For arvefald på og efter d. 17. august 2015 gælder forordning (EU) nr. 650/2012 og erstatter ovenstående ordning. En sådan arv er underlagt lovgivningen i afdødes sædvanlige opholdssted på dødstidspunktet. En testator kan arrangere, at den lovgivning, der regulerer hans eller hendes arv, skal være lovgivningen i den stat, hvor han eller hun har sin nationalitet på det tidspunkt, hvor valget foretages, eller på dødstidspunktet. Forordningen indførte også det europæiske arvebevis, som bekræfter indehaverens status som arving, legatar eller administrator i de forskellige medlemsstater.

3.8 Ejendomsret

Fast ejendom, løsøre (det synes ikke nyttigt i denne sammenhæng at insistere på detaljerede regler om immaterielle aktiver).

Ejendomsrettigheder og andre tinglige rettigheder er underlagt lovgivningen i den stat, hvor ejendommen er beliggende.

Ved fast ejendom, der er beliggende i en EU-medlemsstat, gælder forordning (EU) nr. 1215/2012 ("Bruxelles Ia-forordningen" eller "Bruxelles I bis-forordningen"). Den fastlægger, at retten i den medlemsstat, hvor ejendommen er beliggende, har kompetence i sager vedrørende tinglige rettigheder i fast ejendom.

3.9 Insolvens

Italiensk ret har ingen udtrykkelig bestemmelse for den ret, der gælder, når der er lovkonflikt vedrørende insolvens.

Fælles regler for lovkonflikter mellem EU-medlemsstaterne fastlægges i forordning (EU) nr. 848/2015. Denne gjorde det muligt at indlede insolvensbehandlingen i den medlemsstat, i hvilken centrum for skyldnerens hovedinteresser befinder sig. Den ret, der gælder for insolvensbehandlingen og dens virkning, er retten i medlemsstaten i det område, hvor sagen indledes.

Liste over multilaterale konventioner, som Italien har tiltrådt

1. ÆGTESKAB, SEPARATION, SKILSMISSE

Haagerkonventionen af 1. juni 1970 om anerkendelse af skilsmisse og separationer.

Europarådets konvention til forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet, åben for undertegnelse i Istanbul d. 11. maj 2011 (lov nr. 77 af 27. juni 2013).

2. FADERSKAB OG ADOPTION

Münchenkonventionen af 5. september 1980 om, hvilken lov der skal anvendes på efternavne og fornavne.

Haagerkonventionen af 29. maj 1993 om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner.

3. MINDREÅRIGE

Haagerkonventionen af 5. oktober 1961 om myndighedernes kompetence og om lovvalget i sager vedrørende beskyttelse af mindreårige.

Haagerkonventionen af 25. oktober 1980 om de civilretlige virkninger af internationale barnebortførelser.

Europæisk konvention (Luxembourg) af 20. maj 1980 om anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser om forældremyndighed og om genoprettelse af forældremyndighed.

Haagerkonventionen af 19. oktober 1996 om kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn (lov nr. 101 af 18. juni 2015).

4. UNDERHOLDSPLIGT I FAMILIEFORHOLD

New York-konvention af 20. juni 1956 om inddrivelse af underholdsbidrag i udlandet

Haagerkonvention af 2. oktober 1973 om anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser om underholdspligt

Haagerkonventionen af 2. oktober 1973 om, hvilken lov der finder anvendelse på underholdspligt.

5. BORGERSKAB OG STATSLØSHED

New York-konventionen af 28. september 1954 om statsløse personers retsstilling.

Genèvekonventionen af 28. juli 1951 om flygtninges retsstilling og New York-protokollen af 31. januar 1967.

6. ARV

Washingtonkonventionen af 26. oktober 1973 om indførelse af ensartede regler for et internationalt testaments udformning.

Haagerkonventionen af 2. oktober 1973 om international administration af arv.

7. KONTRAKTLIGE FORPLIGTELSE

Romkonventionen af 19. juni 1980 om, hvilken lov der skal anvendes på kontraktlige forpligtelser.

Luganokonventionen af 16. september 1988 om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager.

8. INTERNATIONAL HANDEL

Haagerkonventionen af 15. juni 1955 om, hvilken lov der skal anvendes på løsørekøb af international karakter.

Wienkonventionen (FN) af 11. april 1980 om aftaler om internationale køb.

Genèvekonventionen af 19. maj 1956 om fragtaftaler ved international godsbefordring ad landevej.

9. OMSÆTNINGSGÆLDSBREVE

Genèvekonventionen af 7. juni 1930 om indførelse af ensartet veksellov og om visse lovkonflikationer inden for vekselrettens område.

Genèvekonventionen af 19. marts 1931 om indførelse af en ensartet checklov og om visse lovkonflikationer inden for checkrettens område.

10. FORPLIGTELSE UDEN FOR KONTRAKTFORHOLD

Pariskonventionen af 29. juli 1960 om ansvar for tredjemand på den nukleare energis område.

Bruxelleskonventionen af 29. november 1969 om det privatretlige ansvar for skader ved olieforurening.

11. VOLDGIFT

New York-konventionen af 10. juni 1958 om anerkendelse og fuldbyrdelse af udenlandske voldgiftskendelser.

Genèvekonventionen af 21. april 1961 om international handelsvoldgift.

12. JURIDISK BISTAND OG SAMARBEJDE

Haagerkonventionen af 1. marts 1954 angående civilprocessen.

Haagerkonventionen af 15. november 1965 om forkyndelse i udlandet af retslige og udenretslige dokumenter i sager om civile eller kommercielle spørgsmål.

Haagerkonventionen af 18. marts 1970 om bevisoptagelse i udlandet i sager om civile eller kommercielle spørgsmål.

Luganokonventionen af 16. september 1988 om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager.

13. TRUST

Haagerkonventionen af 1. juli 1985 om, hvilken lov der skal anvendes på trusts og om anerkendelse af trusts.

Koordinering mellem internationale konventioners regler, især fælles retsregler, og de tilsvarende nationale regler for international privatret tilsikres af artikel 2 i lov 218/1995, gennem hvilken det forhold, at en situation eller et forhold hører ind under den nationale ret, ikke skader anvendelsen af internationale konventioner, der er i kraft i Italien, i den samme sag.

Sidste opdatering: 22/12/2021

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Hvilket lands love gælder? - Cypem

1 Retskilder

1.1 National ret

Når der anlægges en grænseoverskridende sag ved retten, er de bestemmelser, som finder anvendelse i Cypem, primært dem, der er fastsat i EU-lovgivningen, især forordning (EF) nr. 593/2008 om lovvalgsregler for kontraktlige forpligtelser (Rom I-forordningen) og (EF) nr. 864/2007 om lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontrakt (Rom II-forordningen).

I andre henseender finder cypriotiske domstole vejledning i deres egen retspraksis, da der ikke findes nogen relevante nationale love eller kodificerede regler. I mangel af relevant cypriotisk retspraksis anvender domstolene engelsk "common law" (sædvaneret) i henhold til artikel 29, stk. 1, litra c), i loven om domstole (lov 14/60).

1.2 Internationale aftaler

Haagerkonventionen af 1. juli 1985 om den lovgivning, der finder anvendelse på trusts, og om anerkendelse af trusts, som ratificeret af Republikken Cypem i medfør af ratifikationslov 15(III) af 2017.

1.3 Vigtigste bilaterale aftaler

Ikke relevant.

2 Anvendelse af lovvalgsregler

2.1 Myndighedernes anvendelse af lovvalgsregler

Retten har ikke pligt til at anvende disse regler af egen drift. Spørgsmålet kan kun rejses af en part i sagen, som skal kunne godtgøre, at lovgivningen i en anden stat har forrang for Cyprens lovgivning. Er retten ikke enig heri, finder cypriotisk lovgivning anvendelse.

Da ovenstående praksis er et spørgsmål om bevismidler og procedure, berøres den ikke af ovennævnte forordning (EF) nr. 593/2008 og (EF) nr. 864/2007.

2.2 Renvoi (tilbagevisning og viderehenvielse)

Forordning (EF) nr. 593/2008 og (EF) nr. 864/2007 tillader ikke anvendelse af *renvoi*-reglen. I tilfælde, der ikke er dækket af forordningerne, kan *renvoi*-reglen dog anvendes som følger:

Den domstol, der behandler en sag, hvor det er fastslået, at en anden stats lovgivning bør finde anvendelse, skal enten kun anvende de interne nationale bestemmelser i den pågældende lovgivning eller hele lovgivningen fuldt ud, herunder de internationale bestemmelser, der gælder efter den pågældende lovgivning.

Vanskeligheden i sidstnævnte tilfælde består i, at lovvalgsreglerne efter retsordenen i den anden berørte stat kan henvise retten til Cyprens lovgivning, som den skal anvende (*renvoi*). I så fald har retten to muligheder: enten at acceptere *renvoi*-reglen og anvende Cyprens lovgivning (teorien om "*delvis renvoi*") eller at afslå den og anvende den anden stats lovgivning fuldt ud ("*hel renvoi*").

2.3 Ændret tilknytning

For at imødegå problemer, der kan opstå på grund af en ændring af tilknytningsfaktoren (f.eks. hjemsted/bopæl, det sted, hvortil løsøre eller en trust er overført osv.), anvendes bestemmelsen om lovvalg normalt til at bestemme datoen for, hvornår tilknytningsfaktoren er fastslået. Jf. f.eks. artikel 7 i Haagerkonventionen af 1. juli 1985 om trusts.

2.4 Undtagelser fra anvendelsen af lovvalgsreglerne

En anden medlemsstats lovgivning bør ikke anvendes, heller ikke når lovvalgsreglerne kræver det, hvis anvendelsen heraf er uforenelig med den offentlige orden i Cypern. Ifølge retspraksis omfatter "offentlig orden" de væsentlige principper for retfærdighed, sædelighed og offentlig moral og etik (*Pilavachi & Co Ltd v. International Chemical Co Ltd (1965) 1 CLR 97*).

En anden medlemsstats lovgivning anvendes heller ikke i sager vedrørende told, skat og afgifter.

2.5 Vurdering af den relevante fremmede lov

Den regel, der blev opstillet i sagen *Royal Bank of Scotland plc mod Geodrill Co Ltd m.fl. (1993) 1 JSC 753*, finder anvendelse og tilsiger, at en part, som hævder, at en udenlandsk lov gælder for vedkommendes sag, først skal gøre dette gældende og herefter fremlægge sagkyndige erklæringer til støtte herfor til rettens tilfredshed. Hvis retten ikke finder beviserne tilfredsstillende, eller hvis ingen af parterne nedlægger en sådan påstand, finder Cyprens lovgivning anvendelse.

3 Lovvalgsregler

3.1 Kontraktlige forpligtelser og retsakter

Forordning (EF) nr. 593/2008 (Rom I-forordningen) gælder for alle kontraktlige forpligtelser og retsakter, hvor spørgsmålet om lovvalg opstår.

3.2 Erstatning uden for kontraktforhold

Forordning (EF) nr. 864/2007 (Rom II-forordningen) gælder i de fleste tilfælde, idet den almindelige regel er, at lovvalget bør afgøres ud fra, hvor skaden er indtrådt (*lex loci damni*), uanset i hvilket land eller hvilke lande de indirekte følger måtte indtræde. I forordningen fastsættes også specifikke regler for, hvordan lovvalget afgøres for bestemte former for forpligtelser uden for kontrakt såsom illoyal konkurrence og produktansvar.

Med hensyn til trusts gælder den cypriotiske (ratifikations)lov om lovvalg for trusts og anerkendelse af trusts af 2017 (lov 15(III)/2017), som ratificerede Haagerkonventionen af 1985. Ifølge ratifikationsloven og konventionen bør en trust reguleres ved den lov, der vælges af trustee. Ellers bør en trust reguleres ved den lov, som den har den tætteste tilknytning til.

3.3 Personalstatut, aspekter vedrørende civil status (navn, bopæl, funktion)

Efternavn

Loven om forholdet mellem forældre og børn (lov 216/90) finder anvendelse på bestemmelsen af efternavnet. Ifølge lov 216/90 bestemmes et barns efternavn ved en fælles erklæring fra barnets forældre senest tre måneder efter fødselsdatoen. Undlader de at foretage en sådan erklæring, får barnet farens efternavn. Morens efternavn bør gives til et barn født uden for ægteskab, medmindre eller indtil barnet anerkendes af faren.

Hjemsted

En persons hjemsted afgøres ifølge kapitel 195 i loven om testamenter og arv, hvori det fastsættes, at enhver person på ethvert tidspunkt har det hjemsted, personen fik ved fødslen ("oprindeligt hjemsted"), eller et hjemsted, vedkommende har erhvervet eller beholdt af egen fri vilje ("valgt hjemsted").

I tilfælde af et barn født i ægteskab i farens levetid, er barnets oprindelige hjemsted farens hjemsted, da det blev født.

I tilfælde af et barn født uden for ægteskab eller et barn født efter farens død er barnets oprindelige hjemsted morens hjemsted, da det blev født.

Retlig handleevne

En persons retlige handleevne til at indgå ægteskab er underlagt ægteskabsloven (lov 104(I)/2013), hvor det i artikel 14 fastsættes, at en person ikke har retlig handleevne til at indgå ægteskab, hvis den pågældende er under 18 år gammel, eller på datoen for ægteskabets indgåelse ikke kan give sit samtykke på grund af mentalt handicap eller intellektuel funktionsnedsættelse, en hjernelidelse eller en anden lidelse eller sygdom eller stofafhængighed, som betyder, at den pågældende er ude af stand til at forstå, hvad han eller hun foretager sig.

Selv om det berørte par eller den ene af dem er under 18 år, anses de dog for at have retlig handleevne til at indgå ægteskab, hvis de er mindst 16 år, eller hvis deres værger har samtykket skriftligt, eller der er vægtige grunde til ægteskabet. Såfremt der gives afslag på ovennævnte samtykke, eller der ikke er nogen værger, afgøres spørgsmålet om, hvorvidt en person har retlig handleevne til at indgå ægteskab, af familiedomstolen i den retskreds, hvor den berørte person bor.

Det fastsættes i artikel 11 i kapitel 149 i aftaleloven, at en person har retlig handleevne til at indgå kontrakter, hvis den pågældende er ved sin fornufts fulde brug og ikke har fået frataget denne evne ved lov. Ifølge lovgivningen anses en gift person ikke for ikke at kunne indgå aftaler, blot fordi vedkommende er under 18 år gammel.

3.4 Fastlæggelse af forældre-barn-forhold, herunder adoption

3.4.1 Fastlæggelse af forældre-barn-forhold

Retsforholdet mellem en forælder og et barn, herunder forældreansvar, underhold og kommunikation, reguleres i Cyprens lovgivning, især loven om forholdet mellem forældre og børn (lov 216/90).

Forordning (EF) nr. 2201/2003 (Bruxelles I) og forordning (EF) nr. 4/2009 samt Haagerkonventionen af 1996 om kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn gælder også for de områder, de dækker.

3.4.2 Adoption

Når adoptionssager behandles ved de cypriotiske domstole, finder cypriotisk lovgivning anvendelse, uanset om adoptionssagen er af grænseoverskridende karakter.

3.5 Ægteskab, ugifte/samlevende, partnerskaber, skilsmisse, separation og underholdspligt

3.5.1 Ægteskab

Spørgsmål vedrørende indgåelse og opløsning af ægteskab reguleres i Cypern ved ægteskabsloven af 2003 (lov 104(I)/2003). De er også underlagt FN-konventionen om samtykke til ægteskab, mindstealder for ægteskab og registrering af ægteskaber som ratificeret af Republikken Cypern ved lov 16(III)/2003.

3.5.2 Ugifte/samlevende og partnerskaber

3.5.3 Skilsmisse og separation

Spørgsmål vedrørende skilsmisse er reguleret i artikel 111 i forfatningen og i loven om forsøg på genoptagelse af samlivet og åndelig opløsning af ægteskab af 1990 (lov 22/1990) med hensyn til religiøse ægteskaber og ægteskabsloven (lov 104(I)/2003).

Haagerkonventionen om anerkendelse af skilsmisser og separationer af 1971 som ratificeret af Republikken Cypern ved lov 14(III)1983 finder anvendelse på spørgsmål vedrørende anerkendelse af skilsmisse og separation.

3.5.4 Underholdspligt

Underholdspligt

Følgende fastsættes i loven om formueforhold mellem ægtefæller (lov 232/1991) som ændret:

Hvis ægtefællerne ophører med at leve sammen, kan retten på anmodning af den ene ægtefælle træffe afgørelse om underhold, så den anden ægtefælle skal betale underholdsbidrag til den bidragssøgende ægtefælle.

Underholdspligten mellem tidligere ægtefæller finder anvendelse, hvis en af dem ikke er i stand til at forsørge sig selv af egen indkomst eller formue, og:

- a) når skilsmisedommen er afsagt eller ved udløbet af de nedenfor nævnte perioder, hvis hans/hendes alder eller helbredstilstand medfører, at han/hun ikke kan påtage sig eller fortsætte en beskæftigelse, som kunne sikre, at han/hun kan forsørge sig selv
- b) hvis han/hun har et mindreårigt eller voksent barn eller en anden pårørende i sin varetægt, som ikke kan tage vare på sig selv på grund af et fysisk eller mentalt handicap, og den person, der fremsætter kravet, derved er forhindret i at finde egnet beskæftigelse
- c) han/hun ikke kan finde fast og passende beskæftigelse eller har behov for erhvervsuddannelse i højst tre år efter, at skilsmisedommen er afsagt
- d) i andre tilfælde, hvis tildelingen af underholdsbidrag på tidspunktet for afsigelsen af en skilsmisedom er nødvendig af billighedsgrunde.

Underhold kan afslås eller begrænses, hvis der er vægtige grunde til det, særlig hvis ægteskabet har været kortvarigt, eller hvis den af ægtefællerne, som søger underhold, bærer skylden for skilsmisens eller samlivets ophør eller selvforskyldt er blevet mindrebemidlet.

Retten til underholdsbidrag bør også ophøre, hvis omstændighederne tilsiger det, eller afgørelsen om underholdsbidrag ændres i overensstemmelse hermed.

Underholdspligt over for et mindreårigt barn

Ifølge loven om forholdet mellem forældre og børn (lov 216/90) påhviler underholdspligten over for et mindreårigt barn forældrene i fællesskab i overensstemmelse med deres økonomiske formåen. Ovennævnte underholdspligt kan videreføres efter en afgørelse og et retsforlig, også efter at barnet er blevet voksent, hvis dette er begrundet i særlige omstændigheder (f.eks. hvis barnet er umyndiggjort eller handicappet eller tjener i nationalgarden eller er under uddannelse).

Et mindreårigt barns ret til underholdsbidrag fra sine forældre gælder stadig, selv om barnet har formue.

3.6 Formueforholdet mellem ægtefæller

Artikel 13 i lov 232/1991, hvori den generelle regel er, at ægteskab ikke ændrer ægtefællernes formueretlige uafhængighed, finder anvendelse. Dog giver lovens artikel 14 den ene ægtefælle lov til at gøre krav på den andens formue i tilfælde af opløsning eller ophævelse af ægteskabet, forudsat at den ægtefælle, der fremsætter kravet, på den ene eller anden måde har bidraget til forøgelsen af den anden ægtefælles formue. Den part, som fremsætter kravet, kan via en retssag anmode om, at den del af formueforøgelsen, som skyldes hans/hendes bidrag, udbetales til ham/hende.

Det bidrag, den ene ægtefælle har ydet til forøgelsen af den anden ægtefælles formue, anses for at være på en tredjedel af forøgelsen, medmindre der føres bevis for et lavere eller højere bidrag.

Forøgelsen af ægtefællernes formue omfatter ikke det, de har erhvervet som gave, arv, testamentarisk disposition eller anden donation.

3.7 Arv i henhold til lov eller testamente

Arv og alle spørgsmål i forbindelse med testamente og arv bortset fra den formular, der benyttes til at oprette og tilbagekalde et testamente, er reguleret i forordning (EU) nr. 650/2012 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser vedrørende arv, og om accept og fuldbyrdelse af officielt bekræftede dokumenter vedrørende arv og om indførelse af et europæisk arvebevis.

I henhold til ovennævnte forordnings artikel 22 kan en person vælge, at det er loven i den medlemsstat, hvor den pågældende er statsborger på det tidspunkt, hvor valget træffes, eller på dødstidspunktet, der skal anvendes ved behandlingen af arven efter vedkommende. Lovvalget foretages ved en udtrykkelig erklæring.

Hvis der er oprettet testamente, gælder Haagerkonventionen af 5. oktober 1961 om lovkonflikter vedrørende formen af testamentariske dispositioner. I henhold til konventionens artikel 1 er en testamentarisk disposition gyldig for så vidt angår formen, hvis testamentet opfylder de formkrav, der er foreskrevet i den interne lov:

- a) på det sted, hvor testator foretog den, eller
- b) i en stat, hvor testator var statsborger enten på det tidspunkt, da han foretog dispositionen, eller da han døde, eller
- c) på et sted, hvor testator havde domicil eller fast bopæl enten på det tidspunkt, da han foretog dispositionen, eller da han døde, eller
- d) for så vidt angår fast ejendom på det sted, hvor ejendommen er beliggende.

3.8 Ejendomsret

Forordning (EF) nr. 593/2008 (Rom I-forordningen), som fastsætter, at en aftale er underlagt den lov, som parterne har aftalt, finder anvendelse på forhold, der skaber forpligtelser, som er knyttet til fast ejendom. I mangel af lovvalg finder forordningens artikel 4 anvendelse, hvori den gældende lov er udtrykkeligt anført i hvert enkelt tilfælde.

For så vidt angår aftaler vedrørende tinglige rettigheder følger retten, efter de cypriotiske domstoles retspraksis, det lands jurisdiktion, hvor den faste ejendom er beliggende (*lex situs*).

3.9 Insolvens

Gældende lov afgøres efter forordning (EF) nr. 1346/2000 om konkurs. Det er lovgivningen i den stat, på hvis område insolvensbehandlingen indledes. Sidste opdatering: 11/12/2023

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Hvilket lands love gælder? - Litauen

1 Retskilder

1.1 National ret

Bog I, del I, kapitel II i Republikken Litauens civile lovbog

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 593/2008 af 17. juni 2008 om lovvalgsregler for kontraktlige forpligtelser (Rom I)

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 864/2007 af 11. juli 2007 om lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontrakt (Rom II)

Rådets forordning (EU) nr. 1259/2010 af 20. december 2010 om indførelse af et forstærket samarbejde om lovvalgsreglerne i forbindelse med skilsmisse og separation.

1.2 Internationale aftaler

Haagerkonventionen af 5. oktober 1961 om lovkonflikter vedrørende formen for testamentariske dispositioner

Haagerkonventionen af 5. oktober 1961 om myndighedernes kompetence og lovvalget i sager vedrørende beskyttelse af mindreårige

Haagerkonventionen af 4. maj 1971 om lovvalg ved trafikuheld

Haagerkonventionen af 2. oktober 1973 om, hvilken lov der finder anvendelse på underholdspligt

Konventionen om, hvilken lov der skal anvendes på kontraktlige forpligtelser, åbnet for undertegnelse i Rom den 19. juni 1980

Haagerkonventionen af 19. oktober 1996 om kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn

 Konventionen af 30. oktober 2007 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil og handelsretlige område (den nye Luganokonvention).

1.3 Vigtigste bilaterale aftaler

 Aftale mellem Republikken Litauen og Republikken Armenien om retshjælp og retlige forhold i civilretlige, familieretlige og strafferetlige sager

 Aftale mellem Republikken Litauen og Republikken Aserbajdsjan om retshjælp og retlige forhold i civilretlige, familieretlige og strafferetlige sager

 Aftale mellem Republikken Litauen og Republikken Usbekistan om retshjælp og retlige forhold i civilretlige, familieretlige og strafferetlige sager

Aftale mellem Republikken Litauen og Republikken Kasakhstan om retshjælp og retlige forhold i civilretlige, familieretlige og strafferetlige sager

 Protokol til aftalen mellem Republikken Litauen og Republikken Kasakhstan om retshjælp og retlige forhold i civilretlige, familieretlige og strafferetlige sager

 Aftale mellem Republikken Litauen og Ukraine om retshjælp og retlige forhold i civilretlige, familieretlige og strafferetlige sager

 Aftale mellem Republikken Litauen og Republikken Moldova om retshjælp og retlige forhold i civilretlige, familieretlige og strafferetlige sager

 Aftale mellem Republikken Litauen og Republikken Polen om retshjælp og retlige forhold i civilretlige, familieretlige, strafferetlige og arbejdsretlige sager

 Aftale mellem Republikken Letland, Republikken Estland og Republikken Litauen om retshjælp og retlige forhold

 Aftale mellem Republikken Litauen og Republikken Hviderusland om retshjælp og retlige forhold i civilretlige, familieretlige og strafferetlige sager

 Aftale mellem Republikken Litauen og Folkerepublikken Kina om retshjælp i civilretlige og strafferetlige sager

 Aftale mellem Republikken Litauen og Den Russiske Føderation om retshjælp og retlige forhold i civilretlige, familieretlige og strafferetlige sager

 Aftale mellem Republikken Litauen og Republikken Tyrkiet om retligt samarbejde i handelsretlige og civilretlige sager.

2 Anvendelse af lovvalgsregler

2.1 Myndighedernes anvendelse af lovvalgsregler

I henhold til artikel 33, stk. 1, i den litauiske lov om domstolene træffer domstolene afgørelse på grundlag af den litauiske forfatning og de litauiske love, internationale aftaler indgået af Litauen, regeringsdekreter og andre gældende nationale bestemmelser, der er forenelige med loven. I henhold til artikel 1.10, stk. 1, i den litauiske civile lovbog finder udenlandsk lovgivning anvendelse på de civile retlige forbindelser, når dette er fastsat i internationale aftaler, som Republikken Litauen er part i, ved aftaler mellem parterne eller i overensstemmelse med litauisk ret.

2.2 Renvoi (tilbagevisning og viderehenvielse)

I henhold til artikel 1.14 i den litauiske civile lovbog skal den gældende udenlandske lovgivning, når den giver mulighed for henvisning til litauisk ret, kun anvendes i de tilfælde, der er fastsat i denne lov eller i den udenlandske lovgivning. Når der ifølge udenlandsk lovgivning kan henvises til lovgivningen i et tredjeland, anvendes denne lovgivning kun i de tilfælde, der er fastsat i den civile lovbog eller i det pågældende tredjelands lovgivning. Når den lovgivning, der skal anvendes til at fastslå en persons civile retlige status, henviser til litauisk lovgivning, finder denne anvendelse. Ovennævnte regler finder ikke anvendelse, hvis lovvalget er aftalt af parterne i en kontrakt, herunder den lovgivning, der finder anvendelse på aftalens form og forpligtelser uden for kontrakt. Når der i den internationale privatret er fastsat bestemmelser om anvendelsen af en international traktat eller en international konvention, afgøres spørgsmålet om henvisning til domstolslandets lov eller til loven i et tredjeland i overensstemmelse med bestemmelserne i den gældende traktat eller konvention.

2.3 Ændret tilknytning

Den litauiske civile lovbog foreskriver ikke nogen generel regel i denne henseende.

2.4 Undtagelser fra anvendelsen af lovvalgsreglerne

I henhold til artikel 1.11 i den litauiske civile lovbog finder den udenlandske lovgivning ikke anvendelse, når den kan være i strid med den offentlige orden, jf. forfatningen og den litauiske lovgivning. I dette tilfælde anvendes litauisk civilret. De ufravigelige regler i den litauiske lovgivning eller i den stat, der har den nærmeste tilknytning til tvisten, finder fortsat anvendelse, selv om kontraktparterne har valgt en anden udenlandsk lov. Ved afgørelsen af disse spørgsmål tager retten hensyn til arten af og formålet med disse regler og til konsekvenserne af deres anvendelse eller manglende anvendelse. Det fremgår af den litauiske civile lovbog, at anvendelsen af udenlandsk lovgivning kan udelukkes, når det af alle sagens omstændigheder fremgår, at sagen eller en del af sagen åbenlyst ikke har tilknytning til denne lovgivning, men har en nærmere tilknytning til lovgivningen i en anden stat. Denne regel finder ikke anvendelse, hvis lovvalget er foretaget af aftalens parter.

2.5 Vurdering af den relevante fremmede lov

I overensstemmelse med artikel 1.12 i den litauiske civile lovbog anvender og fortolker retten af egen drift udenlandsk lovgivning i de tilfælde, der er fastsat i **internationale love og aftaler**, som Republikken Litauen har undertegnet. Når der i en aftale er valgt en udenlandsk lov, påhviler det parterne at føre det fulde bevis for indholdet af den udenlandske lov i lyset af den officielle fortolkning og anvendelsen af denne lov i den pågældende medlemsstat og den dertil hørende juridiske litteratur. Efter anmodning fra en part i tvisten kan retten bistå denne part med at indsamle oplysninger om den gældende udenlandske lov. Hvis den ret eller part, der påberåber sig den udenlandske lov, ikke fremlægger ovennævnte beviser, finder litauisk lovgivning anvendelse. Hvis det undtagelsesvis er nødvendigt at træffe midlertidige foranstaltninger til at beskytte en persons rettigheder eller aktiver i afventning af, at det fastlægges, hvilken lov der finder anvendelse på tvisten, kan retten træffe afgørelse om de mest presserende spørgsmål ved anvendelse af litauisk ret.

3 Lovvalgsregler

3.1 Kontraktlige forpligtelser og retsakter

I henhold til artikel 1.37 i den litauiske civile lovbog er kontraktlige forpligtelser underlagt den lov, som parterne har aftalt. Denne aftale mellem parterne kan være fastsat i en kontraktbestemmelse eller kan udledes af sagens omstændigheder. Parterne kan aftale lovvalg for aftalen som helhed eller for en eller flere dele heraf. De kan til enhver tid indgå aftale om at udskifte den lov, der tidligere fandt anvendelse på de kontraktlige forpligtelser, med en anden lov. Hvis det nye lovvalg har tilbagevirkende kraft, berører den ikke tredjemands rettigheder eller aftalens gyldighed. Parternes valg af en udenlandsk lov kan ikke begrunde en fravigelse af de ufravigelige regler i litauisk ret eller i en anden stat, eftersom parterne hverken kan ændre disse regler eller gøre indsigelse mod dem.

Hvis parterne ikke har aftalt lovvalg, er de kontraktlige forpligtelser underlagt loven i den stat, som aftalen har nærmest tilknytning til. En kontraktlig forpligtelse formodes at have den nærmeste tilknytning til den stat, hvor:

- 1) den part, som forpligtelsen påhviler, har sit sædvanlige opholdssted eller sit vedtægtsmæssige hjemsted. Hvis den kontraktlige forpligtelse har nærmere tilknytning til den stat, hvor partens hjemsted er beliggende, anvendes denne stats lov
- 2) en fast ejendom er beliggende, når kontraktens genstand er en rettighed over fast ejendom eller en brugsret
- 3) transportvirksomheden havde sit hovedsæde ved indgåelsen af transportaftalen, såfremt lastningen eller forsendelsen fandt sted i den pågældende medlemsstat, eller afsenderen af varerne har sit hovedsæde i denne stat.

Sidstnævnte bestemmelse finder ikke anvendelse, hvis det sted, hvor den karakteristiske ydelse leveres, ikke kan fastlægges, og der ses bort fra de formodninger, der er nævnt i de foregående afsnit, da det fremgår af alle omstændighederne, at aftalen har en nærmere tilknytning til et andet land.

Forsikringsaftaler er underlagt loven i den stat, hvor forsikringsgiveren har sit sædvanlige opholdssted eller hjemsted, eller, hvis forsikringen vedrører fast ejendom, loven i den stat, hvor ejendommen er beliggende.

Voldgiftsaftaler er underlagt den lovgivning, der finder anvendelse på hovedkontrakten, eller, hvis denne er ugyldig, loven på det sted, hvor aftalen blev indgået, eller, hvis dette sted ikke kan bestemmes, loven i den stat, hvor voldgiftssagen skal behandles.

Børstransaktioner og auktionskontrakter reguleres af loven i den stat, hvor børsen er beliggende, eller auktionen foregår.

I henhold til artikel 1.39 i den litauiske civile lovbog fratager parternes ret i henhold til lovens artikel 1.37 til at vælge, hvilken lov der skal anvendes på aftalen, ikke forbrugeren retten til at varetage sine interesser med alle midler og retsmidler ifølge loven i den stat, hvor forbrugeren har sit sædvanlige opholdssted, hvis:

- 1) forbrugeraftalen blev indgået i den stat, hvor forbrugeren havde sit sædvanlige opholdssted, på grundlag af et særligt tilbud eller en særlig reklame i denne stat
- 2) forbrugeren er blevet foranlediget af den anden part i aftalen til at rejse til udlandet for at indgå kontrakten
- 3) den anden aftalepart eller dennes repræsentant har modtaget en ordre fra forbrugeren fra den stat, hvor han har sit sædvanlige opholdssted.

Hvis parterne i forbrugeraftalen ikke har aftalt lovvalg, finder loven i den stat, hvor forbrugeren har sit sædvanlige opholdssted, anvendelse. Bestemmelserne i ovennævnte artikel finder ikke anvendelse på transportaftaler eller tjenesteydelseskontrakter om levering af tjenesteydelser til forbrugeren udelukkende i en anden stat end Litauen.

I henhold til artikel 1.38 i den litauiske civile lovbog fastsættes de formelle krav til kontrakter i overensstemmelse med denne lovs artikel 1.37, stk. 1. Hvis aftaleparterne ikke har aftalt lovvalg, finder loven i den stat, hvor aftalen blev indgået, anvendelse. En aftale indgået mellem parter, der er bosiddende/har hjemsted i to forskellige stater, er gyldig, hvis den opfylder de formelle krav, der gælder i mindst én af disse stater. Kontrakter vedrørende fast ejendom eller ejendomsret skal opfylde de formelle krav, der gælder i den stat, hvor ejendommen er beliggende. De formelle krav til forbrugeraftaler reguleres af lovgivningen i den stat, hvor forbrugeren har sit sædvanlige opholdssted.

I henhold til artikel 1.40 i den litauiske civile lovbog er fuldmagters form underlagt loven i den stat, hvor de er udfærdiget. Varigheden af en fuldmagt, hvis denne ikke fremgår af fuldmagten, samt den befuldmægtigedes rettigheder og forpligtelser, fuldmagtsgiverens og den befuldmægtigedes ansvar over for hinanden og deres ansvar over for tredjemand fastlægges i overensstemmelse med lovgivningen i den stat, hvor den befuldmægtigede handler.

I henhold til artikel 1.41 i den litauiske civile lovbog er gavekontrakter underlagt lovgivningen i den stat, hvor giveren har sin bopæl eller sit hjemsted, bortset fra gavekontrakter vedrørende fast ejendom, som er underlagt loven i den stat, hvor ejendommen er beliggende. En gavekontrakt kan ikke erklæres ugyldig, hvis den opfylder de formelle retlige krav, der gælder for det sted, hvor kontrakten er udfærdiget, eller i den stat, hvor giveren har sit sædvanlige opholdssted eller hjemsted.

I henhold til artikel 1.42 i den litauiske civile lovbog er forhold vedrørende overdragelse af fordringer eller gæld underlagt den lov, som parterne har valgt. Ved overdragelse af en fordring kan denne ret ikke gøres gældende over for skyldner uden dennes samtykke til lovvalget. Hvis parterne ikke har aftalt lovvalg, er forhold, der opstår ved overdragelsen af fordringen eller gælden, underlagt den lov, der finder anvendelse på den hovedforpligtelse, der ligger til grund for overdragelsen af fordringen eller gælden. Overdragelse af fordringer eller gæld er underlagt den lov, der finder anvendelse på overdragelse af fordringer eller gæld.

De regler, der er fastsat i Rom I-forordningen, finder også anvendelse.

3.2 Erstatning uden for kontraktforhold

I henhold til artikel 1.43 i den litauiske civile lovbog bestemmes parternes rettigheder og forpligtelser i forbindelse med en skade, efter den skadelidtes valg, enten i overensstemmelse med loven på det sted, hvor skaden indtrådte, eller hvor andre omstændigheder, der giver ligge til grund for skaden, opstod, eller i overensstemmelse med loven på det sted, hvor den skadevoldende handling foregik. Hvis det ikke er muligt at fastslå det sted, hvor den skadevoldende handling eller andre omstændigheder fandt sted, eller det sted, hvor skaden indtrådte, gælder lovgivningen i den stat, der har den nærmeste tilknytning til erstatningssagen. Parterne kan efter en skade aftale, at erstatningsretten er underlagt domstolslandets lov. Hvis begge parter har sædvanligt opholdssted i samme stat, anvendes denne stats lov om erstatning.

Forpligtelser i forbindelse med en skade, som er forvoldt af et produkt, er underlagt loven i den stat, hvor skaden indtrådte, hvis den skadelidte har sit sædvanlige opholdssted dér eller har købt det pågældende produkt dér, eller hvis den erstatningsansvarlige persons hjemsted er beliggende i denne stat. Hvis den erstatningsansvarlige persons hjemsted er beliggende i den stat, hvor skadelidte har sit sædvanlige opholdssted, eller hvis den skadelidte har købt det pågældende produkt i denne stat, finder loven i den stat, hvor skadelidte har sit sædvanlige opholdssted, anvendelse. Hvis kriterierne i dette afsnit ikke gør det muligt at afgøre, hvilken lov der skal anvendes, finder loven i den stat, hvor den person, der er ansvarlig for skaden, har hjemsted, anvendelse, medmindre sagsøger påberåber sig loven i den stat, hvor skaden indtrådte.

Afhængigt af forpligtelserne i forbindelse med skaden fastsætter den gældende lov betingelserne for det civilretlige ansvar, omfanget heraf, den ansvarlige person og betingelserne for ansvarsfritagelse.

I henhold til artikel 1.44 i den litauiske civile lovbog fastsættes den lov, der finder anvendelse på erstatningskrav efter et trafikuheld, i overensstemmelse med Haagerkonventionen af 4. maj 1971 om lovvalgsregler ved trafikuheld.

I henhold til artikel 1.45 i den litauiske civile lovbog er den lov, der finder anvendelse på erstatningskrav i forbindelse med krænkelse af ideelle rettigheder i medierne, efter skadelidtes valg, loven i den stat, hvor skadelidte har sit sædvanlige opholdssted eller hjemsted, den stat, hvor skaden indtrådte, eller den stat, hvor den skadevoldende part har sit sædvanlige opholdssted eller hjemsted. Retten til berigtigelse er underlagt loven i den stat, hvor offentliggørelsen fandt sted, eller i hvilken den pågældende radio eller tv-udsendelse blev udsendt.

I henhold til artikel 1.46 i den litauiske civile lovbog reguleres krav om erstatning for skader som følge af illoyal konkurrence efter loven i den stat, på hvis marked de skadelige følger af den illoyale konkurrence optrådte. Hvis den illoyale konkurrence har påvirket en enkelt persons interesser, anvendes loven i den stat, hvor skadelidte har sit hjemsted.

De regler, der er fastsat i Rom II-forordningen, finder også anvendelse.

3.3 Personalstatut, aspekter vedrørende civil status (navn, bopæl, funktion)

I henhold til artikel 1.15 i den litauiske civile lovbog har udenlandske statsborgere samme civilretlige handleevne i Litauen som litauiske statsborgere. Den litauiske lovgivning kan indeholde undtagelser fra denne regel. Udlændinges fødsels eller dødstidspunkt fastslås efter loven i den stat, hvor personen havde sit sædvanlige opholdssted på fødsels eller dødstidspunktet (artikel 2.12 i den civile lovbog). Statsløse personer har samme civilretlige handleevne i Litauen som litauiske statsborgere. Den litauiske lovgivning kan indeholde specifikke undtagelser fra denne regel. Statsløses fødsels eller dødstidspunkt fastslås efter loven i den stat, hvor personen havde sit sædvanlige opholdssted på fødsels eller dødstidspunktet.

I henhold til artikel 1.16 i den litauiske civile lovbog er udenlandske statsborgeres og statsløse personers civilretlige handleevne underlagt loven i den stat, hvor de har deres sædvanlige opholdssted. Hvis udenlandske statsborgere og statsløse personer ikke har noget sædvanligt opholdssted, eller det er vanskeligt at fastslå, er deres civilretlige handleevne underlagt loven i den stat, hvor de har indgået den relevante aftale. Hvis en person opholder sig i mere end én stat, anvendes loven i den stat, som personen har den nærmeste tilknytning til. Udenlandske statsborgere og statsløse personer, som har fast bopæl i Litauen, anses for at være uden handleevne inden for visse områder og har begrænset handleevne inden for andre områder eller får bevilget støtte efter den procedure, der er fastsat i litauisk lovgivning. En ændring af det sædvanlige opholdssted påvirker på ingen måde rets og handleevnen, hvis denne allerede var opnået inden ændringen af det sædvanlige opholdssted.

I henhold til artikel 1.17 i den litauiske civile lovbog kan en person ikke påberåbe sig sin manglende handleevne ifølge lovgivningen i den stat, hvor den pågældende er bosat, hvis han/hun havde en sådan handleevne ifølge loven i den stat, hvor aftalen blev indgået, medmindre den anden part havde eller burde have haft kendskab til den pågældendes manglende handleevne ifølge lovgivningen i den stat, hvor han/hun er bosat. Disse bestemmelser finder ikke anvendelse på familie eller arveretten eller tinglige rettigheder.

I henhold til artikel 1.18 i den litauiske civile lovbog erklæres udenlandske statsborgere og statsløse personer savnede eller døde i overensstemmelse med lovgivningen i den stat, hvor de havde deres sidst kendte bopæl.

3.4 Fastlæggelse af forældre-barn-forhold, herunder adoption

3.4.1 Fastlæggelse af forældre-barn-forhold

Slægtskabsforhold til et barn (dvs. anerkendelse, fastlæggelse eller anfægtelse af faderskab eller moderskab) fastlægges efter loven i den stat, hvor barnet er statsborger ved fødsel, eller efter lovgivningen i den stat, der på fødselstidspunktet var anerkendt som barnets sædvanlige opholdssted, eller efter lovgivningen i den stat, hvor en af barnets forældre havde sit sædvanlige opholdssted, eller hvor den pågældende forælder var statsborger på tidspunktet for barnets fødsel, idet den nationale lovgivning, der er mest gunstig for barnet, finder anvendelse. Følgerne af fastlæggelsen af barnets slægtskab bestemmes efter loven i den stat, hvor barnet har sit sædvanlige opholdssted. Faderens (eller moderens) mulighed for at anerkende faderskabet (moderskabet) fastsættes efter loven i den stat, hvor faderen/moderen har sit sædvanlige opholdssted på tidspunktet for anerkendelsen af faderskabet (moderskabet). Formaliteterne i forbindelse med anerkendelse af faderskab (moderskab) er underlagt loven i den stat, hvor slægtskabet er anerkendt, eller hvor barnet har sit sædvanlige opholdssted (artikel 1.31 i den civile lovbog). Personlige forhold og formueforhold mellem forældre og børn reguleres af lovgivningen i den medlemsstat, hvor barnet har sit sædvanlige opholdssted. Hvis ingen af forældrene til barnet bor i den medlemsstat, hvor barnet har sit sædvanlige opholdssted, men barnet og forældrene har samme statsborgerskab, anvendes lovgivningen i den stat, hvor de alle er statsborgere (artikel 1.32 i den civile lovbog).

3.4.2 Adoption

Adoptionsforhold er underlagt loven i den stat, hvor barnet har sit sædvanlige opholdssted. Hvis det er åbenlyst, at adoption ifølge loven i den stat, hvor barnet har sit sædvanlige opholdssted, ikke vil blive anerkendt i den stat, hvor adoptivforælderen eller forældrene er bosat eller er statsborgere, kan adoption ske i overensstemmelse med disse staters lovgivning, forudsat at dette ikke strider mod barnets tarv. Hvis det ikke er sikkert, at adoptionen vil blive anerkendt i en anden stat, er adoption forbudt. Forholdet mellem barnet og dets adoptivforældre og deres pårørende er underlagt loven i den stat, hvor adoptivforældrene har deres sædvanlige opholdssted (artikel 1.33 i den civile lovbog).

3.5 Ægteskab, ugifte/samlevende, partnerskaber, skilsmisse, separation og underholdspligt

3.5.1 Ægteskab

Adgangen til at kunne indgå ægteskab og de øvrige vilkår i ægteskabet er reguleret af litauisk ret. Ægteskabet registreres i et civilstandsregister i Litauen, hvis mindst én af ægtefællerne bor i Litauen eller er litauisk statsborger på tidspunktet for ægteskabets indgåelse. Adgangen til at kunne indgå ægteskab og andre betingelser for indgåelse af ægteskab med udlændinge og statsløse, der ikke er bosiddende i Litauen, kan afgøres efter loven i den stat, hvor de kommende ægtefæller har deres sædvanlige opholdssted, forudsat at ægteskabet er anerkendt af mindst én af de stater, hvor de fremtidige ægtefæller har bopæl. Et ægteskab indgået lovligt i udlandet anerkendes i Litauen, medmindre begge ægtefæller, der har deres sædvanlige opholdssted i Litauen, har indgået ægteskab i udlandet for at undgå omstødelse af ægteskabet efter litauisk ret (artikel 1.25 i den civile lovbog). Ægteskabsforhold er underlagt loven på det sted, hvor ægteskabet blev indgået. Ægteskabet anerkendes også som gyldigt, hvis det er indgået i overensstemmelse med lovgivningen i den stat, hvor mindst én af de kommende ægtefæller har sit sædvanlige opholdssted eller er statsborger (artikel 1.26 i den civile lovbog). De personlige forhold mellem ægtefæller er underlagt loven i det land, hvor de har deres sædvanlige opholdssted. Hvis ægtefællerne har deres sædvanlige opholdssted i forskellige stater, er deres personlige forhold underlagt loven i den stat, hvor de sidst havde fælles sædvanligt opholdssted. Hvis ægtefællerne ikke havde et fælles sædvanligt opholdssted, er den gældende lov loven i den stat, som ægtefællernes har den nærmeste personlige tilknytning til. Hvis det ikke er muligt at fastslå, hvilken stat ægtefællerne har den nærmeste personlige tilknytning til, anvendes loven i den stat, hvor ægteskabet blev indgået (artikel 1.27 i den civile lovbog).

3.5.2 Ugifte/samlevende og partnerskaber

Ikke reguleret.

3.5.3 Skilsmisse og separation

I henhold til den civile lovbogs artikel 1.29 er separation og skilsmisse underlagt loven i den stat, hvor ægtefællerne har deres sædvanlige opholdssted. Hvis ægtefællerne ikke har et fælles sædvanligt opholdssted, anvendes loven i den stat, hvor de sidst havde fælles sædvanligt opholdssted, eller, i fravær heraf, domstolslandets lov. Hvis loven i det land, hvor begge ægtefæller er statsborgere, ikke tillader skilsmisse eller fastsætter særlige betingelser for skilsmisse, kan der opnås skilsmisse efter litauisk lovgivning, hvis en af ægtefællerne også er litauisk statsborger eller har sædvanligt opholdssted i Litauen.

Reglerne i Rådets forordning (EU) nr. 1259/2010 af 20. december 2010 om indførelse af et forstærket samarbejde om lovvalgsreglerne i forbindelse med skilsmisse og separation (Rom III-forordningen) finder også anvendelse.

3.5.4 Underholdspligt

Den lov, der finder anvendelse på underholdspligt som følge af familieforhold, fastlægges i overensstemmelse med Haagerkonventionen af 2. oktober 1973 om, hvilken lov der finder anvendelse på underholdspligt (artikel 1.36 i den civile lovbog).

Haagerprotokollen af 23. november 2007 om, hvilken lov der finder anvendelse på underholdspligt, finder også anvendelse.

3.6 Formueforholdet mellem ægtefæller

I henhold til artikel 1.28 i den civile lovbog er formueforholdet mellem ægtefæller underlagt loven i den stat, hvor ægtefællerne har deres sædvanlige opholdssted. Hvis ægtefællerne ikke har deres sædvanlige opholdssted i samme stat, finder loven i den stat, hvor begge ægtefæller er statsborgere, anvendelse. Hvis ægtefællerne ikke har samme nationalitet og aldrig har haft fælles sædvanligt opholdssted, anvendes loven i den stat, hvor ægteskabet blev indgået. Formueforholdet mellem ægtefæller reguleres af loven i den stat, ægtefællerne har valgt. Ægtefællerne kan herefter vælge loven i den stat, hvor de har deres sædvanlige, nuværende eller fremtidige, opholdssted, loven i den stat, hvor ægteskabet blev indgået, eller loven i den stat, hvor den ene af ægtefællerne er statsborger. Ægtefællernes aftale om lovvalg anses for gyldig, hvis den er i overensstemmelse med de lovbestemmelser, der gælder i den valgte stat, eller i den stat, hvor aftalen er indgået. Lovvalget kan kun gøres gældende over for tredjemand, hvis vedkommende havde kendskab til eller burde have haft kendskab til dette. Det lovvalg, ægtefællerne har aftalt, kan kun påberåbes for at bilægge en tvist vedrørende rettigheder over fast ejendom, hvis kravene til registrering af den faste ejendom og de tilhørende tinglige rettigheder ifølge loven i den stat, hvor ejendommen er beliggende, er opfyldt. Enhver ændring af aftalen om formueforholdet mellem ægtefæller er underlagt loven i den stat, hvor ægtefællerne havde deres sædvanlige opholdssted på tidspunktet for ændringen. Hvis ægtefællerne på tidspunktet for ændringen af formueforholdet mellem ægtefæller opholder sig i forskellige stater, anvendes loven i den stat, hvor de sidst havde fælles sædvanligt opholdssted, eller, i fravær heraf, den lov, der finder anvendelse på formueforholdet mellem ægtefællerne.

3.7 Arv i henhold til lov eller testamente

En testators kompetence til at oprette, ændre eller annullere et testamente er underlagt loven i den stat, hvor han/hun har sit sædvanlige opholdssted. Hvis en person ikke har noget sædvanligt opholdssted, eller opholdsstedet ikke kan fastslås, afgøres denne kompetence efter loven i den stat, hvor testamentet er udfærdiget (artikel 1.60 i den civile lovbog). Testamentet eller en ændring eller ophævelse heraf skal overholde de formkrav, der er fastsat i loven i den stat, hvor disse dokumenter blev udfærdiget. Testamentet eller en ændring eller en ophævelse heraf er også gyldig(t), hvis det/den opfylder de formelle krav, der er fastsat i loven i den stat, hvor testator har sit sædvanlige opholdssted, eller den stat, hvor han var statsborger, på det tidspunkt, hvor disse dokumenter blev udfærdiget, eller i loven i den stat, hvor den pågældende havde sit opholdssted på det tidspunkt, hvor dokumenterne blev udfærdiget, eller på dødstidspunktet. Et testamente vedrørende fast ejendom eller en ændring eller en ophævelse heraf er gyldig(t), hvis det/den opfylder de formelle krav i loven i den stat, hvor den faste ejendom er beliggende (artikel 1.61 i den civile lovbog). I henhold til den civile lovbogs artikel 1.62 er arveforhold, undtagen i forbindelse med fast ejendom, underlagt loven i den stat, hvor testator havde sit sædvanlige opholdssted på dødstidspunktet. Arveforhold i forbindelse med fast ejendom er underlagt loven i den stat, hvor ejendommen er beliggende. Ved arv efter en litauisk statsborgers død arver den afdødes tvangsarvinger, som har bopæl i Litauen, tvangsarven efter litauisk ret, uanset hvilken lov der finder anvendelse på arven. Det gælder dog ikke fast ejendom. Hvis dødsboet efter den lov, der finder anvendelse på arveforholdene, ikke kan overdrages til en udenlandsk stat, og der ikke er andre arvinger, og ejendommen er beliggende i Litauen, tilfalder boet den litauiske stat.

Bestemmelserne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 650/2012 af 4. juli 2012 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser vedrørende arv, og om accept og fuldbyrdelse af officielt bekræftede dokumenter vedrørende arv og om indførelse af et europæisk arvebevis finder også anvendelse.

3.8 Ejendomsret

I henhold til den civile lovbogs artikel 1.48 reguleres ejendomsretten og andre tinglige rettigheder i løsøre eller fast ejendom efter loven i den stat, hvor ejendommen befandt sig på det tidspunkt, hvor ejendommens retlige status blev ændret. Ejendom betragtes som løsøre eller fast ejendom efter loven i den stat, hvor ejendommen befinder sig. Den officielle registrering af ejendomsrettigheder og tinglige rettigheder er underlagt loven i den stat, hvor ejendommen befandt sig tidspunktet for registreringen. Ejendomsretten til fast ejendom ved erhvervelse af en ejendomsret ved hævde reguleres af loven i den stat, hvor den faste ejendom er beliggende.

3.9 Insolvens

Sidste opdatering: 05/11/2021

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Den originale sprogudgave af denne side er blevet ændret for nylig. Den sprogudgave, du kigger på nu, er i øjeblikket ved at blive oversat af vores oversættere.

Hvilket lands love gælder? - Luxembourg

1 Retskilder

1.1 National ret

Der findes ikke nogen lov om international privatret i Luxembourg. De interne lovvalgsregler findes rundt omkring i forskellige love og særlove. Området er i vid udstrækning reguleret ved multilaterale internationale konventioner og ved den afledte EU-lovgivning.

1.2 Internationale aftaler

En række vigtige lovvalgsregler udspringer af multilaterale internationale konventioner, som Luxembourg er part i. De fleste konventioner er blevet udarbejdet inden for rammerne af Haagerkonferencen om International Privatret.

En fortegnelse over disse konventioner kan findes på [Haagerkonferencens](#) websted.

1.3 Vigtigste bilaterale aftaler

Visse bilaterale konventioner indeholder lovvalgsregler. For nærmere oplysninger henvises til [Legilux](#).

2 Anvendelse af lovvalgsregler

2.1 Myndighedernes anvendelse af lovvalgsregler

På det personretlige område rejser den kompetente ret spørgsmålet om lovvalg af egen drift. Dette er ikke tilfældet, hvis parterne kan handle frit, f.eks. på det aftaleretlige område, hvor det står parterne frit for at vælge, hvilket lands lovgivning der skal finde anvendelse i sagen. I dette tilfælde rejser retten kun spørgsmålet af egen drift, hvis der er tale om et bevidst forsøg på at omgå reglerne (une situation de fraude caractérisée à la loi).

Den kompetente ret anvender uden videre national lovgivning, hvis ingen af parterne har fremsat et anbringende om, at fremmed lovgivning bør finde anvendelse.

2.2 Renvoi (tilbagevisning og viderehenvvisning)

På de retsområder, der ikke er omfattet af en international konvention eller en EU-forordning, hvorefter renvoi (henvvisning) udtrykkeligt udelukkes, anerkendes doktrinen kun delvist i retspraksis. Når lovvalgsreglen resulterer i en henvvisning til den kompetente rets lovgivning, anerkendes dette, men man går ikke videre. Det opfattes således, at der henvises til den kompetente rets materielle lovgivning.

Renvoi er udelukket inden for de områder, hvor parterne frit kan vælge, hvilket lands lovgivning der skal finde anvendelse.

2.3 Ændret tilknytning

En "mobil konflikt" opstår, når et retsforhold som følge af en ændring i det tilknytningskriterium, hvorved den relevante lovgivning udpeges, successivt er underlagt to forskellige retssystemer. Den mobile konflikt defineres som en tidsmæssig lovkonflikt, hvor tilknytningsfaktoren flytter sig i tid og rum.

I Luxembourg anvendes den nye lovgivning på de fremtidige retsvirkninger af et retsforhold, der er opstået i fortiden, med respekt for de blivende retsvirkninger. Den nye lovgivning, som udpeges i kraft af lovvalgsreglen, finder imidlertid anvendelse, når der opstår ændringer i et retsforhold, der er opstået, mens den tidligere gældende lovgivning fandt anvendelse.

2.4 Undtagelser fra anvendelsen af lovvalgsreglerne

I følgende tilfælde skal den kompetente domstol lægge sin egen lovgivning til grund, selv om lovvalgsreglen udpeger et andet lands lovgivning:

Det er umuligt at fastslå, hvilken fremmed lovgivning der finder anvendelse.

Der er tale om statsløse personer.

Den fremmede lovgivning giver ingen løsning på tvisten.

Der skal anordnes foreløbige retsmidler af hastende karakter.

Når den fremmede lovgivning på afgørende måde strider mod domstolslandets retsopfattelse (ordre public).

Når retsforskrifter finder umiddelbar anvendelse, skal retten ligeledes anvende sin egen lovgivning i følgende tilfælde:

Inden for retsplejen

Bestemmelser vedrørende beskyttelse af arbejdstagere og vedrørende lejekontrakter

Forbrugerbeskyttelse

Hvis parterne har forsøgt at undgå anvendelsen af den kompetente rets lovgivning til fordel for fremmed lovgivning på et åbenbart uretmæssigt grundlag, skal retten se bort fra denne lovgivning og anvende sin egen.

2.5 Vurdering af den relevante fremmede lov

Da en luxembourgsk ret anser udenlandsk lovgivning for at være en del af sagens faktum, er det i princippet den part, der begærer fremmed lovgivning anvendt, der skal føre bevis for indholdet heraf. Det påhviler parterne og navnlig den, hvis påstand skal bedømmes efter den udenlandske lovgivning, at føre dette bevis.

3 Lovvalgsregler

3.1 Kontraktlige forpligtelser og retsakter

I princippet er kontraktlige forpligtelser underlagt parternes udtrykkelige aftale med forbehold af ufravigelige bestemmelser om omgåelse og ordre public.

I mangel af en udtrykkelig aftale mellem parterne er det bestemmelserne i Romkonventionen af 1980 og i forordning nr. 593/2008 af 17. juni 2008, der finder anvendelse. I denne situation vil retten anvende den lovgivning, der objektivt set er den mest hensigtsmæssige.

3.2 Erstatning uden for kontraktforhold

Forpligtelser uden for kontraktforhold er principielt reguleret af lovgivningen på det sted, hvor den omstændighed, der gav anledning til skaden eller forpligtelsen, indtraf, medmindre en anden lovgivning er mere snævert forbundet med denne omstændighed, eller en international konvention finder anvendelse.

3.3 Personalstatut, aspekter vedrørende civil status (navn, bopæl, funktion)

Den personretlige status er i princippet underlagt lovgivningen i personens hjemland med forbehold af relevante kriterier såsom de berørte personers sædvanlige bopæl og navnlig eventuelle børns sædvanlige bopæl. Dette gælder også for dannelsen og sammensætningen af personens navn, og ændringer heraf, da navnet er en del af personens identitet.

Personens almindelige rets- og handleevne reguleres af lovgivningen i den pågældendes hjemland. Vedkommendes proceshabilitet reguleres imidlertid af den lovgivning, der finder anvendelse på denne ret, eftersom den vedrører rettens materielle indhold. På det aftaleretlige område modificeres denne regel, når en medkontrahent i god tro er blevet overrasket af en ukendt habilitetsmangel i det land, hvor dispositionen er foretaget. Det anerkendes i så tilfælde, at lovgivningen i hjemlandet viger for lovgivningen på udførelsesstedet.

3.4 Fastlæggelse af forældre-barn-forhold, herunder adoption

3.4.1 Fastlæggelse af forældre-barn-forhold

Spørgsmålet om retligt slægtskab reguleres i Luxembourg principielt af den lovgivning, der finder anvendelse på ægteskabet, dvs. lovgivningen i forældrenes hjemland. Såfremt de ikke er af samme nationalitet, er det lovgivningen der, hvor de har deres fælles bopæl, eller lovgivningen i det land, hvor domstolen er beliggende, der finder anvendelse.

Alt, hvad der vedrører det biologiske slægtskab, er i princippet reguleret af lovgivningen i barnets hjemland.

Det er ligeledes lovgivningen i barnets hjemland, der regulerer spørgsmålet om, hvilke beviser der kan føres for at godtgøre slægtskabet, de materielle betingelser for anerkendelse af faderskabet, fristen for at bestride faderskabet og spørgsmålet om, hvilke beviser der kan føres til støtte for en frifindelse i en faderskabssag.

3.4.2 Adoption

– Betingelserne for adoption

I overensstemmelse med artikel 370 i civillovbogen er betingelserne for at adoptere principielt fastsat i lovgivningen i adoptantens/adoptanternes hjemland.

Er adoptanterne af forskellig nationalitet, er det lovgivningen på adoptanternes fælles bopæl på tidspunktet for adoptionsanmodningens indgivelse, der finder anvendelse. Betingelserne for at blive adopteret reguleres imidlertid i princippet stadig af lovgivningen i den adopteredes hjemland. Der gøres undtagelse fra dette princip, når adoptionen medfører, at den adopterede erhverver adoptantens statsborgerskab. I så tilfælde er betingelserne fastsat i lovgivningen i adoptantens hjemland.

– Adoptionens retsvirkninger

Det er lovgivningen i adoptantens/adoptanternes hjemland, der regulerer adoptionens retsvirkninger. Når adoptionen foretages af et par af forskellig nationalitet eller af statsløse personer, eller når en af parterne er statsløs, er det lovgivningen dér, hvor de havde deres sædvanlige bopæl på det tidspunkt, hvor adoptionen affødte retsvirkninger, der lægges til grund.

Er der tale om en adoption, som foretages i udlandet, kan der opstå en konflikt mellem kompetencereglerne i adoptantens hjemlands lovgivning og de samme regler i den adopteredes hjemland. I så tilfælde er adoptionen gyldigt foretaget, såfremt formalia i lovgivningen i det land, hvor adoptionen har fundet sted, er blevet iagttaget, og den har fundet sted ved hjælp af de kompetente myndigheder, der er udpeget efter samme lovgivning.

3.5 Ægteskab, ugift/samlevende, partnerskaber, skilsmisse, separation og underholdspligt

3.5.1 Ægteskab

– Betingelserne for ægteskabets gyldighed

Formkravene er i princippet fastsat i lovgivningen i det land, hvor ægteskabet blev indgået.

Ifølge Haagerkonventionen af 14. marts 1978 om indgåelse og anerkendelse af ægteskab er det en forudsætning for et ægteskabs gyldighed, at de materielle betingelser i hver af ægtefællernes interne lovgivning er opfyldt. Den interne lovgivning er den, der udpeges af lovvalgsreglerne i den stat, hvor ægteskabet blev indgået. Det er ligeledes et krav – såfremt mindst en af ægtefællerne er statsborger i denne stat eller har sædvanlig bopæl dér – at de materielle betingelser, der er fastsat i lovgivningen i den stat, hvor ægteskabet blev indgået, er iagttaget. Den lovgivning, der regulerer spørgsmålet om ægteskabets gyldighed, regulerer ligeledes de materielle betingelser for at anlægge sag med påstand om et ægteskabs omstødelse.

For så vidt angår ægteskaber, der er indgået i udlandet, er der en formodning for, at det er gyldigt indgået, når en vielsesattest, der opfylder formkravene i lovgivningen på det sted, hvor ægteskabet blev indgået, er blevet fremlagt. Anerkendelse af ægteskabet kan afvises, hvis det er åbenbart uforeneligt med retsordenen i Luxembourg.

– Ægteskabets retsvirkninger

Hvis ægtefællerne ikke er af samme nationalitet, er retsvirkningerne i Luxembourg i princippet reguleret af lovgivningen i det land, hvor ægtefællerne har fælles bopæl, altså der hvor parret rent faktisk har bosat sig.

3.5.2 Ugift/samlevende og partnerskaber

Papirløst samliv eller parforhold er ikke omfattet af nogen lovvalgsregel, for så vidt som forholdet mellem samlevende ifølge luxembourgsk lovgivning skal opfattes som en faktisk situation.

Den lovgivning, der finder anvendelse på partnerskaber, som er indgået i Luxembourg, er domstolslandets lovgivning.

Partnere, der har registreret deres partnerskab i udlandet, kan lade det indskrives i civilregistret (répertoire civil), såfremt begge parter opfyldte betingelserne i artikel 4 på det tidspunkt, hvor partnerskabet blev indgået i udlandet. Når det udenlandske partnerskab er anerkendt i Luxembourg, nyder det de samme fordele som dem, der gælder for de luxembourgske partnerskaber.

3.5.3 Skilsmisse og separation

Når parterne har samme nationalitet, er det lovgivningen i deres hjemland, der finder anvendelse på en eventuel separation eller skilsmisse. I modsat fald er det lovgivningen i det land, hvor de har fælles bopæl, der vil blive anvendt. Hvis ingen af disse kriterier giver noget resultat, er det domstolslandets lovgivning, der finder anvendelse.

Disse regler finder ligeledes anvendelse på spørgsmålet om, hvorvidt skilsmisse kan bevilges, på skilsmissegrundene, på retsvirkningerne af skilsmissen og på eventuelle ledsageforanstaltninger.

3.5.4 Underholdspligt

I henhold til artikel 15 i forordning nr. 4/2009 om underholdspligt fastlægges det, hvilken lov der skal anvendes på området, i overensstemmelse med protokollen af 23. november 2007 om international inddrivelse af underholdsbidrag til børn og andre familiemedlemmer. Princippet er, at lovgivningen i den stat, hvor fordringshaver har sin sædvanlige bopæl, finder anvendelse, men at parterne for en allerede anlagt sag efter fælles aftale kan vælge lovgivningen i domstolslandet eller en af følgende lovgivninger:

- a) lovgivningen i en stat, hvor en af parterne er statsborger på tidspunktet for lovvalget
- b) lovgivningen i den stat, på hvis område en af parterne har sin sædvanlige bopæl på tidspunktet for lovvalget
- c) den lovgivning, som ifølge parternes valg eller rent faktisk finder anvendelse på deres formueforhold
- d) den lovgivning, som ifølge parternes valg eller rent faktisk finder anvendelse på skilsmissen eller separationen.

3.6 Formueforholdet mellem ægtefæller

Ægtefællernes formueforhold er underlagt den interne lovgivning, som ægtefællerne valgte før ægteskabets indgåelse.

Hvis ikke ægtefællerne traf noget valg på tidspunktet for ægteskabets indgåelse, bestemmes det i henhold til Haagerkonventionen af 14. marts 1978 om anerkendelse og indgåelse af ægteskab, hvilken lov der finder anvendelse.

I henhold til Haagerkonventionen af 14. marts 1978 kan ægtefællerne kun vælge en af følgende lovgivninger:

1. lovgivningen i den stat, hvor en af ægtefællerne var statsborger på det tidspunkt, hvor valget blev foretaget
2. lovgivningen i den stat, hvor en af ægtefællerne havde sædvanlig bopæl på det tidspunkt, hvor valget blev foretaget
3. lovgivningen i den stat, hvor en af ægtefællerne etablerede ny sædvanlig bopæl efter ægteskabets indgåelse.

Den lovgivning, der herved udpeges, finder anvendelse på alle deres aktiver.

Uanset om ægtefællerne har foretaget ovennævnte valg eller ej, kan de imidlertid for fast ejendoms vedkommende (eller for en af flere ejendommers vedkommende) vælge lovgivningen dér, hvor ejendommen er beliggende. De kan ligeledes bestemme, at de ejendomme, der erhverves efterfølgende, skal undergives lovgivningen samme sted.

Har parterne ikke foretaget et sådant valg, skal retten forsøge at finde frem til, hvad de stiltiende lagde til grund. Der gælder en formodning for, at det er den interne lovgivning i den stat, hvor de etablerede deres første fælles sædvanlige bopæl efter ægteskabets indgåelse, der skal anvendes.

I henhold til Haagerkonventionen af 14. marts 1978 er ægtefællernes formueforhold i nedennævnte tilfælde imidlertid underlagt den interne lovgivning i den stat, hvor begge ægtefæller er statsborgere:

1. når den i artikel 5 omhandlede erklæring er udfærdiget af denne stat, og dens virkning ikke er udelukket efter artikel 5, stk. 2
2. når denne stat ikke er part i konventionen, når statens interne lovgivning finder anvendelse ifølge dens internationale privatret, og ægtefællerne har etableret deres første sædvanlige bopæl efter ægteskabets indgåelse:
 - a) i en stat, der har udfærdiget den i artikel 5 omhandlede erklæring, eller
 - b) i en stat, der ikke er part i konventionen, hvis internationale privatret ligeledes foreskriver anvendelse af deres hjemlands lovgivning
3. når ægtefællerne ikke etablerer deres første sædvanlige bopæl i samme stat efter ægteskabets indgåelse.

Hvis ikke ægtefællerne har fælles sædvanlig bopæl i samme stat eller samme statsborgerskab, er deres formueforhold underlagt den interne lovgivning i den stat, hvortil de efter en samlet betragtning har den tætteste tilknytning.

Det står ægtefællerne frit for at ændre den pågældende lovgivning, i det omfang den nye lovgivning giver adgang hertil.

3.7 Arv i henhold til lov eller testamente

Bestemmelserne i forordning (EU) nr. 650/2012 af 4. juli 2012 finder anvendelse på arvesager, som er indledt efter den 17. august 2015. Ifølge forordningens artikel 21 er det lovgivningen i den medlemsstat, hvor afdøde havde sit sædvanlige opholdssted på dødstidspunktet, der skal anvendes på hele arven.

Arvesager indledt før den 17. august 2015 er fortsat omfattet af de luxembourgske lovvalgsregler.

– Legal arv

I Luxembourg er der tale om flere bobehandlinger: en, der omfatter arveladers løsøre, og en, der omfatter en eller flere faste ejendomme. Spørgsmålet om, hvorvidt et aktiv kan henregnes til løsøre eller fast ejendom, afgøres efter domstolslandets lovgivning.

Skifte af løsøre er principielt reguleret af lovgivningen på afdødes sidste bopæl. Bopælen fastlægges efter reglerne i civillovbogen.

Skifte af fast ejendom er underlagt lovgivningen i den stat, hvor den enkelte ejendom er beliggende.

– Testamentsarv

I princippet skal det afgøres efter personretten, om en person overhovedet har adgang til at råde over sine ejendele ved testamente. Specifikke inhabilitetsgrunde henhører dog under arvelovgivningen. Den almindelige adgang til at tage imod et legat afgøres efter personretten.

3.8 Ejendomsret

Anliggender vedrørende fast ejendom afgøres ifølge artikel 3 i civillovbogen efter lovgivningen i den stat, hvor ejendommen befinder sig. Det samme gælder for de tinglige rettigheder, der er knyttet hertil, for deres stiftelse, overdragelse og ekstinktion.

3.9 Insolvens

Uden for anvendelsesområdet for forordning (EU) nr. 1346/2000 og 2015/848 er det lovgivningen på det sted, hvor en skyldners bo tages under konkursbehandling, der finder anvendelse.

Den gælder for alle former for kollektive insolvensbehandlinger, der indledes i Luxembourg eller i udlandet. For så vidt angår særlige retsvirkninger af en medkontrahents konkurs er det imidlertid lovgivningen i den stat, hvor konkursdekretet blev afsagt, der finder anvendelse.

Lovgivningens rækkevidde er begrænset til de specifikke retsvirkninger og omfatter ikke alle aspekter af den disposition, der er berørt af konkursen.

Sidste opdatering: 11/01/2024

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Hvilket lands love gælder? - Ungarn

1 Retskilder

1.1 National ret

Spørgsmålet om, hvilken lovgivning der finder anvendelse, er reguleret i lov nr. XXVIII af 2017 om international privatret (i det følgende benævnt "lov om international privatret"). Loven finder imidlertid kun anvendelse, hvis der ikke findes nogen bestemmelse om, hvilken lovgivning der finder anvendelse, i en EU-forordning eller i en international aftale.

1.2 Internationale aftaler

I den forbindelse kan der først og fremmest findes oplysninger på [Haagerkonferencens websted om international privatret](#).

1.3 Vigtigste bilaterale aftaler

– [Traktat mellem Ungarn og Tjekkioslovakiet om juridisk bistand](#)

– [Traktat mellem Ungarn og Bulgarien om juridisk bistand](#)

– [Traktat mellem Ungarn og Rumænien om juridisk bistand](#)

2 Anvendelse af lovvalgsregler

2.1 Myndighedernes anvendelse af lovvalgsregler

Ja.

2.2 Renvoi (tilbagevisning og viderehenvielse)

Hvis fremmed ret finder anvendelse, gælder de materielle regler i den angivne fremmede ret, der direkte regulerer spørgsmålet. Hvis gældende fremmed ret imidlertid bestemmes af nationalitet, og der i fremmed ret henvises til ungarsk ret, finder materiel ungarsk ret anvendelse, eller, hvis anden fremmed ret påberåbes, finder de materielle regler i denne ret anvendelse.

2.3 Ændret tilknytning

En ændring af omstændighederne for fastlæggelse af, hvilken lov der finder anvendelse, har kun indvirkning på retsforhold, der er lovligt etableret i medfør af den lovgivning, der fandt anvendelse før en sådan ændring, hvis det udtrykkeligt er foreskrevet i loven om international privatret.

2.4 Undtagelser fra anvendelsen af lovvalgsreglerne

Enhver anvendelse af fremmed ret i en sag i medfør af loven om international privatret, som vil føre til en klar og grov tilsidesættelse af de grundlæggende og forfatningsmæssige retsprincipper ("ordre public") i Ungarn, vil være til skade for de grundlæggende retsprincipper i Ungarn, og denne ret bør derfor ikke anvendes. Hvis det ikke på anden måde kan undgås at gribe ind i de grundlæggende retsprincipper, finder bestemmelserne i ungarsk ret anvendelse i stedet for bestemmelserne i fremmed ret.

Uanset hvilken lovgivning der finder anvendelse, anvendes bestemmelserne i den ungarske lov, hvis det kan udledes klart af deres indhold og formål, at de har en overordnet præceptiv karakter og er ufravigelige. De ufravigelige regler i en anden stats retsregler kan tages i betragtning, hvis de er snævert forbundet med de faktiske omstændigheder og er af afgørende betydning for vurderingen heraf.

2.5 Vurdering af den relevante fremmede lov

Retten fastslår af egen drift indholdet af fremmed ret, hvilket kan ske på flere måder. Retten kan i denne forbindelse rette henvendelse til en udenlandsk myndighed i kraft af en international konvention, tage parternes redegørelser og ekspertudtalelser i betragtning og henvende sig til justitsministeriet.

Hvis indholdet i den fremmede lov ikke kan fastslås inden for en rimelig frist, finder ungarsk ret anvendelse. Hvis de faktiske omstændigheder ikke kan fastlægges efter ungarsk ret, gælder den fremmede ret, der ligger tættest på den ret, der finder anvendelse.

Justitsministeriet udsteder attester om ungarsk ret og retspraksis til brug i udlandet.

3 Lovvalgsregler

3.1 Kontraktlige forpligtelser og retsakter

Bestemmelserne i loven om international privatret finder anvendelse på retsforhold, der ikke er reguleret af [forordning \(EF\) nr. 593/2008 \("Rom I-forordningen"\)](#).

Aftaler er helt eller delvist underlagt den lovgivning, der er udpeget af parterne. Hvis lovvalget ikke er udtrykkeligt, skal det klart fremgå af aftalebestemmelserne eller af sagens omstændigheder i øvrigt. Loven kan senest udpeges på tidspunktet for sagens indbringelse for retten inden for den af retten fastsatte frist.

Parterne kan aftale at ændre lovvalg, uden at dette berører aftalens formelle gyldighed i henhold til relevant lovgivning.

Hvis aftalen er underlagt lovgivningen i en enkelt stat, gælder lovvalget, uden at dette berører bestemmelserne i denne lovgivning, som ikke kan fraviges ved aftale.

Hvis parterne ikke har aftalt lovvalg, skal lovgivningen i den stat, som aftalen har den nærmeste tilknytning til i lyset af de væsentlige elementer i det pågældende retsforhold, anvendes.

Indgåelsen og gyldigheden af en aftale eller en bestemmelse i en aftale reguleres af den lovgivning, der, såfremt aftalen eller bestemmelsen i aftalen er gyldig, finder anvendelse i medfør af loven om international privatret.

Enhver aftale vedrørende en tinglig rettighed over fast ejendom eller leje eller forpagtning af fast ejendom er underlagt formkravene i loven i det land, hvor ejendommen er beliggende, for så vidt disse krav ifølge denne lov er bindende, uanset i hvilket land aftalen indgås, og uanset hvilken lov der finder anvendelse på aftalen, og såfremt denne ikke kan fraviges ved aftale.

De regler, der finder anvendelse på aftaler, finder derfor tilsvarende anvendelse på ensidige viljeserklæringer.

3.2 Erstatning uden for kontraktforhold

Bestemmelserne i loven om international privatret finder anvendelse på retsforhold, der ikke er reguleret af [forordning \(EF\) nr. 864/2007 \("Rom II-forordningen"\)](#). Den erstatningssøgende har mulighed for at foretage lovvalg henhold til Rom II-forordningens artikel 7 inden for den af retten fastsatte frist på tidspunktet for sagens indbringelse for retten.

Forpligtelser uden for kontrakt er underlagt loven i den stat, på hvis område konsekvensen af det retsforhold, som afføder forpligtelsen, er opstået. Hvis det sædvanlige opholdssted og vedtægtsmæssige hjemsted for den person, der kan gøre krav på erstatning, og den påståede ansvarlige er beliggende i den samme stat på det tidspunkt, hvor konsekvensen af det retsforhold, som afføder forpligtelsen, opstår, finder lovgivningen i den pågældende stat anvendelse. Hvis forholdet uden for kontrakt er nært forbundet med et andet eksisterende retsforhold mellem parterne, anvendes den lov, som dette retsforhold er underlagt, også på et forhold uden for kontrakt.

Parterne kan foretage lovvalg efter stiftelsen af juridiske forpligtelser uden for kontrakt. Hvis lovvalget ikke er udtrykkeligt, skal det fremgå af sagens omstændigheder. Loven kan senest udpeges på tidspunktet for sagens indbringelse for retten inden for den af retten fastsatte frist. Hvis retsforholdet er underlagt lovgivningen i en enkelt stat, må lovvalget ikke være i strid med bestemmelserne i denne lovgivning, som ikke kan fraviges ved aftale.

3.3 Personalstatut, aspekter vedrørende civil status (navn, bopæl, funktion)

En persons rets- og handleevne og personlige rettigheder skal fastlægges på grundlag af de privatretlige regler, som gælder for den pågældende. De privatretlige regler er fastsat i lovgivningen i den stat, hvor den pågældende er statsborger. Hvis en person har flere statsborgerskaber, og et af disse er ungarsk, finder de privatretlige regler fastsat i ungarsk ret anvendelse, medmindre den pågældende har en tættere tilknytning til det andet statsborgerskab. Hvis en person har flere statsborgerskaber, og ingen af disse er ungarsk, finder de privatretlige regler fastsat i lovgivningen i den stat, hvor den pågældende er statsborger, og til hvilken den pågældende i lyset af de væsentligste omstændigheder i sagen har den tætteste tilknytning, anvendelse. Hvis en person har flere statsborgerskaber, og ingen af disse er ungarsk, og den pågældende ikke har en tættere tilknytning til et af disse statsborgerskaber, eller hvis det ikke er muligt at fastslå en persons statsborgerskab, eller hvis en person er statsløs, finder de privatretlige regler fastsat i lovgivningen i den stat, hvor den pågældende har sit sædvanlige opholdssted, anvendelse. Hvis de privatretlige regler, som den pågældende er omfattet af, ikke kan fastslås, finder ungarsk ret anvendelse. Ungarsk ret finder anvendelse på enhver, der får asyl i Ungarn, og på den pågældendes rets- og handleevne og personlige rettigheder. Anvendelsen af fødenavn er underlagt de privatretlige regler, som den pågældende er omfattet af, eller ungarsk ret efter anmodning fra den pågældende. Enhver person med flere statsborgerskaber kan vælge, hvilken lovgivning der skal anvendes på fødenavnet, på grundlag af et af sine statsborgerskaber. Anvendelsen af giftenavnet er efter parternes fælles anmodning underlagt lovgivningen i den stat, i hvilken en af ægtefællerne er statsborger, eller, hvis de ikke anmoder herom, af den lovgivning, der anvendes på ægtefællernes personlige forhold. Ved ægteskabets opløsning eller omstødelse er anvendelsen af efternavnet omfattet af lovgivningen i den stat, hvor giftenavnet blev registreret. En ungarsk statsborgers fødenavn og giftenavn, der er behørigt registreret i overensstemmelse med en anden stats lovgivning, skal anerkendes i Ungarn, hvis den pågældende ungarske statsborger eller dennes ægtefælle også er statsborger i denne anden stat, eller hvis den pågældende ungarske statsborger har sit sædvanlige opholdssted i denne anden stat. Det er ikke muligt at anerkende et navn, der kan svække den offentlige orden i Ungarn.

Enhver person uden handleevne, eller med kun begrænset handleevne efter de privatretlige regler, der gælder for vedkommende, men som har handleevne efter ungarsk ret, skal anses for at have handleevne for så vidt angår mindre aftaler, der indgås og gennemføres i Ungarn, og som anvendes meget bredt med henblik på de daglige fornødenheder og ikke kræver særlig opmærksomhed. Enhver person uden handleevne, eller med kun begrænset handleevne efter de privatretlige regler, der gælder for vedkommende, men som har handleevne efter ungarsk ret, skal anses for at have handleevne for så vidt angår andre økonomiske dispositioner, hvis disse dispositioner vil få retsvirkning i Ungarn.

Repræsentationen af personer med begrænset evne til at forvalte egne anliggender og ad hoc-værgemål er underlagt lovgivningen i den stat, hvor den domstol, der har truffet afgørelse om foranstaltningen, er beliggende.

En erklæring om, at en person er død eller meldt savnet, og udstedelse af dødsattest reguleres af de privatretlige regler, der gælder for den person, der er meldt savnet. Hvis de privatretlige regler, der gælder for den person, som er meldt savnet, ikke er ungarsk ret, skal ungarsk ret finde anvendelse, hvis der er en retlig interesse i Ungarn.

En persons sædvanlige opholdssted er det sted, der er centrum for den pågældendes tilværelse, fastlagt ud fra omstændighederne i det pågældende retsforhold og under hensyntagen til oplysninger om den pågældendes hensigter. Bopælen er det sted, hvor personen opholder sig permanent eller har til hensigt at etablere en sådan permanent bopæl.

De privatretlige regler, der gælder for en juridisk person eller en enhed uden status som juridisk person, er fastsat i lovgivningen i den stat, hvor selskabet er registreret. Hvis den juridiske person er registreret efter lovgivningen i mere end én stat, eller der ikke er nogen registreringspligt i den stat, hvor selskabet har sit vedtægtsmæssige hjemsted, er det lovgivningen på det sted, hvor hjemstedet ifølge selskabets vedtægter er beliggende, der finder anvendelse. Hvis en juridisk person ikke har noget vedtægtsmæssigt hjemsted eller har flere hjemsteder og ikke er registreret efter lovgivningen i nogen stat, er det lovgivningen i den stat, hvor det primære forretningssted er beliggende, der finder anvendelse. Retssstillingen for juridiske personer eller enheder uden status som juridiske personer reguleres efter de privatretlige regler, der finder anvendelse i deres tilfælde.

3.4 Fastlæggelse af forældre-barn-forhold, herunder adoption

3.4.1 Fastlæggelse af forældre-barn-forhold

Anerkendelse af faderskab eller afkræftelse af formodningen om faderskab reguleres af de privatretlige regler, der er gældende på det tidspunkt, hvor barnet blev født. Faderens anerkendelse af faderskabet skal vurderes efter de privatretlige regler, der gælder for barnet på tidspunktet for anerkendelsen, og anerkendelsen af undfangelsen skal vurderes efter de privatretlige regler, der gælder for moderen på tidspunktet for anerkendelsen. Anerkendelsen kan ikke afvises, hvis den er formelt gyldig efter ungarsk ret eller efter den lovgivning, der finder anvendelse på stedet og tidspunktet for anerkendelsen. Hvis faderskabet ikke kan fastsættes efter den lovgivning, der finder anvendelse på ovenstående, finder lovgivningen i en anden stat, hvortil sagen har nær tilknytning, anvendelse, hvis den er gunstigere for barnet i denne henseende.

3.4.2 Adoption

Adoptionen er kun gyldig, hvis den opfylder de betingelser, der er fastsat i de privatretlige regler, som er gældende for adoptanten, og for den, der skal adopteres, på tidspunktet for adoptionen. Adoptionens retsvirkninger, tilbagekaldelsen af adoptionen og retsvirkningerne heraf reguleres efter de privatretlige regler, der gælder for adoptanten på tidspunktet for adoptionen eller tilbagekaldelsen heraf.

Hvis adoptivforældrene er gift, er retsvirkningerne af adoptionen, tilbagekaldelsen af adoptionen og retsvirkningerne af tilbagekaldelsen reguleret ved:

- a) lovgivningen i den stat, hvor begge ægtefæller er statsborgere på tidspunktet for adoptionen eller tilbagekaldelsen heraf, eller i mangel af en sådan
- b) lovgivningen i den stat, hvor ægtefællernes har fælles bopæl på tidspunktet for adoptionen eller tilbagekaldelsen heraf, eller i mangel af en sådan
- c) reglerne i den stat, hvor sagen er anlagt.

3.5 Ægteskab, ugifte/samlevende, partnerskaber, skilsmisse, separation og underholdspligt

3.5.1 Ægteskab

Ægteskabet er kun gyldigt, hvis ægteskabets materielle betingelser i de privatretlige regler, der gælder for begge personer på tidspunktet for ægteskabets indgåelse, er opfyldt. De formelle kriterier for ægteskabets gyldighed er fastsat i den lovgivning, der finder anvendelse på det sted og den dato, hvor ægteskabet indgås. Reglerne om ægteskabets gyldighed som institution finder derfor tilsvarende anvendelse ved fastlæggelsen af, hvorvidt der overhovedet foreligger et ægteskab. Ægteskabet kan ikke indgås i Ungarn, hvis der foreligger et tvingende hensyn i henhold til ungarsk ret.

3.5.2 Ugifte/samlevende og partnerskaber

Reglerne om ægteskab gælder for indgåelse af registrerede partnerskaber og deres gyldighed og retsvirkninger, bortset fra anvendelsen af efternavn, med følgende undtagelser.

Det er ikke en hindring for indgåelse af registreret partnerskab eller dets gyldighed, hvis de privatretlige regler, der gælder for den fremtidige partner i et registreret partnerskab, ikke anerkender registrerede partnerskaber mellem personer af samme køn, forudsat at:

- a) den fremtidige ikke-ungarske partner i et registreret partnerskab attesterer, at der ikke foreligger nogen hindring herfor i de privatretlige regler, der gælder for vedkommende
- b) mindst én af de fremtidige partnere i det registrerede partnerskab er ungarsk statsborger eller har sit sædvanlige opholdssted i Ungarn, i hvilket tilfælde ungarsk ret finder anvendelse på det registrerede partnerskabs retsvirkninger.

Den lovgivning, der finder anvendelse på opløsning af et registreret partnerskab, er lovgivningen:

- a) i den stat, hvor de registrerede partnere har deres sædvanlige opholdssted på det tidspunkt, hvor stævningen eller begæringen om opløsning af det registrerede partnerskab blev indgivet, eller i mangel af et sådant
- b) på det sted, hvor de registrerede partnere sidst havde sædvanligt opholdssted, hvis dette stadig var det sædvanlige opholdssted indtil senest et år før indgivelsen af stævningen eller begæringen om opløsning af det registrerede partnerskab, og forudsat at en af de registrerede partnere stadig er bosiddende i den pågældende stat på tidspunktet for indgivelsen af stævningen eller begæringen, eller i mangel af et sådant
- c) i den stat, hvor begge partnere i det registrerede partnerskab var statsborgere på tidspunktet for indgivelsen af stævningen eller begæringen.

Hvis det ikke er muligt at fastslå den relevante lovgivning ud fra ovenstående kriterier, anvendes lovgivningen i domstolslandet.

Lovgivningen i den stat, hvor begge partnere er statsborgere, finder anvendelse på partnerskabets indgåelse, opløsning og retsvirkninger. Hvis partnerne ikke har samme nationalitet, anvendes lovgivningen i den stat, på hvis område partnerne har deres fælles sædvanlige opholdssted, eller i mangel heraf, lovgivningen i den stat, hvor de havde deres sidste fælles sædvanlige opholdssted. Hvis det ikke er muligt at fastslå partnernes fælles sædvanlige opholdssted, finder reglerne i den stat, hvor sagen er anlagt, anvendelse. Partnerne kan vælge, hvilken lovgivning der skal anvendes på deres formueforhold.

3.5.3 Skilsmisse og separation

 Forordning (EU) nr. 1259/2010 ("Rom III-forordningen") finder anvendelse. Ægtefællerne kan i henhold til forordningens artikel 5-7 aftale lovvalg på tidspunktet for sagens indbringelse for retten inden for den af retten fastsatte frist.

3.5.4 Underholdspligt

 Haagerprotokollen af 23. november 2007 om, hvilken lov der finder anvendelse på underholdspligt, finder anvendelse.

3.6 Formueforholdet mellem ægtefæller

Formueforholdet mellem ægtefæller reguleres af lovgivningen i den stat, hvor begge ægtefæller er statsborgere ved prøvelsen af, om betingelserne er opfyldt. Hvis ægtefællerne ved prøvelsen af, om betingelserne er opfyldt, ikke har samme nationalitet, anvendes lovgivningen i den stat, på hvis område ægtefællerne har deres fælles sædvanlige opholdssted, eller i mangel heraf, lovgivningen i den stat, hvor de havde deres sidste fælles sædvanlige opholdssted. Hvis ægtefællerne ikke har et fælles sædvanligt opholdssted, anvendes loven i domstolslandet.

Ægtefællernes kan vælge, hvilken lov der skal anvendes på deres formueforhold, forudsat at en af følgende lovgivninger finder anvendelse:

- a) lovgivningen i den stat, i hvilken en af ægtefællerne er statsborger på tidspunktet for aftalens indgåelse
- b) lovgivningen i den stat, i hvilken en af ægtefællerne har sit sædvanlige opholdssted på tidspunktet for aftalens indgåelse, eller
- c) lovgivningen i domstolslandet.

Dette valg er også åbent for fremtidige ægtefæller. Lovgivningen kan senest udpeges på tidspunktet for sagens indbringelse for retten inden for den af retten fastsatte frist. Medmindre ægtefællerne aftaler andet, har valget af den lovgivning, der skal anvendes på ægtefællernes formueforhold, kun virkninger for fremtiden.

En ægtepagt er kun formelt gyldig, hvis den er i overensstemmelse med lovgivningen på det sted, hvor den er indgået.

3.7 Arv i henhold til lov eller testamente

 Forordning (EU) nr. 650/2012 finder anvendelse på personer, som er afdøde ved døden på eller efter den 17. august 2015.

3.8 Ejendomsret

Loven på det sted, hvor den faste ejendom er beliggende, gælder for ejendomsrettigheder og andre tinglige rettigheder, herunder panterrettigheder og brugsrettigheder.

3.9 Insolvens

Det fastslås i artikel 7-17 i **forordning (EU) 2015/848**, hvilken lov der finder anvendelse.

Sidste opdatering: 15/01/2024

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Hvilket lands love gælder? - Malta

1 Retskilder

1.1 National ret

Den nationale lovgivning er en normativ retskilde (dvs. skreven lov). Lovgivningen kan frit tilgås på Laws of Malta's [hjemmeside](#). Eftersom Malta tilsluttede sig Den Europæiske Union i 2004 indeholder den maltesiske retsorden også EU-retsforskrifter, der er direkte anvendelige i Malta, eller som er gennemført i maltesisk ret, og disse retsforskrifter har forrang for national lovgivning.

Uagtet at præcedens-princippet ikke er rodfastet i maltesisk ret og ikke finder bindende anvendelse på Malta, lægger de maltesiske retter som regel vægt på tidligere domme, navnlig hvis de er afsagt af appeldomstolen (*Court of Appeal*) og forfatningsdomstolen (*Constitutional Court*), der begge er overinstanser i Malta.

1.2 Internationale aftaler

Konvention af 5. oktober 1961 om afskaffelse af kravet om lovgivning for udenlandske offentlige dokumenter (Convention of 5 October 1961 Abolishing the Requirement of Legislation for Foreign Public Documents)

Konvention af 15. november 1965 om forkyndelse i udlandet af inden- og udenretslige dokumenter i civile sager og handelssager (Convention of 15 November 1965 on the Service Abroad of Judicial and Extrajudicial Documents in Civil and Commercial Matters)

Konvention af 18. marts 1970 om bevisoptagelse i udlandet i civile sager og handelssager (Convention of 18 March 1970 on the Taking of Evidence Abroad in Civil or Commercial Matters)

Konvention af 25. oktober 1980 om de civile retlige virkninger af internationale barnebortførelser (Convention of 25 October 1980 on the Civil Aspects of International Child Abduction)

Konvention af 25. oktober 1980 om international adgang til retsvæsenet (Convention of 25 October 1980 on International Access to Justice)

Konvention af 1. juli 1985 om lovvalgsregler for så vidt angår trusts og deres anerkendelse (Convention of 1 July 1985 on the Law Applicable to Trusts and on their Recognition)

Konvention af 25. januar 1988 om gensidig bistand i skattesager (Convention of 25 January 1988 on Mutual Administrative Assistance in Tax Matters)

Konvention af 16. januar 1992 om beskyttelse af den arkæologiske kulturarv (Convention of 16 January 1992 on the Protection of Archaeological Heritage)

Konvention af 29. maj 1993 om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner (Convention of 29 May 1993 on Protection of Children and Co-operation in Respect of Intercountry Adoption)

Konvention af 19. oktober 1996 om kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn (Convention of 19 October 1996 on Jurisdiction, Applicable Law, Recognition, Enforcement and Co-operation in Respect of Parental Responsibility and Measures for the Protection of Children)

Romkonventionen af 1980 om lovvalgsregler for kontraktlige forpligtelser (1980 Rome Convention on the Law Applicable to Contractual Obligations)

Konvention af 30. juni 2005 om værnetingsaftaler (Convention of 30 June 2005 on Choice of Court Agreements)

Konvention af 23. november 2007 om international indrivelse af børnebidrag og andre former for underholdsbidrag (Convention of 23 November 2007 on the International Recovery of Child Support and other Forms of Family Maintenance)

Protokol af 23. november 2007 om den lovgivning, der finder anvendelse på underholdsforpligtelser (Protocol of 23 November 2007 on the Law Applicable to Maintenance Obligations)

Malta har også ratificeret en række af De Forenede Nationers traktater – status herfor kan ses [her](#).

1.3 Vigtigste bilaterale aftaler

Der foreligger ingen bilaterale konventioner om lovvalgsregler, som Malta er part i.

2 Anvendelse af lovvalgsregler

2.1 Myndighedernes anvendelse af lovvalgsregler

Retten kan ikke af egen drift inddrage lovvalgsregler i sagen, idet disse regler kun finder anvendelse, hvis mindst en af sagens parter har fremsat et anbringende om, at fremmed ret bør finde anvendelse. Den part, der fremsætter et sådant anbringende, skal føre bevis for indholdet af fremmed ret. I mangel af et sådant anbringende eller af et sådant bevis skal de hjemlige retter træffe afgørelse i sagen efter maltesisk ret.

2.2 Renvoi (tilbagevisning og viderehenvísning)

I maltesisk ret er spørgsmålet om *renvoi* uafklaret. Der findes kun få kodificerede lovvalgsregler, hvorfor ikke-kodificerede internationalt private retlige regler særdeles ofte må anvendes for at kunne afgøre, hvilken lovgivning, der finder anvendelse i den konkrete sag. De maltesiske retter har nemlig lagt til grund, at i mangel af lovgivning, der regulerer internationalt private retlige spørgsmål, må man følge principperne i engelsk *Common Law*. På denne baggrund tilslutter de maltesiske retter sig den engelske anvendelse af *renvoi*. Det følger heraf, at *renvoi*-doktrinen vil blive afvist i sager om tort, forsikring og kontraktforhold, hvorimod den anvendes i forbindelse med gyldigheden af testamenter, og krav, der udspringer af udenlandsk formueret og familieret.

2.3 Ændret tilknytning

Dette spørgsmål er afgjort ved, at det i hver lovvalgsregel er fastsat, på hvilket tidspunkt tilknytningsfaktoren er fastlagt.

2.4 Undtagelser fra anvendelsen af lovvalgsreglerne

De maltesiske retter kan afvise at anvende en udenlandsk lov, der på afgørende punkter er i strid med maltesisk retsopfattelse, og som må karakteriseres som skattelov eller straffelov.

2.5 Vurdering af den relevante fremmede lov

Et anbringende om anvendelse af fremmed ret skal bedømmes som et faktisk og ikke som et retligt spørgsmål. Maltesiske retter har beføjelse til at fortolke national ret og kan ikke selv fortolke fremmed ret. For at få kendskab til fremmed ret indhenter retten en sagkyndig erklæring. Parterne kan også som led i bevisførelsen fremlægge sagkyndige erklæringer.

Bevisbyrden påhviler den part, der fremsætter anbringendet, som regel sagsøgte.

3 Lovvalgsregler

3.1 Kontraktlige forpligtelser og retsakter

I sager, der vedrører kontraktlige forpligtelser i ikke EU-lande, er det Romkonventionen af 1980, der finder anvendelse, jf. lov om ratifikation af Romkonventionen om kontraktlige forpligtelser i kapitel 482 i Maltas lovsamling. Kontraktlige forpligtelser inden for EU er derimod reguleret af Rom I-forordningen (forordning (EF) 593/2008 om lovvalgsregler for kontraktlige forpligtelser).

3.2 Erstatning uden for kontraktforhold

Lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontraktforhold er reguleret af forordning (EF) 864/2007 om lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontraktforhold (Rom II-forordningen).

3.3 Personalstatut, aspekter vedrørende civil status (navn, bopæl, funktion)

Maltesisk statsborgerskab erhverves ved fødslen, hvis barnets far eller mor er statsborger i Malta.

I modsætning til statsborgerskabet kan myndige personer vælge, hvor de vil have sædvanligt opholdssted. En persons sædvanlige opholdssted er i den retskreds, hvor vedkommende har bosat sig i den hensigt at bo der permanent.

Evnen til at indgå i bestemte forpligtende retsforhold, såsom at indgå ægteskab, indgå gensidigt bebyrdende aftaler, til at stifte en virksomhed, til at oprette testamente mv., afgøres af de specifikke regler på det pågældende retsområde.

3.4 Fastlæggelse af forældre-barn-forhold, herunder adoption

3.4.1 Fastlæggelse af forældre-barn-forhold

Forældres forpligtelser overfor deres børn er reguleret i Maltas civile lovbog. Forældremyndigheden over et barn ophører imidlertid uden videre, når barnet fylder 18 år. De maltesiske retters kompetence afgøres efter Rådets forordning (EF) 2201/2003 af 27. november 2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar (Bruxelles IIa). Dette emne behandles nærmere i den [relevante sektion](#).

3.4.2 Adoption

Anliggender vedrørende adoption er ligeledes reguleret i den maltesiske civile lovbog, og de maltesiske retter anvender disse regler, når de har kompetence i sagen. Udenlandske adoptioner anerkendes i maltesisk ret i medfør af konvention om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner.

3.5 Ægteskab, ugifte/samlevende, partnerskaber, skilsmisse, separation og underholdspligt

3.5.1 Ægteskab

Et ægteskabs formelle gyldighed skal bedømmes efter lovgivningen i den stat, hvor ægteskabet blev indgået. De gældende formalia for indgåelse af ægteskab i Malta er fastsat i kapitel 255 i Maltas lovsamling ([Ægteskabsloven](#)). Ægteskabsloven indeholder bl.a. regler om hindringer for indgåelsen af ægteskab. Det bestemmes for eksempel, at et ægteskab, hvor en af parterne er under 16 år, skal anses for at være en nullitet.

Det er ægtefællernes bopæl, der er afgørende for, hvilken lovgivning der finder anvendelse på ægteskabet.

3.5.2 Ugifte/samlevende og partnerskaber

Civile partnerskaber er reguleret i kapitel 530 i Maltas lovsamling (loven om civile partnerskaber), hvor der henvises til kapitel 255. Det er således de formkrav, der er fastsat i kapitel 255, der skal være opfyldt for civile partnerskabers vedkommende.

3.5.3 Skilsmisse og separation

En maltesisk ret vil kun have kompetence til at behandle en skilsmissesag, hvis det følger af reglerne i Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 af 27. november 2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar. Dette emne behandles nærmere i den [relevante sektion](#).

3.5.4 Underholdspligt

Malta er bundet af Rådets forordning (EF) nr. 4/2009 af 18. december 2008 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser og samarbejde vedrørende underholdspligt. Dette emne behandles nærmere i den [relevante sektion](#).

3.6 Formueforholdet mellem ægtefæller

I Malta er det lovgivningen på det sted, hvor ægtefællerne er bosat, der finder anvendelse. I artikel 1316 i den civile lovbog bestemmes det, at alle ægteskaber, der indgås i Malta, vil blive omfattet af ordningen med formuefællesskab (*community of acquests regime*). Desuden gælder det, at et ægteskab, der indgås uden for Malta, vil blive omfattet af formuefællesskabsordningen, så snart de bosætter sig i Malta, medmindre de forinden har indgået en aftale om at udelukke formuefællesskab.

3.7 Arv i henhold til lov eller testamente

Hvad angår testamenter og bobehandling har de maltesiske retter konsekvent lagt *common law* til grund. Er der tale om legal arv (dvs. tilfælde, hvor der ikke er oprettet testamente), er det derfor arveladers bopæl på tidspunktet for dødsfaldet, der er afgørende for lovvalget, hvis boet består af løsøre. Omfatter boet en fast ejendom, er det lovgivningen på det sted, hvor den faste ejendom er beliggende, der finder anvendelse under bobehandlingen. Foreligger der et testamente, skal testators testationskompetence bedømmes efter lovgivningen på testators bopæl på det tidspunkt, hvor testamentet blev oprettet. En legatar vil have habilitet til at modtage løsøre, hvis han har retlig handleevne efter loven på hans egen bopæl eller efter loven på testators bopæl. Et testamente er endvidere formelt gyldigt, hvis det opfylder kravene i en af følgende lovgivninger: Lovgivningen på det sted, hvor testamentet blev oprettet (dvs. som regel der, hvor det blev underskrevet og bevidnet) på det tidspunkt, hvor det blev oprettet, lovgivningen i den stat, hvor testator var statsborger, eller hvor han havde bopæl eller sædvanligt opholdssted på det tidspunkt, hvor testamentet blev oprettet, eller lovgivningen i den stat, hvor testator var statsborger, eller hvor han havde bopæl eller sædvanligt opholdssted på tidspunktet for dødsfaldet. Et testamente, hvorved der disponeres over fast ejendom, vil ligeledes blive anset for at være formelt gyldigt, hvis det opfylder betingelserne i lovgivningen på det sted, hvor den faste ejendom er beliggende.

3.8 Ejendomsret

3.9 Insolvens

Malta er bundet af forordning (EF) nr. 1346/2000 om konkurs med senere ændringer. I denne forordning er der blandt andet fastsat regler for hel eller delvis realisation af debtors aktiver og for udpegning af en bobestyrer, hvis centret for debtors hovedinteresser er i en EU-medlemsstat. I konkursboer, der ikke er omfattet af ovennævnte forordning, vil maltesisk ret finde anvendelse, når de maltesiske retter er kompetente til at behandle sagen, navnlig hvis virksomheden er registreret i Malta.

Sidste opdatering: 11/04/2018

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Den originale sprogudgave af denne side [de](#) er blevet ændret for nylig. Den sprogudgave, du kigger på nu, er i øjeblikket ved at blive oversat af vores oversættere.

Følgende sprog: [en](#) er allerede oversat.

Hvilket lands love gælder? - Østrig

1 Retskilder

1.1 National ret

Østrigs internationale privatret (IPR) er kodificeret. Hovedloven er lov om international privatret af 15. juni 1978 (Gesetz über das internationale Privatrecht – IPR-Gesetz, BGBl. nr. 304/1978). Følgende lovvalgsregler findes i andre love end i loven om international privatret (i det følgende benævnt IPRG):

§ 13a i forbundsloven af 8. marts 1979, hvorved der blev indført forbrugerbeskyttelsesregler - forbrugerbeskyttelsesloven (Konsumentenschutzgesetz - KSchG, BGBl. nr. 140/1979)

§ 11 i forbundsloven om køb af retten til fast ejendom på timesharebasis - timeshareloven (Bundesgesetz über den Erwerb von Teilzeitznutzungsrechten an unbeweglichen Sachen, Teilzeitznutzungsgesetz – TNG, BGBl. I nr. 32/1997)

§ 20 i forbundsloven om gennemførelse af direktiv 93/7/EØF om tilbagelevering af kulturgoder, der ulovligt er fjernet fra en medlemsstats område inden for Det Europæiske Fællesskab (Bundesgesetz zur Umsetzung der Richtlinie 93/7/EWG über die Rückgabe von unrechtmäßig aus dem Hoheitsgebiet eines Mitgliedstaates der Europäischen Gemeinschaft verbrachten Kulturgütern, BGBl. I nr. 67/1998)

§ 23 i forbundsloven om erstatningsansvar for skader forårsaget af radioaktivitet - loven om nukleært erstatningsansvar 1999 (Bundesgesetz über die zivilrechtliche Haftung für Schäden durch Radioaktivität, Atomhaftungsgesetz 1999 – AtomHG 1999), BGBl. I nr. 170/1998

§§ 16 og 18 i forbundsloven om endelig afregning i betalings- og værdipapirafviklingssystemer - loven om endelig afregning (Bundesgesetz über die Wirksamkeit von Abrechnungen in Zahlungs- sowie Wertpapierliefer und -abrechnungssystemen, Finalitätsgesetz, BGBl. I nr. 98/2001)

§§ 221 til 235 i loven om insolvens (Insolvenzordnung).

1.2 Internationale aftaler

§ 53 i IPRG bestemmer, at internationale overenskomster ikke berøres af IPRG, idet disse overenskomster har forrang over bestemmelserne i denne lov - og over andre nationale regler om lovkonflikter. Følgende **multilaterale overenskomster**, som Østrig er part i, indeholder lovvalgsregler:

Haagkonventionen af 24. oktober 1956 om lovvalget i sager vedrørende underholdspligt over for børn

Haagerkonventionen af 5. oktober 1961 om myndighedernes kompetence og lovvalget i sager vedrørende beskyttelse af mindreårige

Haagerkonventionen af 5. oktober 1961 om lovkonflikter vedrørende formen for testamentariske dispositioner

Haagkonventionen af 4. maj 1971 om lovvalgsregler ved trafikulykker

CIEC-konventionen af 20. september 1970 om legitimering gennem efterfølgende ægteskab

Haagerkonventionen af 19. oktober 1996 om kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældres ansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn

Haagerkonventionen af 13. januar 2000 om international beskyttelse af voksne

Haagerprotokollen af 23. november 2007 om, hvilken lov der finder anvendelse på underholdspligt.

1.3 Vigtigste bilaterale aftaler

De følgende bilaterale aftaler indeholder lovvalgsregler:

Aftale om venskab og residens af 9. september 1959 mellem Republikken Østrig og Det Iranske Kejserrige

Aftale af 16. december 1954 mellem Republikken Østrig og Den Føderale Folkerepublik Jugoslavien om gensidige juridiske forhold

Aftale af 11. december 1963 mellem Republikken Østrig og Den Føderale Folkerepublik Jugoslavien om gensidige forhold i civile retlige sager og dokumentation.

2 Anvendelse af lovvalgsregler

2.1 Myndighedernes anvendelse af lovvalgsregler

Fremmed ret er umiddelbart anvendelig, på samme måde som den anvendes inden for sit oprindelige anvendelsesområde, jf. § 3 i IPRG.

2.2 Renvoi (tilbagevisning og viderehenvielse)

Ifølge § 5 i IPRG skal der foretages en henvisning, hvis der ikke særligt henvises til den anden stats materielle ret. Hvis der i fremmed ret henvises til østrigsk ret, er det østrigsk ret, der finder anvendelse. Henvises der i fremmed ret til retsregler, der allerede er henvist til, anvendes de retsregler, der første gang blev henvist til.

2.3 Ændret tilknytning

Efterfølgende ændring af de betingelser, der er afgørende for tilknytningen til en bestemt retsorden, påvirker ikke elementerne i en sag, som allerede er blevet afgjort, jf. § 7 i IPRG. I princippet er den anvendelige lovgivning for afsluttede sagsforhold, den lovgivning, der fandt anvendelse på tidspunktet, hvor sagsforholdet blev realiseret, og den anvendelige lovgivning for vedvarende sagsforhold er den lovgivning, der fandt anvendelse på tidspunktet for domsafsigelsen.

2.4 Undtagelser fra anvendelsen af lovvalgsreglerne

Den lovgivning, der er henvist til, finder ikke anvendelse, hvis anvendelsen vil føre til et resultat, der er uforeneligt med de grundlæggende værdier i den østrigske retsorden, jf. § 6 i IPRG.

Den østrigske retsorden indeholder ufravigelige regler (Eingriffsnormen), der anvendes uafhængigt af reglerne i Østrigs internationale privatret. At der er tale om ufravigelige regler, fremgår enten af selve ordlyden, dvs. den måde, de er formuleret på, eller af formålet.

Ufravigelige regler findes f.eks. i §§ 7, 7a, og 7b i loven om ændring af arbejdsmarkedskontrakter (Arbeitsvertragsrechts-Anpassungsgesetz – AVRAG), som forudsætter, at arbejdstagere i Østrig, uanset hvilket lands retsregler der i øvrigt finder anvendelse, har ret til den mindsteløn, som gælder efter overenskomsterne mellem arbejdsmarkedets parter samt det mindste antal feriedage. En anden ufravigelig bestemmelse er § 13a, stk. 2, i KSchG, i henhold til hvilken § 6 i KSchG (om gyldigheden af urimelige kontraktvilkår), § 864a i ABGB (om gyldigheden af usædvanlige bestemmelser i standardforretningsbetingelser og -kontrakter) og § 879 stk. 3, i ABGB (om ugyldighed af åbenbart urimelige kontraktvilkår i standardforretningsbetingelser og -kontrakter) finder anvendelse, uanset hvilken lovgivning, der gælder for kontrakten, såfremt denne er indgået i forbindelse med en aktivitet, som den erhvervsdrivende i Østrig har udført med det formål at indgå sådanne kontrakter. En lignende ufravigelig regel findes i § 11, stk. 2.

2.5 Vurdering af den relevante fremmede lov

Fremmed ret skal domstolene undersøge af egen drift. Domstolene kan i den forbindelse støtte sig til sagens parter, oplysninger fra Forbundsjustitsministeriet eller udtalelser fra sagkyndige. Er det inden for en rimelig frist trods store anstrengelser ikke muligt at fastslå, hvilken udenlandsk lovgivning der skal lægges til grund, anvendes østrigsk lov, jf. § 4 i IPRG.

3 Lovvalgsregler

3.1 Kontraktlige forpligtelser og retsakter

Kontraktlige forpligtelser, som ikke er dækket af forordning (EF) nr. 593/2008 om lovvalgsregler for kontraktlige forpligtelser (Rom I), EFT 177 af 4. juli 2008, s. 6, er undergivet parternes udtrykkelige eller entydige lovvalg. Såfremt der ikke foreligger et lovvalg, finder den lov anvendelse, som er gældende i staten, hvor den part, der skal præstere aftalens karakteristiske ydelse, har sit sædvanlige opholdssted (forretningssted), jf. § 35 i IPRG.

Særlige lovvalgsregler finder anvendelse på forbruger aftaler. Artikel 13a, stk. 1, i lov om forbrugerbeskyttelse gennemfører lovvalgsreglerne i flere direktiver om forbrugerbeskyttelse. Ved bestemmelsen indskrænkes navnlig valgfriheden af hensyn til beskyttelse af forbrugerne.

3.2 Erstatning uden for kontraktforhold

Krav om erstatning uden for kontraktforhold for skader, som ikke er dækket af forordning (EF) nr. 864/2007 om lovvalgsregler for kontraktlige forpligtelser (Rom II), EFT 199 af 31. juli 2007, s. 40, er undergivet parternes udtrykkelige eller entydige lovvalg. Hvis de ikke har foretaget et valg, anvendes lovgivningen i den stat, hvor den adfærd, der forvoldte skaden, blev udvist. Har parterne imidlertid en stærkere tilknytning til en anden stats lovgivning, lægges denne stats lovgivning til grund, jf. § 48 i IPRG.

Denne lovvalgsregel anvendes ved besvarelsen af spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger et erstatningsansvar, om hvem der er forpligtet til at udrede erstatningen og dennes størrelse. Spørgsmålet om, hvorvidt der er flere erstatningspligtige, om skadelidte kan rette sit krav direkte mod forsikringsselskabet samt om, hvorvidt erstatningskravet er forældet, afgøres ligeledes efter denne regel.

Erstatningskrav, der hidrører fra **trafikulykker**, og som er omfattet af anvendelsesområdet for Haagkonventionen af 4. maj 1971 om lovvalgsregler for trafikulykker, skal behandles efter reglerne i denne konvention.

Krav på erstatning udenfor kontraktforhold for skader opstået i Østrig som følge af **ioniserende stråling** skal på begæring af den skadelidte behandles efter østrigsk lovgivning, jf. 23, stk. 1 i AtomHG 1999. Hvis skader opstår i udlandet som følge af ioniserende stråling, og disse skal bedømmes efter østrigsk lovgivning, skal skader kun godtgøres hvis og i det omfang den skadelidtes personlige status berettiger hertil, jf. § 23, stk. 2, i AtomHG 1999.

Hvilken lovgivning, der finder anvendelse på **uanmodet forretningsførelse** eller på **krav, der udspringer af uberettiget berigelse**, skal afgøres efter Rom II-forordningen.

3.3 Personalstatut, aspekter vedrørende civil status (navn, bopæl, funktion)

En persons **personlige status** (Personalstatut) er omfattet af lovgivningen i den stat, hvor den pågældende er statsborger. Hvis en person har mere end ét statsborgerskab, finder loven i den stat, hvor den pågældende har den nærmeste tilknytning, anvendelse. Dog har østrigsk statsborgerskab altid forrang. For flygtninge og statsløse personer er den personlige status underlagt lovgivningen i den stat, hvor de har deres sædvanlige opholdssted, jf. § 9 i IPRG.

En persons ret til at bære et **navn** er undergivet vedkommendes respektive personlige status uanset grunden til, hvorfor det pågældende navn er valgt, jf. § 13 i IPRG.

Derfor skal giftenavnet ikke bedømmes ifølge civilstanden, men ifølge navnets status. Hvad angår navneerklæringer (Namensbestimmungserklärung) gælder de almindelige regler i § 8 i IPRG (ifølge denne bestemmelse skal formen for en retlig disposition afgøres efter samme lovgivning som den retlige disposition selv, det er imidlertid tilstrækkeligt at opfylde de formelle krav i den stat, hvor den retlige disposition foretages). Ifølge retspraksis ændres et navn taget under en tidligere personlig status ikke blot ved at ændre den personlige status (statsborgerskab).

En persons **rets- og handleevne** er også undergivet den pågældendes personlige status, jf. § 12 i IPRG. Denne reference inkluderer enhver begrænsning af handleevnen, for eksempel som følge af en sindslidelse, men ikke retten til at indgå ægteskab. Hvis en person allerede er myndig, så forbliver den pågældende myndig, også selv om dette ikke ville være tilfældet ifølge den ny erhvervede personlige status.

3.4 Fastlæggelse af forældre-barn-forhold, herunder adoption

3.4.1 Fastlæggelse af forældre-barn-forhold

Kravene til **barnets legitimitet** og til at bestride denne er undergivet den personlige status, som ægtefællerne havde på tidspunktet for barnets fødsel, eller, hvis ægteskabet er blevet opløst forinden, på tidspunktet for opløsningen. Hvis ægtefællerne har forskellig personlig status, vil barnets personlige status på fødselstidspunktet være afgørende. Anvendelsesområdet for denne lovvalgsregel omfatter også formodning om faderskab for ægtemanden, grundene til at anfægte legitimiteten samt spørgsmålet om, hvilke personer der har ret til at anfægte legitimiteten og forældelsesfristen herfor.

Kravene til **legitimering** af et uægte barn gennem en legitimitetserklæring (dvs. ved retsakt fra en offentlig myndighed, ikke ved efterfølgende ægteskab), er undergivet faderens personlige status, jf. § 23 i IPRG.

Under en legitimeringsaftale er legitimering gennem forældrenes efterfølgende indgåelse af ægteskab effektiv, hvis dette er tilfældet i henhold til lovgivningen i staten, hvor faderen eller moderen har sit statsborgerskab.

Kravene til **konstatering og anerkendelse af faderskab** i forhold til et uægte barn er undergivet barnets personlige status på tidspunktet for fødslen. Barnets efterfølgende personlige status er afgørende, hvis konstateringen eller anerkendelsen er tilladt efter denne status, men ikke efter den personlige status på tidspunktet for fødslen. Den lovgivning, hvorefter faderskabet er konstateret eller anerkendt, gælder også for det tilfælde, at den udlagte barnefader ønsker at bestride dette, jf. § 25 i IPRG.

Forældre-barn-forhold: Virkningerne af et barns legitimitet og legitimering samt illegitimitet er undergivet barnets personlige status. IPRG's § 24 og § 25, dækker spørgsmål om pasning og opdragelse af barnet, administration og brug af barnets formue, en eller begge forældres juridiske repræsentation, herunder behovet for officiel anerkendelse af handlinger vedrørende repræsentation, afvikling af forældremyndigheden efter forældrenes skilsmisse og gensidige underholdsbidrag. Disse bestemmelser overlappes i vid udstrækning af Haagerkonventionen om beskyttelse af barnets rettigheder i de tilfælde, hvor Haagerkonventionen af 1961 (stadig) er gældende (i forhold til Tyrkiet og Macao). Ifølge disse regler skal de kompetente myndigheder anvende deres egen lovgivning i forbindelse med foranstaltninger til beskyttelse af mindreårige. Normalt vil myndighederne i bopælsstaten være kompetente.

Hvad angår spørgsmål vedrørende slægtskab kommer det an på den personlige status på et givet tidspunkt, mens dette ikke er tilfælde for forholdet mellem forældre og børn; her er det afgørende barnets personlige status. Hvis den personlige status ændres, skal forældre-barn-forholdet fastsættes i henhold til den nye personlige status fra tidspunktet for ændringen af statussen (ændring af de relevante tilknytningsfaktorer, nationalitet).

Domstolene har gentagne gange ikke anvendt forskrifterne for forældremyndighed i udenlandsk lovgivning med den begrundelse, at de var als **i strid med grundlæggende principper i den østrigske retsorden**, da hensynet til barnets tarv ikke vejede tungest.

3.4.2 Adoption

I henhold til IPRG, § 26 skal betingelserne for adoption af et barn og for adoptionens ophør baseres på hver enkelt adoptants personlige status. Desuden er barnets personlige status afgørende; i tilfælde af mindreårige børn dog kun i det omfang, at den forudsætter samtykke fra barnet eller en tredjepart, som er i lov-slægtskabsforhold til barnet. Betingelser for adoption af et barn omfatter f.eks. adoptantens alder, aldersforskellen mellem adoptanterne og barnet, som skal adopteres, samt spørgsmålet om hvorvidt og på hvilke betingelser eksistensen af adoptantens egne børn er en grund til afslag på adoptionsansøgning samt ethvert krav om samtykke, herunder muligheden for officiel tilsidesættelse af nægtet samtykke.

Virkningerne af et barns adoption skal fastsættes i henhold til adoptantens personlige status og, hvis adoptanterne er ægtefæller, i henhold til den gældende lov, der regulerer ægteskabets personlige retsvirkninger. Efter den ene af ægtefællernes død er den anden ægtefælles personlige status afgørende for disse retsvirkninger.

Virkningerne af adoptionen af et barn i form af arveret skal fastsættes i henhold til arvestatus og ikke adoptionsstatus.

Selve adoptionen af et barn er en afsluttet, faktisk omstændighed. Derfor ændres fastsættelsen ikke, hvis den personlige status eller tilknytningsfaktoren efterfølgende ændres. Statutten som adopteret er i sagens natur et permanent retsforhold. Den status, som er afgørende for virkningerne af adoptionen af et barn, kan derfor ændres: Det afhænger af adoptantens respektive personlige status.

3.5 Ægteskab, ugifte/samlevende, partnerskaber, skilsmisse, separation og underholdspligt

3.5.1 Ægteskab

Ægteskabets form skal i Østrig fastsættes i henhold til østrigsk lov, mens ægteskabets form i udlandet skal fastsættes efter hver af de forlovedes personlige status; dog er det tilstrækkeligt at opfylde formkravene på stedet, hvor ægteskabet indgås, jf. § 16 i IPRG. Den begrænsede reference til de formelle krav på stedet for ægteskabets indgåelse henviser til de materielle bestemmelser i loven, der henvises til, så enhver renvoi i henhold til lokal lov er derfor irrelevant (en fravigelse af § 5 i IPRG).

Krav til **ægteskabets indgåelse** og **omstødelse** samt kravene til dets **opløsning** (til forskel fra skilsmisse) skal fastsættes for hver af ægtefællerne i henhold til deres personlige status, jf. § 17 i IPRG. Hvis den lovgivning, der udpeges i kraft af en eller begge forlovedes personlige status, ikke anerkender ægteskabet på grund af den ene eller begge ægtefællers køn, så skal ægteskabsbetingelserne bedømmes efter lovgivningen i den stat, hvor ægteskabet indgås. Disse lovvalgsbestemmelser vedrører materielle krav til ægteskabet, f.eks. den nødvendige alder, fravær af hindringer for ægteskab, eventuelle krav, samtykke og deres substituerbarhed.

I henhold til IPRG's § 18 skal **ægteskabets retsvirkninger for den personlige status** fastsættes ifølge ægtefællerens fælles personlige status eller, i mangel af en fælles personlig status, ifølge den sidste fælles personlige status, hvis en af de to har beholdt den. I modsat fald skal de fastsættes ifølge loven i den stat, hvor begge ægtefæller sædvanligvis er bosat eller, i mangel af et sådant opholdssted, i henhold til loven i den stat, hvor begge ægtefæller havde deres sidste sædvanlige opholdssted, hvis en af dem har beholdt det.

Området for denne lovvalgsregel dækker også forpligtelsen til ægteskabeligt fællesskab, konsekvenser for ophold, pligt til at yde bistand samt hver ægtefælles ret til underhold, men ikke loven vedrørende brug af giftenavn eller fællesejeordning. Loven, som skal finde anvendelse, kan ændres; hvis tilknytningsfaktorerne ændres, kan en anden lov blive afgørende.

3.5.2 Ugifte/samlevende og partnerskaber

Ved loven om registreret partnerskab (Gesetz über die eingetragene Partnerschaft) blev §§ 27 a - 27d indsat i IPRG.

Kravene (og formen) til det registrerede partnerskab, dets omstødelse og opløsning på grund af fejl (Begründungsmängeln) skal fastsættes i henhold til loven i staten, hvor det er blevet indgået, jf. 27a i IPRG.

Ifølge IPRG, § 27b, skal **virkningerne for den personlige status i forbindelse med det registrerede partnerskab** fastsættes i henhold til loven i staten, hvor de registrerede parter sædvanligvis er bosat eller, i mangel af et sådant fælles opholdssted, i henhold til loven i den stat, hvor begge havde deres sidste sædvanlige opholdssted, hvis en af dem har beholdt det. I tilfælde, hvor spørgsmålet om opholdsret ikke kan afgøres efter denne bestemmelse, eller hvis den ikke regulerer de personlige retsvirkninger, gælder de registrerede parter fælles personstatut, og i mangel af et fælles personstatut gælder det seneste fælles personstatut, såfremt en af parterne har bibeholdt det. I modsat fald finder østrigsk ret anvendelse. Dette vil også være tilfældet, hvis den personlige status ikke regulerer den personlige status' retsvirkninger for det registrerede partnerskab.

Det registrerede partnerskabs **formueordning** skal bedømmes efter den retsorden, som udpeges i medfør af **Verordnung (EU) 2016/1104 om de formueretlige virkninger af registrerede partnerskaber**, der har fundet anvendelse i Østrig siden den 29. januar 2019.

Opløsningen af det registrerede partnerskab, som ikke skyldes fejl, reguleres i henhold til loven i staten, hvor de registrerede parter sædvanligvis er bosat på tidspunktet for opløsningen, eller, i mangel af et sådant fælles opholdssted, i henhold til loven i den stat, hvor parterne havde deres sidste sædvanlige fælles opholdssted, hvis en af dem har beholdt det. Hvis lovgivningen i bopælsstaten ikke kan anvendes, eller hvis denne lov ikke regulerer retsvirkningerne for den personlige status, vil de registrerede parter fælles personlige status være afgørende, eller, i mangel af en fælles personlig status, dens sidste fælles personlige status, hvis en af parterne har beholdt den. I modsat fald finder østrigsk ret anvendelse. Dette er tilfældet, hvis den personlige status ikke tillader opløsning af det registrerede partnerskab på grundlag af de fremførte omstændigheder.

3.5.3 Skilsmisse og separation

De aspekter af en **skilsmisse**, der ikke er reguleret af Rom III-forordningen (Rådets forordning (EU) nr. 1259/2010 af 20. december 2010 om indførelse af et forstærket samarbejde om lovvalgsreglerne i forbindelse med skilsmisse og separation, EFT L 343 af 29. december 2010, s. 10) (formueretlige konsekvenser af skilsmisse), er ifølge IPRG's § 20 underlagt den lov, som er afgørende for ægteskabets personlige retsvirkninger. Det er herved afgørende, på hvilket tidspunkt skilsmissen blev gennemført, henvisningen finder altså ikke anvendelse.

Ægtefællernes formueforhold skal bedømmes efter den retsorden, som udpeges i medfør af **forordning (EU) 2016/1103 om formueforholdet mellem ægtefæller**, der har fundet anvendelse i Østrig siden den 29. januar 2019.

Separation er et ukendt begreb i østrigsk ret. For så vidt den ikke er reguleret af Rom III-forordningen, skal den derfor behandles efter reglen om nærmeste tilknytning i overensstemmelse med § 1 i IPRG. Hvilket lands lov der er den nærmeste tilknytning til, ville domstolene formentlig træffe afgørelse om i analogi med § 20 i IPRG.

3.5.4 Underholdspligt

Rådets forordning (EF) nr. 4/2009 af 18. december 2008 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser og samarbejde vedrørende underholdspligt, EFT L 7, s. 1 (EU-forordningen om underholdspligt) henviser til underholdsstatus til Haagprotokollen af 23. november 2007 om lovvalg for underholdsforpligtelser. Ifølge denne anvendes først og fremmest loven i den stat, hvor personen, som skal modtage underhold, har sin sædvanlige bopæl (suppleret med tendenser til lex fori, særlige tilknytningsfaktorer, en defensiv klausul mod 'overraskende' krav og en – meget restriktiv – mulighed for lovvalg).

3.6 Formueforholdet mellem ægtefæller

Ægtefællernes formueforhold skal bedømmes efter den retsorden, som udpeges i medfør af **forordning (EU) 2016/1103 om formueforholdet mellem ægtefæller** (se ovenfor).

3.7 Arv i henhold til lov eller testamente

Arveret er reguleret i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning ((EU) nr. 650/2012 af 4. juli 2012 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser vedrørende arv, og om accept og fuldbyrdelse af officielt bekræftede dokumenter vedrørende arv og om indførelse af et europæisk arvebevis, OJ L 201 af 27. juli 2012, s. 107). § 28 IPRG finder anvendelse på gamle sager. Efter denne regel er arveladers personstatut på tidspunktet for dødsfaldet afgørende. Denne lovvalgsregel gælder principielt også for hæftelse for boets gæld og erhvervelse ved arv. Ved dødsbosager, der behandles i Østrig, er det dog østrigsk lov, der er bestemmende for erhvervelse ved arv og hæftelse for boets gæld, jf. § 28, stk. 2, i IPRG.

3.8 Ejendomsret

Erhvervelse og fortabelse af tinglige rettigheder til fysiske formuegenstande, herunder besiddelsen heraf, er undergivet loven i det land, hvor genstandene befinder sig på tidspunktet for det faktiske forhold, der ligger til grund for erhvervelsen eller fortabelsen. Det er loven i det land, hvor genstandene befinder sig, der er bestemmende for genstandenes retlige status og rettighedernes indhold (§ 31 i IPRG).

Denne henvisningsregel gælder især for ejendomsretten, servitutter (grundbyrder), panteret, byggeret, ejerboliger, men også for tilbageholdelsesrettigheder, der kan gøres gældende over for tredjemand. Den er også bestemmende for virkningerne af ejendomsoverdragelse.

Ændres det sted, hvor genstandene befinder sig, senere hen, har det ingen betydning for lovvalget, da erhvervelsen af retten udgør et afsluttet forhold.

Virkingen af retserhvervelsen afhænger af lovgivningen på det sted, hvor genstandene befinder sig. Denne henvisning kan derfor forandres. Spørgsmålet om omfanget af ejerens retlige beskyttelse og om, hvorvidt og i hvilket omfang indehaveren af den tinglige ret har råderet, f.eks. om en genstand, der haves i håndpant, også kan sælges uden rettens mellemkomst, og andre spørgsmål afgøres efter dette lands lov.

Der gælder særlige regler for **transportmidler**, jf. § 33 i IPRG. Tinglige rettigheder til skibe og luftfartøjer, der er opført i et register, er undergivet registerlandets lov. Tog er undergivet loven i det land, hvor det jernbaneforetagende, der driver togene, har sit hovedkontor. Lov- og tvangsbestemte panterrettigheder eller lovbestemte tilbageholdelsesrettigheder til sikring af krav på erstatning for skader forårsaget af fartøjet eller udlæg herfor er omfattet af loven i det land, hvor genstandene befinder sig på tidspunktet for det tilgrundliggende faktiske forhold.

Der gælder ligeledes særlige regler for **fast ejendom**: I det omfang tinglige rettigheder til fast ejendom også er omfattet af en anden henvisningsregel (f.eks. henvisningsreglen for formueforholdet mellem ægtefæller), har den materielretlige henvisning, dvs. tilknytningen til loven i det land, hvor ejendommen befinder sig, forrang.

Der er ingen henvisningsregel for **immaterielle formuegenstande**. Spørgsmål om immaterielle formuegenstande vil tingsretligt ifølge § 1 i IPRG skulle afgøres efter den lov, de har den nærmeste tilknytning til. Sikrede rettigheder afgøres efter *lex cartae*. § 33a i IPRG, som gennemfører artikel 9 i direktiv 2002/47/EF om aftaler om finansiell sikkerhedsstillelse, på et større anvendelsesområde, indeholder en særlig regel for sikkerhed i form af dematerialiserede værdipapirer. Værdipapirer, der afvikles i værdipapirafviklingssystemer, er omfattet af særlige bestemmelser i § 16 og 18 i Finalitätsgesetz, som gennemfører direktiv 98/26/EF om endelig afregning i betalingssystemer og værdipapirafviklingssystemer.

3.9 Insolvens

Den internationale **insolvensret** er reguleret i fjerde del af konkursloven (Insolvenzordnung - IO). Ifølge denne lovs § 217 anvendes bestemmelserne kun, i det omfang intet andet er fastsat i folkeretten eller navnlig i EU-retsakter, særlig forordning (EF) nr. 848/2015 af 29. maj 2000 om konkurs (EU's konkursforordning). Reglerne svarer i vidt omfang til reglerne i EU-forordningen.

Det er principielt loven i det land, hvor sagen indledes, der bestemmer, hvilke betingelser der skal være opfyldt for at indlede en insolvensbehandling, og hvilke virkninger insolvensbehandlingen har. §§ 221 til 235 i IO indeholder navnlig regler om tredjemands tinglige rettigheder, modregning, ejendomsforbehold, aftaler vedrørende fast ejendom, regulerede markeder, arbejdsaftaler, insolvensbehandlingens virkninger for rettigheder, som kræves noteret i et offentligt register, hvilken lovgivning, skadelige handlinger er undergivet, og beskyttelse af en erhvervende tredjemand, insolvensbehandlingens virkninger for verserende retssager, anvendelse af *lex rei sitae*-reglen på udøvelsen af ejendomsrettigheder eller andre rettigheder, aftaler om netting, genkøbsaftaler og betalinger efter insolvensbehandlingens indledning.

I det omfang disse bestemmelser overlapper bestemmelserne i IPRG eller andre lovvalgsregler, har disse mere specialiserede bestemmelser i konkursloven forrang.

Sidste opdatering: 04/11/2021

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Den originale sprogudgave af denne side er blevet ændret for nylig. Den sprogudgave, du kigger på nu, er i øjeblikket ved at blive oversat af vores oversættere.

Hvilket lands love gælder? - Polen

BEMÆRK: Nedenstående svar GÆLDER IKKE for situationer omfattet af EU-lovgivningen

1 Retskilder

1.1 National ret

Lov om international privatret af 4. februar 2011 (konsolideret tekst, lovtidende 2015, punkt 1792) ("lov om international privatret").

1.2 Internationale aftaler

Haagerkonventionen af 17. juli 1905 om fratagelse af civile rettigheder og lignende beskyttelsesforanstaltninger

Haagerkonventionen af 5. oktober 1961 om lovkonflikter vedrørende formen af testamentariske dispositioner

Haagerkonventionen af 5. oktober 1961 om myndighedernes kompetence og lovvalget i sager vedrørende beskyttelse af mindreårige

Haagerkonventionen af 4. maj 1971 om lovvalgsregler ved trafikulykker

Haagerkonventionen af 2. oktober 1973 om anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser om underholdspligt

Konventionen om, hvilken lov der skal anvendes på kontraktlige forpligtelser, åbnet for undertegnelse i Rom den 19. juni 1980

Haagerkonventionen af 19. oktober 1996 om kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn.

1.3 Vigtigste bilaterale aftaler

Polen har indgået en række bilaterale aftaler om retshandler, som også fastsætter lovvalgsregler. Disse omfatter aftaler med både EU's medlemsstater og med tredjelande. Da retsakter, der er bindende for EU-medlemsstater og omfatter lovvalgsregler på forskellige områder, **har forrang for** bilaterale aftaler mellem medlemsstater, er det i princippet kun aftaler med tredjelande, der er af praktisk betydning.

Disse omfatter aftaler med Hviderusland (26. oktober 1994), Rusland (16. september 1996), Ukraine (24. maj 1993), Den Demokratiske Folkerepublik Korea (28. september 1986), Cuba (18. november 1982), Vietnam (22. marts 1993) og efterfølgende (på grundlag af aftalen med Jugoslavien af 6. februar 1960) med Bosnien og Hercegovina, Montenegro og Serbien.

2 Anvendelse af lovvalgsregler

2.1 Myndighedernes anvendelse af lovvalgsregler

Ja, retten anvender lovvalgsregler af egen drift. Den anvender også udenlandsk lovgivning af egen drift, hvis en lovvalgsregel bestemmer, at den pågældende lov finder anvendelse på et bestemt emne.

2.2 Renvoi (tilbagevisning og viderehenvisning)

I henhold til artikel 5 i lov om international privatret er kun omvendt *renvoi* tilladt i Polen.

Stk. 1 finder ikke anvendelse, hvis gældende lovgivning bestemmes:

- 1) ved valg af lov
- 2) på grundlag af retshandlens form
- 3) på grundlag af kontraktlige forpligtelser, forpligtelser uden for kontrakt eller ensidige retshandler, for hvilke denne lov bestemmer gældende lovgivning.

2.3 Ændret tilknytning

2.4 Undtagelser fra anvendelsen af lovvalgsreglerne

Undtagelser fra anvendelsen af den lov, der er angivet i i lovvalgsreglerne vedrørende juridiske forhold, er fastsat i artikel 3 og 10 i lov om international privatret.

Artikel 3, stk. 1 Hvis loven kræver anvendelse af lovgivningen i den stat, den pågældende er statsborger i, men det er umuligt at fastslå, hvor den berørte person er statsborger, eller vedkommende ikke har en nationalitet, eller indholdet af den nationale lovgivning ikke kan fastslås, gælder lovgivningen på den pågældendes bopæl, og har pågældende ikke en bopæl, er det lovgivningen i det land, hvor han eller hun har sit sædvanlige opholdssted, der finder anvendelse.

Artikel 10, stk. 1 Hvis det er umuligt at fastslå de omstændigheder, der bestemmer, hvilken lovgivning der skal anvendes, gælder den lov, som det juridiske forhold har den tætteste tilknytning til. Desuden gælder polsk lovgivning, hvis det er umuligt at bestemme indholdet af den gældende udenlandske lovgivning inden for en rimelig frist.

Artikel 67 i lov om international privatret bestemmer, at hvis gældende lov ikke er defineret i lov om international privatret, i særlige forordninger, i internationale aftaler, som er ratificeret og kan håndhæves i Polen, eller i EU-lovgivningen, **bør den lovgivning, der gælder for det juridiske forhold, være lovgivningen i det land, som det pågældende juridiske forhold har den tætteste tilknytning til.**

2.5 Vurdering af den relevante fremmede lov

Retten identificerer og anvender fremmed ret af egen drift (artikel 5a, stk. 1, i lov af 27. juli 2001). Lov om de almindelige domstoles indretning (kodificeret tekst, lovtidende 2019, punkt 52, som ændret).

3 Lovvalsregler

3.1 Kontraktlige forpligtelser og retsakter

De relevante lovvalsregler er indeholdt i lov om international privatret:

Artikel 28, stk. 1 Den lov, der finder anvendelse på kontraktlige forpligtelser, fastsættes ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 593/2008 af 17. juni 2008 om lovvalsregler for kontraktlige forpligtelser (Rom I) (EUT L 177 af 4.7.2008, s. 6). Forordningens bestemmelser finder, hvor det er relevant, anvendelse på kontraktlige forpligtelser, der ikke er omfattet af dens anvendelsesområde, jf. artikel 1, stk. 2, litra j), i den forordning, der er nævnt i stk. 1.

I henhold til artikel 29, stk. 1, i lov om international privatret er en forsikringsaftale omfattet af polsk lovgivning, hvis polsk lovgivning omfatter en forsikringspligt.

2. Hvis lovgivningen i et land, der er medlem af Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, og som har en forsikringspligt, kræver, at denne medlemsstats lovgivning skal anvendes på forsikringsaftalen, finder denne lov anvendelse.

Artikel 30, stk. 1 Med undtagelse af de tilfælde, der er angivet i forordningen, jf. artikel 28, kan valget af lovgivningen i et andet land end et medlem af Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde med hensyn til en aftale, der er tæt forbundet med mindst én medlemsstats område ikke medføre, at forbrugeren berøves den beskyttelse, der er omfattet af den polske lov, som gennemfører følgende direktiver:

1) Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugerftaler (EFT L 95 af 21.4.1993, s. 29), polsk specialudgave, kap. 15, bind 2, s. 288)

2) (ophævet)

3) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/44/EF af 25. maj 1999 om visse aspekter af forbrugerkøb og garantier i forbindelse hermed (EFT L 171 af 7.7.1999, s. 12), polsk specialudgave, kap. 15, bind 4, s. 223)

4) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/65/EF af 23. september 2002 om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser til forbrugere og om ændring af Rådets direktiv 90/619/EØF og direktiv 97/7/EF og 98/27/EF (EFT L 271 af 9.10.2002, s. 16, polsk specialudgave, kap. 6, bind 4, s. 321)

5) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/48/EF af 23. april 2008 om forbrugerkreditaftaler og om ophævelse af Rådets direktiv 87/102/EØF (EUT L 133 af 22.5.2008, s. 66, som ændret).

2. Hvis den lovgivning, der finder anvendelse på en kontrakt omfattet af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/122/EF af 14. januar 2009 om beskyttelse af forbrugere i forbindelse med visse aspekter ved timeshareaftaler, aftaler om længerevarende ferieprodukter, videresalgs- og byteaftaler (EUT L 33 af 3.2.2009, s. 10), er loven i et andet land end en medlemsstat i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, må forbrugere ikke berøves den beskyttelse, de har i henhold til den polske lovgivning, der gennemfører direktivet, i følgende situationer:

1) hvis den faste ejendom er beliggende i en af medlemsstaterne, eller

2) for så vidt angår en aftale, som ikke er direkte relateret til fast ejendom, hvis en erhvervsdrivende driver sin virksomhed eller erhvervsmæssige aktivitet i en af medlemsstaterne eller overfører denne aktivitet til en af medlemsstaterne, og kontrakten er omfattet af den pågældende aktivitet.

Artikel 31 En forpligtelse, der er affødt af anden sikkerhed end en veksle eller check, er underlagt lovgivningen i det land, hvor sikkerheden er gennemført eller udstedt.

Artikel 32, stk. 1 En forpligtelse, der er affødt af en ensidig retshandel, er omfattet af den lovgivning, som vælges af den part, der udfører transaktionen. Hvis begge parter i en sådan forpligtelse kendes, vælges, ændres eller ophæves lovgivningen på grundlag af en aftale mellem parterne.

2. I de tilfælde, hvor der ikke udtrykkeligt er foretaget lovvalg, er en forpligtelse, der er affødt af en ensidig retshandel, underlagt lovgivningen i det land, hvor den person, der gennemfører retshandlen, har sit sædvanlige opholdssted eller hjemsted. Hvis sagens omstændigheder viser, at forpligtelsen er tættere knyttet til lovgivningen i et andet land, anvendes det pågældende lands lovgivning.

...

I henhold til **artikel 36** fastsættes virkningerne af en overdragelse af tilgodehavender i forhold til tredjeparter efter lovgivningen i det land, der har kompetence med hensyn til de overtagne fordringer.

Artikel 37 Den lovgivning, der finder anvendelse på gældsovertagelser, er lovgivningen i det land, der har kompetence med hensyn til den overtagne gæld.

Artikel 38 Indvirkningen af en ændring i en valutakurs på værdien af en gældsforpligtelse skal vurderes efter den lovgivning, som gælder for gældsforpligtelsen.

3.2 Erstatning uden for kontraktforhold

De relevante lovvalsregler er indeholdt i lov om international privatret:

Artikel 33 Den lovgivning, der finder anvendelse på forpligtelser, der er affødt af andre begivenheder end retshandler, bestemmes af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 864/2007/EF af 11. juli 2007 om lovvalsregler for forpligtelser uden for kontrakt (Rom II-forordningen) (EUT L 199 af 31.7.2007, s. 40).

Artikel 34 Haagerkonventionen af 4. maj 1971 om, hvilken lov der skal anvendes på trafikulykker (lovtidende 2003/63, punkt 585), bestemmer, hvilken lov der skal anvendes på civilretligt ansvar uden for kontraktforhold som følge af trafikulykker.

Artikel 35 Civilretligt ansvar uden for kontraktforhold for handlinger og undladelser begået af organer, der udøver offentlig myndighed i et givet land, er omfattet af lovgivningen i det pågældende land.

3.3 Personalstatut, aspekter vedrørende civil status (navn, bopæl, funktion)

Lovvalsregler, der finder anvendelse på en fysisk persons status:

En fysisk persons **rets- og handleevne** er underlagt lovgivningen i det land, hvor den pågældende er statsborger (artikel 11, stk. 1).

2. Hvis en fysisk person gennemfører en retshandel i forbindelse med sin virksomhed, vil det være tilstrækkeligt, at den pågældende har handleevne til at udføre den pågældende retshandel ifølge lovgivningen i det land, virksomheden er etableret i.

3. Stk. 1 udelukker ikke anvendelse af lovgivningen om retshandlen, hvis der i denne er fastsat specifikke krav til handleevne med hensyn til at udføre den pågældende retshandel.

Artikel 12 bestemmer, at ved aftaler indgået mellem personer, der befinder sig i samme land, kan en fysisk person, som har handleevne til at indgå kontrakter efter lovgivningen i dette land, kun påberåbe sig sin manglende handleevne efter den lovgivning, der er anført i artikel 11, stk. 1, hvis den anden part ved aftalens indgåelse var eller burde have været klar over denne manglende handleevne.

2. En fysisk person, der gennemfører en ensidig retshandel, og som har handleevne hertil ifølge lovgivningen i det land, hvor retshandlen gennemføres, kan alene påberåbe sig manglende handleevne i henhold til den lovgivning, der henvises til i artikel 11, stk. 1, i de tilfælde, hvor dette ikke får negative følger for personer, der handler med rettidig omhu, og som har handlet i tillid til, at den person, der udfører retshandlen, havde den fornødne handleevne til at gøre det.

3. Hvis en fysisk person handler gennem en repræsentant, bestemmes anvendelsen af stk. 1 og 2 af de relevante omstændigheder vedrørende repræsentanten.

4. Stk. 1 og 2 finder ikke anvendelse på retshandler omfattet af familie- og værgelovgivningen eller på det arveretlige område eller på bekendtgørelser vedrørende fast ejendom beliggende i et andet land end det land, hvor retshandlen er gennemført.

I henhold til artikel 13, stk. 1, er manglende handleevne reguleret af lovgivningen i det land, hvor den umyndiggjorte fysiske person er statsborger. Hvis en polsk ret træffer afgørelse om umyndiggørelse af en udenlandsk statsborger, finder polsk lovgivning anvendelse.

Artikel 14: I henhold til artikel 1, stk. 1, skal den pågældendes nationale lovgivning anvendes på **formodning eller erklæring om en fysisk persons dødsfald**. Hvis en polsk domstol træffer afgørelse om formodning eller erklæring om en udenlandsk statsborgers død, finder polsk lovgivning anvendelse.

I henhold til artikel 16, stk. 1, er en fysisk persons **personlige rettigheder** underlagt dennes nationale lovgivning.

En fysisk person, hvis personlige rettigheder er truet eller blevet krænket, kan kræve beskyttelse i henhold til lovgivningen i det land, på hvis område den hændelse, som forårsagede en sådan trussel eller overtrædelse, fandt sted, eller i henhold til lovgivningen i det land, hvor følgerne af overtrædelsen indtrådte.

Hvis en fysisk persons personlige rettigheder er blevet krænket i massemedierne, er retten til at reagere på disse, retten til at berigtige dem eller retten til tilsvarende beskyttelsesforanstaltninger underlagt lovgivningen i det land, hvor udgiveren eller tv-stationen har sit vedtægtsmæssige hjemsted eller bopæl.

3.4 Fastlæggelse af forældre-barn-forhold, herunder adoption

3.4.1 Fastlæggelse af forældre-barn-forhold

Lovvalsregler for forhold mellem forældre og børn (lov om international privatret):

Et barns slægtskab kan bestemmes eller anfægtes i henhold til den lovgivning, barnet var omfattet af på fødselstidspunktet (artikel 55, stk. 1, i lov om international privatret). Hvis den nationale lovgivning på fødselstidspunktet ikke gør det muligt at bestemme faderskabet ved hjælp af en kendelse, er bestemmelse af faderskab ved hjælp af en kendelse underlagt barnets nationale lovgivning på det tidspunkt, hvor barnets slægtskab blev bestemt.

Anerkendelse af et barns slægtskab er underlagt barnets nationale lovgivning på tidspunktet for anerkendelsen. Hvis denne lov ikke giver mulighed for anerkendelse af barnet, gælder barnets nationale lovgivning på fødselstidspunktet, forudsat at denne tillader en sådan anerkendelse. Anerkendelse af et undfanget, men ufødt barn er underlagt moderens nationale lovgivning på tidspunktet for anerkendelsen.

I henhold til artikel 56, stk. 1, i lov om international privatret bestemmer Haagerkonventionen af 19. oktober 1996 om kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn (EUT L 151 af 11.6.2008, s. 39, lovtidende 2010/172, punkt 1158) den lovgivning, der finder anvendelse på **forældreansvar og samværsret**.

Hvis et barns sædvanlige opholdssted flyttes til et land, der ikke har undertegnet den i stk. 1 nævnte konvention, bestemmer det pågældende lands lovgivning efterfølgende betingelserne for, hvordan foranstaltninger fra det land, som barnet tidligere havde sit sædvanlige opholdssted i, skal anvendes. Haagerkonventionen af 19. oktober 1996 om kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn bestemmer, hvilken lovgivning der skal finde anvendelse på **værgemål for børn** (artikel 59 i lov om international privatret).

Hvis et barns sædvanlige opholdssted flyttes til et land, der ikke har undertegnet den i stk. 1 nævnte konvention, bestemmer det pågældende lands lovgivning efterfølgende betingelserne for, hvordan foranstaltninger fra det land, som barnet tidligere havde sit sædvanlige opholdssted i, skal anvendes.

3.4.2 Adoption

I henhold til artikel 57 i lov om international privatret er adoption underlagt adoptantens nationale lovgivning.

Ægtefællers adoption i fællesskab er underlagt deres fælles nationale lovgivning. Hvis ægtefællerne ikke er omfattet af samme nationale lovgivning, er gældende lovgivning lovgivningen i det land, hvor begge ægtefæller har bopæl, og hvis de ikke har bopæl i samme land, er gældende lovgivning lovgivningen i det land, hvor de to ægtefæller har deres sædvanlige opholdssted. Hvis ægtefællerne ikke har sædvanligt opholdssted i samme land, er gældende lovgivning lovgivningen i det land, som begge ægtefæller i øvrigt er tættest knyttet til.

Som anført i artikel 58 i lov om international privatret er adoption kun mulig under anvendelse af de kommende adoptanters nationale lovgivning, for så vidt angår deres samtykke, samtykke fra deres juridiske repræsentant og samtykke fra den kompetente myndighed, samt alle begrænsninger for adoption på grund af flytning af bopæl til et andet land.

3.5 Ægteskab, ugifte/samlevende, partnerskaber, skilsmisse, separation og underholdspligt

3.5.1 Ægteskab

Evnen at indgå ægteskab bestemmes for begge parter af den nationale lovgivning, der gælder for dem på tidspunktet for ægteskabets indgåelse (artikel 48 i lov om international privatret).

I overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 49, stk. 1, er **vielsens form** underlagt lovgivningen i det land, hvor vielsen foretages. Hvis ægteskabet indgås uden for Polen, er det tilstrækkeligt at opfylde kravene i den for begge ægtefæller gældende nationale lovgivning eller den lovgivning, der gælder på ægtefællernes bopæl eller sædvanlige opholdssted på vielsestidspunktet.

I henhold til artikel 50 i lov om international privatret finder den lovgivning, der henvises til i artikel 48 og 49, tilsvarende anvendelse på virkningerne af manglende evne til at indgå ægteskab og manglende overholdelse af kravene til vielsens form.

Ægtefællernes personlige relationer og ægteskabelige formueforhold er underlagt deres fælles nationale lovgivning (artikel 51, stk. 1). Hvis ægtefællerne ikke er omfattet af samme nationale lovgivning, er gældende lovgivning lovgivningen i det land, hvor begge ægtefæller har bopæl, og hvis de ikke har bopæl i samme land, er gældende lovgivning lovgivningen i det land, hvor de to ægtefæller har deres sædvanlige opholdssted. Hvis ægtefællerne ikke har sædvanligt opholdssted i samme land, er gældende lovgivning lovgivningen i det land, som begge ægtefæller i øvrigt er tættest knyttet til.

3.5.2 Ugifte/samlevende og partnerskaber

Ingen.

3.5.3 Skilsmisse og separation

I henhold til artikel 54 i lov om international privatret er opløsning af ægteskab underlagt ægtefællernes fælles nationale lovgivning på det tidspunkt, hvor de begærer ægteskabet opløst. Hvis ægtefællerne ikke er underlagt samme nationale lovgivning, er gældende lovgivning lovgivningen i det land, hvor begge

ægtefæller har bopæl på det tidspunkt, hvor de begærer ægteskabet opløst, og hvis de ikke har fælles bopæl, når ægteskabet søges opløst, er gældende lovgivning lovgivningen i det land, hvor ægtefællerne havde deres sidste fælles bopæl, forudsat at det fortsat er en af ægtefællernes sædvanlige opholdssteder. Polsk lovgivning finder anvendelse, hvis det ikke er muligt at fastslå, hvilken lovgivning der er gældende.

Ovennævnte bestemmelser finder tilsvarende anvendelse i forbindelse med separation.

3.5.4 Underholdspligt

I henhold til artikel 63 bestemmes gældende lovgivning vedrørende underhold af Rådets forordning (EF) nr. 4/2009 af 18. december 2008 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser og samarbejde vedrørende underholdspligt (EUT L 7 af 10.1.2009, s. 1).

3.6 Formueforholdet mellem ægtefæller

Ægtefællernes personlige relationer og ægteskabelige formueforhold er underlagt deres fælles nationale lovgivning (artikel 51, stk. 1). Hvis ægtefællerne ikke er omfattet af samme nationale lovgivning, er gældende lovgivning lovgivningen i det land, hvor begge ægtefæller har bopæl, og hvis de ikke har bopæl i samme land, er gældende lovgivning lovgivningen i det land, hvor de to ægtefæller har deres sædvanlige opholdssted. Hvis ægtefællerne ikke har sædvanligt opholdssted i samme land, er gældende lovgivning lovgivningen i det land, som begge ægtefæller i øvrigt er tættest knyttet til.

I henhold til artikel 52, stk. 1, i lov om international privatret kan ægtefællerne vælge den ene ægtefælles nationale lovgivning eller lovgivningen i det land, hvor en af dem har bopæl eller sædvanligt opholdssted, som den lovgivning, der skal være gældende for deres ægteskabelige formueforhold. Lovvalget kan også vælges, før ægteskabet indgås.

Ægtepagter er omfattet af den lovgivning, som parterne vælger, jf. stk. 1. I de tilfælde hvor der ikke er foretaget et udtrykkeligt lovvalg, er ægtepagten omfattet af den lovgivning, der finder anvendelse på ægtefællernes personlige relationer og ægteskabelige formueforhold på det tidspunkt, hvor ægtepagten blev underskrevet. Med hensyn til formalia i forbindelse med et ægtepars formueforhold eller ægtepagt er det tilstrækkeligt at opfylde kravene til ægtepagter i den lov, parterne har valgt, eller i lovgivningen i det land, hvor loven er valgt.

3.7 Arv i henhold til lov eller testamente

Den lovgivning, der er gældende for arveforhold, er Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 650/2012 af 4. juli 2012 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser vedrørende arv, og om accept og fuldbyrdelse af officielt bekræftede dokumenter vedrørende arv og om indførelse af et europæisk arvebevis (EUT L 201 af 27.7.2012, s. 107, som ændret).

3.8 Ejendomsret

I henhold til artikel 41, stk. 1, i lov om international privatret er ejendomsret og andre ejendomsrettigheder underlagt lovgivningen i det land, hvor genstanden findes. Erhvervelse og bortaførelse af ejendomsret samt erhvervelse, tab eller ændring af indholdet eller rækkefølgen af andre ejendomsrettigheder er underlagt lovgivningen i det land, hvor genstanden herfor befandt sig, da den begivenhed, der gav anledning til de ovenfor beskrevne retsvirkninger, indtraf.

3.9 Insolvens

De lovvalgsregler, der bestemmer, hvilken lovgivning der gælder for konkursbehandling, er fastsat i konkursloven af 28. februar 2003 (konsolideret tekst: lovtidende 2019, punkt 498):

I henhold til artikel 460 i konkursloven finder polsk lovgivning anvendelse på konkursbehandling i Polen, medmindre bestemmelserne i dette kapitel bestemmer andet.

I henhold til artikel 461 i konkursloven reguleres arbejde udført af arbejdstagere, der er beskæftiget i en anden EU-medlemsstat eller en stat, der er medlem af Den Europæiske Frihandelssammenslutning (EFTA), som har undertegnet aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, af den lovgivning, der gælder for deres ansættelseskontrakt.

Den lovgivning, som bestemmer, om en bestemt genstand udgør fast ejendom, er lovgivningen på det sted, hvor genstanden befinder sig.

Aftaler om anvendelse eller køb af fast ejendom i en anden EU-medlemsstat eller en stat, der er medlem af Den Europæiske Frihandelssammenslutning (EFTA), som har undertegnet aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, er underlagt lovgivningen i det land, hvor den faste ejendom er beliggende.

Rettigheder vedrørende fast ejendom beliggende i en anden EU-medlemsstat eller en stat, der er medlem af Den Europæiske Frihandelssammenslutning (EFTA), som har undertegnet aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, eller vedrørende registrerede søgående skibe eller luftfartøjer er underlagt lovgivningen i det land, der administrerer det relevante register.

En konkursbegæring må ikke krænke de rettigheder, der tilkommer kreditorer eller tredjemand vedrørende aktiver eller anden ejendom tilhørende den konkursramte part, som er beliggende i en anden EU-medlemsstat eller et land, som er medlem af Den Europæiske Frihandelssammenslutning (EFTA), som har undertegnet aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, herfra ikke udelukket eventuelle organiserede dele af ejendommen og navnlig retten til at afhænde ejendommen for at dække eventuelle forpligtelser ved hjælp af afkast fra ejendommen, panterrettigheder i løsøre og fast ejendom, retten til at kræve frigivelse af ejendommen fra de personer, der er ansvarlige for den, mod den bemyndigede parts vilje, eller retten til at bruge ejendommen som dens befuldmægtigede (artikel 462 i konkursloven). Dette gælder for personlige rettigheder og krav registreret i matrikel- og tingbøger og andre offentlige registre, hvis udøvelse eller forfølgelse resulterer i, at ovennævnte rettigheder opstår.

I henhold til artikel 463, stk. 1, i konkursloven udløber sælgers ejendomsret i en salgsaftale ikke som følge af en konkursbegæring indgivet af en national bank, som er køber af aftalens genstand, såfremt aftalens genstand ved konkursbegæringen befandt sig i en anden EU-medlemsstat eller et land, som er medlem af Den Europæiske Frihandelssammenslutning (EFTA), der har undertegnet aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.

En konkursbegæring indgivet af en national bank, som afhænder et aktiv, kan ikke danne grundlag for tilbagetrædelse fra salgsaftalen, hvis salgets genstand blev overført før konkursbegæringen, og salgets genstand befandt sig i udlandet på tidspunktet for konkursbegæringen.

Artikel 464 bestemmer, at rettigheder, som for at blive oprettet, være gyldige eller blive overdraget skal indføres i et register, anføres på en konto eller deponeres i et depot, er underlagt lovgivningen i det land, hvor sådanne registre, konti eller depoter findes.

Med forbehold af artikel 464 er genkøbsretten omfattet af den lovgivning, der finder anvendelse på de kontraktlige forpligtelser, der regulerer den aftale, som afføder rettigheden.

Med forbehold af artikel 464 gælder den lov, der finder anvendelse på kontraktlige forpligtelser, som regulerer transaktioner, der er aftalt på et reguleret marked, for aftaler, som er indgået inden for rammerne af transaktioner, der gennemføres på et reguleret marked i henhold til lov om handel med finansielle instrumenter af 29. juli 2005.

Modregning efter artikel 467 i konkursloven er underlagt loven om kontraktlige forpligtelser, der gælder for modregningsaftaler.

Desuden bestemmes det i artikel 467, stk. 1, i konkursloven, at konkursbegæringen ikke må krænke kreditors ret til at modregne sin gæld i den konkursramte parts gæld, hvis dette er tilladt ifølge den lovgivning, der finder anvendelse på den insolvente parts gæld.

Mulighederne for at håndhæve og gyldigheden af en retshandel gennemført efter en konkursbegæring, som består af salg af fast ejendom, et søgående skib eller luftfartøj, der skal være opført i et register, eller af overdragelse af rettigheder som for at blive oprettet, være gyldige eller blive overdraget skal indføres i et register, angives på en konto eller deponeres i et depot, er underlagt lovgivningen i det land, hvor ejendommen er beliggende, eller hvor sådanne registre, konti eller depoter findes.

I henhold til artikel 469 i konkursloven gælder bestemmelserne om manglende eksigibilitet og ugyldighed for en retshandel, der er gennemført til skade for kreditorerne, ikke, hvis den lovgivning, der finder anvendelse på den pågældende retshandel, ikke tillader, at retshandler, der gennemføres til skade for kreditorerne, anses for at ikke at kunne håndhæves.

I henhold til artikel 470 i konkursloven skal virkningerne af en konkursbegæring for en retssag, der behandles ved en domstol i en EU-medlemsstat eller i en stat, der er medlem af Den Europæiske Frihandelssammenslutning (EFTA), som har undertegnet aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, vurderes i henhold til lovgivningen i det land, hvor sagen verserer.

Sidste opdatering: 07/12/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Den originale sprogudgave af denne side [\[pt\]](#) er blevet ændret for nylig. Den sprogudgave, du kigger på nu, er i øjeblikket ved at blive oversat af vores oversættere.

Hvilket lands love gælder? - Portugal

1 Retskilder

Følgende nationale retskilder er fastsat i artikel 1, 3 og 4 i den portugisiske civile lovbog:

- love
- sædvane
- billighed.

De internationale lovklider er følgende (den portugisiske forfatnings artikel 8):

- Regler og principper i folkeretten eller international sædvaneret udgør en integrerende del af den portugisiske lovgivning.
- De regler, der er fastsat i behørigt ratificerede eller godkendte internationale konventioner, træder i kraft i national lovgivning efter den officielle offentliggørelse og forbliver i kraft, så længe de er internationalt bindende for den portugisiske stat.
- De regler, der er vedtaget af de kompetente instanser i de internationale organisationer, som Portugal deltager i, gælder direkte i national lovgivning, forudsat at dette er fastsat i de respektive grundlæggende traktater.
- Bestemmelserne i Den Europæiske Unions traktater og de regler, der er fastsat af EU-institutionerne som led i udførelsen af deres respektive opgaver, gælder for national lovgivning i henhold til bestemmelserne i EU-retten og i respekt for de grundlæggende principper for en demokratisk retsstat.

1.1 National ret

Love

Love er en direkte national retskilde. Artikel 1, stk. 2, i den portugisiske civile lovbog bestemmer, at alle generelle bestemmelser, der er fastlagt af kompetente statslige myndigheder, er love. I artikel 112, stk. 1, i den portugisiske forfatning fastslås det, at love, bekendtgørelser og regionale retsdekreter er retsakter.

Sædvane

Sædvane er juridisk berettiget som national retskilde, når følgende to betingelser er opfyldt:

- hvis det ikke er i strid med princippet om god tro, og
- det er fastlagt ved lov (den civile lovbogs artikel 3, stk. 1).

Billighed

De portugisiske domstole kan afgøre en tvist i overensstemmelse med billighedsprincippet, men dog kun hvis én af følgende betingelser er opfyldt:

- hvis en bestemmelse i lovgivningen gør det muligt (artikel 4, litra a), i den civile lovbog), eller
- hvis parterne er enige, og der er eksisteret et retsforhold mellem dem (artikel 4, litra b), i den civile lovbog), eller
- hvis parterne har aftalt at anvende billighedsprincippet (artikel 4, litra c), i den civile lovbog).

1.2 Internationale aftaler

Konventioner under Haagerkonferencen om International Privatre

Portugal er bundet af 26 Haagerkonventioner:

1. Konvention om civilproces (1954)

Teksten findes [her](#).

2. Konvention om, hvilken lov der finder anvendelse på underholdspligt over for børn (1956)

Teksten findes [her](#).

3. Konvention om anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser vedrørende underholdspligt over for børn (1958)

Teksten findes [her](#).

4. Konvention om myndighedernes kompetence og lovvalget i sager vedrørende beskyttelse af mindreårige (1961)

Teksten findes [her](#).

5. Konvention om lovkonflikter vedrørende formen for testamentariske dispositioner (1961)

Teksten findes [her](#).

6. Konvention om afskaffelse af kravet om legalisering af udenlandske offentlige dokumenter (1961)

Teksten findes [her](#).

7. Konvention om forkyndelse i udlandet af inden og udenretslige dokumenter i sager om civile eller kommercielle spørgsmål (1965)

Teksten findes [her](#).

8. Konvention om anerkendelse og fuldbyrdelse af udenlandske retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager (1971)

Teksten findes [her](#).

9. Tillægsprotokol til Haagerkonventionen om anerkendelse og fuldbyrdelse af udenlandske retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager (1971)

Teksten findes [her](#).

10. Konvention om anerkendelse af skilsmisser og separationer (1970)

Teksten findes [her](#).

11. Konvention om lovvalget ved trafikuheld (1971)

Teksten findes [her](#).

12. Konvention om bevisoptagelse i udlandet i sager om civile eller kommercielle spørgsmål (1970)

Teksten findes [her](#).

13. Konvention om international administration af arv (1973)

Teksten findes [her](#).

14. Konvention om lovvalg i sager om produktansvar (1973)

Teksten findes [her](#).

15. Konvention om anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser om underholdspligt (1973)

Teksten findes [her](#).

16. Konvention om, hvilken lov der finder anvendelse på underholdspligt (1973)

Teksten findes [her](#).

17. Konvention om lovvalg i forbindelse med formueforhold mellem ægtefæller (1978)

Teksten findes [her](#).

18. Konvention om ægteskabs indgåelse og anerkendelse af ægteskabers gyldighed (1978)

Teksten findes [her](#).

19. Konvention om, hvilken lov der skal anvendes på kontrakter med mellemmand og på fuldmagtsspørgsmål (1978)

Teksten findes [her](#).

20. Konvention om de civilretlige virkninger af internationale børnebortførelser (1980).

Teksten findes [her](#).

21. Konvention om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner (1993)

Teksten findes [her](#).

22. Konvention om kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn (1996)

Teksten findes [her](#).

23. Konvention om international beskyttelse af voksne (2000)

Teksten findes [her](#).

24. Konvention om værnetingsaftaler (2005)

Teksten findes [her](#).

25. Konvention om international inddrivelse af børnebidrag og andre former for underholdsbidrag til familiemedlemmer (2007)

Teksten findes [her](#).

26. Protokol om, hvilken lov der finder anvendelse på underholdspligt (2007)

Teksten findes [her](#).

Den Internationale Civilstandskommissions (ICCS) konventioner

Portugal er bundet af ti ICCS-konventioner:

Disse konventioner kan findes [her](#).

1. Konvention om udstedelse af visse uddrag af civilstandsregistre for udlandet (Paris, 27.9.1956). Godkendelse: lov nr. 33/81, offentliggjort i *Diário da República* I, nr. 196, af 27. august 1981

Teksten findes [her](#).

2. Konvention om fri udstedelse af og fritagelse for legalisering af kopier af civilstandsdokumenter (Luxembourg, 26.9.1957). Godkendelse: lov nr. 22/81, offentliggjort i *Diário da República* I, nr. 189, af 19. august 1981

Teksten findes [her](#).

3. Konvention om international udveksling af oplysninger om civilstand (Istanbul, 4.9.1958). Godkendelse: [dekret nr. 39/80](#), offentliggjort i *Diário da República* I, nr. 145, af 26. juni 1980

Teksten findes [her](#).

4. Konvention om ændring af navn og efternavn (Istanbul, 4.9.1958). Godkendelse: resolution nr. 5/84 fra Portugals parlament, offentliggjort i *Diário da República* I, nr. 40, af 16. februar 1984

Teksten findes [her](#).

5. Konvention om kompetente myndigheders kompetence til at modtage anerkendelser af børn født uden for ægteskab (Rom, 14.9.1961). Godkendelse: resolution nr. 6/84 fra Portugals parlament, offentliggjort i *Diário da República* I, nr. 50, af 28. februar 1984

Teksten findes [her](#).

6. Konvention om udstedelse af flersprogede uddrag af civilstandsattester (Wien, 8.9.1976). Godkendelse: regeringsdekret nr. 34/83, offentliggjort i *Diário da República* I, nr. 109, af 12. maj 1983

Teksten findes [her](#).

7. Konvention om udstedelse af flersprogede uddrag af civilstandsattester (Wien, 8.9.1976). Godkendelse: regeringsdekret nr. 34/83, offentliggjort i *Diário da República* I, nr. 109, af 12. maj 1983

Teksten findes [her](#).

8. Konvention om fritagelse af visse attester og dokumenter for legalisering (Athen, 15.9.1977). Godkendelse: dekret nr. 135/82, offentliggjort i *Diário da República* I, nr. 292, af 20. december 1982

Teksten findes [her](#).

9. Konvention om lovgivning vedrørende navn og efternavn (München, 5.9.1980). Godkendelse: resolution nr. 8/84 fra Portugals parlament, offentliggjort i *Diário da República* I, nr. 54, af 3. marts 1984

Teksten findes [her](#).

10. Konvention om udstedelse af et bevis for adgang til at indgå ægteskab (München, 5.9.1980). Godkendelse: regeringsdekret nr. 40/84, offentliggjort i *Diário da República* I, nr. 170, af 24. juli 1984

Teksten findes [her](#).

Andre relevante multilaterale konventioner, der er bindende for Portugal:

Pariserkonventionen til beskyttelse af industriel ejendomsret (Stockholm, 1967)

Teksten findes [her](#) og [her](#).

De Forenede Nationers konvention af 1951 om flygtninges retsstilling og protokollen af 1957

Teksten findes [her](#) og [her](#).

Protokollen findes [her](#).

Konvention om ensartet veksellovgivning og konvention angående visse lovcollisioner inden for vekselsrettens område (Genève, 1930)

Teksten findes [her](#).

Konvention om indførelse af ensartet checklov, konvention angående visse lovcollisioner inden for checkrettens område og protokol (Genève, 1931)

Teksten findes [her](#).

Konvention om ensartet lovgivning vedrørende formen af et internationalt testamente (Washington, 1973), som Portugal er part i, godkendt til tiltrædelse ved lovdekret nr. 252/75

Teksten findes [her](#).

Konvention om anerkendelse og fuldbyrdelse af udenlandske voldgiftskendelser (New York, 1958).

Teksten findes [her](#).

Lugano-II-konventionen om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil og handelsretlige område (Rådets afgørelse 2009/430/EF af 27.11.2008)

Teksten findes [her](#).

Afgørelsen findes [her](#).

Konvention om internationale jernbanebefordringer (1980), som ændret ved protokollen af 1999

Teksten findes [her](#).

Europæisk konvention om oplysninger om fremmed ret (London, 1970)

Teksten findes [her](#).

Europarådets konvention til forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet — Istanbulkonventionen af 2011

Teksten findes [her](#).

Det Forenede Nationers konvention om inddrivelse af underholdsbidrag i udlandet — New York-konventionen af 1956

Teksten findes [her](#) og [her](#).

1.3 Vigtigste bilaterale aftaler

Aftale om retligt og juridisk samarbejde mellem Den Portugisiske Republik og Republikken Angola, undertegnet i Luanda (1995)

Teksten findes [her](#).

Aftale om retligt samarbejde mellem Den Portugisiske Republik og Republikken Guinea-Bissau, undertegnet i Bissau (1988)

Teksten findes [her](#).

Aftale om retligt og juridisk samarbejde mellem Den Portugisiske Republik og Republikken Mozambique, undertegnet i Lissabon (1990)

Teksten findes [her](#).

Aftale om retligt og juridisk samarbejde mellem Den Portugisiske Republik og Den Demokratiske Republik São Tomé og Príncipe (1976)

Teksten findes [her](#).

Aftale mellem Den Portugisiske Republik og Republikken Kap Verde om inddrivelse af underholdsbidrag (1982)

Teksten findes [her](#).

Aftale om retligt og juridisk samarbejde mellem Den Portugisiske Republik og Republikken Kap Verde (2003)

Teksten findes [her](#).

Aftale mellem Den Portugisiske Republiks regering og Amerikas Forenede Staters regering om inddrivelse af underholdsbidrag (2000)

Teksten findes [her](#).

Konvention mellem Størthertugdømmet Luxembourg og Den Portugisiske Republik om gensidig retshjælp i forbindelse med forældremyndighed og samværsret (1992)

Teksten findes [her](#).

2 Anvendelse af lovvalgsregler

Når en lovvalgsregel henviser til fremmed ret, har dette kun betydning for anvendelsen af den nationale lovgivning i den pågældende stat. Det betyder ikke, at domstolene i denne stat har kompetence. De er kun kompetente, såfremt det modsatte er fastsat i en bestemmelse (den civile lovbogs artikel 16).

Anvendelsen af fremmed ret er begrænset til de bestemmelser i den udenlandske retsorden, som omhandler det retsområde, der er omfattet af bestemmelsen om lovvalg (f.eks. arv, familie, forpligtelser eller tinglige rettigheder) (den civile lovbogs artikel 15).

2.1 Myndighedernes anvendelse af lovvalgsregler

I Portugal er domstolene ikke forpligtet til at efterkomme begæringer fra en sags parter om undersøgelse, fortolkning og anvendelse af retsregler (artikel 5, stk. 3, i den civile retsplejelov). Det følger af dette generelle princip, at den nationale ret anvender lovvalgsreglerne af egen drift.

2.2 Renvoi (tilbagevisning og viderehenvielse)

I Portugal er der tre vigtige regler vedrørende renvoi:

en regel vedrørende renvoi til lovgivningen i en anden stat (den civile lovbogs artikel 17)

en regel vedrørende renvoi til portugisisk lovgivning (den civile lovbogs artikel 18)

en regel vedrørende sager, hvor renvoi ikke er tilladt (den civile lovbogs artikel 19).

Renvoi til lovgivningen i en anden stat

En portugisisk domstol kan vælge at lægge anden stats lovgivning til grund for sagen.

Der kan ske renvoi til en anden stats lovgivning, hvis der i den portugisiske lovvalgsregel henvises til loven i en anden stat, og den stat betragter sig som kompetent til at afgøre sagen (den civile lovbogs artikel 17, stk. 1).

Renvoi afsluttes, hvis:

den fremmede ret, hvortil der henvises i den portugisiske lovvalgsregel, vedrører personloven, **og**

den pågældende har sin sædvanlige bopæl i Portugal eller

bor i et land, hvis lovvalgsregler bestemmer, at lovgivningen i den stat, hvor den pågældende er statsborger, finder anvendelse (den civile lovbogs artikel 17, stk. 2).

Der sker dog altid renvoi, hvis begge følgende to betingelser er opfyldt:

Sagerne omfatter værgemål, samværgemål, formueforhold mellem ægtefæller, forældremyndighed, forholdet mellem adoptant og adopteret eller arv efter dødsfald, og

den fremmede ret, der er angivet i den portugisiske lovvalgsregel, henviser til loven på det sted, hvor den faste ejendom er beliggende, og den anses for gældende (den civile lovbogs artikel 17, stk. 3).

Renvoi til portugisisk lovgivning

Der sker renvoi til portugisisk lovgivning, hvis der i den portugisiske lovvalgsregel henvises til loven i en anden stat, som har en lovvalgsregel, hvori der henvises tilbage til portugisisk lov. I dette tilfælde finder portugisisk lovgivning anvendelse (den civile lovbogs artikel 18, stk. 1).

I sager vedrørende **personlig status** er renvoi til portugisisk lovgivning kun tilladt, hvis én af følgende supplerende betingelser er opfyldt:

Den pågældende har sin sædvanlige bopæl på portugisisk område.

Portugisisk ret er gældende i henhold til lovgivningen i den pågældendes bopælsland (den civile lovbogs artikel 18, stk. 2).

Tilfælde, hvor renvoi ikke er tilladt

Ingen af ovennævnte typer renvoi er tilladt i følgende tilfælde:

når renvoi gør transaktioner ugyldige, som ellers ville have været gyldige, hvis den portugisiske lovvalgsregel var blevet *anvendt uden videre* (uden renvoi) (den civile lovbogs artikel 19, stk. 1)

når renvoi gør en situation ulovlig, som ellers ville have været lovlig (den civile lovbogs artikel 19, stk. 1)

når de berørte parter har angivet gældende fremmed ret i sager, hvor dette er tilladt (den civile lovbogs artikel 19, stk. 2).

2.3 Ændret tilknytning

Tilknytningsfaktoren er et faktisk eller retligt forhold fastlagt i lovvalgsreglen, der tjener som grundlag for fastsættelse af gældende ret. Afhængigt af den enkelte sag kan det f.eks. være nationalitet eller det sted, hvor en transaktion har fundet sted, hvor et intellektuelt værk er blevet skabt, hvor en rettighed er registreret, hvor aktiver befinder sig, eller hvor den pågældende er bosat.

Den portugisiske retsorden pålægger mindst to begrænsninger for ændringer af tilknytningsfaktoren:

Svigagtig omgåelse af loven — en ændring af tilknytningsfaktoren som følge af en faktisk eller juridisk situation skabt af de berørte parter for at undgå anvendelsen af en lov, som ellers ville finde anvendelse, anses for at være irrelevant (den civile lovbogs artikel 21).

En ændring af personloven påvirker ikke en persons opnåelse af myndighedsalder i henhold til den foregående personlov (den civile lovbogs artikel 29).

Hvis det er umuligt at fastslå den tilknytningsfaktor, som fastlæggelsen af gældende lovgivning skal baseres på, anvendes den ellers gældende lov (den civile lovbogs artikel 23).

2.4 Undtagelser fra anvendelsen af lovvalgsreglerne

Overtrædelse af de grundlæggende retsprincipper

De bestemmelser i fremmed ret, der fastlægges i lovvalgsreglen, finder ikke anvendelse, hvis de overtræder den portugisiske stats grundlæggende retsprincipper efter international ret (den civile lovbogs artikel 22, stk. 1). I så fald anvendes andre bestemmelser i fremmed ret, der anses for mere hensigtsmæssige, eller alternativt reglerne i den portugisiske nationale lovgivning (den civile lovbogs artikel 22, stk. 2).

Internationale konventioner og EU-ret

Når internationale konventioner, der er bindende for den portugisiske stat, eller EU-retten fastlægger regler for gældende ret, som adskiller sig fra reglerne i nationale lovvalgsregler, finder disse nationale regler ikke anvendelse.

2.5 Vurdering af den relevante fremmede lov

Den, der påberåber sig fremmed ret, skal bevise dens eksistens og indhold. Retten skal imidlertid af egen drift tilegne sig viden om den fremmede ret. Den fremmede ret fortolkes inden for den retsorden, den henhører under, og i overensstemmelse med de deri fastlagte regler for fortolkning (den civile lovbogs artikel 23, stk. 1).

Oplysninger om den fremmede ret om civil og handelsretlige anliggender kan fås i de to konventioner, som Portugal har undertegnet:

den europæiske konvention om oplysninger om fremmed ret (London, 1968)

konventionen om oplysninger om juridiske spørgsmål i forbindelse med den gældende lovgivning og dens anvendelse (Brasilia, 1972).

Hvis det ikke er muligt at fastslå indholdet af den fremmede ret, gælder den lovgivning, der ellers ville finde anvendelse (den civile lovbogs artikel 23, stk. 2).

3 Lovvalgsregler

3.1 Kontraktlige forpligtelser og retsakter

Ordning omfattet af EU-retten

I Den Europæiske Unions medlemsstater (undtagen Danmark) er den lov, der finder anvendelse på kontraktlige forpligtelser, fastsat i henhold til forordning (EF) nr. 593/2008 af 17. juni 2008 (Rom I), som har forrang for de nationale lovvalgsregler, hvis disse bestemmer andet.

Danmark er den eneste EU-medlemsstat, som forordning (EF) nr. 593/2008 af 17. juni 2008 ikke finder anvendelse på. Danmark er fortsat omfattet af Rom-konventionen af 1980 om, hvilken lov der skal anvendes på kontraktlige forpligtelser. I Danmark bestemmes den lov, der skal anvendes på kontraktlige forpligtelser, i henhold til Rom-konventionen af 1980, der har forrang for nedennævnte nationale lovvalgsregler, hvis disse bestemmer andet.

Ordning, der er fastsat i de nationale lovvalgsregler

Spørgsmål vedrørende bekræftelse, fortolkning og gennemførelse af en hensigtserklæring og manglende vilje er underlagt følgende:

den lovgivning, der finder anvendelse på den pågældende transaktions indhold (den civile lovbogs artikel 35, stk. 1).

Værdien af en adfærd såsom en hensigtserklæring er underlagt følgende:

den lovgivning, der finder anvendelse på den sædvanlige bopæl for den, der afgiver erklæringen, eller den, der modtager erklæringen, eller, i mangel heraf lovgivningen på det sted, hvor adfærden fandt sted.

Værdien af tavshed som en form for erklæring er underlagt følgende:

den lovgivning, der finder anvendelse på den sædvanlige bopæl for den, der afgiver erklæringen, eller den, der modtager erklæringen, eller, i mangel heraf lovgivningen på det sted, hvor forslaget blev modtaget (den civile lovbogs artikel 35, stk. 2 og 3).

Hensigtserklæringens form er underlagt følgende:

den lovgivning, der gælder for transaktionens indhold, eller

lovgivningen på det sted, hvor erklæringen blev afgivet, eller

lovgivningen i den stat, hvortil der henvises i den lovvalgsregel, som finder anvendelse det sted, hvor erklæringen er afgivet (den civile lovbogs artikel 36, stk. 1 og 2).

Bemærk:

Alternativ 2) og 3) kan kun anvendes, hvis den lovgivning, der gælder for den pågældende transaktions indhold, ikke bestemmer, at erklæringen er ugyldig eller uden retskraft i tilfælde af manglende overholdelse af en bestemt form, selv hvis transaktionen er gennemført i udlandet.

Den lovgivning, der finder anvendelse på juridisk repræsentation, er:

den lovgivning, som finder anvendelse på det juridiske forhold, der giver anledning til repræsentationen (den civile lovbogs artikel 37).

Den lovgivning, der finder anvendelse på organisationers repræsentation:

den respektive personlov.

Frivillig repræsentation reguleres som følger:

Lovgivningen i den stat, hvor repræsentantens beføjelser udøves, regulerer eksistensen, forlængelsen, ændringen, virkningerne og ophøret af repræsentantens beføjelser (den civile lovbogs artikel 39, stk. 1).

Loven i det land, hvor den repræsenterede har sit sædvanlige opholdssted, finder anvendelse, hvis repræsentanten udøver sine beføjelser i et andet land end det, der er angivet af den repræsenterede, og hvis dette er kendt af den tredjemand, med hvem der indgås en kontrakt (den civile lovbogs artikel 39, stk. 2).

Den lov, der gælder for repræsentantens hjemsted, finder anvendelse, hvis den pågældende repræsentant udøver sine beføjelser professionelt, og dette er kendt af den kontraherende tredjepart (den civile lovbogs artikel 39, stk. 3).

Loven på det sted, hvor den faste ejendom er beliggende, finder anvendelse, hvis repræsentationen vedrører afhændelse eller administration af ejendommen (den civile lovbogs artikel 39, stk. 3).

Forældelsesfrister og fortabelse er underlagt følgende:

den lovgivning, der finder anvendelse på den rettighed, som det ene eller andet henviser til (den civile lovbogs artikel 40, stk. 1).

De forpligtelser, der følger af retlige transaktioner, og den pågældende transaktions indhold er underlagt følgende:

I. den lov, som de kontraherende parter har valgt eller havde i tankerne (den civile lovbogs artikel 41, stk. 1), forudsat at en af følgende betingelser er opfyldt: Dens anvendelse er i de personers interesse, som har afgivet erklæringen.

Den er forbundet med et aspekt af transaktionen, som falder ind under international privatret (den civile lovbogs artikel 41, stk. 2).

II. Hvis parterne ikke træffer bestemmelse om gældende ret, er gældende ret som følger:

gældende ret på den sædvanlige bopæl for den person, der har afgivet erklæringen, hvis der er tale om en ensidig transaktion

gældende ret på parternes fælles sædvanlige bopæl, hvis der er tale om en kontrakt (den civile lovbogs artikel 42, stk. 1).

III. Når det drejer sig om en kontrakt, hvor parterne ikke har fastslået gældende ret, og de ikke har fælles sædvanlig bopæl, bør der skelnes mellem to situationer:

kontrakter, der ikke omfatter penge, for hvilke gældende lovgivning er lovgivningen på den sædvanlige bopæl for den kontraherende part, der er modtager af ydelsen

tabsgivende kontrakter, for hvilke gældende lovgivning er lovgivningen på det sted, hvor de er indgået (den civile lovbogs artikel 42, stk. 2).

Den lovgivning, der finder anvendelse på forretningsførelse, er:

loven på det sted, hvor forretningsførerens vigtigste aktivitet finder sted (den civile lovbogs artikel 43).

Den lovgivning, der finder anvendelse på uberettiget berigelse, er:

den lov, som overførslen af aktiver til fordel for den berigede part er baseret på.

3.2 Erstatning uden for kontraktforhold

Ordning omfattet af EU-retten

I Den Europæiske Unions medlemsstater (undtagen Danmark) er den lov, der finder anvendelse på forpligtelser uden for kontraktforhold, fastsat i henhold til forordning (EF) nr. 864/2007 af 11. juli 2007 (Rom II), som har forrang for de nationale lovvalgsregler, hvis disse bestemmer andet.

I forholdet mellem Portugal og de stater, der er parter i Haagerkonventionen af 1971 om lovvalg ved trafikuheld, afgøres den lov, der skal anvendes i sådanne tilfælde, imidlertid i overensstemmelse med denne konvention, som i denne del udelukker lovvalgsreglerne i Rom II-forordningen (Rom II-forordningens artikel 28).

Ordning, der er fastsat i de nationale lovvalgsregler

I. Den lovgivning, der finder anvendelse på forpligtelser uden for kontraktforhold baseret på en ulovlig handling eller en risiko, er som følger:

a) loven i den stat, hvor den vigtigste skadelige handling fandt sted, eller

b) hvis der er tale om en undladelse, loven på det sted, hvor den ansvarlige burde have handlet (den civile lovbogs artikel 45, stk. 1).

II. Hvis gerningsmanden ikke anses for ansvarlig i henhold til lovgivningen på det sted, hvor den skadelige aktivitet fandt sted, eller, hvis der er tale om en undladelse, loven på det sted, hvor den pågældende burde have handlet, er gældende lovgivning lovgivningen i den stat, hvor den skadelige handling fandt sted, forudsat at begge nedenstående betingelser er opfyldt:

a) Gerningsmanden anses for ansvarlig i henhold til loven i den stat, hvor følgerne af den skadelige handling er indtruffet.

b) Gerningsmanden burde have forudset den skade, der er forårsaget i den pågældende stat som følge af den pågældendes handling eller undladelse (den civile lovbogs artikel 45, stk. 2).

III. Ovennævnte regler i punkt I og II finder ikke anvendelse i følgende tilfælde:

a) Hvis gerningsmanden og skadelidte har samme nationalitet eller samme sædvanlige bopæl og undertiden opholder sig i udlandet, er gældende lovgivning personloven for disse eller gældende lovgivning på deres sædvanlige bopæl.

b) Dette gælder med forbehold af bestemmelserne i lokalstaten, der skal gælde for alle personer på lige fod (den civile lovbogs artikel 45, stk. 3).

3.3 Personalstatut, aspekter vedrørende civil status (navn, bopæl, funktion)

Begrebet personlov

Fysiske personer:

Personloven er den lovgivning, der gælder for den fysiske persons nationalitet (den civile lovbogs artikel 31, stk. 1).

For så vidt angår statsløse er personloven gældende lov på det sted, hvor den pågældende har sit sædvanlige opholdssted (den civile lovbogs artikel 32, stk. 1). Hvis en statsløs er umyndig eller opholder sig ulovligt, er personloven gældende lov på det sted, hvor den pågældende har lovlig bopæl (den civile lovbogs artikel 32, stk. 2).

Juridiske personer:

Personloven for juridiske personer er lovgivningen i den stat, hvor enheden har hjemsted eller hovedsæde (den civile lovbogs artikel 33, stk. 1).

Personloven for fysiske personer regulerer følgende:

civilstand (den civile lovbogs artikel 25)

rets og handleevne (den civile lovbogs artikel 25)

begyndelsen og afslutningen på status som fysisk person (den civile lovbogs artikel 26, stk. 1)

den fysiske persons rettigheder: eksistens, beskyttelse og begrænsninger (med det forbehold at en udlænding eller statsløs ikke har retlig beskyttelse, der ikke er anerkendt i henhold til portugisisk lovgivning) (den civile lovbogs artikel 27)

myndighedsalder (med det forbehold at en ændring af personloven ikke påvirker den myndighed, der er opnået i henhold til den tidligere personlov) (den civile lovbogs artikel 29)

vægemål og lignende forhold, der sigter mod at beskytte umyndige personer (den civile lovbogs artikel 29).

Personloven for juridiske personer regulerer følgende:

den juridiske persons rets og handleevne

oprettelse, drift og kompetence vedrørende dens organer
erhvervelse og fortabelse af medlemskab og rettigheder og pligter i tilknytning hertil
den juridiske persons, dens respektive organers og medlemmers ansvar over for tredjemand
omdannelse, opløsning og ophør af den juridiske persons status (den civile lovbogs artikel 33, stk. 2).

Overførsel og fusion af juridiske personer:

Overførsel fra en stat til en anden af en juridisk persons hjemsted medfører ikke ophævelse af den juridiske persons status, hvis lovgivningen i de to lande tillader dette.

En fusion mellem juridiske personer, der er omfattet af forskellige personlove, vurderes efter begge love (den civile lovbogs artikel 33, stk. 3 og 4).

Internationale juridiske personer:

Personretlige bestemmelser fastlægges i stiftelsesdokumentet eller vedtægterne.

Hvis dette ikke er tilfældet, er gældende lovgivning lovgivningen i det land, hvor den juridiske person har hjemsted (den civile lovbogs artikel 34).

3.4 Fastlæggelse af forældre-barn-forhold, herunder adoption

3.4.1 Fastlæggelse af forældre-barn-forhold

Der gælder følgende lovgivning for forholdet mellem forældre og børn:

personloven for forælderen på det tidspunkt, hvor forholdet blev etableret (den civile lovbogs artikel 56, stk. 1)

den fælles nationale lovgivning for begge forældre eller, i mangel heraf, gældende lovgivning på forældrenes sædvanlige bopæl, eller, i mangel heraf, personloven for barnet, hvis det er barn af en gift kvinde, og etableringen af forældre-barn-forholdet vedrører faderen (den civile lovbogs artikel 56, stk. 2).
Forholdet mellem forældre og børn er underlagt følgende:

den fælles nationale lovgivning, der gælder for forældrene, eller, i mangel heraf,

gældende lovgivning på forældrenes fælles sædvanlige bopæl, eller

hvis forældrene har bopæl i forskellige stater, personloven for barnet

(den civile lovbogs artikel 57, stk. 1).

3.4.2 Adoption

Der gælder følgende lovgivning for adoption, forholdet mellem adoptivforælderen og adoptivbarnet samt forholdet mellem adoptivbarnet og dets biologiske familie:

personloven for adoptivforælderen (den civile lovbogs artikel 60, stk. 1) eller

hvis adoptivforældrene er gift, eller adoptivbarnet er barn af en af dem, den fælles nationale lovgivning, der gælder for adoptivforældrene, eller, i mangel heraf,

gældende lovgivning på adoptivforældrenes fælles sædvanlige bopæl eller, i mangel heraf,

loven i det land, som adoptivforældrene har tættest tilknytning til (den civile lovbogs artikel 60, stk. 2).

Situationer, hvor adoption ikke er tilladt:

Adoption er ikke tilladt, hvis den lovgivning, som regulerer forholdet mellem adoptivbarnet og dets biologiske forældre, generelt ikke anerkender adoption, eller adoption ikke er tilladt under disse omstændigheder (den civile lovbogs artikel 60, stk. 4).

Situationer, hvor samtykke er påkrævet til adoption eller godkendelse af faderskab eller moderskab:

når personloven for adoptivbarnet kræver samtykke (den civile lovbogs artikel 61, stk. 1)

når den lov, der regulerer forholdet mellem adoptivbarnet og tredjemand, som denne har et familieretligt eller værgemæssigt forhold til, indeholder et krav om samtykke fra denne tredjemand (den civile lovbogs artikel 61, stk. 2).

3.5 Ægteskab, ugifte/samlevende, partnerskaber, skilsmisse, separation og underholdspligt

3.5.1 Ægteskab

Personloven for forlovede finder anvendelse:

på deres ret til at indgå ægteskab

på deres ret til at oprette en ægtepagt

på reglerne om manglende samtykke eller mangelfuldt samtykke (den civile lovbogs artikel 49).

Den lovgivning, der finder anvendelse på ægteskabets form, er følgende:

lovgivningen i den stat, hvor ægteskabet indgås

den nationale lovgivning, der gælder for en af ægtefællerne, hvis de begge er udlændinge og gifter sig i Portugal for deres respektive konsulære eller diplomatiske repræsentant, og hvis denne lovgivning giver samme kompetence til portugisiske konsulære og diplomatiske repræsentanter (den civile lovbogs artikel 51, stk. 1).

Portugals diplomatiske eller konsulære repræsentanter eller katolske præster kan vie to portugisiske statsborgere eller en portugisisk statsborger og udlænding i udlandet (den civile lovbogs artikel 51, stk. 2).

I en af de situationer, der er nævnt i sidste led, skal det kompetente organ forud meddele, at ægteskabet vil finde sted, medmindre dette er frafaldet (den civile lovbogs artikel 51, stk. 3).

Et ægteskab indgås ved kirkelig vielse i udlandet mellem to portugisiske statsborgere eller en portugisisk statsborger og udlænding indskrives i det relevante sogneregister i Portugal uanset ægteskabets retlige form (den civile lovbogs artikel 51, stk. 4).

Der gælder følgende lovgivning for forholdet mellem ægtefæller og for ændringer af formueforholdet mellem ægtefællerne:

den fælles nationale lovgivning (den civile lovbogs artikel 52, stk. 1), eller, i mangel heraf,

den lovgivning, der gælder på den fælles sædvanlige bopæl, eller, i mangel heraf,

loven i det land, som familien er tættest knyttet til (den civile lovbogs artikel 51, stk. 2).

3.5.2 Ugifte/samlevende og partnerskaber

Der findes ingen nationale lovvalgsregler, som udtrykkeligt regulerer forholdet mellem ugifte/samboende par og partnerskaber.

I henhold til national lovgivning er samliv reguleret ved lov nr. 7/2001 af 11. maj 2001 (beskyttelse af frie samlivsforhold) (senest ændret ved lov nr. 71/2018 af 31.12.2018).

I portugisisk lovgivning defineres samliv som den retlige situation for et par, som, uanset køn, har boet sammen, som om de var gift, i over to år (artikel 1, stk. 2, i loven om beskyttelse af frie samlivsforhold).

Da der ikke findes specifikke lovvalgsregler for samliv, finder lovvalgsreglerne vedrørende forhold mellem ægtefæller og ændringer af formueforholdet mellem ægtefæller tilsvarende anvendelse. Denne fortolkning svinger dog i national retspraksis.

3.5.3 Skilsmisse og separation

Ordning omfattet af EU-retten

I de af EU's medlemsstater, der deltager i denne ordning for forstærket samarbejde, bestemmes den lov, der finder anvendelse på skilsmisse og separation, ved forordning (EU) nr. 1259/2010, der fortrænger nedenstående nationale lovvalgsregler, for så vidt de indeholder modstridende bestemmelser.

Ordning, der er fastsat i de nationale lovvalgsregler

Gældende lovgivning i tilfælde af skilsmisse og separation er:

den fælles nationale lovgivning, eller, i mangel heraf,

den lovgivning, der gælder på den fælles sædvanlige bopæl, eller, i mangel heraf,

loven i det land, som familien er tættest knyttet til (den civile lovbogs artikel 52, der finder anvendelse på separation og skilsmisse i henhold til den civile lovbogs artikel 55, stk. 1).

Ændring af den lov, der finder anvendelse, under ægteskabets beståen:

I dette tilfælde er det kun en relevant omstændighed, der er indtruffet under ægteskabet, der kan bruges som grundlag for skilsmisse eller separation (den civile lovbogs artikel 55, stk. 2).

3.5.4 Underholdspligt

Ordning, der er fastsat i Haagerprotokollen af 2007

I Den Europæiske Unions medlemsstater (med undtagelse af Danmark) bestemmes den lovgivning, der finder anvendelse på underholdspligt, som udspringer af familieforhold, forældre-børn-forhold, ægteskab eller svogerskab, herunder underhold til børn, hvis forældre ikke er gift, i overensstemmelse med Haagerprotokollen om, hvilken lov der finder anvendelse på underholdspligt af 23. november 2007, der tilsidesætter nedenstående nationale lovvalgsregler, for så vidt som disse adskiller sig herfra.

Ordning, der er fastsat i de nationale lovvalgsregler

Den gældende lovgivning er, hvor det er relevant:

afsnittet "*Etablering af forældre-barn-forhold, herunder ved adoption*" i ovennævnte lov, for så vidt det drejer sig om *forholdet mellem forældre og børn og forholdet mellem adoptivforældre og adoptivbarn*

afsnittet "*Ægteskab, ugifte/samboende par, partnerskaber, skilsmisse, separation og underholdspligt*" i ovennævnte lov, for så vidt det drejer sig om *forholdet mellem ægtefæller*.

I tilfælde, hvor underholdsbidrag er baseret på andre familieforhold:

Gældende lovgivning er personloven for parterne.

Gældende lovgivning i tilfælde, hvor underholdsbidrag er baseret på juridiske transaktioner, er:

afsnittet "*Kontraktlige forpligtelser og retshandler*" i ovennævnte lov, især vedrørende henvisningen til de *forpligtelser, der følger af retlige transaktioner, og den pågældende transaktions indhold*.

Gældende lovgivning i tilfælde, hvor underholdsbidrag er baseret på en arv eller testamentarisk disposition:

afsnittet "*Testamente og arv*" i nedenstående lov.

3.6 Formueforholdet mellem ægtefæller

Ordning omfattet af EU-retten

I de af EU's medlemsstater, der deltager i denne ordning for forstærket samarbejde, herunder Portugal, bestemmes den lov, der finder anvendelse på formueforholdet mellem ægtefæller og konsekvenserne for registrerede partners formueforhold, ved forordning (EU) nr. 2016/1103 og forordning (EU) nr. 2016/1104, der fortrænger nedenstående nationale lovvalgsregler, for så vidt de indeholder modstridende bestemmelser.

Ordning, der er fastsat i de nationale lovvalgsregler

Der gælder følgende lovgivning for ægtepagter (indhold og virkninger) og for formueordningen (i henhold til loven eller fastlagt ved aftale):

den nationale lovgivning for parret på tidspunktet for ægteskabets indgåelse (den civile lovbogs artikel 53, stk. 1), eller, hvis de ikke har samme nationalitet, gældende lovgivning på parrets fælles sædvanlige bopæl på tidspunktet for ægteskabets indgåelse eller, i mangel heraf,

gældende lovgivning på parrets første fælles bopæl (den civile lovbogs artikel 53, stk. 1) eller

enhver af de tidligere ordninger, hvis fremmed ret finder anvendelse, en af de forlovede har sin sædvanlige bopæl i Portugal, og dette er aftalt med forbehold af tredjemands rettigheder forud for aftalen (den civile lovbogs artikel 53, stk. 3).

For så vidt angår ændringer i formueforholdet mellem ægtefællerne henvises til afsnittet "*Ægteskab, ugifte/samboende par, partnerskaber, skilsmisse, separation og underholdspligt*" ovenfor, for så vidt det drejer sig om *forholdet mellem ægtefæller og ændringer i formueforholdet (den civile lovbogs artikel 54)*.

3.7 Arv i henhold til lov eller testamente

Ordning omfattet af EU-retten

I EU's medlemsstater (med undtagelse af Danmark, Irland og Det Forenede Kongerige) bestemmes den lovgivning, der finder anvendelse på arv, i henhold til forordning (EU) nr. 650/2012, som tilsidesætter nedenstående nationale lovvalgsregler, i det omfang de adskiller sig herfra.

Forordningen om arv berører ikke anvendelsen af internationale konventioner, som Portugal er part i på datoen for denne forordnings vedtagelse (artikel 75, stk. 1, i forordning (EU) nr. 650/2012).

Selv om Portugal har undertegnet Haagerkonventionen om lovkonflikter vedrørende viljesformer (1961), har landet endnu ikke ratificeret den (april 2021), hvorfor landet ikke er bundet heraf.

Derfor er internationale testamenter underlagt konventionen om ensartet lovgivning vedrørende formen af et internationalt testamente (Washington, 1973), som Portugal er part i, godkendt til tiltrædelse ved lovdekret nr. 252/75 og ved reglerne i den portugisiske notarlov.

Ordning, der er fastsat i de nationale lovvalgsregler

Personloven for testator på tidspunktet for dødsfaldet finder anvendelse:

på arv ved død

på bobestyrerens og kuratorens beføjelser (den civile lovbogs artikel 62).

Den lovgivning, der gælder for testator på tidspunktet for opgørelsen, finder anvendelse:

på evnen til at udføre, ændre eller tilbagekalde en dødsdisposition (den civile lovbogs artikel 63, stk. 1)

på den særlige form, der bestemmes af alderen på den person, der foretager dispositionen (den civile lovbogs artikel 63, stk. 1)

på fortolkningen af klausuler og bestemmelser ved dødsfald, medmindre der henvises til en anden lov (artikel 64, litra a), i den civile lovbog)

på situationer, hvor der ikke foreligger samtykke, eller hvor der foreligger fejlbehæftet samtykke (artikel 64, litra b), i den civile lovbog)

på fælles testamenters antagelighed (artikel 64, litra c), i den civile lovbog)

på antageligheden af aftaler om arv med forbehold af den ordning, der er anført ovenfor under overskriften "*Formueforhold mellem ægtefæller*" (artikel 64, litra c), i den civile lovbog).

Bemærk:

I tilfælde af at personloven er ændret, efter at der er foretaget en dødsdisposition, kan den person, der foretager dispositionen, stadig tilbagekalde denne disposition i medfør af den foregående personlov (den civile lovbogs artikel 63, stk. 2).

For så vidt angår dødsdispositionernes form og tilbagekaldelse eller ændring af dispositionen, kan følgende anvendes som alternativ:

gældende lovgivning på det sted, hvor handlingen blev udført, eller

personloven for afdøde på tidspunktet for erklæringen eller

personloven for afdøde på dødstidspunktet eller

den lov, som den nationale lovvalgsregel henviser til (den civile lovbogs artikel 65, stk. 1).

Begrænsninger ved denne ordning:

Formkrav i personloven for afdøde på det tidspunkt, erklæringen udformes, skal overholdes, hvis manglende overholdelse betyder, at erklæringen bliver ugyldig eller ikke kan eksekveres, selv om den er udfærdiget i udlandet.

3.8 Ejendomsret

Den lovgivning, der finder anvendelse på besiddelse, ejerskab og andre tinglige rettigheder, er:

loven i den stat, på hvis område ejendommen er beliggende (den civile lovbogs artikel 46, stk. 1).

Den lovgivning, der gælder for etablering og overdragelse af tinglige rettigheder over fast ejendom i transit, er:

lovgivningen i bestemmelseslandet (den civile lovbogs artikel 46, stk. 2).

Den lovgivning, der gælder for etablering og overdragelse af tinglige rettigheder over transportmidler, der skal registreres, er:

lovgivningen i registreringslandet (den civile lovbogs artikel 46, stk. 3).

Den lovgivning, der gælder for evnen til at etablere tinglige rettigheder over fast ejendom eller til at afhænde den, er:

lovgivningen på det sted, hvor ejendommen er beliggende, forudsat at dette er fastlagt i denne lovgivning, eller, hvis dette ikke er tilfældet,

den respektive personlov (den civile lovbogs artikel 47)

Den lovgivning, der finder anvendelse på ophavsret, er:

lovgivningen på det sted, hvor værket først blev udgivet, eller, hvis det ikke er udgivet,

personloven for forfatteren, med forbehold af bestemmelserne i særlovgivning (den civile lovbogs artikel 48, stk. 1).

Den lovgivning, der finder anvendelse på industriel ejendomsret, er:

lovgivningen i det land, hvor ejendomsretten blev etableret (den civile lovbogs artikel 48, stk. 2).

3.9 Insolvens

Hovedregel: Lovgivningen i den stat, hvor proceduren blev indledt, finder anvendelse (artikel 276 i loven om insolvens og genopretning af virksomheder).

Undtagelse: Retsvirkningerne af konkursdekretet:

- Kontrakter om ansættelse eller andre arbejdsretlige forhold behandles efter den lovgivning, der finder anvendelse på ansættelseskontrakten (artikel 277 i loven om insolvens og genopretning af virksomheder).

- For så vidt angår fordringshaverens sikkerhed i fast ejendom, skibe og fly, hvis registrering er obligatorisk, finder registerstatens lovgivning anvendelse (artikel 278 i loven om insolvens og genopretning af virksomheder).

- Kontrakter, hvorved der indrømmes tinglige rettigheder over en fast ejendom, eller brugsrettigheder over en sådan ejendom, behandles udelukkende efter lovgivningen i den stat, hvor ejendommen er beliggende (artikel 279, stk. 1, i loven om insolvens og genopretning af virksomheder).

- Ejendomsforbeholdssælgeres rettigheder over for skyldneren samt fordringshaverens eller tredjemands tinglige rettigheder over de af skyldnerens aktiver, der på tidspunktet for konkursdekretets afsigelse befinder sig i en fremmed stat, er udelukkende undergivet den pågældende stats lovgivning (artikel 280, stk. 1, i loven om insolvens og genopretning af virksomheder).

- Rettigheder i henhold til gældsbreve behandles efter den lovgivning, der finder anvendelse ved overdragelse af sådanne gældsbreve, jf. artikel 41 i gældsbrevsloven (*Código dos Valores Mobiliários*) (artikel 282, stk. 1, i loven om insolvens og genopretning af virksomheder).

- Rettigheder og forpligtelser for deltagere i betalingssystemer og værdipapirafviklingssystemer som defineret i artikel 2, litra a), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/26/EF, eller lignende systemer behandles efter den lovgivning, der finder anvendelse på systemet (artikel 285 i gældsbrevsloven og artikel 282, stk. 2, i loven om insolvens og genopretning af virksomheder).

- Salgs og tilbagekøbsforretninger som defineret i artikel 12 i Rådets direktiv 86/635/EØF af 8. december 1986 behandles efter den lovgivning, der finder anvendelse på de relevante aftaler (artikel 283 i loven om insolvens og genopretning af virksomheder).

- Verserende tvister vedrørende et aktiv eller en rettighed i konkursboet afgøres udelukkende efter lovgivningen i den stat, hvor tvisten verserer (artikel 285 i loven om insolvens og genopretning af virksomheder).

Links til relevant portugisisk lovgivning

 [Den Portugisiske Republiks forfatning](#)

 [Den civile lovbog](#)

 [Notarloven](#)

 [Lov om insolvens og genopretning af virksomheder](#)

Afsluttende bemærkning

Oplysningerne i dette faktablad er generelle, ikke udtømmende og ikke bindende for kontaktpunktet, Det Europæiske Retlige Netværk for Civil og Handelssager, domstolene eller andre modtagere. Der skal altid tages udgangspunkt i gældende lovgivning.

Sidste opdatering: 09/11/2021

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Hvilket lands love gælder? - Rumænien

1 Retskilder

1.1 National ret

(selektivt)

De nationale kilder til international privatret i Rumænien er bl.a. forfatningen, afsnit VII i civillovbogen og den civile retsplejelov, forskellige særlove vedrørende international privatret for udenlandske statsborgere, virksomheder, virksomhedsregistret og statsborgerskab.

1.2 Internationale aftaler

(selektivt)

Konventionerne under Haagerkonferencen om International Privatreth vedrørende civile sager, ophævelse af kravet om legalisering af dokumenter, forkyndelse af dokumenter, bevisoptagelse, fremme af adgangen til klage og domstolsprøvelse, civilretlige aspekter af internationale barnebortførelser, beskyttelse af børn, adoption, værneting, underholdspligt og anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område. Europarådets konventioner om handelsvoldgift, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i sager vedrørende forældremyndighed, oplysninger om fremmed ret, adoption, retsstilling for børn født uden for ægteskab og statsborgerskab.

FN-konventionerne om kvinders og børns rettigheder, inddrivelse af underholdsbidrag i udlandet, voldgift, immunitet, transport, intellektuel ejendomsret, ansvar uden for kontraktforhold, civilretligt ansvar for forureningsskader, bording, forældelsesfrister og købekontrakter.

1.3 Vigtigste bilaterale aftaler

Rumænien har indgået aftaler om gensidig retshjælp i civile sager med Albanien, Algeriet, Belgien, Bulgarien, Cuba, Det Forenede Kongerige, Egypten, Frankrig, Grækenland, Italien, Kina, Makedonien, Marokko, Moldova, Mongoliet, Polen, Rusland, Serbien, Slovakiet, Slovenien, Spanien, Sydkorea, Syrien, Tjekkiet, Tunesien, Tyrkiet, Ukraine, Ungarn og Østrig.

2 Anvendelse af lovvalgsregler

Anvendelse af fremmed ret på et retsforhold med et internationalt element kan påberåbes både af en retsinstans og af den berørte part.

En retsinstans kan på baggrund af sin aktive rolle rejse spørgsmålet om anvendelsen af fremmed ret og få parterne til at drøfte det, når der i de rumænske lovvalgsregler henvises hertil. Desuden kan enhver berørt part ifølge tilgængelighedsprincippet påberåbe sig fremmed ret ved en domstol.

2.1 Myndighedernes anvendelse af lovvalgsregler

Fremmed ret omfatter materielle bestemmelser (herunder lovvalgsregler), medmindre parterne har valgt den gældende fremmede ret, i tilfælde, hvor fremmed ret finder anvendelse på retsakternes form og forpligtelser uden for kontraktforhold, samt i andre særlige tilfælde, der er fastsat i internationale konventioner, som Rumænien har undertegnet, i EU-retten eller ved lov.

Når der i fremmed ret henvises til rumænsk lovgivning eller en anden stats lovgivning, finder rumænsk lov anvendelse, medmindre andet er udtrykkeligt fastsat.

Se artikel 2559 og 2560 i civillovbogen.

2.2 Renvoi (tilbagevisning og viderehenvisning)

Fremmed ret omfatter materielle bestemmelser (herunder lovvalgsregler), medmindre parterne har valgt den gældende fremmede ret, i tilfælde, hvor fremmed ret finder anvendelse på retsakternes form og forpligtelser uden for kontraktforhold, samt i andre særlige tilfælde, der er fastsat i internationale konventioner, som Rumænien har undertegnet, i EU-retten eller ved lov.

Når der i fremmed ret henvises til rumænsk lovgivning eller en anden stats lovgivning, finder rumænsk lov anvendelse, medmindre andet er udtrykkeligt fastsat.

Se artikel 2559 og 2560 i civillovbogen.

2.3 Ændret tilknytning

Tilfælde, hvor gammel lovgivning altid gælder på trods af ændringer i tilknytningsfaktoren, omfatter lovgivningen for det sidste statsborgerskab (afgørelse om formodet død, fravær eller forsvinden), den lovgivning, som på et barns fødselsdato regulerer virkningerne af barnets forældres ægteskab (slægtskab for barnet født inden for ægteskab), den nationale lovgivning, der gælder for barnet fra dets fødselsdato (slægtskab for barnet født uden for ægteskab).

Tilfælde, hvor gammel lovgivning har forrang for ny lovgivning på trods af ændringer i tilknytningsfaktoren, omfatter lovgivningen i den stat, hvorfra et aktiv blev afsendt (aktiv i transit), lovgivningen på det sted, hvor den part, der skal levere den for den indgåede aftale karakteristiske ydelse, har bopæl/hjemsted (fastsættelse af aftalens tætteste tilknytning).

Tilfælde, hvor enten ny eller gammel lovgivning kan finde anvendelse, hvis tilknytningsfaktoren ændres, omfatter lovgivningen på det sted, hvor løsøret befandt sig på tidspunktet for det retlige forhold, som udløste eller ophævede retten (stiftelse, overdragelse eller ophævelse af tinglige rettigheder), gældende lovgivning på det tidspunkt og det sted, hvor de forskellige former for bekendtgørelse foretages (løsøre, der tidligere er flyttet eller senere vil blive flyttet til en anden stat), lovgivningen i den stat, hvor aktivet befinder sig ved starten af besiddelsesperioden, eller hvor det blev flyttet til (modstridende ejendomsbesiddelse).

Tilfælde, hvor den gunstigste lovgivning finder anvendelse, hvis tilknytningsfaktoren ændres, omfatter ændret nationalitet ved opnåelse af myndighedsalderen, slægtskab for barnet født uden for ægteskab (når barnet har dobbelt statsborgerskab ved fødslen).

2.4 Undtagelser fra anvendelsen af lovvalgsreglerne

Fremmed ret finder ikke anvendelse, hvis den strider mod gældende retsprincipper efter international privatreth i Rumænien (f.eks. hvis den fører til et resultat, som er uforeneligt med de grundlæggende principper i rumænsk lovgivning eller EU-retten og med de grundlæggende menneskerettigheder), eller hvis anvendelsen af den pågældende fremmede ret er et resultat af et brud på rumænsk lov. Hvis fremmed ret ikke anvendes, finder rumænsk lovgivning anvendelse.

Undtagelsesvist må en lov fastlagt ifølge nationale regler om international privatreth ikke anvendes, når retsforholdet har en meget fjern tilknytning til den pågældende lovgivning. I så fald finder den lovgivning, som retsforholdet har den tætteste tilknytning til, anvendelse.

De bindende bestemmelser ifølge rumænsk ret om regulering af et retsforhold med et internationalt element har forrang. Bindende bestemmelser ifølge en anden stats lovgivning kan også anvendes direkte til at regulere et retsforhold med et internationalt element, hvis retsforholdet har tæt tilknytning til den pågældende stats lovgivning, og parternes legitime interesser kræver det.

Se artikel 2564-2566 i civillovbogen.

2.5 Vurdering af den relevante fremmede lov

Indholdet af fremmed ret fastsættes af domstolen ud fra attester udleveret af den stat, som har udarbejdet den, ved hjælp af en udtalelse fra en sagkyndig eller på anden passende måde. En part, der påberåber sig fremmed ret, kan blive pålagt at bevise dens indhold.

Se artikel 2562 i civillovbogen, artikel 29 i lov nr. 189/2003 om international gensidig retshjælp i civile sager, den europæiske konvention om oplysninger om fremmed ret, London 1968, og de bilaterale aftaler, der er indgået med de stater, der er nævnt i punkt 1.3.

3 Lovvalgsregler

3.1 Kontraktlige forpligtelser og retsakter

Kravene til indholdet af en retshandel fastlægges på grundlag af den lovgivning, som parterne eller ophavsmanden har valgt. Parterne kan vælge, hvilken lovgivning der skal finde anvendelse på hele eller en del af retshandlen.

Hvis ikke der træffes et valg, gælder lovgivningen i den stat, som retshandlen har tættest tilknytning til (den stat, hvor den part, der skal levere den karakteristiske ydelse, eller ophavsmanden har sædvanligt opholdssted eller hjemsted på datoen for retshandlens indgåelse). Hvis denne lovgivning ikke kan identificeres, gælder lovgivningen på det sted, hvor retshandlen blev indgået.

De formelle krav til en retshandel bestemmes af den lovgivning, der regulerer indholdet heraf. Retshandlen anses for gyldig, hvis den opfylder de betingelser, der er fastsat i en af følgende lovgivninger: lovgivningen på det sted, hvor den blev udarbejdet, lovgivningen på det sted, hvor den person, som har

undertegnet retshandlen, er statsborger eller har sædvanligt opholdssted, eller gældende lovgivning ifølge den internationale privatret for den myndighed, der undersøger retshandlens gyldighed.

Den lovgivning, der finder anvendelse på kontraktlige forpligtelser, fastsættes efter bestemmelserne i EU-retten, og i sager, der ikke falder ind under disse bestemmelsers anvendelsesområde, anvendes de nationale bestemmelser om, hvilken lovgivning der finder anvendelse på den pågældende retshandel, medmindre andet er fastsat i internationale konventioner eller i særlige bestemmelser.

Se artikel 2640-2646 i civillovbogen.

3.2 Erstatning uden for kontraktforhold

Den lovgivning, der finder anvendelse på forpligtelser uden for kontraktforhold, fastsættes efter bestemmelserne i EU-retten, og i sager, der ikke falder ind under disse bestemmelsers anvendelsesområde, anvendes den lovgivning, der regulerer det eksisterende retsforhold mellem parterne, medmindre andet er fastsat i internationale konventioner eller særlige bestemmelser.

Krav om erstatning på grundlag af en krænkelse af privatlivets fred og individets rettigheder reguleres, efter skadelidtes valg, af lovgivningen i den stat, hvor skadelidte har sædvanligt opholdssted, hvor skaden er opstået, eller hvor skadevolder har sædvanligt opholdssted eller hjemsted.

Retten til at tage til genmæle mod krænkelse af individets rettigheder er undergivet lovgivningen i den stat, hvor offentliggørelsen har fundet sted, eller hvor programmet er blevet sendt.

Se artikel 2641 og 2642 i civillovbogen.

3.3 Personalstatut, aspekter vedrørende civil status (navn, bopæl, funktion)

En fysisk persons navn reguleres af dennes nationale lovgivning. Det vælges, om fastsættelse af barnets navn ved fødslen skal reguleres af lovgivningen i den stat, hvor begge forældre og barnet er statsborgere, eller lovgivningen i den stat, hvor barnet er født og har boet siden fødslen.

Personens bopæl er underlagt national lovgivning.

Fysiske personers civilstand og rets- og handleevne er underlagt deres nationale lovgivning. Særlige former for manglende retsevne i forbindelse med et bestemt retsforhold er omfattet af den lovgivning, der finder anvendelse på det pågældende retsforhold. Indtræden og ophør af status som fysisk person bestemmes af den fysiske persons nationale lovgivning.

Foranstaltninger til beskyttelse af en fysisk person med fuld rets- og handleevne er undergivet lovgivningen i den stat, hvor vedkommende har sædvanligt opholdssted på den dato, hvor den pågældende sættes under værgemål, eller på den dato, hvor der træffes anden beskyttelsesforanstaltning.

Se artikel 2570, 2572-2576 og 2578-2579 i civillovbogen.

3.4 Fastlæggelse af forældre-barn-forhold, herunder adoption

3.4.1 Fastlæggelse af forældre-barn-forhold

Slægtskabet for et barn født i ægteskab fastslås efter den lovgivning, som på fødselstidspunktet regulerer de generelle virkninger af barnets forældres ægteskab. Hvis forældrenes ægteskab ophørte eller blev opløst før barnets fødsel, gælder den lovgivning, som på tidspunktet for ægteskabets ophør eller opløsning regulerede dets virkninger. Dette gælder også anfægtelse af faderskab til et barn født i ægteskab samt barnets erhvervelse af et navn.

Slægtskab for et barn født uden for ægteskab bestemmes ifølge barnets nationale lovgivning på fødselsdatoen, der gælder for anerkendelsen af slægtskab og virkningerne heraf og for anfægtelse af anerkendelsen af slægtskabet. Hvis barnet er statsborger i mere end én stat ud over Rumænien, gælder lovgivningen i den stat, hvor barnet er statsborger, som er mest gunstig for barnet.

Se artikel 2603-2606 i civillovbogen.

3.4.2 Adoption

De materielle betingelser, der kræves opfyldt for at gennemføre en adoption, er fastsat i den nationale lovgivning, som gælder for adoptanten og for det barn, der skal adopteres. Disse skal også opfylde de betingelser, der er obligatoriske for dem begge, og som er fastsat i hver af de to nationale lovgivninger. De materielle betingelser, som skal opfyldes af ægtefæller, der adopterer i fællesskab, eller i tilfælde, hvor den ene ægtefælle adopterer den andens barn, er fastlagt i den lovgivning, som regulerer de generelle retsvirkninger af ægteskabet.

Virkningerne af adoption, relationerne mellem adoptanten og den adopterede og opløsningen af adoptionen er omfattet af adoptantens nationale lovgivning og, hvis begge ægtefæller er adoptanter, af den lov, der finder anvendelse på de generelle retsvirkninger af ægteskabet.

De formelle betingelser for adoptionen er undergivet lovgivningen i den stat, på hvis område adoptionen gennemføres.

Se artikel 2607-2610 i civillovbogen.

3.5 Ægteskab, ugifte/samlevende, partnerskaber, skilsmisse, separation og underholdspligt

3.5.1 Ægteskab

De materielle krav til indgåelse af ægteskab fastlægges af hver af de fremtidige ægtefællers nationale lovgivning på tidspunktet for ægteskabets indgåelse.

De formelle betingelser for ægteskabets indgåelse er undergivet lovgivningen i den stat, hvor det indgås.

Den lovgivning, der finder anvendelse på de juridiske krav til ægteskabets indgåelse, gælder også for ægteskabets ugyldighed og for retsvirkningerne af en sådan ugyldighed.

De generelle virkninger af ægteskabet er omfattet af lovgivningen i den stat, hvor ægtefællerne har deres fælles sædvanlige opholdssted, og i mangel heraf af lovgivningen i den stat, hvor begge ægtefæller er statsborgere. Hvis de ikke har samme statsborgerskab, finder lovgivningen i den stat, hvor ægteskabet blev indgået, anvendelse.

Se artikel 2585-2589 i civillovbogen.

3.5.2 Ugifte/samlevende og partnerskaber

3.5.3 Skilsmisse og separation

Rumænien anvender Rom III-forordningen.

Efter national lovgivning kan ægtefællerne efter fælles overenskomst vælge en af følgende lovgivninger, der skal gælde for skilsmissen: lovgivningen i den stat, hvor ægtefællerne havde deres fælles sædvanlige opholdssted på den dato, hvor aftalen om lovvalg blev indgået, lovgivningen i den stat, hvor ægtefællerne havde deres sidste fælles sædvanlige opholdssted, hvis mindst én af dem stadig boede der på det tidspunkt, hvor aftalen om lovvalg blev indgået, lovgivningen i den stat, hvor en af ægtefællerne er statsborger, lovgivningen i den stat, hvor ægtefællerne har boet i mindst tre år, eller rumænsk lovgivning.

Aftalen om lovvalg i forbindelse med skilsmisse kan senest indgås eller ændres på den dato, hvor skilsmissebegæringen indgives til den myndighed, der skal træffe afgørelse i skilsmissesagen. Dog kan retten også tage ægtefællernes aftale til efterretning, hvis den forelægges på det første retsmøde, hvortil parterne er blevet behørigt indkaldt.

Hvis ægtefællerne ikke foretager et lovvalg, er den lovgivning, der finder anvendelse på skilsmissen lovgivningen i den stat, hvor ægtefællerne havde deres fælles sædvanlige opholdssted på datoen for indgivelse af skilsmissebegæringen, i mangel af et fælles sædvanligt opholdssted lovgivningen i den stat, hvor de havde deres sidste fælles sædvanlige opholdssted, hvis mindst én af ægtefællerne har sit sædvanlige opholdssted på den pågældende stats område på datoen for indgivelse af skilsmissebegæringen. Hvis dette ikke er tilfældet, er det lovgivningen i den stat, hvor begge ægtefæller er statsborgere på

tidspunktet for indgivelse af skilsmissebegæringen, og hvis ægtefællerne ikke har samme statsborgerskab lovgivningen i den stat, hvor ægtefællerne sidst havde samme statsborgerskab, hvis mindst én af dem stadig har det pågældende statsborgerskab på datoen for indgivelse af skilsmissebegæringen. I alle andre tilfælde er det rumænsk lovgivning, der finder anvendelse.

Skilsmisselovgivningen gælder også for separation.

Se artikel 2597-2602 i civillovbogen.

3.5.4 Underholdspligt

Lovgivningen om underholdspligt bestemmes efter reglerne i EU-retten (artikel 2612 i civillovbogen).

3.6 Formueforholdet mellem ægtefæller

Den lovgivning, der finder anvendelse på formueforholdet, er den lovgivning, som ægtefællerne vælger (den ene ægtefælles sædvanlige opholdssted på tidspunktet for valget, lovgivningen i den stat, hvor en af ægtefællerne er statsborger på datoen for valget eller lovgivningen i den stat, hvor ægtefællerne havde deres første fælles sædvanlige opholdssted efter indgåelsen af ægteskabet). Denne lov regulerer offentliggørelse, spørgsmålet om håndhævelse over for tredjemand og, eventuelt sammen med lovgivningen på stedet for ægteskabets indgåelse, de nødvendige formaliteter for indgåelsen af en ægtepagt.

Aftalen om lovvalg for formueforholdet mellem ægtefællerne kan indgås enten før, ved eller efter indgåelsen af ægteskabet.

De formelle betingelser er fastsat enten ved den lovgivning, der er valgt for formueforholdet mellem ægtefællerne, eller lovgivningen på det sted, hvor aftalen om lovvalg blev indgået. Har ægtefællerne ikke valgt en lovgivning for deres formueforhold, er det omfattet af den lovgivning, der finder anvendelse på de generelle retsvirkninger af ægteskabet.

Se artikel 2590-2596 i civillovbogen.

3.7 Arv i henhold til lov eller testamente

Rumænien anvender forordning (EU) nr. 650/2012.

Efter national ret gælder arvelovgivningen i den stat, hvor afdøde havde sit sædvanlige opholdssted på dødstidspunktet.

En fysisk person kan vælge, at lovgivningen i den stat, hvori den pågældende er statsborger, skal gælde for arven. Foretages der lovvalg, gælder denne lovgivning for eksistensen og gyldigheden af det samtykke, der er afgivet ved erklæringen om lovvalg.

Udarbejdelse, ændring eller tilbagekaldelse af testamentet anses for at være gyldig, hvis dokumentet opfylder de formelle krav, der gælder på det tidspunkt, hvor testamentet blev udarbejdet, ændret eller tilbagekaldt, eller ved testators død ifølge testators nationale lovgivning, lovgivningen for det sædvanlige opholdssted, lovgivningen på det sted, hvor dokumentet blev udarbejdet, ændret eller tilbagekaldt, lovgivningen på det sted, hvor den faste ejendom er beliggende, eller lovgivningen for den ret eller det organ, der gennemfører proceduren for overdragelse af arven.

Hvis der ifølge arvelovgivningen ikke er arvinger, tilfalder aktiver, som befinder sig i Rumænien, den rumænske stat efter rumænsk lov om tildeling af arveløse aktiver.

Se artikel 2633-2636 i civillovbogen.

3.8 Ejendomsret

Lovgivningen på det sted, hvor aktivet befinder sig (lex rei sitae), regulerer forhold som besiddelse, ejendomsret og andre tinglige rettigheder til aktiver, herunder sikkerhedsstillelse, (ved påbegyndelsen af ejendomsretsperioden) modstridende ejendomsbesiddelse, (på det tidspunkt, hvor det retsforhold, der udløste, ændrede eller ophævede den pågældende ret) oprettelse, overdragelse eller ophævelse af tinglige rettigheder til et aktiv, der er blevet flyttet, (ved indgåelse af løsøreantebrev) gyldighedsbetingelser, bekendtgørelse og virkninger af løsøreantebrev, former for bekendtgørelse og retsstiftelse vedrørende fast ejendom og (på tidspunktet for tyveri/udførsel eller på det tidspunkt, hvor et krav gøres gældende) krav vedrørende stjålne eller ulovligt udførte aktiver.

Aktiver i transit er omfattet af lovgivningen i den stat, hvorfra de er afsendt.

Oprettelse, overdragelse eller ophævelse af tinglige rettigheder til et transportmiddel er omfattet af lovgivningen i et fartøjs flagstat eller lovgivningen i den stat, hvor et luftfartøj er registreret, eller den lovgivning, der finder anvendelse på den organisatoriske status for transportselskabet i forbindelse med jernbane- og vejnetet, der indgår i arven.

Udstedelse af aktier eller obligationer lydende på navn eller på ihændeher er omfattet af den lovgivning, der finder anvendelse på den udstedende juridiske persons organisatoriske status.

Oprettelse, indhold og udløb af ophavsretten til en intellektuel frembringelse er omfattet af lovgivningen i den stat, hvor værket for første gang blev offentliggjort.

Oprettelse, indhold og udløb af industrielle ejendomsrettigheder er omfattet af lovgivningen i den stat, hvor deponering eller registrering blev foretaget, eller hvor ansøgningen om deponering eller registrering blev indgivet.

Se artikel 2613-2632 i civillovbogen.

3.9 Insolvens

Bestemmelser om gældende lovgivning kan findes i lov nr. 85/2014 om konkurs og forebyggelse af konkurs, som letter anvendelsen af forordning (EU) nr. 2015/848 om insolvensbehandling.

Sidste opdatering: 08/08/2022

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Hvilket lands love gælder? - Slovenien

1 Retskilder

1.1 National ret

Den basislov, der fastlægger de generelle regler for international privatret, er lov om international privatret og procedurer (*Zakon o mednarodnem zasebnem pravu in postopku*, forkortet ZMZPP, Sloveniens lovtidende (*Uradni list RS*) nr. 56/99). Specifikke lovvalgsregler er reguleret af love om forskellige emner (f. eks. lov om finansielle transaktioner, insolvensbehandling og tvangsopløsning (*Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti i prisilnem prenehanju*, forkortet ZFPPIPP)).

1.2 Internationale aftaler

Konventioner, der er ratificeret af og offentliggjort i Slovenien, finder direkte anvendelse og har forrang for national lovgivning. Lovvalgsreglerne er omfattet af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 593/2008 af 17. juni 2008 om lovvalgsregler for kontraktlige forpligtelser (Rom I), der omfatter medlemsstater, som er bundet af ændringer i Rom-konventionen af 19. juni 1980 om, hvilken lov der skal anvendes på kontraktlige forpligtelser, og Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 864/2007 (Rom II) af 11. juli 2007 om lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontraktforhold (Rom II). Der findes også lovvalgsregler i de multilaterale konventioner, der er vedtaget med [Haagerkonventionen](#) om international privatret, som Slovenien har undertegnet.

1.3 Vigtigste bilaterale aftaler

Der findes endvidere lovvalgsregler i bilaterale konventioner om juridisk bistand indgået med Østrig, Bulgarien, Tjekkiet, Frankrig, Ungarn, Mongoliet, Polen, Rumænien og Den Russiske Føderation og Slovakiet. Listen over konventioner er tilgængelig på [☞ ministeriets websted](#).

2 Anvendelse af lovvalgsregler

2.1 Myndighedernes anvendelse af lovvalgsregler

En dommer er bundet af loven om lovvalgsregler, men parterne kan selv aftale den lovgivning, det juridiske forhold mellem dem skal være omfattet af. I så fald finder den lovgivning, parterne har valgt, anvendelse. Desuden finder den lovgivning, der normalt ville finde anvendelse i henhold til lov om international privatret og procedurer, ikke anvendelse, hvis det på baggrund af omstændighederne står klart, at der ikke er nogen særlig forbindelse til den lovgivning, der skal anvendes på det pågældende juridiske forhold, og at det er lige så klart, at der er en betydelig tættere forbindelse til en anden lov.

2.2 Renvoi (tilbagevisning og viderehenvisning)

Doktrinen om *renvoi* er fastsat i artikel 6 i lov om international privatret og procedurer, der i forbindelse med bestemmelse af gældende lov fastsætter, at hvis bestemmelserne i en anden stats lovgivning peger på, at slovensk lovgivning skal anvendes, finder slovensk lovgivning anvendelse, idet der ikke tages hensyn til eventuelle slovenske henvisninger til, hvilken lov der skal finde anvendelse. Denne bestemmelse finder ikke anvendelse, hvis parterne selv vælger lovgivning.

2.3 Ændret tilknytning

En særlig lovvalgsregel baseret på variable tilknytningsfaktorer definerer normalt også det tidsrum, som en sådan bestemmelse gælder i. Visse tilknytningsfaktorer er forbundet med en tidsfaktor, hvilket kan være bestemmende for valg af lovvalgsregler (f.eks. testators nationalitet ved oprettelsen af et testamente), mens tilknytningsfaktoren i andre tilfælde kan betyde, at loven i et andet retssystem finder anvendelse. I tilfælde af faste forbindelser skal princippet om anerkendelse af tidligere erhvervede rettigheder anvendes.

2.4 Undtagelser fra anvendelsen af lovvalgsreglerne

Den lov, som fastlægges i lov om international privatret og procedurer, finder ikke anvendelse, hvis følgen af at anvende den vil være i strid med den slovenske retsorden. Begrebet grundlæggende retsprincipper er en juridisk standard, der kommer til udtryk gennem retspraksis. I de fleste tilfælde er det baseret på landets forfatningsmæssige bestemmelser, grundlæggende principper i national lovgivning og moralske principper.

2.5 Vurdering af den relevante fremmede lov

En domstol eller en anden kompetent myndighed bestemmer af egen drift indholdet af den fremmede ret, der skal anvendes, idet den meddeler det ministerium, der er ansvarligt for retsvæsenet, hvilken fremmed ret der er tale om, eller undersøger indholdet på anden vis. Parterne kan fremsende et offentligt eller et andet dokument fra en kompetent udenlandsk myndighed eller institution om den fremmede rets indhold. Hvis indholdet af den fremmede ret ikke kan bestemmes, finder slovensk lovgivning anvendelse.

3 Lovvalgsregler

3.1 Kontraktlige forpligtelser og retsakter

I forbindelse med medlemsstaterne gælder Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 593/2008 af 17. juni 2008 om, hvilken lov der skal anvendes på kontraktlige forpligtelser, i Slovenien og træder i stedet for nationale love om materiel ret. For spørgsmål, som forordningen ikke finder anvendelse på, gælder bilaterale konventioner, hvor det er relevant. Hvis der ikke foreligger nogen bilaterale konventioner, finder den nationale lov om lovvalg i kontraktlige forhold (lov om international privatret og procedurer) anvendelse.

Almindelige lovvalgsregler:

Lov om international privatret og procedurer bestemmer, at den lovgivning, som de kontraherende parter vælger, finder anvendelse på deres kontrakt, medmindre en lov eller international konvention bestemmer andet. Parternes ønske med hensyn til lovvalg kan være udtrykkeligt, eller det kan tydeligt fremgå af kontraktlige bestemmelser eller andre omstændigheder, hvilken lovgivning der er valgt. Kontraktens gyldighed undersøges derefter i lyset af den valgte lovgivning. Hvis parterne ikke vælger, hvilken lovgivning der skal finde anvendelse, finder den lovgivning, som er tættest forbundet med spørgsmålet, anvendelse. Hvis omstændighederne ikke peger i retning af anden lovgivning, anvendes lovgivningen i den stat, hvor den part, der har pligt til at udføre de væsentlige elementer i aftalen, har fast bopæl eller hovedsæde.

Lovgivningen i den stat, hvor en arbejdstager sædvanligvis udfører sit arbejde, regulerer ansættelsesaftaler. At parterne aftaler, at anden lovgivning skal finde anvendelse på en ansættelseskontrakt, udelukker ikke bindende bestemmelser om beskyttelse af arbejdstagernes rettigheder i den nationale lovgivning, som ville have været gældende, hvis parterne ikke valgt den anden lovgivning.

En forbrugeraftale er en kontrakt om overførsel af varer, rettigheder og/eller tjenesteydelser til en forbruger. En forbruger er en person, der erhverver varer eller tjenesteydelser, overvejende til personlig brug eller husholdningsbrug. Forbrugeraftaler omfatter ikke transportaftaler eller en aftaler om levering af tjenesteydelser til en forbruger, hvis den pågældende aftale er gennemført uden for den stat, hvor forbrugeren har sin faste bopæl. Uanset bestemmelserne i lov om international privatret og procedurer, er en forbrugeraftale reguleret af lovgivningen i den stat, hvor forbrugeren har bopæl, hvis aftalen er indgået efter et tilbud eller en annonce i den pågældende stat, eller hvis forbrugeren har taget de nødvendige skridt til at indgå aftalen i denne stat, eller hvis forbrugeren er medkontrahent, eller dennes repræsentant modtager forbrugeren's ordre i denne stat, eller hvis salgsaftalen er indgået i en anden stat, eller hvis sælger har arrangeret rejser med henblik på at fremme indgåelsen af sådanne aftaler.

I ovenstående scenarier kan de kontraherende parter ikke aftale, at en lov, der udelukker de bindende bestemmelser om forbrugerbeskyttelsesrettigheder, som gælder i den stat, hvor forbrugeren har sin faste bopæl, skal finde anvendelse.

Med hensyn til aftaler vedrørende fast ejendom er lovgivningen i den stat, hvor den faste ejendom er beliggende, altid gældende.

Hvis de kontraherende parter ikke aftaler andet, gælder den generelle lovvalgsregel for forholdet mellem de kontraherende parter med hensyn til beslutningen om, fra hvilket tidspunkt en erhverver af løsøre har ret til produkterne og frugter heraf, og beslutningen om, fra hvilket tidspunkt en erhverver har accepteret risiciene vedrørende løsøret.

Hvis de kontraherende parter ikke aftaler andet, fastlægges den måde, genstanden skal leveres på, og de nødvendige foranstaltninger i tilfælde af at levering nægtes, af lovgivningen i den stat, hvor genstanden skulle leveres.

For så vidt angår virkningen af en overdragelse af en fordring eller overtagelse af gæld: Den retlige status for debitorer eller kreditorer, der ikke er direkte involveret i overdragelsen eller overtagelsen, bestemmes af den samme lovgivning, som regulerer selve overdragelsen eller overtagelsen.

Den lovgivning, der finder anvendelse på hovedtransaktionen, gælder også for en supplerende transaktion, medmindre andet besluttet.

Lovgivningen i den stat, hvor debitor har fast bopæl eller hovedsæde, finder anvendelse på en ensidig retshandel.

3.2 Erstatning uden for kontraktforhold

Med hensyn til forpligtelser uden for kontraktforhold, der ikke er omfattet af en international konvention eller Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 864/2007 af 11. juli 2007 om lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontraktforhold ("Rom II"), fremgår det af internationale lovvalgsregler, at national ret finder anvendelse.

I lov om international privatret og procedurer bestemmes det, at lovgivningen i den stat, hvor en handling er begået, finder anvendelse på forpligtelser uden for kontraktforhold. Lovgivningen i den stat, hvor følgen opstår, gælder i tilfælde, hvor denne lovgivning er mere gunstig for skadelidte, forudsat at offeret

burde eller kunne have forudset, hvor følgerne indtraf. Hvis en sådan lovgivning ikke har en tæt forbindelse med forholdet, men der findes en forbindelse til anden lovgivning, finder denne anden lovgivning anvendelse.

Hvis en hændelse, i forbindelse med hvilken der opstår et erstatningsansvar, finder sted om bord på et fartøj på havet eller i et fly, formodes gældende lov at være loven i den stat, hvor fartøjet eller flyet er registreret.

3.3 Personalstatut, aspekter vedrørende civil status (navn, bopæl, funktion)

Hvis en statsborger i Slovenien også er statsborger i en anden stat, betragtes den pågældende som værende udelukkende slovensk statsborger for så vidt angår loven om international privatret og procedurer. Hvis en person, der ikke er statsborger i Slovenien, men er statsborger i to eller flere andre stater, finder lovgivningen i den stat, hvor den pågældende har fast bopæl, anvendelse for så vidt angår loven om international privatret og procedurer. Hvis en person ikke har fast bopæl i en af de stater, hvor den pågældende er statsborger, gælder lovgivningen i den stat, som personen har den tætteste tilknytning til, for så vidt angår loven om international privatret og procedurer.

Hvis en person ikke har en nationalitet, eller den pågældendes nationalitet ikke kan bestemmes, gælder lovgivningen i den stat, hvor den pågældende har fast bopæl. Hvis en person ikke har fast bopæl, eller denne ikke kan fastslås, gælder lovgivningen i den stat, hvor den pågældende har midlertidig bopæl.

Hvis det heller ikke er muligt at fastslå en midlertidig bopæl, finder slovensk lovgivning anvendelse.

Lovgivningen i den stat, som en person er statsborger i, gælder for navneændringer.

Lovgivningen i den stat, som en person er statsborger i, gælder for en fysisk persons retsevne til at indgå kontrakter. En fysisk person, der i henhold til lovgivningen i den stat, hvor han eller hun er statsborger, ikke har retsevne til at indgå kontrakter, antages at have denne evne, hvis den pågældende har evnen i henhold til lovgivningen i den stat, hvor forpligtelsen er opstået. Fortabelse af eller begrænsninger i en fysisk persons retsevne til at indgå kontrakter reguleres af lovgivningen i den stat, hvor den pågældende person er statsborger.

3.4 Fastlæggelse af forældre-barn-forhold, herunder adoption

3.4.1 Fastlæggelse af forældre-barn-forhold

Indførelse eller ophævelse af værgemål og forhold mellem en værge og den person, der er under værgemål (umyndig), reguleres af lovgivningen i den stat, hvor den umyndige er statsborger. Midlertidige sundhedsforanstaltninger over for en udlænding eller statsløs person i Slovenien er omfattet af slovensk lovgivning og forbliver i kraft, indtil en kompetent stat træffer afgørelse vedrørende foranstaltningen eller ophæver den. Denne regel gælder også for beskyttelse af en udlændings eller statsløs persons ejendom, der er beliggende i Slovenien.

Forholdet mellem forældre og børn er omfattet af lovgivningen i det land, de er statsborgere i. Hvis forældre og børn er statsborgere i forskellige stater, gælder lovgivningen i den stat, hvor de har fast bopæl. Hvis forældre og børn er statsborgere i forskellige stater og ikke har fast bopæl i samme stat, gælder lovgivningen i den stat, som barnet er statsborger i.

Procedurer for anerkendelse, bestemmelse og anfægtelse af faderskab og moderskab reguleres af lovgivningen i den stat, som barnet er statsborger i.

Underholdspligten over for biologiske slægtninge, dog ikke forældres over for børn, og underholdspligten over for besvogrede (dvs. ikke-biologiske slægtninge), reguleres af lovgivningen i den stat, hvor den person, der anmoder om underhold, er statsborger.

Adoption af et barn er omfattet af lovgivningen i den stat, som forældrene er statsborgere i, eller lovgivningen i den stat, hvor den forælder, der får tilkendt forældremyndighed ved adoption af barnet, hvis forældrene ikke er statsborgere i samme stat. Et barns, en anden persons eller et nationalt organs anerkendelse af adoption reguleres af lovgivningen i den stat, som barnet er statsborger i.

3.4.2 Adoption

Betingelser for og ophævelse af adoption er omfattet af lovgivningen i den stat, som adoptanten og den adopterede er statsborgere i. Hvis en adoptant og adopteret er statsborgere i forskellige stater, fastlægges betingelserne for og ophævelsen af adoption i fællesskab af de stater, de er statsborgere i. Når ægtefæller adopterer sammen, er betingelserne for og ophævelsen af adoption omfattet af loven i den stat, som den adopterede er statsborger i, og også i de stater, som ægtefællerne er statsborgere i. Adoptionens form reguleres af lovgivningen i den stat, som adoptionen finder sted i. Virkningen af adoptionen reguleres af lovgivningen i den stat, som adoptanten og den adopterede var statsborgere i på det tidspunkt, hvor adoptionen blev bevilget. Hvis en adoptant og en adopteret er statsborgere i forskellige stater, gælder lovgivningen i den stat, som de har fast bopæl i. Hvis en adoptant og en adopteret er statsborgere i forskellige stater og ikke har fast bopæl i samme stat, gælder lovgivningen i den stat, som den adopterede er statsborger i.

3.5 Ægteskab, ugifte/samlevende, partnerskaber, skilsmisse, separation og underholdspligt

3.5.1 Ægteskab

Betingelserne for indgåelse af et ægteskab reguleres af lovgivningen i den stat, som personerne er statsborgere i på tidspunktet for ægteskabets indgåelse. Ægteskabets form reguleres af lovgivningen i den stat, som ægteskabet indgås i. Et ægteskabs ugyldighed reguleres af den lovgivning, der er gældende for ægteskabets indgåelse, jf. ovenstående regler om lovvalg.

3.5.2 Ugifte/samlevende og partnerskaber

Lov om international privatret og procedurer indeholder ikke særlige bestemmelser om ugifte/samboende par. Da virkningerne af forholdet mellem ugifte/samlevende imidlertid er de samme som for ægtepar, kan de bestemmelser, der gælder for ægteskaber, også gælde for ugifte/samlevende.

Det ejendomsretlige forhold mellem to personer, der er ugifte/samlevende, reguleres af lovgivningen i det land, de er statsborgere i. Hvis personerne ikke har samme nationalitet, er det lovgivningen i den stat, hvor de har fælles bopæl, der finder anvendelse. For kontraktlige ejendomsretlige forhold mellem personer, der er ugifte/samboende, er det den lovgivning, som var gældende for deres ejendomsretlige forhold på tidspunktet for kontraktens indgåelse, der finder anvendelse.

Lov om international privatret og procedurer indeholder ingen særlige bestemmelser vedrørende registrerede partnerskaber mellem to personer af samme køn. Men da virkningerne af disse partnerskaber er de samme som for ægteskaber, kan bestemmelserne for ægteskaber finde anvendelse.

3.5.3 Skilsmisse og separation

Skilsmisse er omfattet af lovgivningen i den stat, som ægtefællerne er statsborgere i på tidspunktet for indgivelsen af skilsmissebegæringen. Hvis ægtefællerne er statsborgere i forskellige stater på tidspunktet for indgivelsen af skilsmissebegæringen, behandles skilsmissen i fællesskab af de stater, de er statsborgere i. Hvis skilsmissen ikke kan bevilges på grundlag af foranstående regler, reguleres den af slovensk lovgivning, hvis en af ægtefællerne havde fast bopæl i Slovenien på tidspunktet for indgivelsen af skilsmissebegæringen. Hvis en af ægtefællerne er slovensk statsborger, men ikke har fast bopæl i Slovenien, og skilsmissen ikke kan bevilges på grundlag af foranstående regler, er den omfattet af slovensk lovgivning.

Lov om international privatret og procedurer indeholder ingen særlige bestemmelser vedrørende ophør af partnerskaber mellem personer af samme køn. Men da virkningerne af partnerskaber mellem to personer af samme køn er de samme som for ægteskaber, kan bestemmelserne for ægteskaber finde anvendelse.

3.5.4 Underholdspligt

Forholdet mellem forældre og børn er omfattet af lovgivningen i det land, de er statsborgere i. Hvis forældre og børn er statsborgere i forskellige stater, gælder lovgivningen i den stat, hvor de har fast bopæl. Hvis forældre og børn er statsborgere i forskellige stater og ikke har fast bopæl i samme stat, gælder lovgivningen i den stat, som barnet er statsborger i.

3.6 Formueforholdet mellem ægtefæller

Personlige og formueretlige forhold mellem ægtefæller reguleres af lovgivningen i den stat, som de er statsborgere i. Hvis ægtefællerne er statsborgere i forskellige stater, er det lovgivningen i den stat, som de har fast bopæl i, der finder anvendelse. Hvis ægtefællerne ikke har samme nationalitet eller fast bopæl i samme stat, er det lovgivningen i den stat, som de havde deres sidste fælles bopæl i, der finder anvendelse. Hvis gældende lovgivning ikke kan bestemmes i henhold til disse regler, er det den lovgivning, som de har størst tilknytning til, der finder anvendelse.

Kontraktlige formueforhold mellem ægtefæller reguleres af den stats lovgivning, som var gældende for deres personlige og formueretlige forhold på tidspunktet for kontraktens indgåelse. Hvis denne lovgivning bestemmer, at ægtefæller kan vælge den lovgivning, der skal være gældende for deres formueretlige aftaler, er det den lovgivning, de vælger, der finder anvendelse.

Når et ægteskab erklæres ugyldigt eller opløst, gælder der samme lovvalgsregler for personlige og fælles formueretlige forhold som for personlige og formueretlige forhold mellem ægtefæller.

3.7 Arv i henhold til lov eller testamente

Arveforhold reguleres af lovgivningen i den stat, som afdøde var statsborger i på dødstidspunktet. Testamentshabilitet reguleres af lovgivningen i den stat, som testator var statsborger i på tidspunktet for testamentets fuldbyrdelse.

Testamentets form er gyldigt, hvis den er gyldig i henhold til en af følgende retssystemer: lovgivningen i den stat, hvor testamentet er oprettet, lovgivningen i den stat, som testator var statsborger i på tidspunktet for testamentets oprettelse eller på dødstidspunktet, lovgivningen i den stat, som testator havde sin faste bopæl i på tidspunktet for testamentets oprettelse eller på dødstidspunktet, slovensk lovgivning eller lovgivningen i den stat, som den faste ejendom er beliggende i, for så vidt angår fast ejendom.

En tilbagekaldelse af et testamente er gyldig, hvis den er gyldig i henhold til de love, der bestemmer, at testamentet er lovligt oprettet, som forklaret ovenfor.

3.8 Ejendomsret

Med hensyn til ejendomsretlige forhold og andre rettigheder til genstande er det lovgivningen i den stat, hvor genstanden befinder sig, der finder anvendelse.

Med hensyn til ejendomsretlige forhold vedrørende genstande i transport er det lovgivningen i destinationslandet, der finder anvendelse. Med hensyn til ejendomsretlige forhold vedrørende transportkøretøjer er det lovgivningen i den stat, som disse køretøjer befinder sig i, der finder anvendelse, medmindre andet er anført i slovensk lovgivning.

3.9 Insolvens

Rådets forordning (EF) nr. 1346/2000 af 29. maj 2000 om konkurs gælder umiddelbart i Slovenien for spørgsmål, som henhører under dens anvendelsesområde. Hvis forordningen ikke finder anvendelse, er gældende lovgivning national slovensk lovgivning, nemlig lov om finansielle transaktioner, insolvensbehandling og tvangsopløsning (*Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti i prisilnem prenehanju*, forkortet ZFPPIPP, UL RS, ZFPPIPP-UPB7, nr. 63/2013).

I denne lov indeholder kapitlet om insolvensbehandling med et internationalt element de generelle regler herfor; denne lov regulerer udenlandske kreditors og administratorers adgang til en national domstol og samarbejdet med udenlandske domstole og administratorer. Den regulerer også anerkendelse af udenlandsk insolvensbehandling og midlertidige foranstaltninger, tilsvarende foranstaltninger i forbindelse med insolvens, og fastlæggelse af den lovgivning, der gælder for konsekvenserne af insolvensbehandling.

En national domstol, der har kompetence til at behandle nationale insolvenssager, kan træffe afgørelse om anerkendelse af en udenlandsk insolvensbehandling og om samarbejde med udenlandske domstole. Lokale nationale domstole, der er kompetente til at afgøre nationale insolvenssager, er følgende: 1. Hvis en debitor, der er en national juridisk person eller en iværksætter, er etableret i Slovenien: retten i det område, hvor debitor er etableret. 2. Hvis en debitor, der er udlænding, er indehaver af en afdeling i Slovenien: retten i det område, hvor debitors afdeling har sit hovedforretningssted. 3. I andre tilfælde: distriktsdomstolen i Ljubljana (Okrožno sodišče v Ljubljani).

Med hensyn til den lovgivning, der gælder for de juridiske konsekvenser af insolvensbehandling, er den generelle regel, at lovgivningen i den stat, hvor behandlingen gennemføres, finder anvendelse, medmindre andet er bestemt ved lov for en bestemt sag. Der findes regler om lovvalg i loven om finansielle transaktioner, insolvensbehandling og tvangsopløsning vedrørende kontrakter, der regulerer anvendelsen af erhvervet fast ejendom, da lovgivningen i den stat, hvor den faste ejendom er beliggende, finder anvendelse. Der gælder særlige bestemmelser for rettigheder, der står opført i et register (lovgivningen i den stat, der administrerer registret) i forbindelse med lov om anvendelse af betalingssystemer og finansmarkeder (den pågældende stats lovgivning finder anvendelse på sådanne betalingssystemer/finansmarkeder), lov om anvendelse af offset-kontrakter og tilbagekøbskontrakter og lov om ansættelseskontrakter.

Sidste opdatering: 17/04/2018

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Hvilket lands love gælder? - Slovakiet

1 Retskilder

1.1 National ret

Den grundlæggende nationale kilde til slovakisk international privatret er lov nr. 97/1963 om international privatret og retspleje (i det følgende benævnt "loven om international privatret"), hvor man gennem lovvalgsreglerne i artikel 3-31 definerer den lovgivning, der finder anvendelse på specifikke juridiske områder (adgang til rettigheder og retshandlinger, gyldigheden af retshandlinger, materiel ret, aftaleret, arbejdsret, arveret og familieret). Loven om international privatret finder kun anvendelse, hvis ikke andet er angivet i en EU-retsakt, der gælder umiddelbart, eller en international traktat, der er bindende for Slovakiet eller – for at være mere præcis – ved en lov til gennemførelse af en sådan traktat. Dette betyder, at når der nedenfor henvises til loven om international privatret, skal man huske på, at denne kun finder anvendelse i mangel af international ret eller EU-ret.

Slovakisk lovgivning indeholder uafhængige lovvalgsregler i andre love end lov om international privatret, f.eks.:

- Lov nr. 513/1991 ("handelsloven"). Bortset fra lovvalgsreglerne i artikel 22 i denne lov indeholder den i afdeling III særlige bestemmelser for forpligtelser inden for international handel, der finder anvendelse som et supplement til andre bestemmelser i sager med et fremmed element

- Lov nr. 311/2001 ("arbejdsmarkedsloven"), artikel 241a, stk. 7 (gældende lovgivning til at fastslå, hvorvidt en arbejdsgiver er den ledende arbejdsgiver, hvis denne er omfattet af anden lovgivning end en medlemsstats)

- Lov nr. 8/2008 om forsikring, artikel 89 (lovgivning, der finder anvendelse på forsikringsaftaler)

- Lov nr. 191/1950 om veksler og checks ("veksel- og checkloven"), der indeholder særlige bestemmelser om international lovgivning om veksler (artikel 91 ff.) og checks (artikel 69 ff.).

1.2 Internationale aftaler

a) FN-konventioner: Konvention om inddrivelse af underholdsbidrag i udlandet, 20.6.1956, Wienerkonventionen om konsulære forbindelser, 24.4.1963

- b) Europarådets konventioner: Europæisk konvention om oplysninger om fremmed ret, 7.6.1968, tillægsprotokol til den europæiske konvention om oplysninger om fremmed ret, 15.3.1978, europæisk konvention om anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser om forældremyndighed og om genoprettelse af forældremyndighed, 20.5.1980
- c) Konventioner fra Haagerkonferencen om International Privatre: Konventionen om civilretlig procedure, 1.3.1954, konventionen om bevisoptagelse i udlandet i sager om civile eller kommercielle spørgsmål, 18.3.1970, konventionen om anerkendelse af skilsmisser og separationer, 1.6.1970, konventionen om anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser om underholdsbidrag, 2.10.1973, konventionen om forkyndelse i udlandet af retslige og udenretslige dokumenter i sager om civile eller kommercielle spørgsmål, 15.11.1965, konventionen om de civilretlige virkninger af internationale barne bortførelser, 25.10.1980, konventionen om beskyttelse af børn og samarbejde i forbindelse med international adoption, 29.5.1993, konventionen om ophævelse af krav om legalisering af udenlandske offentlige dokumenter, 5.10.1961, konventionen om retternes kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn, 19.10.1996, konventionen om international retshjælp, 25.10.1980
- d) Traktater, der samler lovvalgsregler: Konventionen om gældende lov ved trafikulykker, 4.5.1971, konventionen om kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn, 19.10.1996
- e) Traktater, der samler direkte materielle retsregler: De Forenede Nationers konvention om aftaler om internationale køb, 11.4.1980, konventionen om forældelsesfrister ved internationale varekøb, New York, 14. juni 1974, ændret ved protokol af 11. april 1980
- f) Voldgiftstraktater: Konventionen om anerkendelse og fuldbyrdelse af udenlandske voldgiftskendelser, 10.6.1958, den europæiske konvention om international handelsvoldgift, 21.4.1961
- g) Internationale transporttraktater: Konventionen om fragtaftaler ved international godstransport ad landevej, 19.5.1965, konventionen om internationale jernbanebefordringer, 9.5.1980, som ændret ved protokol af 20.12.1990
- h) Andre juridisk betydningsfulde internationale privatrete konventioner: Ændringer af statuten for Haagerkonferencen om International Privatre af 15. juli 1955, 30.6.2005, UNIDROIT-konventionen om stjalne eller ulovligt udførte kulturgoder, 24.6.1995, den civilretlige konvention om korruption, 4.11.1999, aftalen om overførsel af lig, 26.10.1973
- i) Konventioner om samarbejde i forbindelse med juridiske spørgsmål, der er bindende for Slovakiet: Konvention om afgørelse af investeringstvister mellem stater og statsborgere fra andre stater, 18.2.1965, statuten for Haagerkonferencen om International Privatre (gyldig fra den 15. juli 1955, ændret den 1. januar 2007), 31.10.1951, konventionen om fuldbyrdelse af udenlandske voldgiftskendelser, 26.9.1927, protokollen om voldgiftsklausuler, 24.9.1923, konventionen om afgørelse ved voldgift af civilretlige tvister som følge af forbindelser med økonomisk og videnskabeligt-teknisk samarbejde, 26.5.1972, konventionen om anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser om underholdsbidrag, 15.4.1958, konventionen om retlig status, privilegier og immuniteter for mellemstatslige organisationer inden for visse samarbejdsområder, 12.5.1980
- j) Traktater om ophavsret og industriel ret (eksempel): Pariserkonventionen om beskyttelse af industriel ejendomsret, 20.3.1883, Berner-konventionen til værn for litterære og kunstneriske værker, 9.9.1886
- Andre bindende konventioner for Slovakiet kan findes på webstedet for det slovakiske ministerium for udenrigsanliggender og europæiske anliggender, www.mzv.sk.

1.3 Vigtigste bilaterale aftaler

1. Traktat mellem Den Socialistiske Republik Tjekkoslaviet og Folkerepublikken Ungarn om retshjælp og retlige relationer i civil-, familie- og strafferetlige anliggender, 28.3.1989
2. Traktat mellem Den Socialistiske Republik Tjekkoslaviet og Folkerepublikken Polen om retshjælp og retlige forhold i civil-, familie- og arbejdsretlige sager samt straffesager, 21.12.1987
3. Traktat mellem Den Socialistiske Republik Tjekkoslaviet og Unionen af Socialistiske Sovjetrepublikker om retshjælp og retlige relationer i civil-, familie- og strafferetlige sager, 12.8.1982
4. Traktat mellem Den Tjekkoslaviske Republik og Republikken Østrig om gensidig retshjælp i civile sager, om dokumenter og om retsinformation med slutprotokollen, 10.11.1961
5. Traktaten mellem Den Slovakiske Republik og Den Tjekkiske Republik om retshjælp, der ydes ved en retsinstans, og afvikling af visse retlige forhold i civile sager og straffesager, 29.10.1992
6. Traktat mellem Den Tjekkoslaviske Socialistiske Republik og Den Socialistiske Føderative Republik Jugoslavien om afvikling af retlige forhold i civil-, familie- og strafferetlige sager, 20.1.1964

2 Anvendelse af lovvalgsregler

2.1 Myndighedernes anvendelse af lovvalgsregler

Det er retsmyndigheden, der skal fastslå de relevante retsregler og deres anvendelse på et bestemt retsforhold, og den handler på eget initiativ ud fra princippet om, at parterne i en tvist ikke behøver at påberåbe sig eller bevise den lovgivning, som finder anvendelse på deres sag. Med hensyn til anvendelse af lovvalgsregler skelnes der i slovakisk lovgivning mellem obligatoriske regler og standardregler. Obligatoriske regler er regler, som en dommer skal anvende, uanset parternes ønske, og uanset at parterne har påberåbt sig denne ret. Standardregler – som er typiske for aftaleretlige sager i slovakisk ret – er retsregler, der kan tilsidesættes eller ændres efter aftale mellem de berørte parter.

2.2 Renvoi (tilbagevisning og viderehenvielse)

I slovakisk international privatre opfattes henvisninger til lovvalgsregler som henvisninger til den pågældende stats retssystem som helhed, herunder dens lovvalgsregler. Den almindelige regel i lov om international privatre (artikel 35) er, at *renvoi* kan accepteres, hvis dette er befordrende for en rimelig og retfærdig afgørelse i sagen. Ved bedømmelsen af, hvorvidt henvisning og viderehenvielse skal accepteres eller afvises, kan retten kun tage hensyn til faktiske og retlige faktorer, der kan have indflydelse på lovvalget, men ikke faktorer, der kan påvirke sagens faktiske materielle udfald. I henhold til slovakisk lovgivning kan *renvoi* accepteres i privatrete, familieretlige og arveretlige sager. Inden for aftaleret finder *renvoi* kun anvendelse i helt særlige tilfælde, og i sager om lovvalg er det udtrykkeligt udelukket (artikel 9, stk. 2, i lov om international privatre). Der findes en særlig ordning i loven om veksler og checks om, at *renvoi* skal accepteres, uden at retten skal undersøge de rimelige og retfærdige krav til en løsning (artikel 69 og 91 i lov om veksler og checks).

2.3 Ændret tilknytning

Slovakisk lovgivning indeholder ikke nogen generel regel om virkningen af en ændring af tilknytningsfaktoren. Hvis de slovakiske lovvalgsregler ikke fastslår det tidspunkt, hvor tilknytningsfaktoren skal vurderes, udleder de slovakiske domstole den af en anden tilknytningsfaktor eller ved hjælp af retspraksis. Generelt er det gældende tidspunkt det tidspunkt, hvor den juridiske situation opstår, eller mere præcist, den dato, hvor sagen indledes afhængigt af de særlige omstændigheder i hvert enkelt tilfælde.

Ændring af status er typisk for løsøre. Ændring af kriteriet for den gældende lovgivning alt efter placering er omfattet af artikel 6 i loven om international privatre, hvor der sondres mellem løsøre som sådan (generelt) og løsøre, der transporteres i henhold til en aftale (transitgods). Hvis der er tale om løsøre

som sådan, er gældende lovgivning lovgivningen på det sted, hvor formuegodet befandt sig på det tidspunkt, hvor retten til det opstod eller bortfaldt. Men retspraksis har fastslået, at indhold og retsvirkninger af en materiel ret, der er erhvervet i henhold til en anden lovgivning (dvs. overførsel af rettigheder, der er erhvervet i ét land, til en tilsvarende kategori i et andet land), skal vurderes i henhold til lovgivningen på formuegodets nye (aktuelle) placering. Tilknytningsfaktoren for formuegoder, der transporteres (hvis det er nødvendigt at transportere formuegodet), er lovgivningen på det sted, hvorfra formuegodet blev afsendt. Spørgsmålet om ændring af tilknytningsfaktor for løsøre kan også opstå i forbindelse med forældelse. Navnlig med henblik på dette fastslås det i artikel 8 i lov om international privatret, at forældelsen bestemmes af lovgivningen på det sted, hvor formuegodet befandt sig ved starten af forældelsesperioden. Imidlertid er erhverver ikke udelukket fra at påberåbe sig lovgivningen i den stat, hvor forældelsen fandt sted, hvis alle betingelser for forældelse i henhold til den pågældende stats lovgivning var opfyldt, da formuegodet befandt sig i den pågældende stat. Hvis formuegodet efterfølgende er blevet flyttet til mere end én stats område, vil forholdene blive vurderet enten i henhold til lovgivningen på det sted, hvor formuegodet var placeret ved starten på forældelsesperioden, eller i henhold til lovgivningen på det sted, hvor formuegodet konstant befandt sig i hele den relevante forældelsesperiode.

2.4 Undtagelser fra anvendelsen af lovvalgsreglerne

Præceptive lovregler og forbehold for grundlæggende retsprinsipper

Den grundlæggende forskel mellem præskriptive regler og forbeholdet for de grundlæggende retsprinsipper er deres virkning: Præskriptive regler fungerer offensivt (uanset indholdet af den fremmede ret), mens forbeholdet for de grundlæggende retsprinsipper fungerer defensivt (kun hvis anvendelsen af fremmed ret ville true erklærede interesser). Forbeholdet for de grundlæggende retsprinsipper beskytter ikke alle præskriptive bestemmelser i slovakisk ret, men kun dem, der anses for at være grundlæggende forhold af principiel betydning (f.eks. princippet om monogamt ægteskab).

Præskriptive regler er nationale retsregler, som det ikke er muligt at afvige fra; de skal anvendes i alle situationer, uanset hvilken lovgivning et bestemt retsforhold skal håndteres under i henhold til lovvalgsreglerne. Generelt har de en offentligretlig karakter, men kan også være af privatretlig karakter, hvis formålet er at beskytte en særlig væsentlig interesse. Retten skønner, hvorvidt en bestemt retsregel er præskriptiv. Lovgivningen definerer dem ikke klart; de forekommer typisk inden for forbrugerlovgivning og visse områder af arbejdsretten (f.eks. regler om sundhed og sikkerhed, arbejdstid osv.). Inden for familieret er bestemmelserne i straffeloven vedrørende forbrydelser mod familien og mindreårige f.eks. præskriptive bestemmelser.

Forbeholdet for de grundlæggende retsprinsipper er fastsat i artikel 36 i lov om international privatret, hvori det bestemmes, at en retlig bestemmelse fra et andet land ikke kan anvendes, hvis dens anvendelse ville stride mod grundlæggende principper i det sociale og statslige system i Slovakiet og dens love, der skal overholdes ubetinget, uanset parternes ønsker. Dette omfatter navnlig de forfatningsmæssige bestemmelser vedrørende retten til retfærdig rettergang og de grundlæggende principper om lighed for loven samt forbuddet mod forskelsbehandling på grund af køn, race, hudfarve, religion, nationalitet osv. I overensstemmelse med lovens sigte skal forbeholdet for de grundlæggende retsprinsipper anvendes sparsomt, og når domstolene anvender det, skal de ikke undersøge eller vurdere den fremmede stats ret, men kun dens indvirkning på de grundlæggende retsprinsipper i Slovakiet.

2.5 Vurdering af den relevante fremmede lov

Slovakiet er et af de lande, der behandler en retlig bestemmelse som lov frem for et forhold, der skal bevises. Derfor træffer retsmyndigheder på eget initiativ foranstaltninger for at fastslå, hvilke retlige bestemmelser der gælder. I henhold til artikel 53 i lov om international privatret træffer retsmyndigheden med henblik på at fastslå fremmed ret alle nødvendige foranstaltninger, herunder adgang til indholdet af den fremmede ret gennem egne ressourcer, ved at konsultere almindeligt tilgængelige kilder, ved at forpligte parterne til at fremlægge oplysningerne eller ved at anmode om oplysninger fra justitsministeriet (der skal handle på sådanne anmodninger). Dette betyder, at dommerne også kan anvende deres eget kendskab til indholdet af fremmed ret eller opnå et sådant kendskab ved hjælp af eksperter inden for international privatret eller sagens parter eller sågar ved at søge på internettet. Hvis indholdet af den fremmede ret ikke kan fastslås inden for en rimelig frist, eller hvis der er alvorlige hindringer for eller det er umuligt at fastslå indholdet af den fremmede ret, finder slovakisk lovgivning anvendelse. Hvis der opstår tvivl med hensyn til at fastslå indholdet af den fremmede ret, har domstolene ret til at anmode justitsministeriet om bistand.

3 Lovvalgsregler

3.1 Kontraktlige forpligtelser og retsakter

Kontraktlige forpligtelser

Kun privatretlige aftaler falder inden for anvendelsesområdet for loven om international privatret, dvs. civilretlige, kommercielle, familieretlige, arbejdsretlige og andre lignende aftaler med et internationalt element. I overensstemmelse med princippet om de kontraherende parterers uafhængighed giver artikel 9 i lov om international privatret klart de kontraherende parter fortrinsret til valg af lovgivning, når der er tale om formueforhold (dette giver desuden mulighed for at vælge lovgivning på det arbejdsretlige område). Muligheden for lovvalg er kun begrænset i forbindelse med forbrugerftaler, som, hvis den valgte lovgivning ikke sikrer en tilstrækkelig grad af forbrugerbeskyttelse, er omfattet af det retssystem, der sikrer en gunstigere behandling af forbrugeren (artikel 9, stk. 3, og artikel 10, stk. 4, i lov om international privatret). Hvis der ikke foretages lovvalg, anvendes lovgivningen i den stat, der sikrer rimelige afgørelser for aftaler af denne art. I overensstemmelse med princippet om rimelige afgørelser indeholder artikel 10, stk. 2 og 3, i lov om international privatret eksempler på, hvilken lovgivning der generelt anvendes for bestemte aftaletyper: f.eks. reguleres købskontrakter af lovgivningen på det sted, hvor sælger har sit hjemsted. For så vidt angår kontraktlige forpligtelser regulerer lov om international privatret ligeledes de materielle retsvirkninger af kontraktlige forhold (artikel 12), bestemmelser om begrænsninger og modregning (artikel 13) samt ordninger for ensidige retshandler (artikel 14), uanset om de er stillet til en navngiven enhed eller ej (tilknytningsfaktoren i sådanne tilfælde er debitors bopæl).

Kontraktlige forpligtelser i international ret om veksler og checks reguleres i loven om veksler og checks (artikel 69 ff. og artikel 91 ff.).

Retshandler

Lovvalgsregler vedrørende gyldigheden af retshandler, konsekvenserne af omstødelse og formen af en retshandel er omfattet af artikel 4 i loven om international privatret. Den gældende lovgivning vedrørende virkningerne af en retshandel finder også anvendelse på spørgsmål om dens gyldighed og omstødelse. Gældende lov fastslås ved hjælp af de relevante lovvalgsregler, der er fastsat for den pågældende retshandel. Der findes to undtagelser, hvor gyldigheden af en retshandel og følgerne af dens omstødelse ikke reguleres af den samme lov som virkningerne: Hvis andet bestemmes i lovgivningen, eller hvis dette er vigtigt af hensyn til en rimelig afgørelse. For så vidt angår retshandlens form, er det tilstrækkeligt, at retshandlen blev udført i overensstemmelse med lovgivningen på det sted, hvor retshandlen blev udført eller udføres. Det er derfor ikke nødvendigt at overholde formen for den retshandel, der kræves i henhold til den lovgivning, som retsmyndigheden har valgt, således som det er tilfældet for dens gyldighed. Men denne subsidiaire lovvalgsregel må ikke anvendes, hvis den lovgivning, som retsmyndigheden vælger som værende gældende for aftalen, foreskriver en skriftlig aftale som en betingelse for dens gyldighed.

3.2 Erstatning uden for kontraktforhold

Den grundlæggende nationale lovvalgsregel for forpligtelser uden for kontraktforhold er artikel 15 i loven om international privatret, i henhold til hvilken krav om erstatning for tab, der skyldes misligholdelse som følge af den almindeligt gældende lovgivning (uden for kontraktforhold), eller i tilfælde, hvor der efter loven kræves erstatning, uanset om den pågældende handling er ulovlig eller ej (ansvar for resultatet), reguleres af lovgivningen på det sted, hvor skaden opstod, eller på det sted, hvor begivenheden, der giver anledning til retten til erstatning, indtraf. Tilknytningsfaktorer ved uanmodet forretningsførelse, uberettiget berigelse osv. følger tilsvarende af artikel 15 og andre bestemmelser i loven om international privatret.

3.3 Personalstatut, aspekter vedrørende civil status (navn, bopæl, funktion)

Generelle lovvalgsregler, dvs. bestemmelse af gældende lovgivning for en fysisk persons retsevne, er fastsat i artikel 3 i lov om international privatret, hvori det hedder, at en persons retsevne i forbindelse med rettigheder og retshandler reguleres af lovgivningen i den stat, hvor den pågældende person er statsborger. Hvis en retshandel udføres i Slovakiet af en udlænding, som ikke har retsevne i henhold til lovgivningen i den stat, hvor vedkommende er statsborger, er det tilstrækkeligt, hvis vedkommende har retsevne til at handle i henhold til slovakisk lovgivning. Imidlertid vil en sådan retshandel ikke nødvendigvis anses for gyldig i henhold til lovgivningen i andre stater, herunder udlændingens hjemland.

I henhold til slovakisk national ret opstår en fysisk persons retsevne i forbindelse med rettigheder og pligter ved fødslen (alle undfangne børn, der er levendefødte, har ligeledes denne retsevne) og slutter ved dødsfald (når en person erklæres død af en domstol). Fuld retsevne erhverves ved det fyldte 18. år eller gennem ægteskab (dette er muligt i en alder af 16 år). Fuld retsevne er en forudsætning for påtaleret, selv om loven kan give påtaleret til en part, der ellers ikke ville have det, f.eks. en mindreårig forælder i en adoptionssag, når vedkommende fylder 16 år. Mindreårige har kun retsevne i forbindelse med handlinger, der ifølge deres natur passer til den mindreåriges alderssvarende intellektuelle og mentale modenhed. Ud over aldersgrænsen skal en person også have sin fornøfts fulde brug for at opnå fuld retsevne. Kun en domstol kan ophæve eller begrænse en persons retsevne.

Særlige nationale lovvalgsregler vedrørende retsevne gælder for retten til at indgå ægteskab (artikel 19 i lov om international privatret – se punkt 3.5), til at oprette og ophæve testamente (artikel 18 i lov om international privatret – se punkt 3.7.) og påtaleret for udlændinge (artikel 49 i lov om international privatret). De lovvalgsregler, der regulerer juridiske enheders retsevne i henhold til slovakisk lovgivning, findes i artikel 22 i handelsloven, i henhold til hvilken den personlige status for juridiske enheder reguleres efter overtagelsesprincippet, idet omfanget af deres retsevne i henhold til gældende ret også tildeles dem i henhold til slovakisk lovgivning. Vurderingen af en persons evne til at indgå forpligtelser i forbindelse med veksler eller checks er fastlagt i loven om veksler og checks, hvori det hedder, at den pågældende er omfattet af lovgivningen i den stat, hvor den pågældende er statsborger.

For så vidt angår civilstand anvendes "bopæl" ikke som tilknytningsfaktor i slovakisk ret og er ikke det samme som den slovakiske term "fast bopæl" (som registreres i Slovakiets folkeregister). En persons ret til et navn følger tilsvarende med den personlige status, idet gældende lovgivning er den lovgivning, der gælder for den pågældendes retsevne og påtaleret.

3.4 Fastlæggelse af forældre-barn-forhold, herunder adoption

3.4.1 Fastlæggelse af forældre-barn-forhold

I henhold til den nationale lovgivning er moderen den kvinde, som har født barnet. I tilfælde af tvivl om moderskabet træffer retten afgørelsen på grundlag af de faktiske oplysninger, der er konstateret i forbindelse med fødslen. Faderskab fastslås på grundlag af tre afkræftelige faderskabsformodninger, der er fastsat i lov nr. 36/2005 om familien (familieloven): i) ægteskabets varighed, ii) en anerkendelseserklæring afgivet af forældrene ved et civilstandsregister og iii) tidspunktet for seksuelt samkvem mellem den formodede far og barnets mor.

Loven om international privatret indeholder lovvalgsregler om bestemmelse (anerkendelse eller afkræftelse) af forældreskabet, der er knyttet til tidspunktet for barnets fødsel. I henhold til artikel 23 i lov om international privatret er gældende lov lovgivningen i den stat, hvor barnet blev statsborger ved fødslen. Denne lovgivning anvendes navnlig til at fastslå, hvem der kan være omfattet af en erklæring om forældreskab, i hvilken form en sådan erklæring skal udfærdiges, og hvorvidt det er muligt at anerkende faderskabet til et undfanget barn. Hvis et barn ved fødslen erhverver mere end ét statsborgerskab eller intet statsborgerskab, finder artikel 33 i lov om international privatret anvendelse. Hvis et barn har erhvervet slovakisk statsborgerskab på denne måde, men er født og bor i udlandet, er gældende lovgivning i dette tilfælde lovgivningen i den stat, hvor barnet har sit sædvanlige opholdssted. I henhold til artikel 23, stk. 3, i lov om international privatret, gælder det, at hvis et barn (uanset nationalitet) bor (dvs. har fast bopæl) i Slovakiet på det tidspunkt, hvor forældreskabet skal fastslås, kan forældreskabet fastslås i overensstemmelse med slovakisk lov, hvis dette er i barnets tarv. Denne bestemmelse gør det muligt at undersøge gyldigheden af anerkendelse i henhold til lovgivningen i den stat, hvor forældreskabet blev anerkendt, og ikke i henhold til lovgivningen i den stat, som barnet blev statsborger i ved fødslen. For at anerkendelsen af forældreskab er gyldig, er det tilstrækkeligt, at anerkendelsen er i overensstemmelse med lovgivningen i den stat, hvor den fandt sted.

3.4.2 Adoption

I henhold til den slovakiske familielovgivning etableres der ved adoption et forhold mellem adoptivbarnet og adoptivforælderen (og dennes slægtninge), som er juridisk identisk med en biologisk familie. Kun en domstol kan træffe afgørelse om adoption på anmodning af adoptivforælderen, der ikke behøver at være slovakisk statsborger, men skal anføres på adoptionsbeviset ifølge lov nr. 305/2005 om social og retlig beskyttelse af børn og værgemål. Kun børn under 18 år kan adopteres. Den nuværende lovgivning giver kun mulighed for, at ægtepar (eller en ægtefælle, der er gift med og bor sammen med en af barnets forældre eller en enke/enkemand efter en forælder eller adoptivforælder) kan adoptere et barn i fællesskab. Under ekstraordinære omstændigheder kan barnet også adopteres af en enkelt person. Adoption af en mindreårig i udlandet kræver godkendelse fra det slovakiske arbejds-, social- og familieministerium eller fra en statslig forvaltningsmyndighed, der er udpeget af dette ministerium. En adoption kan annulleres på grundlag af en retskendelse inden for seks måneder fra udstedelsen af adoptionskendelsen.

I henhold til artikel 26 i lov om international privatret reguleres adoption af lovgivningen i den stat, hvor adoptivforælderen er statsborger. Hvis adoptivforældrene er af forskellig nationalitet, gælder lovgivningen i den stat, hvor ægtefællernes fælles bopæl er beliggende. Hvis en sådan bopæl ikke findes, reguleres adoptionen af den lovgivning, som de har tættest tilknytning til. Slovakisk lovgivning kan anvendes, når fremmed ret ikke tillader adoption overhovedet eller kun på betingelser, der er ekstraordinært restriktive, og adoptivforælderen eller mindst en af adoptivforældrene har boet i en længere periode i Slovakiet (ifølge retspraksis vil det sige over et år). I henhold til artikel 26a i lov om international privatret reguleres anbringelse af et barn i pleje forud for adoption (hvilket går forud for adoption i slovakisk ret) af lovgivningen i den stat, hvor barnet har sit sædvanlige opholdssted. Lovgivningen i det land, hvor det barn, der skal adopteres, er statsborger, finder anvendelse, når man skal vurdere behovet for at anmode om barnets samtykke til adoption eller godkendelse fra andre personer eller institutioner (artikel 27 i lov om international privatret). Denne bestemmelse gælder også i adoptionslignende situationer, f.eks. anerkendelse af et barn født uden for ægteskab som ægtebarn (hvilket ikke anerkendes i slovakisk ret).

3.5 Ægteskab, ugifte/samlevende, partnerskaber, skilsmisse, separation og underholdspligt

3.5.1 Ægteskab

Ifølge slovakisk ret kan ægteskab kun indgås af en mand og en kvinde, der er ved deres fornøfts fulde brug; på tidspunktet for ægteskabets indgåelse må de ikke være i et andet ægteskab. Loven forbyder ægteskab mellem slægtninge i opstigende linje, efterkommere og søskende samt mindreårige (en domstol kan undtagelsesvis tillade, at en mindreårig over 16 år gifter sig). Denne aldersbegrænsning kan klassificeres som en præskriptiv bestemmelse i slovakisk ret. Ifølge slovakisk ret indgås ægteskab ved at afgive en konsensuserklæring på et justitskontor eller over for en kirkelig myndighed.

Ifølge lov om international privatret (artikel 19 og 20) reguleres en persons adgang til at indgå ægteskab og betingelserne for dets gyldighed af lovgivningen i den stat, hvor den pågældende er statsborger. Formen af ægteskabets indgåelse reguleres af gældende ret på det sted, hvor ægteskabet indgås. I modsætning til de almindelige lovvalgsregler (artikel 3 og 4 i loven om international privatret) er subsidiær brug af slovakisk ret udelukket. Med hensyn til vurderingen af den form, hvorunder et ægteskab indgås, gælder det, at eftersom gældende lovgivning er lovgivningen på det sted, hvor brylluppet finder sted, skal denne lovgivning anvendes ved undersøgelse af spørgsmål som f.eks., hvordan en person giver sit samtykke til ægteskab, antallet af vidner, hvilken instans der er kompetent til at foretage vielsen, muligheden for at indgå ægteskab via en stedfortræder osv. Dette kriterium gælder ikke, når der er

tale om vielser på konsulater. Slovakiske borgeres indgåelse af ægteskab i udlandet over for en anden myndighed end en slovakisk myndighed, der er bemyndiget hertil, er specifikt omfattet af artikel 20a i loven om international privatret, hvori det hedder, at et sådant ægteskab er gyldigt i Slovakiet, hvis det er gyldigt i den stat, hvis myndighed forestod vielsen, og hvis der ikke foreligger hindringer for ægteskabets indgåelse i henhold til slovakisk materiel ret.

3.5.2 Ugift/samlevende og partnerskaber

Slovakisk lovgivning ikke indeholder bestemmelser om andre former for partnerskaber end ægteskab. Juraen anerkender eksistensen af sædvanerettelige ægteskabslignende forhold, dvs. en mand og kvinde, der ikke er gift, men som bor sammen. Dette er dog faktisk uden juridisk betydning. På samme måde anerkender den slovakiske lovgivning ikke (registrerede) partnerskaber mellem personer af samme køn eller retlig (juridisk) separation.

3.5.3 Skilsmisse og separation

Efter nationale materiel ret er skilsmisse opløsning af et ægteskab mellem levende ægtefæller ved en domstol. I tilfælde af skilsmisse mellem forældre til en mindreårig skal retten også afsige kendelse om deres udøvelse af forældrerettigheder og -forpligtelser. Slovakisk lovgivning giver også mulighed for vekslende forældremyndighed.

Artikel 22 i lov om international privatret indeholder lovvalgsregler for opløsning af ægteskab ved skilsmisse, ved at erklære ægteskabet ugyldigt eller ved at konkludere, at ægteskabet aldrig har været indgået. Derfor anvender man primært lovvalgsreglerne om opløsning af ægteskab mellem levende ægtefæller. Opløsning af et ægteskab ved skilsmisse reguleres af lovgivningen i den stat, hvor ægtefællerne er statsborgere på det tidspunkt, hvor proceduren indledes. Som det er tilfældet for ægtefællernes personlige forhold og formueforhold, er det gældende kriterium deres statsborgerskab på et bestemt tidspunkt, nemlig det tidspunkt, hvor skilsmisseproceduren blev indledt (deres oprindelige nationalitet eller eventuelle ændringer af nationalitet er uden relevans). Hvis ægtefællerne på tidspunktet for indledningen af skilsmisseproceduren ikke har samme nationalitet, kan kriteriet om statsborgerskab ikke anvendes, og slovakisk lovgivning finder anvendelse. Hvis den gældende (fremmede) ret ikke tillader opløsning af ægteskab ved skilsmisse eller kun tillader dette på særligt restriktive betingelser, men ægtefællerne – eller mindst en af dem – har levet i Slovakiet i en længere periode, kan slovakisk lovgivning finde anvendelse. Eftersom denne mulighed kun er åben for personer, der har en passende tilknytning til Slovakiet, er det fast retspraksis, at disse personer skal have opholdt sig i Slovakiet i mindst et år.

For så vidt angår lovgivningen i den stat, hvor ægtefællerne er statsborgere, anvendes tilknytningsfaktorerne i artikel 22, stk. 3, i loven om international privatret til vurdering af gyldigheden af et ægteskab, og af hvorvidt ægteskabet er indgået eller strider mod artikel 19 og artikel 20 i loven om international privatret, som regulerer retten til at indgå ægteskab, gyldigheden af et ægteskab og ægteskabets form. Det er fast retspraksis, at artikel 19 og artikel 20 i loven om international privatret finder anvendelse, hvis muligheden for at indgå ægteskab (med hensyn til retsevne og form) vurderes, før ægteskabet indgås, mens artikel 22, stk. 3, i loven om international privatret finder anvendelse, hvis gyldigheden af et ægteskab vurderes med tilbagevirkende kraft, eller hvis vurderingen drejer sig om, hvorvidt ægteskabet er indgået. På samme måde er det fast retspraksis, at gældende lovgivning i henhold til artikel 22, stk. 3, i loven om international privatret er lovgivningen i den stat, hvor ægtefællerne var statsborgere på det tidspunkt, hvor ægteskabet blev indgået.

3.5.4 Underholdspligt

Slovakisk lovgivning anerkender seks grundlæggende typer af underholdspligt: forældres underholdspligt over for deres børn (betragtes som den vigtigste), børns underholdspligt over for deres forældre, underholdspligt mellem andre slægtninge, underholdspligt mellem ægtefæller, underholdspligt over for en fraskilt ægtefælle og underholdspligt og bidrag til afholdelse af visse udgifter til en ugift mor. Lovvalgsreglerne i artikel 24a i loven om international privatret vedrører udtrykkeligt kun forældres underholdspligt over for deres børn og omfatter alle typer af denne underholdspligt bortset fra krav fra barnets mor over for faderen (lov om moderens nationalitet, artikel 25 i loven om international privatret), uanset om den begunstigede er myndig eller mindreårig. Disse forhold reguleres af lovgivningen i den stat, hvor den begunstigede har sin bopæl eller sit sædvanlige opholdssted, når der er tale om et mindreårigt barn. I de fleste tilfælde træffer de slovakiske domstole afgørelse i overensstemmelse med lovgivningen i det land, hvor sagen anlægges. Andre former for underholdspligt (f. eks. underholdspligt mellem ægtefæller) reguleres af lovgivningen i den stat, hvor modtageren af underholdsbidraget har bopæl.

Tilknytningsfaktoren i form af barnets sædvanlige opholdssted er den vigtigste tilknytningsfaktor, der anvendes på forholdet mellem forældre og børn. Kun i særlige tilfælde kan retten også tage hensyn til lovgivningen i en anden stat, som har en væsentlig tilknytning til sagen.

3.6 Formueforholdet mellem ægtefæller

Lovvalgsreglerne i artikel 21 i loven om international privatret vedrørende formueforhold mellem ægtefæller fastslår ægtefællernes nationalitet som tilknytningskrav. Dette kan dog kun anvendes konsekvent, hvis begge ægtefæller er statsborgere i samme stat. I andre tilfælde gælder slovakisk lovgivning. Loven om international privatret tager ikke højde for situationer, hvor der sker en ændring af tilknytningen (en ændring i ægtefællernes fælles nationalitet). Det er dog fast retspraksis, at gældende lovgivning fastsættes på det tidspunkt, hvor den juridisk betydningsfulde begivenhed fandt sted. Artikel 21, stk. 2, i loven om international privatret udelukker potentielle konflikter ved at anføre, at eventuelle aftaler mellem ægtefællerne vedrørende ejendomsret (f.eks. aftaler om særeje, ægtepagter osv.) vil blive vurderet i overensstemmelse med gældende lovgivning for ægtefællernes formueforhold på det tidspunkt, hvor aftalen blev indgået. Denne lovvalgsregel kan kun anvendes i forbindelse med en anden lovvalgsregel, og ikke alene.

De materielle slovakiske lovbestemmelser fastsætter en bestemt ordning for ægtefællers formueforhold: fælleseje mellem ægtefæller, som oprettes ved ægteskabets indgåelse og ophører ved ægteskabets ophør. Anvendelsesområdet for fælleseje kan efterfølgende indskrænkes eller udvides i henhold til en gensidig aftale mellem ægtefællerne eller ændres på anden måde (herunder ophævelse eller genoprettelse) ved en domstolsafgørelse. Ægtepagter findes ikke i slovakisk lovgivning.

3.7 Arv i henhold til lov eller testamente

Ifølge lovvalgsreglen er arv baseret på et enkelt tilknytningskrav: Efter de almindelige lovvalgsregler i loven om international privatret reguleres retlige arveforhold af lovgivningen i den stat, hvor testator var statsborger ved sin død (artikel 17). Dette er det eneste tilknytningskrav for hele boet uden skelen til, om formuegodet er materielle eller immaterielle aktiver. Hvis testator ved sin død var statsborger i to eller flere stater eller var statsløs, fastslås den gældende nationalitet i overensstemmelse med artikel 33 i loven om international privatret.

For så vidt angår retsevne til at oprette eller ophæve et testamente og følgerne af fejl i testamentet er den gældende nationalitet testators nationalitet på det tidspunkt, hvor vedkommende udtrykker sit ønske. Dette betyder, at hvis der sker en ændring i nationalitet, efter at testator har givet udtryk for sit ønske, påvirker dette ikke gyldigheden af et testamente eller gyldigheden af en ophævelse. Artikel 18 i lov om international privatret er således en særlig regel i forhold til artikel 3, stk. 2, i lov om international privatret, hvori det hedder, at hvis en udlænding udfører en retshandel i Slovakiet, er det tilstrækkeligt, at han eller hun har retsevne til dette i henhold til slovakisk lovgivning. Den lovgivning, der fastslås i henhold til det land, hvor den pågældende er statsborger på tidspunktet for testamentets oprettelse, anvendes også til at afgøre, hvordan formuegoder kan testamenteres. Testamentets form og ophævelse af et testamente reguleres af lovgivningen i den stat, hvor testator var statsborger, da testamentet blev oprettet. Det er dog tilstrækkeligt, at testamentet er i overensstemmelse med lovgivningen i den stat, hvor det blev oprettet (artikel 18). Denne supplerende lovvalgsregel anvendes, når testator ikke har overholdt formkravene til testamenter i den stat, hvor vedkommende var statsborger på tidspunktet for testamentets oprettelse. Dette betyder, at hvis testator ikke overholder de formelle betingelser for oprettelse af testamenter som fastlagt i lovgivningen i den stat, hvor vedkommende var statsborger på tidspunktet for testamentets oprettelse, men opfylder de betingelser, der fremgår af lovgivningen på det sted, hvor testamentet blev oprettet, anses testamentet for gyldigt.

I henhold til de materielle bestemmelser i slovakisk ret kan formuegoder arves på baggrund af lovgivningen, på baggrund af et testamente eller begge dele. Lovgivningen foreskriver fire niveauer af arvinger med hensyn til arverettigheder, hvor arverettigheder på det foregående niveau udelukker arverettigheder på de efterfølgende. Den første gruppe omfatter testators børn og ægtefælle; yderligere grupper omfatter andre slægtninge og enhver, der har levet sammen med afdøde i en fælles husholdning i mindst et år forud for dødstidspunktet, og som derfor passede den fælles husholdning, eller som blev forsørgt af afdøde. For så vidt angår testamentsarv giver loven mulighed for, at testamenter, der opfylder de lovbestemte betingelser, kan oprettes af testator eller i form af en notarialakt. Minimumsalderen for oprettelse af et testamente er 15 år. Der findes restriktioner på friheden til at borttestamentere formuegoder, idet mindreårige slægtninge i nedstigende linje skal modtage mindst lige så meget, som deres andel af boet udgør ifølge loven, og myndige slægtninge i nedstigende linje skal modtage mindst lige så meget som halvdelen af deres andel ifølge loven. Slovakisk lovgivning tillader arveafkald (kun i sin helhed med både arv og gæld), manglende arveret (fastsat ved lov), arveløshed for efterkommere (på grundlag af en erklæring om arveløshed udarbejdet af den afdøde) og hjemfald (hvor boet tilfalder staten, hvis der ikke er nogen arvinger), men anerkender ikke fælles testamenter og arveaftaler eller gaver på dødslejet.

3.8 Ejendomsret

I slovakisk lovgivning defineres fast ejendom som jord og bygninger knyttet til jorden med et solidt fundament (artikel 119 i den civile lovbog).

I henhold til loven om international privatret er det generelle tilknytningskriterium for materielle rettigheder til fast ejendom stedet, hvor ejendommen er beliggende (artikel 5 i loven om international privatret, som også gælder for løsøre, der ikke er omfattet af artikel 6 og artikel 8 – se 2.3). Men artikel 7 i loven om international privatret har forrang for denne regel, og heri præciseres det, at der skal tages hensyn til oplysningerne i offentlige registre vedrørende oprettelse, ændring eller ophævelse af materielle rettigheder til ejendom, der er beliggende i en anden stat end den, hvis lovgivning regulerer det retlige grundlag for oprettelse, ændring eller ophævelse af væsentlige rettigheder til den pågældende ejendom. I sådanne tilfælde er gældende lovgivning lovgivningen om indføring af oplysninger i offentlige registre på det sted, hvor ejendommen er beliggende.

Efter gældende slovakisk ret er udtrykket "offentlige registre" knyttet til registret over jord og bygninger (matrikelregistret) (lov nr. 162/1995 om registret over jord og bygninger), men historiske ejendomsregistre omfatter matrikelregistret, jernbaneregistret, mineregistret og registret over vandveje.

3.9 Insolvens

Insolvensprocedurer, der indeholder et fremmed element med deltagelse af medlemsstaterne i Den Europæiske Union eller Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, er reguleret ved lov nr. 7/2005 om konkurs og rekonstruktion ("konkursloven"), medmindre andet er fastsat i Rådets forordning (EF) nr. 1346/2000. Ifølge konkursloven gælder det, at hvis Slovakiet ikke er bundet af en international traktat om dækning af kreditorerne i tilfælde af en debtors konkurs, gælder princippet om gensidighed for anerkendelse af udenlandske domme ved insolvensbehandling i henhold til konkursloven. Konkurs, der erklæres ved en slovakisk domstol, gælder også formuegoder, der befinder sig på et andet lands område, hvis lovgivningen i det pågældende land tillader dette.

Loven om international privatret indeholder lovvalgsregler, der tilsvarende gælder ved konkurs, navnlig artikel 5 (tilknytningsfaktoren er det sted, hvor løsøret eller den faste ejendom befinder sig), artikel 7 (tilknytningsfaktoren for registrering i offentlige registre er det sted, hvor ejendommen er beliggende) samt bestemmelserne vedrørende forpligtelser (artikel 9 ff.).

Sidste opdatering: 22/04/2022

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Hvilket lands love gælder? - Sverige

1 Retskilder

1.1 National ret

International privatret reguleres for fremtiden i vid udstrækning af EU-lovgivningen. Kilderne til svenske nationale regler på dette område består af lovgivning og retspraksis. Lovgivningen inkorporerer i vid udstrækning internationale konventioner, som Sverige har tilsluttet sig. De vigtigste regler på området er følgende.

Ægteskab og børn

- Kapitel 3, §§ 4 og 6, i lov om visse internationale juridiske forhold i forbindelse med ægteskab og værgemål (lagen (1904:26 s. 1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap, "IÄL")
- §§ 9, 12 og 13 i bekendtgørelse om visse internationale retsforhold i forbindelse med ægteskab, adoption og værgemål (förordningen (1931:429) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap, adoption och förmynderskap, "NÄF")
- § 3 i lov (2018:1289) om adoption i internationale situationer
- § 2, 3, 3a, 5, 5a, 6 og 6a i lov (1985:367) om internationale faderskabsspørgsmål (lagen (1985:367) om internationella faderskapsfrågor, "IFL")
- Rådets forordning (EU) 2016/1103 af 24. juni 2016 om indførelse af et forstærket samarbejde på området for kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i sager vedrørende formueforholdet mellem ægtefæller
- Rådets forordning (EU) 2016/1104 af 24. juni 2016 om indførelse af et forstærket samarbejde på området for kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i sager vedrørende de formueretlige virkninger af registrerede partnerskaber
- Lov om visse internationale spørgsmål vedrørende formueforhold mellem ægtefæller eller samlevende (lagen (2019:234) om internationella frågor rörande makars och sambors förmögenhetsförhållanden, "LIMF")

- § 1 i lov om Haagerkonventionen af 1996 (lagen (2012:318) om 1996 års Haagkonvention) og artikel 15-22 i Haagerkonventionen af 19. oktober 1996 om kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn
- Artikel 15 i Rådets forordning (EF) nr. 4/2009 af 18. december 2008 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser og samarbejde vedrørende underholdspligt og Haagerprotokollen af 2007 om lovvalg i sager om underholdspligt

Arv

- Artikel 20-38 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 650/2012 af 4. juli 2012 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser vedrørende arv, og om accept og fuldbyrdelse af officielt bekræftede dokumenter vedrørende arv og om indførelse af et europæisk arvebevis

Aftaler og køb

- Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 593/2008 af 17. juni 2008 om lovvalgsregler for kontraktlige forpligtelser ("Rom I-forordningen")
- § 79-87 i vekselloven (væxellagen 1932:130)
- § 58-65 i checkloven (checklagen (1932:131))
- Lov om lovvalgsregler for løsørækøb (lagen (1964:528) om tillämplig lag beträffande köp av lösa saker, "IKL")
- § 25 a, 31 a og 42 a i lov om medbestemmelse på arbejdspladsen (lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet, "MBL")

- Lov om lovvalgsregler for visse forsikringsaftaler (lagen (1993:645) om tillämplig lag för vissa försäkringsavtal)
- Kapitel 13, § 4, og kapitel 14, § 2, i søfartsloven (sjölagen 1994:1009)
- § 14 i lov om forbrugeraftaler (lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden)
- Kapitel 1, § 4, i lov om forbrugerbeskyttelse i forbindelse med aftaler vedrørende timeshareboliger eller længerevarende ferieprodukter (lagen (2011:914) om konsumentskydd vid en aftale om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt)
- Kapitel 3, § 14, i lov om aftaler vedrørende fjernsalg og dørsalg (lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler)
- § 48 i lov om forbruger køb (konsumentköplagen 1990:932)

Erstatning

- Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 864/2007 af 11. juni 2007 om lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontraktforhold ("Rom II-forordningen")
- §§ 8, 14 og 38 i lov om skader forårsaget i trafikken (trafikskadelagen 1975:1410)
- § 1 i lov i forbindelse med overenskomsten af 9. februar 1972 mellem Sverige og Norge om rensdyrgræsning (lagen (1972:114) med anledning av konventionen den 9 februari 1972 mellan Sverige och Norge om renbetning)
- § 1 i lov i forbindelse med miljøbeskyttelseskonventionen af 19. februar 1974 mellem Danmark, Finland, Norge og Sverige (lagen (1974:268) med anledning av miljöskyddskonventionen den 19 februari 1974 mellan Danmark, Finland, Norge og Sverige)

Insolvensret

- Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2015/848 om insolvensbehandling
- §§ 1, 3 og 5-8 i lov om fastsættelse af regler for konkursboer, der omfatter aktiver i Danmark, Finland, Island eller Norge (lagen (1934:67) med bestämmelser om konkurs, som omfattar egendom i Danmark, Finland, Island eller Norge)
- §§ 1, 4-9 og 13 i lov om virkningerne af konkurs, der indtræffer i Danmark, Finland, Island eller Norge (lagen (1934:68) om verkan av konkurs som inträffat i Danmark, Finland, Island eller Norge)
- §§ 1, 3-8 og 12 i lov om konkursboer, der omfatter aktiver i et andet nordisk land (lagen (1981:6) om konkurs som omfattar egendom i annat nordiskt land)
- §§ 1, 4-9, 13 og 14 i lov om virkningerne af konkurs, der indtræffer i et andet nordisk land (lagen (1981:7) om verkan av konkurs som inträffat i annat nordiskt land)

1.2 Internationale aftaler

Sverige er part i følgende multilaterale internationale konventioner, som indeholder lovvalgsregler. Eftersom Sverige har en "dualistisk" tilgang til internationale traktater, er disse internationale konventioner også inkorporeret i svensk lovgivning. Se ovenfor.

Folkeforbundet

- Konventionen af 1930 angående visse lovkonflikter indenfor vekslerrettens område
- Konventionen af 1931 angående visse lovkonflikter indenfor checkrettens område

Haagerkonferencen om International Privatre

- Konventionen af 1955 om, hvilken lovgivning der skal anvendes på løsørekøb af international karakter
- Konventionen af 1961 om lovkonflikter vedrørende formen for testamentariske dispositioner
- Konventionen af 1996 om kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældres ansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn (Haagerbørnebeskyttelseskonventionen)
- Protokollen af 2007 om, hvilken lov der skal anvendes på underholdspligt

Den Europæiske Union

- Konventionen af 1980 om, hvilken lov der skal anvendes på kontraktlige forpligtelser ("Rom I-forordningen erstatter konventionen for kontrakter, der er indgået efter den 17. december 2009)

Nordiske konventioner

- 1931 mellem Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige indeholdende internationalprivatretnlige bestemmelser om ægteskab, adoption og værgemål (senest ændret ved en ændringskonvention af 2006)
- Konventionen af 1933 mellem Sverige, Danmark, Finland, Island og Norge om konkurs ("den nordiske konkurskonvention")
- Konventionen af 1934 mellem Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige om arv og dødsboskifte (senest ændret ved en ændringskonvention af 2012)
- Konventionen af 1974 mellem Danmark, Finland, Norge og Sverige om miljøbeskyttelse

1.3 Vigtigste bilaterale aftaler

Konventionen af 1972 mellem Sverige og Norge om rensdyrgræsning (1972 års konvention mellan Sverige och Norge om renbetning)

2 Anvendelse af lovvalgsregler

2.1 Myndighedernes anvendelse af lovvalgsregler

I tilfælde af tvister med et internationalt aspekt er domstolene generelt forpligtede til ex officio at behandle spørgsmålet om lovvalg. I henhold til flere svenske internationale privatretnlige regler skal de kontraherende parter lovvalg i spørgsmål vedrørende aftalen respekteres. Desuden har parterne i "supplerende" tvister mulighed for at nå til enighed om, hvilken lov der skal anvendes på det tidspunkt, hvor retssagen vedrørende deres tvist indledes. Retten skal enstemmigt vedtage en erklæring, i henhold til hvilken svensk ret finder anvendelse på retssagen i forbindelse med en retlig situation, der gør det muligt at nå et forlig i henhold til svensk national ret, forudsat at der er en forbindelse til Sverige (jf. publikation *Nytt juridiskt arkiv* fra 2017, s. 168).

2.2 Renvoi (tilbagevisning og viderehenvielse)

I svensk international privatre accepteres renvoi som hovedregel ikke. Der findes imidlertid en undtagelse i § 79, stk. 2, i vekselloven og i § 58, stk. 2, i checkloven for så vidt angår udenlandske statsborgeres beføjelser til at indgå i transaktioner, der involverer vekslers eller checks. Årsagen er, at disse bestemmelser er baseret på internationale konventioner. Der findes en anden undtagelse i § 9, stk. 2, i lov (1981:7) om retsvirkningerne af konkurs, der indtræder i et andet nordisk land. Endelig accepteres renvoi for så vidt angår den formelle gyldighed af et ægteskab, jf. § 1, stk. 7, i lov (1904:26, s. 1) om visse internationale retsforhold i forbindelse med ægteskab og værgemål.

2.3 Ændret tilknytning

Der findes ingen generel regel om virkningen af en ændring af tilknytningsfaktoren. F.eks. er EU's forordninger om formueforholdet mellem ægtefæller og ægtefællernes og de registrerede partners formueforhold baseret på princippet om uforanderlighed. Dette betyder, at den gældende lov som fastlagt på grundlag af den tilknytning, der fandtes på tidspunktet for ægteskabets indgåelse eller registreringen af partnerskabet, kun undtagelsesvis kan ændres på visse betingelser, der er fastsat i de relevante EU-forordninger.

Derimod er formueforholdet mellem ægtefæller baseret på princippet om foranderlighed i situationer, der er specifikke for de nordiske lande. Det betyder, at hvis der ikke er indgået nogen aftale om lovvalg mellem ægtefællerne, hvor begge ægtefæller på et senere tidspunkt bosatte sig i et andet nordisk land og har haft bopæl dér i mindst to år, finder loven i dette land anvendelse. Hvis begge ægtefæller derimod allerede har haft fast bopæl i den pågældende stat,

mens ægteskabet bestod, eller hvis ægtefællerne er statsborgere i den pågældende stat, vil lovgivningen i denne stat finde anvendelse fra det øjeblik, hvor de tager bopæl der. Der gælder et tilsvarende princip i tilfælde af samlevende (jf. kapitel 3, § 9, og kapitel 5, § 6, i lov [2019: 234] om visse internationale spørgsmål vedrørende formueforhold mellem ægtefæller eller samlevende).

2.4 Undtagelser fra anvendelsen af lovvalgsreglerne

Det betragtes som et almindeligt princip i svensk international privatret, at en bestemmelse i fremmed ret ikke må anvendes, hvis det ville være åbenbart uforeneligt med de grundlæggende principper i den svenske retsorden. Bestemmelser af denne karakter findes også i andre landes internationale privatret, men det kan ikke udledes heraf, at et forbehold om ordre public skal være fastsat ved lov. Der er meget få retsafgørelser, hvor fremmed ret ikke blev anvendt under henvisning til ordre public.

Det er normalt domstolene, der afgør, hvilke svenske retsregler der er internationalt obligatoriske.

2.5 Vurdering af den relevante fremmede lov

Hvis en domstol finder, at fremmed ret finder anvendelse, og den ikke er bekendt med de materielle bestemmelser i den fremmede ret, er der to muligheder. Enten foretager den selv en undersøgelse, eller også anmoder den en af parterne om at fremskaffe oplysningerne. Den mest hensigtsmæssige mulighed vælges. Hvis domstolen selv foretager en undersøgelse, kan den få bistand af justitsministeriet. Som almindelig regel gælder, at domstolene bør spille en mere aktiv rolle i en indispositiv sag, mens den i dispositive sager i videre udstrækning kan overlade undersøgelsen til parterne selv.

3 Lovvalgsregler

3.1 Kontraktlige forpligtelser og retsakter

Sverige er part i Rom-konventionen af 1980 om, hvilken lov der skal anvendes på kontraktlige forpligtelser. Andre retsregler finder anvendelse på visse områder. Rom I-forordningen har erstattet denne konvention i forbindelse med aftaler, der er er indgået efter den 17. december 2009.

Kontrakter vedrørende **løsørekøb** er reguleret i lov (1964:528) om lovvalgsregler for løsørekøb. Løsørekøb er omfattet af loven om lovvalgsregler for løsørekøb, der har inkorporeret Haagerkonventionen af 1955 om, hvilken lov der skal anvendes på løsørekøb af international karakter, i national ret. Loven har forrang for bestemmelserne i Rom I-forordningen. Den omfatter imidlertid ikke forbruger aftaler. Artikel 3 giver køber og sælger mulighed for at aftale, hvilken lovgivning der skal finde anvendelse. I artikel 4 er det fastsat, at hvis parterne ikke har valgt, hvilken lovgivning der skal finde anvendelse, gælder lovgivningen i den stat, hvor sælger har hjemting (hemvist). Der gælder en undtagelse fra denne regel, hvis sælger har modtaget ordren i købers hjemland, samt ved køb på børser eller auktioner.

Der findes en anden undtagelse fra reglerne i Rom I-forordningen, nemlig for så vidt angår **forbruger aftaler**. Særlige regler tager sigte på at beskytte forbrugerne mod lovvalgsaftaler i § 48 i lov (1990:932) om forbruger køb, § 14 i lov (1994:1512) om forbruger aftaler, kapitel 1, § 4, i lov (2011:914) om forbruger beskyttelse i forbindelse med aftaler om timeshare eller længerevarende ferieprodukter og kapitel 3, § 14, i lov (2005:59) om aftaler vedrørende fjernsalg og dørsalg. Det fremgår af disse bestemmelser, at lovgivningen i en EØS-stat under visse omstændigheder skal anvendes, hvis den sikrer forbrugeren bedre beskyttelse.

Der findes specifikke regler for **veksler og checks** i §§ 79-87 i vekselloven (1932:130) og §§ 58-65 i checkloven (1932:131). De er baseret på Genève-konventionen af 1930 angående visse lovkonkollisioner inden for vekselrettens område og Genève-konventionen af 1931 angående visse lovkonkollisioner inden for checkrettens område.

Nogle kontrakter om **erhvervsansvarsforsikring** reguleres af loven (1993:645) om lovvalgsregler for visse forsikringsaftaler.

3.2 Erstatning uden for kontraktforhold

Spørgsmålet om lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontraktforhold er reguleret i Rom II-forordningen.

3.3 Personalstatut, aspekter vedrørende civil status (navn, bopæl, funktion)

I svensk international privatret har den afgørende tilknytningsfaktor ved bestemmelse af "personalstatutet" traditionelt været vedkommendes statsborgerskab. Der findes imidlertid nu så mange eksempler på, at statsborgerskabet har måttet vige for bopælen som den vigtigste tilknytningsfaktor, at det er tvivlsomt, om man stadig kan tale om et enkelt primært tilknytningskriterium. I svensk international privatret anses "personalstatutet" for hovedsagelig at omfatte spørgsmål om retlig handleevne og navn.

Ifølge kapitel 1, § 1, i lov (1904:26, s. 1) om visse internationale retsforhold i forbindelse med ægteskab og værgemål skal **adgangen til at indgå ægteskab** ved en svensk myndighed i princippet prøves efter svensk lovgivning, hvis en af parterne er svensk statsborger eller har fast bopæl i Sverige. Tilsvarende regler gælder i nordisk sammenhæng i henhold til § 1 i bekendtgørelsen (1931:429) om visse internationale retsforhold i forbindelse med ægteskab, adoption og værgemål.

Der findes særlige regler om **værgemål** (förmynderskap och förvalterskap) i kapitel 4 og 5 i lov (1904:26, s. 1) om visse internationale retsforhold i forbindelse med ægteskab og værgemål og i §§ 14-21a i bekendtgørelsen (1931:429) om visse internationale retsforhold i forbindelse med ægteskab, adoption og værgemål.

Spørgsmålet om lovvalg i relation til **retten til at indgå aftaler** er delvist reguleret i artikel 13 i Rom I-forordningen. Retten til at indgå i transaktioner, der involverer veksler eller checks, er særskilt reguleret i § 79 i vekselloven og § 58 i checkloven.

Der findes en særlig regel om **procesabilitet** i kapitel 11, § 3, i retsplejeloven (rättegångsbalken), hvoraf det fremgår, at en udlænding, som i sit hjemland er afskåret fra at føre en retssag, kan gøre det i Sverige, hvis vedkommende har retlig handleevne efter svensk ret.

I svensk international privatret anses spørgsmål om **personnavne** for at henhøre under personretten. Det betyder f.eks., at den ene ægtefælles antagelse af den andens navn ikke kvalificeres som et spørgsmål om ægteskabets retsvirkninger på det personlige område. I henhold til § 31 i personnavneloven (namnlagen 2016:1013) gælder loven ikke for svenske statsborgere, der har bopæl i Danmark, Norge eller Finland. Heraf kan man slutte modsætningsvis, at loven gælder for svenske statsborgere andetsteds. I § 32 fastslås det, at loven også kan anvendes på udenlandske statsborgere, som har bopæl i Sverige.

3.4 Fastlæggelse af forældre-barn-forhold, herunder adoption

I svensk materiel ret sondres der ikke mellem ægte og uægte **børn**, og de svenske internationale privatretlige regler indeholder ingen særlige lovvalgsregler til brug for at afgøre, om et barn skal betragtes som født i eller uden for ægteskab, eller om børn født uden for ægteskab efterfølgende kan "legitimeres".

For så vidt angår den lovgivning, der finder anvendelse på **faderskab**, findes der forskellige regler for faderskabsformodningen og for faderskabssager. Faderskabsformodningen er reguleret i § 2 i lov om internationale faderskabsspørgsmål. Heri fastslås det, at en mand, som er eller har været gift med barnets mor, anses for at være barnets far, hvis dette følger af lovgivningen i den stat, hvor barnet ved sin fødsel fik bopæl, eller, hvis lovgivningen ikke betragter nogen som faderen, hvis det følger af lovgivningen i en stat, hvor barnet blev statsborger ved fødslen. Hvis barnet ved fødslen fik bopæl i Sverige, vil spørgsmålet imidlertid altid skulle afgøres efter svensk ret. Hvis faderskabet fastslås i retten, vil retten generelt anvende lovgivningen i den stat, hvor barnet boede under sagens behandling i første instans.

I henhold til § 3 i lov (2018:1289) om internationale retsforhold i forbindelse med **adoption** skal en svensk domstol anvende svensk ret i forbindelse med alle ansøgninger om adoption.

En udenlandsk afgørelse om adoption, der er gyldig i Sverige, har de samme retsvirkninger som en svensk afgørelse om adoption.

Spørgsmålet om, hvilken lovgivning der gælder for **børnebidrag**, er underlagt Haagerprotokollen af 2007 om, hvilken lov der skal anvendes på underholdspligt. Hovedreglen er, at spørgsmålet om underholdspligt reguleres af lovgivningen i den stat, hvor barnet har bopæl. Hvis barnet ikke er i stand til at opnå børnebidrag fra den underholdspligtige efter denne lovgivning, finder lovgivningen i det land, hvor domstolen er beliggende, anvendelse. Hvis barnet ikke kan modtage børnebidrag fra den underholdspligtige efter nogen af disse lovgivninger, og begge parter er statsborgere i samme stat, finder denne stats lovgivning anvendelse.

3.5 Ægteskab, ugift/samlevende, partnerskaber, skilsmisse, separation og underholdspligt

For så vidt angår **adgangen til at indgå ægteskab** henvises til punkt 3.3 ovenfor. Hovedreglen er, at et ægteskab formelt **betrages som gyldigt**, hvis det er gyldigt i det land, hvor det blev indgået (kapitel 1, § 7, i lov (1904:26, s. 1) om visse internationale retsforhold i forbindelse med ægteskab og værgemål).

Ægteskabets retsvirkninger kan inddeles i to hovedkategorier: Retsvirkningerne på det personlige plan og retsvirkningerne vedrørende ægtefællernes formueforhold (se punkt 3.6 nedenfor). Den vigtigste retsvirkning af ægteskabs indgåelse på det personlige plan er ægtefællernes gensidige underholdspligt. I svensk international privatret betragtes spørgsmål om ægtefællernes arveret, en af ægtefællernes antagelse af den andens navn og ægtefællens forsørgerpligt overfor den anden ægtefælles børn ikke som henhørende under ægteskabets retsvirkninger, idet den lovgivning, der finder anvendelse, afgøres efter de lovvalgsregler, der gælder for arv, personnavne osv.

Spørgsmålet om, hvilken lovgivning der finder anvendelse på ægtefællernes gensidige **underholdspligt**, er reguleret af Haagerprotokollen af 2007 om, hvilken lov der skal anvendes på underholdspligt. Hovedreglen er, at spørgsmålet om underholdspligt reguleres af lovgivningen i den stat, hvor den underholdsberettigede har hjemting. Hvis en af ægtefællerne gør indsigelse mod anvendelsen af denne lovgivning, og ægteskabet har en tættere tilknytning til lovgivningen i en anden stat (især lovgivningen i den stat, hvor ægtefællerne senest havde fælles bopæl), anvendes lovgivningen i denne anden stat.

I spørgsmål om **skilsmisse** bestemmes det i kapitel 3, § 4, stk. 1, i lov (1904:26, s. 1) om visse internationale retsforhold i forbindelse med ægteskab og værgemål, at de svenske domstole skal anvende svensk ret. § 4, stk. 2, indeholder en undtagelse, hvis begge ægtefæller er udenlandske statsborgere, og ingen af dem har haft fast bopæl i Sverige i mindst et år.

Svensk materiel ret omfatter ingen regler om **separation eller ægteskabets ophævelse** (hemskillnad och återgång av äktenskap). Reglerne om bosondring efter separation fremgår af kapitel 2, § 6, og kapitel 3, § 13, i lov (2019: 234) om visse internationale spørgsmål vedrørende formueforhold mellem ægtefæller eller samlevende.

3.6 Formueforholdet mellem ægtefæller

Spørgsmål vedrørende den gældende lov i forbindelse med formueforholdet mellem ægtefæller reguleres i kapitel III i Rådets forordning (EU) 2016/1103 af 24. juni 2016 om indførelse af et forstærket samarbejde på området for kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i sager vedrørende formueforholdet mellem ægtefæller. De tilsvarende regler om registrerede partnerskaber findes i kapitel III i Rådets forordning (EU) 2016/1104 af 24. juni 2016 om indførelse af et forstærket samarbejde på området for kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i sager vedrørende de formueretlige virkninger af registrerede partnerskaber. De supplerende bestemmelser til disse EU-forordninger findes i kapitel 2 i lov (2019: 234) om visse internationale spørgsmål vedrørende formueforhold mellem ægtefæller eller samlevende (jf. bl.a. kapitel 2, § 4 og 5).

De særlige bestemmelser om, hvilken lov der skal anvendes på formueforholdet mellem ægtefæller i situationer, der er specifikke for de nordiske lande, findes i kapitel 3 i lov (2019: 234) om visse internationale spørgsmål vedrørende formueforhold mellem ægtefæller eller samlevende (jf. bl.a. kapitel 3, § 8-11).

3.7 Arv i henhold til lov eller testamente

Spørgsmålet om lovvalg vedrørende testamente og arv er reguleret i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 650/2012 af 4. juli 2012 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser vedrørende arv, og om accept og fuldbyrdelse af officielt bekræftede dokumenter vedrørende arv og om indførelse af et europæisk arvebevis. Lovvalgsreglerne i forordningen gælder, uanset om den internationale forbindelse vedrører en medlemsstat eller en anden stat.

Der findes dog særlige bestemmelser om et testaments formelle gyldighed i kapitel 2, § 3, i loven om arv i internationale situationer (lagen (2015: 417) om arv i internationella situationer), som inkorporerer Haagerkonventionen af 1961 om lovkonflikter vedrørende formen for testamentariske dispositioner i national ret. Et testamente anses for formelt gyldigt, hvis det opfylder de formkrav, der er foreskrevet i loven på det sted, hvor testator har oprettet det, og ellers på det sted, hvor testator havde fast bopæl, eller på et sted, hvor testator var statsborger, enten på det tidspunkt, hvor testamentet blev oprettet, eller på tidspunktet for testators død. En disposition over fast ejendom er formelt gyldig, hvis den opfylder de formkrav, der er foreskrevet i loven på det sted, hvor ejendommen er beliggende. Tilsvarende regler gælder for tilbagekaldelse af testamente. En tilbagekaldelse skal også anses for at være gyldig, hvis den er i overensstemmelse med en af de love, hvis formkrav testamentet overholdt.

3.8 Ejendomsret

Inden for formueretten findes der kun skriftlige lovvalgsregler for visse tilfælde vedrørende skibe og luftfartøjer, finansielle instrumenter og kulturgoder, som ulovligt er fjernet, og for visse situationer, der er reguleret i den nordiske konkurskonvention og insolvensforordningen.

De formueretlige virkninger af f.eks. køb af eller pant i såvel løsøre som fast ejendom skal bedømmes efter lovgivningen i det land, hvor ejendommen er beliggende på tidspunktet for købet eller pantsætningen. Denne lovgivning regulerer spørgsmålet om, hvilke tinglige rettigheder, der overhovedet kan indrømmes, hvordan de stiftes og ophører, hvilke formkrav der gælder, og hvilke rettigheder over for tredjemand en bestemt disposition giver.

Hvad angår internationale sikringsrettigheder er det fastslået i retspraksis, at hvis sælger på det tidspunkt, hvor sikringsrettigheden blev stiftet, vidste, at formuegodet ville blive overført til Sverige (og rettigheden ikke gælder dér), burde sælger i stedet have skaffet sig en sikringsret, der opfylder kravene i svensk lovgivning. Desuden kan en international sikringsrettighed ikke tillægges retsvirkning, hvis der er hengået et vist tidsrum efter, at formuegodet blev overført til Sverige. Den udenlandske kreditor har i så tilfælde haft tid til enten at få stillet ny sikkerhed eller for at inddrive sin fordring.

3.9 Insolvens

Forordning (EU) 2015/848 om insolvensbehandling indeholder regler om lovvalg i forbindelserne med andre EU-medlemsstater (med undtagelse af Danmark).

I forhold til de nordiske lande, som ikke er omfattet af anvendelsesområdet for forordning (EU) 2015/848 om insolvensbehandling, findes der særlige lovvalgsregler, som udspringer af den nordiske konkurskonvention af 1933, og som blev inkorporeret i svensk lovgivning ved nogle love i 1981 (i forhold til Island anvendes reglerne fra tidligere lovgivning fra 1934). Konventionens hovedregel er, at en insolvensprocedure i en kontraherende stat omfatter aktiver tilhørende skyldneren, der befinder sig i en anden kontraherende stat. Spørgsmål om sådanne aktiver, såsom skyldnerens ret til at råde over sine aktiver, og spørgsmålet om, hvilke aktiver, der indgår i konkursboet, reguleres som hovedregel af lovgivningen i det land, hvor konkursbehandlingen foregår.

Ud over ovennævnte regler er den svenske internationale konkurslovgivning i det væsentlige ikke baseret på love. Princippet er, at loven i procedurelandet (*lex fori concursus*) finder anvendelse. Dette betyder bl.a., at svensk lov i tilfælde af et svensk konkursbo finder anvendelse på selve proceduren og øvrige konkursretlige spørgsmål.

Sidste opdatering: 29/03/2021

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Hvilket lands love gælder? - England og Wales

1 Retskilder

1.1 National ret

Lovvalsreglerne i England og Wales stammer i dag hovedsageligt fra umiddelbart gældende EU-forordninger. For så vidt angår det civil- og handelsretlige område er der tale om følgende: Forordning (EF) nr. 593/2008 (Rom I) om lovvalsregler for kontraktlige forpligtelser og forordning (EF) nr. 864/2007 (Rom II) om lovvalsregler for forpligtelser uden for kontrakt. Contracts (Applicable Law) Act 1990 (som gennemførte Romkonventionen af 1980) er fortsat relevant i forbindelse med kontrakter, der er indgået inden den 17. december 2009 (Rom I-forordningen finder anvendelse på kontrakter, der er indgået på eller efter denne dato). The Private International Law (Miscellaneous Provisions) Act 1995 er kun relevant i situationer, der ikke er omfattet af Rom II-forordningen (forordningen finder anvendelse på tilfælde, hvor skaden er indtrådt efter den 11. januar 2009). De traditionelle retsregler i common law (sædvaneret) finder fortsat anvendelse på sager om erstatning for injurier og sager vedrørende arveret og formueret.

I familieretlige sager er det generelt common law, der er kilden til lovvalsreglerne, dog med visse undtagelser. Engelsk ret anvendes generelt i familieretlige sager, dog med visse undtagelser i common law (f.eks. i forbindelse med omstødelse af ægteskab) eller i lovgivningen (f.eks. i forbindelse med underholdspligt i henhold til Maintenance Orders (Facilities for Enforcement) Act 1920 og Maintenance Orders (Reciprocal Enforcement) Act 1972). I sager om forældreansvar og om beskyttelse af børn, der er omfattet af forordning (EF) nr. 2201/2003 og Haagerkonventionen af 19. oktober 1996, indeholder Parental Responsibility and Measures for the Protection of Children (International Obligations (England and Wales and Northern Ireland)) Regulations 2012 og artikel 15 i konventionen af 1996 lovvalsregler, dvs. at engelsk ret gælder med begrænsede undtagelser.

1.2 Internationale aftaler

Haagerkonventionen om lovkonflikter vedrørende formen for testamentariske dispositioner af 1961.

Romkonventionen af 1980 om lovvalsregler for kontraktlige forpligtelser (erstattet af Rom I-forordningen for så vidt angår aftaler indgået den 17. december 2009 eller senere).

Haagerkonventionen af 1. juli 1985 om den lovgivning, der finder anvendelse på trusts, og om anerkendelse af trusts.

1.3 Vigtigste bilaterale aftaler

Vi har ikke kendskab til bilaterale konventioner, der indeholder lovvalsregler, som Det Forenede Kongerige er part i.

Det skal imidlertid bemærkes, at selv om Romkonventionen af 1980 og Haagerkonventionerne giver en stat mulighed for at anvende andre lovvalsregler i forbindelse med "interne" konflikter — såsom konflikter mellem lovgivningen i England og Wales og Skotland — har Det Forenede Kongerige valgt ikke at gøre brug af denne mulighed. Romkonventionen (vedrørende kontrakter, der er indgået før den 17. december 2009) og Haagerkonventionens regler finder derfor både anvendelse på konflikter mellem de forskellige jurisdiktioner i Det Forenede Kongerige og i internationale konflikter.

2 Anvendelse af lovvalsregler

2.1 Myndighedernes anvendelse af lovvalsregler

Den generelle holdning er, at lovvalsreglerne kun finder anvendelse, hvis mindst én af parterne har nedlagt påstand herom. Hvis dette ikke er sket, eller hvis der ikke er tilstrækkelig dokumentation for indholdet af udenlandsk ret, vil dommeren normalt anvende engelsk ret i sagen. Denne regel vedrører bevisførelse og procedure og berøres derfor ikke af EU-forordninger.

2.2 Renvoi (tilbagevisning og viderehenvisning)

EU-forordningerne udelukker anvendelse af doktrinen om renvoi i sager, der er reguleret af EU's lovvalsregler, og dette var også den fremherskende opfattelse i henhold til Private International Law (Miscellaneous Provisions) Act 1995 og Contracts Applicable Law Act 1990. Hvis den engelske lovvalsregel vedrørende erstatningsansvar som følge af uagtsomhed henviser til fransk ret, vil den franske nationale ret finde anvendelse, selv om en fransk domstol ville have anvendt et andet lands ret. En af begrundelserne for at udelukke renvoi på disse områder synes at være, at de komplekse bestemmelser i lovgivningen ville blive forstyrret, hvis renvoi blev anvendt.

Den rolle, som renvoi spiller på de resterende lovgivningsområder, er nu noget begrænset, og i nogle tilfælde er det ikke helt klart, hvad den indebærer. Man kan sige, at renvoi vil finde anvendelse på jord, der befinder sig i udlandet, som lex situs anvendes på i henhold til engelsk ret. I sådanne tilfælde findes der et pragmatisk ønske om at anvende samme lovgivning som retten, i hvis jurisdiktion ejendommen befinder sig, med henblik på at øge chancen for, at en eventuel engelsk afgørelse vedrørende ejendommen vil have retsvirkning. Hvis man ser på retsafgørelser truffet i første instans vedrørende løsøregenstande i udlandet, fremgår det, at en henvisning til lex situs ikke omfatter renvoi.

På det familieretlige område findes der en vis begrænset retspraksis om, at doktrinen om renvoi kan finde anvendelse under visse omstændigheder, men spørgsmålet opstår meget sjældent, fordi engelsk ret generelt anvendes på det familieretlige område.

Det bør imidlertid bemærkes, at det i mange tilfælde er dyrt at dokumentere indholdet af udenlandske lovvalsregler, hvorfor parterne ofte vælger ikke at påberåbe sig anvendelse af disse (se 2.1 ovenfor).

2.3 Ændret tilknytning

Dette problem håndteres ved i hver enkelt lovvalsregel at angive det tidspunkt, hvor tilknytningsfaktoren fastslås. I forbindelse med overdragelse af ejendomsretten til løsøre finder den relevante lovgivning f.eks. anvendelse på den pågældende genstands placering på tidspunktet for overdragelsen.

2.4 Undtagelser fra anvendelsen af lovvalsreglerne

I henhold til de traditionelle regler kan engelske domstole nægte at anvende en udenlandsk lov, der strider mod grundlæggende engelske retsprincipper. Tærsklen ligger imidlertid meget højt: hvis det f.eks. ville føre til et resultat, der var "helt uforeneligt med de grundlæggende retskrav, som forvaltes af en engelsk domstol". Indholdet af Englands grundlæggende retsprincipper påvirkes af Det Forenede Kongeriges internationale forpligtelser, navnlig den europæiske menneskerettighedskonvention. Krænkelser af menneskerettighederne er et godt eksempel på undtagelsen om grundlæggende retsprincipper, og et andet eksempel er, hvor loven er "en åbenlys krænkelse af internationale retsregler af grundlæggende betydning" (f.eks. Iraks invasion af Kuwait i 1990).

Desuden indeholder Rom I- og Rom II-forordningen begge bestemmelser om anvendelse af de overordnede præceptive regler i domstolsstaten, uanset hvilken ret der i øvrigt finder anvendelse på aftalen. De findes generelt på forbruger- og beskæftigelsesområdet eller i lovgivning, der supplerer en international konvention.

2.5 Vurdering af den relevante fremmede lov

Der skal føres bevis for indholdet af udenlandsk lovgivning, som var det et faktisk forhold. Det er som sådan op til parterne at bevise indholdet af udenlandsk lovgivning, mens dommerne ikke selv må undersøge indholdet af udenlandsk lovgivning. I tilfælde af konflikt mellem parternes beviser kan dommeren vurdere de sagkyndiges troværdighed og vurdere de direkte beviser (f.eks. udenlandske love og retspraksis), navnlig hvis de er skrevet på engelsk og anvender begreber, som en engelsk dommer er bekendt med.

Indholdet af udenlandsk lovgivning dokumenteres ofte ved hjælp af sagkyndige vidner. Det er ikke tilstrækkeligt at fremlægge en udenlandsk lovtekst, retspraksis eller en tekst fra en myndighed for domstolen. Sagkyndige vidneudsagn om udenlandsk lovgivning kan afgives af enhver person, som "besidder de relevante kvalifikationer dertil i medfør af dennes viden eller erfaringer", uanset om denne person er berettiget til at fungere som advokat i den relevante jurisdiktion. Det er ikke desto mindre normalt, at de sagkyndige vidner enten er akademikere eller advokater i den pågældende jurisdiktion. Hvis indholdet af udenlandsk lovgivning er blevet fastlagt i en tidligere engelsk sag, kan denne sag gøres gældende som bevis for indholdet af udenlandsk lovgivning, og indholdet af den udenlandske lovgivning vil blive betragtet som værende det samme som i den pågældende sag, medmindre andet godtgøres.

Bevisbyrden ligger hos den part, der gør den udenlandske lovgivning gældende. Hvis indholdet af udenlandsk lovgivning ikke dokumenteres på en tilfredsstillende måde, er hovedreglen, at engelsk ret vil finde anvendelse. I sager, hvor der ikke er grund til at tro, at den udenlandske lovgivning på nogen måde ligner engelsk ret (f.eks. en skattelov fra en anden europæisk jurisdiktion), kan søgsmålet imidlertid afvises.

3 Lovvalsregler

3.1 Kontraktlige forpligtelser og retsakter

I alle sager vedrørende kontraktlige forpligtelser og lovvalg finder Rom I-forordningen direkte anvendelse. Lovvalsreglerne i Rom-forordningen kan også finde anvendelse i tilfælde, som den engelske nationale lovgivning ikke anerkender som værende af kontraktmæssig karakter (f.eks. hvis aftalen ikke støttes med modydelser, f.eks. gavekontrakter).

Procedurespørgsmål er fastlagt i lex fori. Derfor afgøres erstatningsbeløbets størrelse (men ikke skadens form) og bevismidlerne i henhold til domstolsstatens lovgivning. Forældelsesfrister er materielle, og i tilfælde af kontraktlige forpligtelser fastsættes de efter den lovgivning, der skal anvendes i henhold til forordningen. De vigtigste materielle regler er som følger.

I sager, hvor parterne har foretaget et udtrykkeligt lovvalg, eller hvor lovvalget kan fastlægges med rimelig sikkerhed, finder denne lovgivning anvendelse. Det er sandsynligt, at et lovvalg kan godtgøres med rimelig sikkerhed, hvis aftalen er en standardaftale, som vides at være underlagt en bestemt lovgivning (f.eks. en søforsikringspolice fra Lloyd's), eller i lyset af tidligere forretninger mellem parterne. I de tilfælde, hvor der eksisterer en aftale om værneting, er dette ofte nok til at udlede, at det var meningen, at den pågældende rets lovgivning ret skulle vælges, men ikke altid. I forbindelse med en voldgiftsaftale, hvor der er fastlagt udvælgelseskriterier for voldgiftsmænd, vil dette snarere give anledning til at slutte, at der er truffet et lovvalg, men hvis voldgiftsmændene identificeres med henvisning til et internationalt organ, er det meget mindre sandsynligt, at lovvalget er blevet godtgjort med rimelig sikkerhed.

Valgfriheden er begrænset på flere områder. For det første kan lovvalget i forbindelse med forbruger- og ansættelseskontrakter ikke berøve forbrugeren eller arbejdstageren den beskyttelse, som de er sikret i de ufravigelige regler, der findes i den lovgivning, som ville have fundet anvendelse på sagen, hvis der ikke var foretaget et udtrykkeligt lovvalg. For det andet kan valget af en anden lovgivning end lovgivningen i det land, som alle aspekter af sagen er tilknyttet, ikke sætte de ufravigelige regler i det pågældende land ud af kraft. Der findes også regler om forbrugerbeskyttelse i forbindelse med forsikringsaftaler. Det skal ligeledes bemærkes, at hvis der er uenighed om lovvalgets gyldighed (f.eks. ved en påstand om tvang), afhænger spørgsmålet om, hvorvidt et sådant valg var gyldigt, af den formodede gældende lovgivning (dvs. den lovgivning, som aftalen ville være underlagt, hvis lovvalget var gyldigt), medmindre dette ville være "urimeligt" (i hvilket tilfælde lovgivningen i det land, hvor den part, der hævder ikke at have givet sit samtykke, har sit sædvanlige opholdssted, kan finde anvendelse).

I tilfælde, hvor der ikke foreligger noget udtrykkeligt lovvalg, eller hvor der ikke foreligger et lovvalg, der kan påvises med rimelig sikkerhed, fastsættes der i Rom I-forordningen specifikke regler, alt efter hvilken type kontrakt der er tale om, men hvor disse regler ikke er entydige, vil lovgivningen normalt være lovgivningen på det sædvanlige opholdssted for den karakteristiske person, der præsterer ydelsen. Det er ikke altid nemt at identificere denne person, men det er normalt den part, som ikke skal erlægge betaling for varen eller tjenesteydelsen (det kan f.eks. være sælgeren af et produkt, långiveren i en banktransaktion eller garanten i en garanti aftale). Denne formodning kan afkræftes til fordel for et land, som aftalen har en nærmere tilknytning til.

3.2 Erstatning uden for kontraktforhold

Med hensyn til forpligtelser uden for kontrakt vil Rom II-forordningen i de fleste tilfælde finde anvendelse. Private International Law (Miscellaneous Provisions) Act 1995 vil kun finde anvendelse på sager om erstatning uden for kontrakt, der ikke er omfattet af forordningen, og ærekrænkelse er fortsat reguleret af common law (se nedenfor). Forældelsesfrister fastlægges også i henhold til den gældende lovgivning.

I henhold til Rom II-forordningen er hovedreglen vedrørende skadevoldende handlinger, at man anvender lovgivningen i det land, hvor skaden indtræder. Der er fastsat særlige regler for, hvilken lovgivning der finder anvendelse på visse former for forpligtelser uden for kontrakt, herunder produktansvar, illoyal konkurrence, erstatningsansvar og erstatning i forbindelse med intellektuelle ejendomsrettigheder. Forordningen giver også parterne mulighed for at vælge, hvilken lovgivning der skal finde anvendelse under bestemte omstændigheder, men denne bestemmelse kan ikke anvendes til at tilsidesætte obligatoriske bestemmelser i EU-retten eller national ret. Det bemærkes, at vurderingen af skaderne henhører under gældende ret.

Som anført ovenfor er ærekrænkelse (som omfatter falsk vidnesbyrd om adkomst til fast ejendom eller løsøre, urigtige oplysninger fremsat i ond tro og ethvert udenlandsk retligt krav, som "svarer til eller på anden vis er af samme karakter som et [sådan] krav") fortsat reguleret af common law. I sådanne tilfælde kan love anvendes kumulativt (princippet om "double actionability"): En skadegørende handling kan kun indbringes for domstolene i England og Wales, hvis den kan gøres til genstand for et civilt søgsmål i henhold til den udenlandske lovgivning i den jurisdiktion, hvor hændelsen fandt sted (normalt publikation), og, hvis hændelsen, hvis den var fundet sted i England og Wales, kunne gøres til genstand for et civilt søgsmål i henhold til engelsk ret. Denne regel blev opretholdt efter pres fra medieorganisationer, der var nervøse for anvendelsen af undertrykkende udenlandsk lovgivning. Der findes imidlertid en undtagelse fra denne regel: Hvis et andet land har en mere betydelig tilknytning til hændelsen og parterne, finder lovgivningen i den jurisdiktion anvendelse i stedet. Det bør bemærkes, at der hersker betydelig usikkerhed på dette område.

Hvad angår administrationen af trusts er bestemmelsen af den lovgivning, der skal anvendes, reguleret af Recognition of Trusts Act 1987, der gennemfører Haagkonventionen om den lovgivning, der finder anvendelse på trusts. Det fremgår heraf, at den lovgivning, der finder anvendelse, er den lovgivning, som stifteren har valgt, eller, hvis et sådant valg ikke er truffet, den lovgivning, som trusten har den tætteste tilknytning til. Denne lovgivning fastlægger trustens gyldighed, opbygning, virkninger samt forvaltningen af den.

3.3 Personalstatut, aspekter vedrørende civil status (navn, bopæl, funktion)

En persons bopæl ved fødslen (fødselsbopæl) er den samme som faderens bopæl på tidspunktet for barnets fødsel, hvis barnet er ægtefødt. Hvis barnet ikke er ægtefødt, eller hvis faderen er død på fødselstidspunktet, er barnets bopæl den samme som moderens. Denne regel finder anvendelse, indtil barnet fylder 16 år (dvs. at barnets bopæl ændres med faderens eller moderens bopæl).

For personer over 16 år finder fødselsbopælen anvendelse, indtil de selv vælger en anden bopæl, den valgte bopæl. For at kunne vælge en bopæl skal de faktisk være bosat i den relevante jurisdiktion og agte at forblive bosat der på ubestemt tid eller permanent. Hvis et af disse elementer ikke længere foreligger, finder den valgte bopæl ikke længere anvendelse, men derimod finder fødselsbopælen anvendelse igen.

En hustrus bopæl bestemmes ikke længere under henvisning til hendes mands bopæl, men vurderes uafhængigt heraf.

Retsevne til at påtage sig bestemte forpligtelser (f.eks. at indgå aftaler, oprette testamente, indgå ægteskab) afhænger af reglerne for det pågældende område og beskrives i de relevante afsnit.

3.4 Fastlæggelse af forældre-barn-forhold, herunder adoption

Spørgsmål vedrørende forældreansvar og beskyttelse af børn afgøres generelt af engelsk ret med forbehold af begrænsede undtagelser som dem, der er behandlet ovenfor, og som finder anvendelse på spørgsmål i forbindelse med Haagerkonventionen af 1996, og spørgsmål, der falder ind under Bruxelles IIa-forordningen. Spørgsmål vedrørende ægtefødsel og adoption afgøres også generelt af engelsk ret med forbehold af visse undtagelser.

3.5 Ægteskab, ugifte/samlevende, partnerskaber, skilsmisse, separation og underholdspligt

Et ægteskabs formelle gyldighed er generelt reguleret af lovgivningen på det sted, hvor ægteskabet blev indgået, med visse undtagelser.

Personers retlige handleevne til at indgå ægteskab bestemmes generelt af den pågældende persons bopæl på det tidspunkt, der ligger umiddelbart før ægteskabet. Denne lov regulerer spørgsmål som, hvorvidt parterne har givet samtykke, alderskrav, og hvilke personer i ens familie man ikke må gifte sig med. Hvad navnlig angår alder er et ægteskab ikke gyldigt, hvis en af parterne var under 16 år på det pågældende tidspunkt, hvis de er bosat i England og Wales.

I skilsmisse- og separationssager finder engelsk ret generelt anvendelse, dog med visse undtagelser.

For så vidt angår underholdspligt er det generelt engelsk ret, der finder anvendelse med visse undtagelser.

3.6 Formueforholdet mellem ægtefæller

"Formueforhold mellem ægtefæller" er ikke et almindeligt kendt begreb i common law. Når det drejer sig om økonomiske forhold i forbindelse med skilsmisse, separation eller omstødelse eller underholdspligt, vil engelske domstole generelt anvende engelsk ret med nogle få undtagelser.

3.7 Arv i henhold til lov eller testamente

Hvad angår arv uden testamente, finder lovgivningen i det land, hvor arvelader har sin bopæl på dødstidspunktet, anvendelse på arv af løsøre. Lovgivningen i den jurisdiktion, hvor ejendommen er beliggende (lex situs), finder anvendelse på fast ejendom.

I sager vedrørende testamentarisk arv bestemmes arveladers evne til at oprette testamente af lovgivningen i det land, hvor arvelader har hjemsted på datoen for testamentets oprettelse. Legataren har ret til at modtage løsøre, hvis han har ret til dette enten i henhold til loven i det land, hvor han selv har bopæl, eller det land, hvor arvelader har bopæl. Der findes ikke nogen specifik bemyndigelse vedrørende situationen for fast ejendom, men lex situs vil være det mest sandsynlige resultat og formentlig også være bestemmende for legatarens evne til at tage imod en arv i form af fast ejendom.

I henhold til Wills Act 1963, og hvor arvelader er afgået ved døden den 1. januar 1964 eller derefter, er et testamente formelt gyldigt (f.eks. det rigtige antal vidner), hvis det er i overensstemmelse med en af følgende lovgivninger: lovgivningen på det sted, hvor det blev oprettet (dvs. sædvanligvis, hvor det blev undertegnet og bevidnet), på det tidspunkt, hvor det blev oprettet lovgivningen på arveladers bopæl, sædvanlige opholdssted eller nationalitet på det tidspunkt, hvor testamentet blev oprettet lovgivningen på arveladers bopæl, sædvanlige opholdssted eller nationalitet på dødstidspunktet. Et testamente vil også være formelt gyldigt til arv af fast ejendom, hvis det er i overensstemmelse med den lokale lovgivning i den jurisdiktion, hvor ejendommen er beliggende (hvilket udelukker anvendelsen af renvoi, selv om dette vedrører fast ejendom).

Et testamente vedrørende løsøre har materiel gyldighed (f.eks. begrænsninger på det beløb, man kan testamentere), hvis det er i overensstemmelse med lovgivningen i det land, hvor arvelader havde sin bopæl på dødstidspunktet. Et testamente vedrørende fast ejendom er materielt gyldigt, hvis det er i overensstemmelse med lovgivningen i det land, hvor den faste ejendom er beliggende, dvs. at lex situs finder anvendelse, uanset hvilken national lovgivning der er tale om.

Et testamente fortolkes i henhold til den lovgivning, som arvelader har ønsket, og som antages at være lovgivningen i det land, hvor han havde sin bopæl på testamentets oprettelsesdato. Denne formodning er en umiddelbar regel, som kan tilsidesættes, hvis det godtgøres, at det er åbenbart, at arvelader overvejede og havde til hensigt, at testamentet skulle fortolkes i henhold til en anden retsorden. I forbindelse med fast ejendom kan der være en yderligere begrænsning, ifølge hvilken den sidstnævnte lovgivning har forrang, hvis den interesse, der opstår ved en sådan konstruktion, ikke er tilladt eller anerkendt af lex situs.

Gyldigheden af en påstået tilbagekaldelse af testamente afgøres af lovgivningen på arveladers bopæl på tidspunktet for den påståede tilbagekaldelse (det skal bemærkes, at i henhold til engelsk national lovgivning, hvis den finder anvendelse, ophæver indgåelse af ægteskab et testamente, medmindre det er godtgjort, at testamentet udtrykkeligt er oprettet med henblik på indgåelse af ægteskab). Hvis tilbagekaldelsen påstås at være opnået med et senere testamente (i modsætning til f.eks. at rive testamentet i stykker), afgøres det, om dette andet testamente ophæver det tidligere, i henhold til de love, der gælder for den formelle gyldighed af det andet testamente. Hvis det er uklart, hvorvidt et andet testamente ophæver det tidligere, vil spørgsmålet om fortolkning blive underlagt den lovgivning, som arvelader har ønsket, og som antages at være lovgivningen i det land, hvor arvelader havde sin bopæl på datoen for det andet testamente.

3.8 Ejendomsret

Ejendomssager kan være sager om enten løsøre eller fast ejendom. Hvorvidt formuegodet er løsøre eller fast ejendom, afhænger af lovgivningen i det land, hvor formuegodet befinder sig.

Med hensyn til fast ejendom er den gældende lovgivning loven i det land, hvor ejendommen er beliggende, og renvoi finder anvendelse. Dette gælder for alle spørgsmål vedrørende transaktionen, herunder retsevne, formaliteter og materiel gyldighed. Det skal bemærkes, at der naturligvis skelnes mellem overdragelse af jord eller anden fast ejendom, og den kontrakt, der regulerer rettighederne og forpligtelserne for parterne i denne overdragelse — sidstnævnte er underlagt bestemte gældende retsregler (navnlig i henhold til Rom I-forordningen).

Hvad angår ejendomsrettigheder (i modsætning til kontraktmæssige rettigheder) vedrørende overdragelse af løsøre, finder lovgivningen på det sted, hvor formuegodet befandt sig på tidspunktet for den begivenhed, der påstås at have påvirket ejendomsretten, almindeligvis anvendelse. Det er uklart, om renvoi finder anvendelse i denne situation, og den samlede virkning af afgørelser truffet af de engelske domstole i første instans tyder på, at det ikke er tilfældet.

Ejendomsretten til et materielt gode erhvervet i overensstemmelse med denne generelle regel anerkendes som gyldig i England, hvis formuegodet herefter flyttes fra det land, hvor det befandt sig på tidspunktet for erhvervelsen af ejendomsretten, medmindre og indtil denne adkomst er blevet erstattet af en ny adkomst, der er erhvervet i overensstemmelse med lovgivningen i det land, hvortil formuegodet er flyttet. En særlig undtagelse fra den almindelige regel om løsøregegenstande vedrører situationer, hvor løsøregegenstanden er i transit, og dens placering ikke er kendt af parterne, eller en midlertidig overdragelse, som er gyldig i henhold til gældende lovgivning, der vil have retskraft i England.

Ved overdragelse af et immaterielt løsøre, hvor forholdet mellem overdrager og erhverver er kontraktligt (som det er tilfældet for de fleste fordringer), og spørgsmålet kun vedrører selve overdragelsens gyldighed og virkning, finder Rom I-forordningen anvendelse.

Det skal bemærkes, at lovvalgsreglerne om overdragelse og overførsel af immateriel ejendom er vanskelige at opsummere, og der er ikke nogen enkelt lovvalgsregel, der dækker dem, hovedsageligt fordi kategorien immaterielle aktiver dækker en meget bred vifte af rettigheder, der ikke alle er kontraktlige.

Det foreslås, at man søger ekspertrådgivning i forbindelse med immaterielle aktiver.

3.9 Insolvens

Det Forenede Kongerige er underlagt Rådets forordning (EF) nr. 1346/2000 om konkurssager, der indeholder de relevante regler om insolvensbehandling, som medfører, at skyldneren helt eller delvist mister rådigheden over sine aktiver, og om udpegelse af en kurator, hvis skyldnerens primære interesser er i en EU-medlemsstat (bortset fra Danmark). Hvis de engelske domstole har kompetence (som det er tilfældet, hvis skyldnerens primære interesser befinder sig i England og Wales, hvilket antages at være det sted, hvor det vedtægtsmæssige hjemsted er placeret), finder engelsk lovgivning anvendelse. I sager, der ikke henhører under forordning 1346/2000, finder engelsk lovgivning anvendelse, hvis de engelske domstole har kompetence (hvilket er tilfældet, hvis virksomheden er registreret i England og Wales, eller hvis der er personer i England og Wales, som ville drage nytte af likvidationen, og der er ikke foreliggende gode grunde til at afvise deres kompetence). Gældsfritagelse i England er gyldig, uanset hvilken lovgivning der finder anvendelse på gælden.

Sidste opdatering: 04/06/2021

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Hvilket lands love gælder? - Nordirland

1 Retskilder

1.1 National ret

Lovvalsreglerne i Nordirland er primært afledt af umiddelbart gældende EU-forordninger. På det civil og handelsretlige område er der tale om følgende forordninger:

- Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 593/2008 af 17. juni 2008 om lovvalsregler for kontraktlige forpligtelser (Rom I)
- Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 864/2007 af 11. juli 2007 om lovvalsregler for forpligtelser uden for kontrakt (Rom II)

Aftaleloven (Contracts (Applicable Law) Act 1990) (som gennemførte Romkonventionen af 1980) er fortsat relevant i forbindelse med kontrakter indgået inden den 17. december 2009 (Rom I-forordningen finder anvendelse på kontrakter, der er indgået på eller efter denne dato).

Loven om international privatret af 1995 (Private International Law (Miscellaneous Provisions) Act 1995) er kun relevant i situationer, der ikke er omfattet af Rom II-forordningen (forordningen finder anvendelse på tilfælde, hvor skaden er indtrådt efter den 11. januar 2009).

De traditionelle sædvaneretlige regler finder fortsat anvendelse på sager om erstatning for injurier og arve og formueretlige sager.

I familieretlige sager er det generelt sædvaneretten, der er kilden til lovvalsreglerne, dog med visse undtagelser. Nordirlands lovgivning anvendes generelt i familieanliggender, dog med visse sædvaneretlige undtagelser (f.eks. i forbindelse med omstødelse af ægteskab) eller lovbestemte undtagelser (f.eks. i forbindelse med underholdspligt i henhold til loven om muligheder for fuldbyrdelse af afgørelser om underholdsbidrag af 1920 (Maintenance Orders (Facilities for Enforcement) Act 1920) og loven om gensidig fuldbyrdelse af afgørelser om underholdsbidrag af 1972 (Maintenance Orders (Reciprocal Enforcement) Act 1972). I sager om forældremyndighed og om beskyttelse af børn, der er omfattet af forordning (EF) nr. 2201/2003 og Haagerkonventionen af 19. oktober 1996, er det henholdsvis loven for England, Wales og Nordirland om forældremyndighed og foranstaltninger til beskyttelse af børn (internationale forpligtelser) af 2010 (Parental Responsibility and Measures for the Protection of Children (International Obligations (England and Wales and Northern Ireland) Regulations 2010) og artikel 15 i konventionen af 1996, som indeholder lovvalsreglerne, dvs. at det med få undtagelser er loven i Nordirland, der finder anvendelse.

1.2 Internationale aftaler

- Haagerkonventionen om lovkonfliktregler vedrørende formen for testamentariske dispositioner af 1961
- Romkonventionen af 1980 om, hvilken lov der skal anvendes på kontraktlige forpligtelser (som nævnt ovenfor, finder Rom I-forordningen anvendelse på kontrakter, der er indgået den 17. december 2009 eller senere)
- Haagerkonventionen om den lovgivning, der finder anvendelse på trusts, og om anerkendelse af trusts af 1. juli 1985

1.3 Vigtigste bilaterale aftaler

Vi har ikke kendskab til bilaterale konventioner om valget af lovbestemmelser, som Det Forenede Kongerige er omfattet af.

Det skal bemærkes, at selv om de konventioner, der er anført under spørgsmål 1.2, giver en stat mulighed for at anvende andre lovvalsregler på sine egne "territoriale enheder", har Det Forenede Kongerige valgt ikke at gøre det. De konventioner, der er opført under spørgsmål 1.2, finder derfor anvendelse på lovvalget mellem Det Forenede Kongeriges forskellige retskredse samt internationale lovvalsregler, og Nordirland betragtes som en udenlandsk retskreds i forhold til England, Wales og Skotland.

2 Anvendelse af lovvalsregler

2.1 Myndighedernes anvendelse af lovvalsregler

Normalt anvendes lovkonfliktreglerne kun, hvis en af parterne har udtrykt ønske om det. Hvis et sådant ønske ikke er blevet fremført, eller hvis der ikke foreligger tilfredsstillende oplysninger om indholdet af udenlandsk ret, vil dommeren normalt anvende nordirlandsk ret i sagen. Denne regel vedrører bevisførelse og procedure og er dermed ikke omfattet af EU's forordninger.

2.2 Renvoi (tilbagevisning og viderehenvielse)

EU's forordninger udelukker anvendelse af doktrinen om renvoi i sager, der er reguleret af EU-lovvalsreglerne, og dette var også den fremherskende opfattelse i henhold til loven om international privatret af 1995 (Private International Law (Miscellaneous Provisions) Act 1995) og aftaleloven af 1990 (Contracts (Applicable Law) Act 1990). Hvis Nordirlands valg af lovgivning peger i retning af f.eks. fransk ret, vil den nationale franske lovgivning blive anvendt, selv om en fransk ret ville have anvendt et andet lands lovgivning. En af de anførte begrundelser for at afvise renvoi på disse områder synes at være, at de komplekse retsregler ville blive forstyrret, hvis man benyttede sig af renvoi.

Den rolle, som renvoi spiller på de resterende lovgivningsområder, er nu forholdsvis begrænset og i visse tilfælde ikke helt entydig. Det kan siges, at renvoi finder anvendelse på fast ejendom, der er beliggende i udlandet, og hvorpå nordirsk lovgivning anvender princippet om lex situs. I sådanne sager findes der et pragmatisk ønske om at anvende samme lovgivning som den domstol, i hvis retskreds ejendommen er placeret, for at øge chancerne for, at en afgørelse vedrørende den pågældende ejendom vil have retskraft. I henhold til retsafgørelser truffet i første instans vedrørende løsørestande i udlandet omfatter henvisningen til lex situs ikke renvoi. Det skal imidlertid bemærkes, at i mange tilfælde er det dyrt at skulle fremlægge bevis for indholdet af udenlandske lovvalsregler, og parterne vælger ofte ikke at kræve disse anvendt (se 2.1 ovenfor).

2.3 Ændret tilknytning

Dette problem løses ved i de enkelte lovvalsregler at angive det relevante tidspunkt, hvor tilknytningen identificeres. I forbindelse med overdragelse af løsøre er den relevante gældende lovgivning f.eks. den, der er gældende på det sted, hvor det pågældende løsøre befinder sig på tidspunktet for overdragelsen.

2.4 Undtagelser fra anvendelsen af lovvalsreglerne

I henhold til de traditionelle regler kan domstolene i Nordirland afslå at anvende lovgivningen i et land eller territorium, hvis den strider mod grundlæggende retsprincipper. De grundlæggende retsprincipper er påvirket af Det Forenede Kongeriges internationale forpligtelser, navnlig den europæiske menneskerettighedskonvention.

Desuden indeholder Rom I og Rom II-forordningen nu begge bestemmelser om anvendelse af de overordnede ufravigelige regler i domstolslandet, *uanset hvilken lov der i øvrigt finder anvendelse på aftalen*. Disse regler findes generelt på forbruger- og beskæftigelsesområdet eller inden for lovgivning, der supplerer en international konvention.

2.5 Vurdering af den relevante fremmede lov

Indholdet af lovgivningen i et land eller territorium uden for Nordirland skal godtgøres af parterne, som om der var tale om bevisførelse. Det tilkommer imidlertid dommeren at bestemme virkningen af de beviser, der er fremlagt med hensyn til denne lovgivning.

I sager ved en domstol i Nordirland har en person, der er kvalificeret hertil på grund af sin viden eller erfaring, kompetence til at afgive ekspertudtalelser vedrørende lovgivningen i et land eller territorium uden for Nordirland, uanset om han har givet møde eller har møderet som advokat i det pågældende land eller territorium.

Under visse omstændigheder kan en domstol i Nordirland tage hensyn til en tidligere afgørelse fra en engelsk domstol for så vidt angår lovgivningen i et land eller territorium uden for Nordirland. En parts hensigt om at påberåbe sig den tidligere afgørelse skal forkyndes skriftligt for hver af de øvrige parter eller deres advokater.

3 Lovvalgsregler

3.1 Kontraktlige forpligtelser og retsakter

I alle sager vedrørende kontraktlige forpligtelser, og som omfatter valg af lovgivning, finder Rom I-forordningen direkte anvendelse. Lovvalgsreglerne i Rom I-forordningen kan også finde anvendelse på sager, som i henhold til national nordirsk lovgivning ikke ville blive anerkendt som værende kontraktmæssige (f. eks. når aftalen ikke omfatter nogen modydelse såsom aftaler om gaver).

Procedurmæssige spørgsmål udredes af *lex fori*. Dermed fastlægges vurderingen af erstatningens størrelse (men ikke erstatningens art) og bevismidlerne af retsstedets lovgivning. Påtalefristerne er betydelige og fastsættes dermed for kontraktmæssige forpligtelser af den lovgivning, der finder anvendelse i henhold til forordningen.

I sager, hvor parterne udtrykkeligt har valgt lovgivning, eller hvor en sådan kan påvises med rimelig klarhed, finder denne lov anvendelse. Et valg kan påvises med rimelig sikkerhed, når aftalen har en standardform, der vides at være omfattet af en bestemt lovgivning, eller når parterne tidligere har foretaget transaktioner med hinanden. Når der foreligger en aftale om valg af værneting, er dette ofte tilstrækkeligt til, at man kan udlede, at det var hensigten at vælge lovgivningen for den pågældende domstol, men det er ikke altid tilfældet. Når der er tale om en voldgiftsaftale, og der anføres udvælgelseskriterier for voldgiftsmændene, vil dette med større sandsynlighed danne grundlag for en antagelse for valg af lovgivning, men hvis voldgiftsmændene udpeges med henvisning til en international instans, er det langt mindre sandsynligt, at valget kan påvises med rimelig sikkerhed.

Valgfriheden er begrænset i adskillige henseender. For det første kan valg af lovgivning i forbindelse med forbruger- og ansættelseskontrakter ikke ophæve beskyttelsen af forbrugeren eller den ansatte, der ligger i obligatoriske regler, der ville have fundet anvendelse på sagen, hvis der ikke udtrykkeligt var valgt lovgivning. Når alle aspekter af situationen er forbundet med et enkelt land, kan valget af en anden lovgivning for det andet ikke ophæve virkningerne af de obligatoriske regler i det pågældende land. Der er også indført regler om forbrugerbeskyttelse i forbindelse med forsikringsaftaler. Det skal også bemærkes, at når der hersker uenighed om valgets gyldighed - f.eks. en påstand om tvang - afgøres spørgsmålet om, hvorvidt valget er gyldigt af den formodet gældende lovgivning (dvs. den lovgivning, der ville dække aftalen, hvis valget var gyldigt), medmindre dette ville være "urimeligt" (i dette tilfælde kan lovgivningen i bopælslandet for den part, der hævder ikke at have givet tilsagn, anvendes).

I sager, hvor der ikke er foretaget noget udtrykkeligt lovvalg, eller hvor der ikke er foretaget et lovvalg, der kan godtgøres med rimelig sikkerhed, indeholder Rom I-forordningen de specifikke regler, der gælder for de enkelte typer kontrakter. Hvis disse regler ikke er entydige, vil loven generelt være loven i det land, hvor den person, der udfører aftalen (characteristic performer), har sit sædvanlige opholdssted. Det er ikke altid let at identificere den part, der skal præstere den karakteristiske ydelse, men det er normalt den part, der ikke yder betaling for varen eller tjenesteydelsen (den part, der skal præstere den karakteristiske ydelse, er f.eks. sælgeren af et produkt, udlåneren i en bankforretning, kautionisten i en kautionsaftale). Denne formodning kan tilsidesættes til fordel for et land, som aftalen er tættere forbundet med.

3.2 Erstatning uden for kontraktforhold

Med hensyn til forpligtelser uden for kontrakt vil Rom II-forordningen finde anvendelse i de fleste tilfælde. Bestemmelserne i Private International Law (Miscellaneous Provisions) Act 1995 finder kun anvendelse på "spørgsmål om skadevoldende handlinger", der ikke er omfattet af forordningen, så dermed er æreskrænkelse omfattet af sædvaneretten (jf. nedenfor).

Påtalefristerne fastsættes ligeledes i den gældende lovgivning.

I henhold til Rom II-forordningen anvendes loven på det sted, hvor skaden indtræder. Der er fastsat særlige regler for, hvilken lov der finder anvendelse på visse former for forpligtelser uden for kontrakt, herunder produktansvar, illoyal konkurrence, erstatningsansvar i miljøsager og erstatningsansvar i forbindelse med intellektuelle ejendomsrettigheder. Forordningen giver også parterne mulighed for at vælge, hvilken lov der skal finde anvendelse under bestemte omstændigheder, men denne bestemmelse kan ikke anvendes til at undgå ufravigelige regler i EU-retten eller national ret. Det skal bemærkes, at vurderingen af skaderne henhører under gældende ret.

Som det anføres ovenfor, er æreskrænkelse (hvilket omfatter anfægtelse af adkomst, anfægtelse af formuegoder, fremsættelse af usandheder i ond tro og enhver påstand i henhold til udenlandsk ret, der "svarer til eller på anden måde er af samme art som en [sådan] påstand") omfattet af sædvaneretten. I sådanne sager gælder "reglen om dobbelt ansvarspådragelse": Der kan kun anlægges sag om en skadevoldende handling i Nordirland, hvis der kan anlægges civilt søgsmål i henhold til den udenlandske lovgivning i den retskreds, hvor handlingen fandt sted (normalt offentliggørelse), og hvis det ville være muligt at anlægge civilt søgsmål i henhold til nordirsk lovgivning, hvis handlingen havde fundet sted i Nordirland. Denne regel er imidlertid omfattet af en undtagelse: Hvis et andet land har en tættere forbindelse med hændelsen og parterne, vil lovgivningen i den pågældende jurisdiktion finde anvendelse i stedet. Det skal bemærkes, at dette område er behæftet med særlig usikkerhed.

Hvad angår administrationen af truste, er lovvalgsreglerne reguleret i loven om anerkendelse af truste af 1987 (Recognition of Trusts Act 1987), der gennemfører Haagkonventionen om lovvalg i forbindelse med truste og anerkendelse heraf. I henhold hertil vælges gældende lovgivning af båndlægger, eller hvis denne undlader at foretage et valg, af den lovgivning, som trusten er tættest forbundet med. Denne lovgivning bestemmer trustens gyldighed, dens oprettelse, virkninger og forvaltning.

3.3 Personalstatut, aspekter vedrørende civil status (navn, bopæl, funktion)

På fødselstidspunktet er en persons bopæl (oprindelig bopæl) den samme som vedkommendes fars bopæl på tidspunktet for vedkommendes fødsel, hvis barnet er ægtefødt. Hvis barnet er uægte, eller faderen er død på fødselstidspunktet, er vedkommendes bopæl den samme som moderens bopæl. Denne regel gælder, indtil barnet er 16 (dvs. barnets bopæl ændrer sig med henholdsvis faderens og moderens).

Personer over 16 fortsætter med at have deres oprindelige bopæl, medmindre de selv vælger et andet. For selv at vælge bopæl skal de bo i den relevante retskreds og have til hensigt at bo der på ubestemt tid eller permanent. Hvis en af disse forudsætninger ophører, gælder valget af bopæl ikke længere, og den oprindelige bopæl finder anvendelse.

En hustrus bopæl bestemmes ikke længere med henvisning til hendes ægtefælles bopæl: Den vurderes uafhængigt.

Habilitet til at indgå særlige forpligtelser (f.eks. at indgå aftaler, oprette testamente, gifte sig) bestemmes af de gældende regler for det pågældende område og behandles i de relevante afsnit.

3.4 Fastlæggelse af forældre-barn-forhold, herunder adoption

Forældrenes ansvar over for en mindreårig (under 18 år) bestemmes af nordisk lovgivning i de tilfælde, hvor de nordiske domstole er kompetente, selv om barnet har bopæl i udlandet og er udenlandsk statsborger. Men den nordiske domstol vil kun være kompetent — i henhold til EU's forordning (EF) nr. 2201/2003 — når barnet har bopæl i Nordirland, eller hvis barnet befinder sig i en anden medlemsstat, og hvis mindst en af ægtefællerne har forældremyndigheden, og retskredsen accepteres af ægtefællen.

Et barn er ægtefødt, hvis det fødes i et lovligt indgået ægteskab, uanset hvor det fødes, eller hvis barnet er ægtefødt i henhold til lovgivningen i den retskreds, hvor hver af forældrene havde bopæl på barnets fødselstidspunkt.

En nordisk domstol vil anvende nordisk lovgivning for at indsætte en person som værge for et barn, når den er kompetent (hvilket den vil være, hvis ansøgeren er britisk statsborger eller almindeligvis har bopæl eller opholder sig i Nordirland).

En nordisk domstol vil anvende nordisk ret i adoptionssager, når den er kompetent (hvilket den er, når ansøgeren er bosiddende i Nordirland på ansøgningstidspunktet, men domstolen vil også overveje sandsynligheden for, hvorvidt en kendelse vil blive anerkendt i udlandet, når dette er relevant for udøvelsen af dens myndighed). En sådan kendelse medfører, at ethvert ansvar overføres fra de nuværende forældre til adoptivforældrene.

3.5 Ægteskab, ugifte/samlevende, partnerskaber, skilsmisse, separation og underholdspligt

Et ægteskabs formelle gyldighed bestemmes af lovgivningen på det sted, hvor ægteskabet er indgået. Denne lovgivning er bestemmende for ceremoniens gyldighed og dens bestanddele, f.eks. hvorvidt der skal benyttes særlige formuleringer, hvorvidt der skal benyttes en særlig bygning, hvorvidt forældrenes samtykke kræves, og hvorvidt et ægteskab kan indgås ved stedfortræder. Der er visse begrænsede undtagelser til denne regel, navnlig hvis det er umuligt at anvendelse den lokale ægteskabsform. Der gælder også særlige regler for medlemmer af de væbnede styrker, der tjener i et land uden for Det Britiske Statssamfund.

Personers habilitet til at indgå ægteskab bestemmes af den pågældendes bopæl på tidspunktet umiddelbart før ægteskabet. Lovgivningen indeholder bestemmelser for spørgsmål som, hvorvidt parterne har givet deres samtykke, alderskrav, og hvilke personer i ens familie, man ikke må gifte sig med. Med hensyn til alderskravene er ægteskaber aldrig gyldige, hvis en af deltagerne var under 16 på det pågældende tidspunkt, hvis de er bosiddende i Nordirland. Loven i Nordirland indeholder ikke bestemmelser om ægteskab mellem personer af samme køn. Registrerede partnerskaber mellem personer af samme køn fra andre lande kan dog under visse omstændigheder behandles som registrerede partnerskaber i Nordirland.

Med hensyn til skilsmisse har en nordisk domstol kun kompetence til at indlede skilsmissesager i overensstemmelse med Rådets forordning nr. 2201/2003, hvis et af følgende krav er opfyldt: Ægtefællerne har normalt været bosiddende eller opholdt sig i Nordirland, ægtefællerne har normalt været bosiddende i Nordirland, og en af dem er fortsat bosiddende der, indstævnte er normalt bosiddende i Nordirland, appellantens var bosiddende i Nordirland i mindst et år forud for ansøgningen (eller seks måneder, hvis appellantens er statsborger i en medlemsstat). Hvis ingen af disse krav er opfyldt, og ingen andre medlemsstater er kompetente, er de nordiske domstole kompetente i henhold til familieretten, hvis mindst en af parterne var bosiddende i Nordirland på det tidspunkt, hvor skilsmissesagen indledtes. Hvis en domstol i Nordirland har kompetence, anvender den loven i Nordirland på skilsmissesagen. I sager med påstand om ugyldiggørelse finder ovennævnte lovgivning anvendelse (lovgivningen på stedet for vielsen eller lovgivningen på partens bopæl) afhængigt af årsagen til ugyldiggørelsen. En udenlandsk skilsmisse anerkendes, hvis en af parterne normalt var bosiddende, opholdt sig eller var statsborger i det pågældende land på tidspunktet for sagens behandling.

Med hensyn til underholdsbidrag er Det Forenede Kongerige bundet af Rådets forordning (EF) nr. 4/2009 af 18. december 2008 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser og samarbejde vedrørende underholdspligt. En nordisk domstol er således kompetent, hvis den er kompetent for så vidt angår skilsmissen, eller hvis skilsmissen blev bevilget ved en sag i udlandet, hvor en af parterne var bosiddende i Nordirland på tidspunktet for den udenlandske skilsmisse eller sædvanligvis havde været bosiddende i Nordirland i et år frem til denne dato, eller hvis den ene part er nydelsesberettiget til et tidligere fælles hjem beliggende i Nordirland. I disse sager finder nordisk lovgivning anvendelse.

3.6 Formueforholdet mellem ægtefæller

I mangel af en ægteskabskontrakt eller ægtepagt bestemmes mandens og hustruens adkomst til den andens løsøre (uanset om det er anskaffet før eller under ægteskabet) af lovgivningen for parrets bopæl på tidspunktet for ægteskabets indgåelse. Når der er sammenfald mellem mandens og hustruens bopæl, er denne at betragte som ægteparrets bopæl. Når dette ikke er tilfældet, er det den lovgivning, som parterne og ægteskabet har den tætteste forbindelse til. Parternes hensigter på tidspunktet for ægteskabet er kun relevante, hvis de indebærer et underforstået valg af lovgivning. Den samme regel finder sandsynligvis anvendelse på fast ejendom,

Hvis der foreligger en ægteskabskontrakt eller ægtepagt, finder lovgivningen for denne kontrakt anvendelse: Det er lovgivningen for ægteparrets bopæl, hvis der ikke findes andre henvisninger til gældende lovgivninger.

3.7 Arv i henhold til lov eller testamente

I sager med intestatarv (dvs. når der ikke foreligger noget testamente) finder lovgivningen på testators bopæl på dødstidspunktet anvendelse for arvegangen til løsøre; lovgivningen i den retskreds, hvor ejendommen ligger (lex situs), finder anvendelse for arvegangen til fast ejendom.

I sager med testamenter (testamentarisk arv) afgøres testators habilitet til at oprette testamente vedrørende løsøre af lovgivningen på testators bopæl på datoen for testamentets oprettelse. Testatus har habilitet til at modtage løsøre, hvis vedkommende har habilitet til dette enten under lovgivningen på sin egen bopæl eller under lovgivningen på testators bopæl. Der foreligger ikke nogen specifik bemyndigelse til at tage stilling til fast ejendom, men lex situs ville være det mest sandsynlige resultat og formentlig også være bestemmende for legatærens evne til at foretage testamentariske dispositioner over fast ejendom.

I henhold til Wills Act 1963, og hvor testator døde den 1. januar 1964 eller derefter, er et testamente formelt gyldigt (f.eks. korrekt antal vidner), hvis det er i overensstemmelse med en af følgende lovgivninger: lovgivningen på det sted, hvor testamentet blev oprettet (dvs. normalt hvor det er underskrevet og bevidnet), på det tidspunkt, hvor det blev oprettet; lovgivningen for testators bopæl, sædvanligt opholdssted eller nationalitet på tidspunktet, hvor testamentet blev oprettet; lovgivningen for testators bopæl, sædvanlige opholdssted eller nationalitet på dødstidspunktet. Et testamente vil også være formelt gyldigt til at overdrage fast ejendom, hvis det er i overensstemmelse med den gældende lovgivning i det land, hvor ejendommen er beliggende (hvilket udelukker anvendelsen af renvoi, til trods for at der er tale om fast ejendom).

Et testamente vedrørende løsøre har materiel gyldighed (f.eks. begrænsninger på det beløb, man kan borttestamentere), hvis det er i overensstemmelse med lovgivningen på testators bopæl på dødstidspunktet; Et testamente vedrørende fast ejendom er materielt gyldigt, hvis det er i overensstemmelse med lovgivningen i det land, hvor den faste ejendom er beliggende, dvs. at lex situs finder anvendelse, uanset hvilken national lovgivning der er tale om.

Et testamente fortolkes ud fra den lovgivning, som testator har ønsket, og dette formodes at være lovgivningen på hans bopæl på testamentets oprettelsesdato. Denne formodning er en principiel regel, der kan fortrænges af beviser for, at det er åbenbart, at testatoren havde til hensigt, at testamentet skulle oprettes i henhold til et andet retssystem. For så vidt angår fast ejendom kan der være en yderligere begrænsning, hvorefter den sidstnævnte lovgivning har forrang, hvis de interesser, der opstår ved en sådan oprettelse, ikke er tilladt eller anerkendt i henhold til princippet om *lex situs*. Gyldigheden af en påstået tilbagekaldelse af et testamente afgøres af loven i det land, hvor testator var bosiddende på tidspunktet for den påståede tilbagekaldelse (det skal bemærkes, at det i henhold til Englands nationale lovgivning gælder, at hvis denne lovgivning finder anvendelse, ophæver ægteskab et testamente, medmindre det er godtgjort, at testamentet udtrykkeligt blev oprettet med den hensigt at indgå ægteskab). Men når ophævelsen hævdes at være sket gennem et senere testamente (i modsætning til, at man f.eks. river testamentet i stykker), afgøres det, hvorvidt det andet testamente ophæver det første, af den lovgivning, der er gældende for det andet testamentets formelle gyldighed. Hvis det er uklart, hvorvidt det andet testamente ophæver et tidligere testamente, vil fortolkningsspørgsmålet blive afgjort af den lovgivning, som testator har ønsket, og som formodes at være lovgivningen på hans bopæl på oprettelsesdatoen for det andet testamente.

3.8 Ejendomsret

Sager om ejendom opdeles i løsøre og fast ejendom; spørgsmålet om, hvorvidt et formuegode er løsøre eller fast ejendom, afgøres af lovgivningen på det sted, hvor det pågældende formuegode befinder sig.

I forbindelse med fast ejendom er gældende lovgivning lovgivningen på det sted, hvor ejendommen er placeret, og *renvoi* finder anvendelse. Dette gælder for alle spørgsmål vedrørende transaktionen, herunder kompetence, formaliteter og materiel gyldighed. Det skal bemærkes, at der naturligvis skelnes mellem overdragelse af jord eller anden fast ejendom og den kontrakt, der regulerer rettighederne og forpligtelserne for parterne i denne overførsel – sidstnævnte er underlagt specifikke lovvalgsregler (navnlig i henhold til Rom I-forordningen).

I forbindelse med ejendomsretlige (i modsætning til kontraktlige) spørgsmål vedrørende overdragelse af løsørengenstande er den lov, der finder anvendelse, i almindelighed loven på det sted, hvor ejendommen befandt sig på tidspunktet for den begivenhed, der påstås at have påvirket ejendomsretten hertil. Det er uklart, om *renvoi* finder anvendelse i denne situation, og den samlede virkning af afgørelser truffet af de engelske domstole i første instans tyder på, at det ikke er tilfældet. En ejendomsret til en løsørengenstand erhvervet i overensstemmelse med denne hovedregel anerkendes som gyldig i England, hvis løsørengenstanden flyttes fra det land, hvor den befandt sig på tidspunktet for ejendomsretserhvervelsen, medmindre og indtil denne ejendomsret er blevet erstattet af en ny ejendomsret erhvervet i overensstemmelse med loven i det land, hvortil løsørengenstanden er flyttet. En særlig undtagelse fra hovedreglen om løsørengenstande gælder, når løsørengenstanden er i transit, og dens *situs* derfor ikke er kendt af parterne eller er midlertidig. Her vil en overførsel, som er gyldig i henhold til gældende lov for overførslen, have virkning i England.

Ved overdragelse af en immateriel rettighed, hvor forholdet mellem overdrager og erhverver er kontraktligt (som det er tilfældet i forbindelse med de fleste gældsforhold), og spørgsmålet kun vedrører selve overdragelsens gyldighed og virkning, finder Rom I-forordningen anvendelse.

Det skal bemærkes, at lovvalget i forbindelse med overdragelse og overførsel af immaterielle rettigheder er vanskeligt at opsummere, og der er ikke én enkelt lovvalgsregel, der dækker disse situationer, hovedsagelig fordi kategorien immaterielle rettigheder dækker en meget bred vifte af rettigheder, der ikke alle er kontraktlige. Det foreslås at søge ekspertrådgivning i forbindelse med immaterielle rettigheder.

3.9 Insolvens

Det Forenede Kongerige er omfattet af Rådets forordning (EF) nr. 1346/2000 om konkurs, som indeholder de relevante bestemmelser for sager om debitors hele eller delvise afgivelse af sine formuegoder samt udpegelse af en likvidator, når debitors hovedinteresser befinder sig i en EU-medlemsstat (undtagen Danmark). Hvis den nordiske High Court er kompetent (hvilket kan være tilfældet, hvis debitors hovedinteresser var centreret i Nordirland, som formodes at være det officielle hjemsted), finder nordisk lovgivning anvendelse.

I sager, der falder uden for forordning (EF) nr. 1346/2000 finder nordisk lovgivning anvendelse, når den nordiske domstol er kompetent (hvilket er tilfældet, hvis selskabet er registreret i Nordirland, eller hvis personer i Nordirland vil have fordel af likvidationen, og der ikke foreligger gode grunde til at domstolen erklærer sig inkompetent).

Sidste opdatering: 08/06/2021

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Hvilket lands love gælder? - Skotland

1 Retskilder

1.1 National ret

Skotland har et separat og særskilt "blandet" retssystem. Området vedrørende "lovvalg" er navnlig påvirket af de kontinentale systemer samt af common law. Skotland er en særskilt jurisdiktion i Det Forenede Kongerige, og der er behov for lovvalgsregler for at afgøre sager inden for Det Forenede Kongerige samt egentlige internationale sager. Når Det Forenede Kongerige er blevet part i et internationalt instrument, der indeholder lovvalgsregler, er der generelt truffet afgørelse om at anvende de samme regler ved lovvalg inden for Det Forenede Kongerige, selv om der normalt ikke er nogen pligt til at gøre det. I skotsk ret betegnes dette område som international privatret eller lovvalg.

Som i England og Wales følger mange regler i dag umiddelbart gældende EU-forordninger. For så vidt angår det civil- og handelsretlige område er der tale om følgende: Forordning nr. 593/2008 (Rom I) om lovvalgsregler for kontraktlige forpligtelser og forordning (EF) nr. 864/2007 (Rom II) om lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontrakt. Contracts (Applicable Law) Act 1990 (som gennemførte Romkonventionen af 1980) er fortsat relevant i forbindelse med kontrakter, der er indgået inden den 17. december 2009 (Rom I-forordningen finder anvendelse på kontrakter, der er indgået på eller efter denne dato). The Private International Law (Miscellaneous Provisions) Act 1995 er kun relevant i situationer, der ikke er omfattet af Rom II-forordningen (forordningen finder anvendelse på tilfælde, hvor skaden er indtrådt efter den 11. januar 2009).

På andre områder finder common law generelt anvendelse. Retskilderne til familieretten i Skotland er common law, lovgivning (ofte på grundlag af anbefalinger fremsat af Scottish Law Commission) samt EU-retten og internationale forpligtelser.

1.2 Internationale aftaler

Haagerkonventionen om lovkonflikter vedrørende formen for testamentariske dispositioner af 1961.

Romkonventionen af 1980 om lovvalgsregler for kontraktlige forpligtelser (erstattet af Rom I-forordningen for så vidt angår aftaler indgået den 17. december 2009 eller senere).

Haagerkonventionen af 1. juli 1985 om den lovgivning, der finder anvendelse på trusts, og om anerkendelse af trusts.

1.3 Vigtigste bilaterale aftaler

Vi har ikke kendskab til bilaterale konventioner, der indeholder lovvalgsregler, som Det Forenede Kongerige er part i.

Det skal imidlertid bemærkes, at selv om Romkonventionen af 1980 og Haagerkonventionerne giver en stat mulighed for at anvende andre lovvalgsregler i forbindelse med "interne" konflikter — såsom konflikter mellem lovgivningen i England og Wales og Skotland — har Det Forenede Kongerige valgt ikke at gøre brug af denne mulighed. Romkonventionen (vedrørende kontrakter, der er indgået før den 17. december 2009) og Haagerkonventionens regler finder derfor både anvendelse på konflikter mellem de forskellige jurisdiktioner i Det Forenede Kongerige og i internationale konflikter.

2 Anvendelse af lovvalgsregler

2.1 Myndighedernes anvendelse af lovvalgsregler

Der vil kun blive anvendt udenlandsk (dvs. ikke-skotsk) lovgivning ved de skotske domstole, hvis det er relevant i henhold til nationale lovvalgsregler, og kun hvis den gøres gældende og dokumenteres af den part, der ønsker at påberåbe sig denne lovgivning. Denne regel vedrører bevisførelse og procedure og erstattes derfor ikke af EU-instrumenter.

2.2 Renvoi (tilbagevisning og viderehenvisning)

Renvoi er den proces, hvorved en retsmyndighed anvender udenlandsk lovgivning i en situation, hvor der skal foretages lovvalg. Dette kan være relevant på forskellige lovgivningsområder såsom arveret og familieret, selv om skotsk retspraksis om renvoi ikke er særlig omfattende. De relevante EU-forordninger (såsom Rom I- og Rom II-forordningen) udelukker anvendelse af renvoi, og den samme tilgang blev anvendt i Private International Law (Miscellaneous Provisions) Act 1995 om erstatning uden for kontraktforhold.

2.3 Ændret tilknytning

Dette vil normalt blive behandlet ved at angive det tidspunkt, hvor tilknytningsfaktoren anvendes. Ved overdragelse af ejendomsretten til løsøre vil gældende ret være lovgivningen på det sted, hvor løsøret befandt sig på tidspunktet for den begivenhed, der angiveligt førte til overdragelsen af ejendomsretten.

2.4 Undtagelser fra anvendelsen af lovvalgsreglerne

De skotske domstole kan afvise at anvende en udenlandsk lovgivning, der ellers finder anvendelse, med den begrundelse, at den er i strid med de grundlæggende retsprincipper i Skotland. Selv om begrebet "internationale grundlæggende retsprincipper" ikke ville blive anvendt i denne forbindelse, er det, der menes med "i strid med de grundlæggende retsprincipper i Skotland", at den pågældende lovgivning anses for uacceptabel, selv om der er tale om en international sag, hvor skotsk lovgivning ikke kan forventes at finde anvendelse. De grundlæggende retsprincipper i Skotland stammer undertiden fra internationale instrumenter eller normer såsom den europæiske menneskerettighedskonvention.

Desuden indeholder Rom I- og Rom II-forordningen begge bestemmelser om anvendelse af de overordnede præceptive regler i domstolsstaten, uanset hvilken ret der i øvrigt finder anvendelse på aftalen. Der findes ikke mange sådanne regler i skotsk ret, og de, der findes, hidrører hovedsagelig fra lovgivning, der gælder i hele Det Forenede Kongerige. Eksempler herpå kunne være anfægteligheden af investeringsaftaler, der indgås af eller via uautoriserede personer eller efter ulovlig kommunikation til kunden, i henhold til section 26 og 30 i Financial Services and Markets Act 2000.

2.5 Vurdering af den relevante fremmede lov

Indholdet af udenlandsk lovgivning er en faktisk omstændighed, og eftersom sådanne beviser skal fremlægges af parterne, skal retten drage konklusioner på grundlag af en analyse af disse beviser. Retten kan ikke af egen drift undersøge og anvende udenlandsk ret. Når beviserne er modstridende, skal retten afgøre, hvilke af parternes synspunkter der synes at være mest plausible, og den kan i denne forbindelse gennemgå udenlandske love og retspraksis, som der er henvist til ved bevisførelsen.

Den eneste undtagelse fra reglen om, at udenlandsk lovgivning er en faktisk omstændighed, er, at når Det Forenede Kongeriges Supreme Court har fået forelagt en appel fra en del af Det Forenede Kongerige, kan den anvende lovgivningen i enhver anden britisk jurisdiktion, selv om indholdet af denne lov ikke er blevet dokumenteret i form af bevisførelse. Dette skyldes, at Supreme Court består af dommere fra alle jurisdiktioner i Det Forenede Kongerige og anser sig for kvalificeret til at anvende lovgivningen fra en hvilken som helst af disse.

Hvis det kræves, at der føres bevis for udenlandsk ret, sker dette normalt i form af vidneudsagn fra sagkyndige vidner. Det er ikke tilstrækkeligt blot at fremlægge en tekst som f.eks. en udenlandsk lov for retten, som ikke vil anse sig for kvalificeret til at fortolke eller anvende udenlandsk lovgivning uden vejledning fra nogen med et indgående kendskab til det pågældende system. Sagkyndige vidneudsagn kan fremføres af enhver med passende viden eller erfaring, også selv om vedkommende ikke er praktiserende advokat i det andet land. Man har f.eks. benyttet akademikere.

Generelt gælder det, at når parterne er uenige om indholdet af udenlandsk lovgivning, skal dette dokumenteres gennem mundtlige forklaringer fra sagkyndige, hvorunder de kan henvise til dokumentation, der kan forelægges retten. Når der ikke er nogen tvist, kan parterne være i stand til at nå til enighed eller fremlægge beviser på tro og love.

Der findes en formodning om, at udenlandsk lovgivning er den samme som skotsk ret. Dette kan naturligvis bestrides i form af beviser, som på tilfredsstillende vis godtgør indholdet af den udenlandske lovgivning (og de forskelle, der måtte være).

3 Lovvalgsregler

3.1 Kontraktlige forpligtelser og retsakter

I sager vedrørende kontraktlige forpligtelser på det civil- og handelsretlige område finder Rom I-forordningen (forordning (EF) nr. 593/2008 om lovvalgsregler for kontraktlige forpligtelser) direkte anvendelse. Universalitetsprincippet betyder, at enhver lovgivning, der er nævnt i Rom I-forordningen, skal anvendes, uanset om der er tale om lovgivningen i en EU-medlemsstat.

Rom I-forordningen finder ikke anvendelse på bevismidler eller procedurer, der fortsat er underlagt lovgivningen i domstolsstaten. En undtagelse er regler, der fastsætter bevisbyrden, som ifølge Rom I-forordningen skal være underlagt den lovgivning, der gælder for en kontraktlig forpligtelse i henhold til forordningen. Fortolkninger af forældelsesfrister, kontraktopfyldelse og konsekvenser af en tilsidesættelse af en forpligtelse er omfattet af den lovgivning, der finder anvendelse i henhold til forordningen.

De primære bestemmelser i Rom I-forordningen er følgende: Når parterne har foretaget et udtrykkeligt lovvalg, eller når det klart fremgår af kontraktvilkårene eller omstændighederne i sagen, finder denne lovgivning anvendelse.

Der er grænser for valgfriheden. Rom I-forordningens artikel 3 bestemmer, at hvis der foretages et lovvalg, men alle andre "relevante elementer" befinder sig i et andet land, vil lovvalget ikke ophæve virkningerne af de bestemmelser i det pågældende land, som ikke kan fraviges ved aftale. Artikel 9 bestemmer, at overordnede præceptive bestemmelser i et land bør finde anvendelse, også selv om parterne ikke har udøvet deres ret til lovvalg. I forbindelse med forbrugeraftaler kan den valgte lovgivning desuden ikke generelt fratage forbrugeren eller arbejdstageren beskyttelsen i henhold til de ufravigelige regler i den ordning, der ville have fundet anvendelse, hvis der ikke var truffet et lovvalg.

I de tilfælde, hvor der ikke foretages et udtrykkeligt lovvalg, eller hvor dette klart kan påvises, fastsættes der i artikel 4 i Rom I i yderligere regler for lovvalg, som ofte er knyttet til det sædvanlige opholdssted for den part, der ikke betaler for produktet eller tjenesteydelsen, f.eks. sælgeren i en aftale om salg af varer, långiveren for et banklån eller garanten i en garanti aftale. Denne formodning kan tilsidesættes til fordel for et land, som aftalen har en åbenbart nærmere tilknytning til. Retspraksis vedrørende Romkonventionen, som kan være relevant i forbindelse med fortolkningen af Rom I-forordningen, bekræfter, at der for at tilsidesætte formodningen i det mindste skal være en klar overvægt af faktorer til fordel for det andet land. Flertallet af dommerne i den toneangivende skotske sag CaledonCAVSLIG mod Micropéri SA gik videre, og sagde, at formodningen kun skal tilsidesættes, hvis det sædvanlige opholdssted for den karakteristiske person, der præsterer ydelsen, ikke havde nogen reel betydning under de ekstraordinære omstændigheder i sagen.

3.2 Erstatning uden for kontraktforhold

Rom II-forordningen (forordning (EF) nr. 864/2007 om lovvalsregler for forpligtelser uden for kontrakt) finder anvendelse på ikke-kontraktlige forpligtelser på det civil- og handelsretlige område i situationer, hvor der skal foretages et lovvalg. For at de regler, der er fastsat i forordningen, finder anvendelse, skal skaden være indtrådt eller kunne forventes at indtræde. Skade betegnes nærmere bestemt som alle "følger" af skadevoldende handlinger, uberettiget berigelse, uanmodet forretningsførelse (en forpligtelse uden for kontrakt, der udspringer af en anden persons uanmodede forretningsførelse) og culpa in contrahendo (en forpligtelse uden for kontrakt, der udspringer af forhandlinger forud for indgåelsen af en kontrakt). Rom II-forordningen finder bl.a. ikke anvendelse på sager om ærekrænkelser eller tilsvarende krav i henhold til udenlandsk ret.

Ifølge Rom II er hovedreglen vedrørende skadevoldende handlinger, at man anvender lovgivningen i det land, hvor skaden indtræder. Særlige regler fastsætter, hvilken lov der finder anvendelse på visse former for forpligtelser uden for kontrakt, herunder produktansvar, illoyal konkurrence, miljøskader og krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder. Forordningen indeholder også regler om uberettiget berigelse, uanmodet forretningsførelse og culpa in contrahendo. Forordningen giver parterne mulighed for at vælge, hvilken lovgivning der skal anvendes under bestemte omstændigheder. Forordningen indfører imidlertid begrænsninger med henblik på, at anvendelsen af forordningens bestemmelser betyder, at bestemmelser i domstolsstatens nationale lovgivning tilsidesættes, og at reglerne i et andet land end det valgte tilsidesættes, når alle de elementer, der er relevante for situationen på tidspunktet for den skadevoldende begivenhed, befinder sig i det pågældende land.

I Skotland er der nogle tilfælde, hvor Rom II-forordningen ikke finder anvendelse, når enten Private International Law (Miscellaneous Provisions) Act 1995 eller common law finder anvendelse.

3.3 Personalstatut, aspekter vedrørende civil status (navn, bopæl, funktion)

Bopæl

I Skotland blev status som "uægtefødt" afskaffet ved section 21 i Family Law (Scotland) Act 2006. Som følge heraf bestemmer section 22(2) i loven af 2006, at, hvis a) forældrene til et barn under 16 år har bopæl i samme land, og b) barnet bor hos den ene forælder eller skiftevis hos dem begge, har barnet bopæl i samme land som dets forældre. I andre tilfælde bestemmer section 22(3), at barnet har bopæl i det land, hvortil det har den tætteste tilknytning.

For personer over 16 år finder deres tidligere bopæl fortsat anvendelse, medmindre de selv har en bopæl. For at kunne vælge bopæl skal den pågældende være flyttet til det nye land, hvor han/hun ønsker at bo, og vedkommende skal vise, at han/hun har til hensigt at give afkald på sin tidligere bopæl og bosætte sig permanent i det nye land. Hvis man undlader at vælge bopæl, vil den oprindelige bopæl blive benyttet for at udfylde eventuelle huller, indtil man kan vælge ny bopæl.

Ægtepars bopæl vurderes nu uafhængigt af hinanden.

Section 1 i Domicile and Matrimonial Proceedings Act 1973 bestemmer, at gifte kvinder har samme rettigheder med hensyn til bopæl som enhver anden person. Hvis kvinden giftede sig før loven af 1973 (og dermed har erhvervet sin ægtefælles bopæl i henhold til den gamle lov), beholder hun denne bopæl, medmindre hun forlader den eller får ny bopæl.

Navn

Retten til at navngive et barn er en del af forældrenes ansvar og rettigheder. I enhver tvist vedrørende forældrenes ansvar og rettigheder kræves det i section 11 i Children (Scotland) Act 1995, at retten behandler barnets tarv som det altoverskyggende hensyn.

Voksne har generelt ret til at kalde sig, hvad de vil, i Skotland, forudsat at der ikke er tale om svigagtig hensigt. Enhver person over 16 år, hvis fødsel er registreret i Skotland, eller som er lovligt adopteret i Skotland, kan ansøge National Records of Scotland om at få registreret en navneændring. Der er imidlertid ikke pligt til at benytte denne tjeneste. Yderligere oplysninger om navneforandring findes på webstedet for [National Records of Scotland](https://www.nrscotland.gov.uk/).

Retsevne

Evnen til at indgå kontrakter, oprette testamente osv. er reguleret af forskellige love afhængigt af, i hvilken forbindelse spørgsmålet om retsevne opstår. I visse tilfælde er Age of Legal Capacity (Scotland) Act 1991 relevant. I henhold til Age of Legal Capacity (Scotland) Act 1991 har en person på 16 år eller derover retsevne til at indgå en transaktion. En yngre person har retsevne i visse tilfælde, der er fastsat i loven.

3.4 Fastlæggelse af forældre-barn-forhold, herunder adoption

Skotsk ret giver forældre (og visse andre personer, som har rets- og handleevne til at opdrage et barn) forælderrettigheder og -ansvar. Der er fastsat bestemmelser om forælderrettigheder og ansvar i Children (Scotland) Act 1995. Skotsk ret finder anvendelse, når de skotske domstole har kompetence i henhold til Haagerkonventionen af 1996 og Bruxelles IIa. Adoptionsspørgsmål i skotsk lovgivning reguleres af Adoption and Children (Scotland) Act 2007.

3.5 Ægteskab, ugifte/samlevende, partnerskaber, skilsmisse, separation og underholdspligt

Et ægteskab er kun gyldigt i Skotland, hvis visse krav er opfyldt. Begge parter skal frit kunne indgå ægteskab, have fuld retsevne og have givet deres fulde samtykke til ægteskabet.

I henhold til section 38(1) i Family Law (Scotland) Act 2006 skal ægteskabet overholde de formaliteter, der kræves efter loven på det sted, hvor ægteskabet er indgået. Dette gælder gyldigheden af ceremonien og dens bestanddele, f.eks. om der skal anvendes en bestemt formulering, om vielsen skal foregå på et bestemt sted, og om et ægteskab kan indgås ved fuldmagt.

Spørgsmålet om, hvorvidt en person, der indgår ægteskab, havde retsevne til at gøre dette og havde givet sit fulde samtykke til ægteskabet, afgøres af lovgivningen på det sted, hvor den pågældende havde bopæl inden vielsen (section 38(2) i loven af 2006). I Skotland er man myndig til at indgå ægteskab, når man er 16 år. Med hensyn til samtykke skal der ske en reel og seriøs udveksling af samtykke mellem begge parter i ægteskabet.

Skotland anerkender nu også ægteskab mellem personer af samme køn som følge af indførelsen af Marriage and Civil Partnership (Scotland) Act 2014. Dette omfatter ægteskaber mellem personer af samme køn, der er indgået i både Skotland og i udlandet.

Forudsat, at der ikke er nogen juridisk hindring for ægteskabet, kan alle gifte sig i Skotland. Der er ikke noget krav om bopæl i Skotland for par, der ønsker at blive gift her, selv om personer fra lande uden for EU kan skulle ansøge om indrejsetilladelse.

Registreret partnerskab og ægteskab mellem personer af samme køn

Skotsk ret anerkender også registrerede partnerskaber i overensstemmelse med Civil Partnership Act 2004. I section 85 i loven af 2004 hedder det, at der indgås et registreret partnerskab, når to personer af samme køn underskriver aftalen om registeret partnerskab i overværelse af vidner på 16 år eller derover og en godkendt justitssekretær (som alle skal være til stede).

Loven af 2004 indeholder også særlige bestemmelser for registrerede partnerskaber indgået uden for Det Forenede Kongerige. Et udenlandsk registreret partnerskab mellem personer af samme køn, som lovligt er indgået uden for Det Forenede Kongerige, vil blive behandlet som et registreret partnerskab i Skotland, forudsat at det opfylder visse kriterier i loven fra 2004.

Papirløse samlivsforhold

Hvis et par bor sammen, som om de var gift, vil deres samliv som hovedregel i Skotland medføre visse rettigheder og pligter. Family Law (Scotland) Act 2006 fastsætter rettigheder for samboende par (som gælder for både par af samme køn og for par af modsat køn). For eksempel fastsættes der i section 26

rettigheder for visse husholdningsartikler. I section 27 henvises der til bestemte rettigheder vedrørende penge og ejendom. Section 28 indeholder bestemmelser om de økonomiske forhold ved separation. Section 29 indeholder bestemmelser om de økonomiske forhold, når en af samleverne afgår ved døden uden at efterlade et testamente. Section 30 indeholder bestemmelser om beskyttelseskendelser, der skal beskytte mod misbrug.

Skilsmisse og separation

Der findes bestemmelser om skilsmisse- og separationssager i Det Forenede Kongeriges lovgivning (dvs. Domicile and Matrimonial Proceedings Act 1973 og Civil Partnership Act 2004) om, hvornår de skotske domstole har kompetence til at afgøre sager om skilsmisse og opløsning af registrerede partnerskaber. Der kan findes yderligere oplysninger på webstedet for [Scottish Courts and Tribunals](#).

Underholdsbidrag

I forbindelse med børnebidrag driver Department for Work and Pensions en lovpligtig [tjeneste for børnebidrag](#) i hele Storbritannien.

I Skotland er der også fastsat bestemmelser i Family Law (Scotland) Act 1985 om underholdspligt over for familiemedlemmer såsom ægtefæller og børn. En forpligtelse til at betale underholdsbidrag er en forpligtelse til at betale et bidrag, der er rimeligt under de givne omstændigheder.

3.6 Formueforholdet mellem ægtefæller

Skotland har et retligt system for økonomiske forhold i tilfælde af skilsmisse eller opløsning af et registreret partnerskab. Skotsk ret fastsætter visse principper, der skal tages i betragtning, når der træffes afgørelse om økonomiske forhold og deling af ægteparrets formue, og disse principper findes i Family Law (Scotland) Act 1985.

Den generelle regel i skotsk ret er, at nettoværdien af ægteparrets formue deles ligeligt mellem parterne, medmindre der foreligger en grund til ikke at foretage en retfærdig og ligelig fordeling. Ægteparrets formue defineres som alle de formuegoder, der tilhører parterne i ægteskabet eller det registrerede partnerskab, som de har anskaffet før eller i løbet af ægteskabet eller det registrerede partnerskab. I section 9 i loven af 1985 fastsættes de principper, der skal tages i betragtning ved afsigelse af en kendelse om de økonomiske forhold ved skilsmisse eller opløsning af et registreret partnerskab, som skal bidrage til at afgøre, hvorvidt ægteparrets formue skal fordeles ligeligt mellem parterne, eller om den ene ægtefælle eller den ene person i et registreret partnerskab skal have en større andel end den anden.

3.7 Arv i henhold til lov eller testamente

Hvad angår arv uden testamente, finder lovgivningen om arveladers bopæl på død tidspunktet anvendelse på arven af løvsøre, og lovgivningen i det land, hvor ejendommen er beliggende på død tidspunktet, finder anvendelse på arv af fast ejendom. De samme regler gælder, når det drejer sig om "juridiske rettigheder" (dvs. visse familiemedlemmers ret til en andel i afdødes bo, som ikke kan tilsidesættes ved testamente). Der skal tages hensyn til juridiske rettigheder ved både arv uden og med testamente. Det er værd at bemærke, at der på nuværende tidspunkt ifølge skotsk lov opstår juridiske rettigheder vedrørende løvsøre, og at de derfor kun kan erhverves, hvis afdøde havde bopæl i Skotland ved sin død. I sager, hvor der er oprettet testamente, er arveladers retsevne til at oprette testamente underlagt lovgivningen i det land, hvor han har sin bopæl på datoen for oprettelse af testamentet for løvsøre, og loven i det land, hvor ejendommen er beliggende, for så vidt angår fast ejendom.

I henhold til Wills Act 1963 anses et testamente for at være gyldigt oprettet ("formelt gyldigt") (dvs. i den korrekte form, det rette antal vidner), hvis det er i overensstemmelse med en eller flere af nationale love: lovgivningen på det sted, hvor testamentet blev oprettet (undertegnet og bevidnet) lovgivningen på arveladers bopæl, sædvanlige opholdssted eller nationalitet på oprettelsesdatoen lovgivningen på arveladers bopæl, sædvanlige opholdssted eller nationalitet på død tidspunktet. Det vil også være formelt gyldigt i forbindelse med fast ejendom, hvis det er i overensstemmelse med loven i det land, hvor den faste ejendom er beliggende.

Bestemmelserne i et testamente vedrørende løvsøre er gyldige og kan håndhæves ("i det væsentlige gyldige") (f.eks. grænser for den del af boet, der gyldigt kan være omfattet af testamentet), hvis det er i overensstemmelse med lovgivningen på arveladers bopæl på død tidspunktet. Et testamente vedrørende fast ejendom er materielt gyldigt, hvis det på død tidspunktet er i overensstemmelse med lovgivningen i det land, hvor ejendommen er beliggende.

Et testamente fortolkes i henhold til den lovgivning, som arvelader har ønsket, og dette ønske kan være udtrykkeligt eller udledes af testamentets ordlyd. I modsat fald antages det, at det er lovgivningen på arveladers bopæl på datoen for oprettelse af testamentet vedrørende løvsøre. Denne regel finder sandsynligvis også anvendelse på fast ejendom. I særlige tilfælde, hvor der ikke klart angives en lovgivning i testamentet, anvendes lovgivningen på bopælen på død tidspunktet.

Det bemærkes, at det i section 4 i loven af 1963 hedder:

"Ordlyden af et testamente må ikke ændres på grund af en ændring af arveladers bopæl efter oprettelsen af testamentet."

Gyldigheden af en påstået tilbagekaldelse af et testamente afgøres af lovgivningen i arveladers bopæl på datoen for den påståede tilbagekaldelse for så vidt angår løvsøre og lovgivningen på det sted, hvor den faste ejendom er beliggende, hvor tilbagekaldelsen vil påvirke denne ejendom. Et testamente, der har til formål at tilbagekalde et tidligere gyldigt testamente eller en bestemmelse i et tidligere gyldigt testamente, anses for formelt gyldigt, hvis testamentet, der tilbagekalder det tidligere testamente, overholder lovgivningen i et land, hvor det tilbagekaldte testamente eller den pågældende bestemmelse ville være blevet anset for korrekt oprettet.

3.8 Ejendomsræt

Spørgsmålet om, hvorvidt et formuegode skal kvalificeres som løvsøre eller fast ejendom, bestemmes af lovgivningen på det sted, hvor formuegodet befinder sig.

Med hensyn til fast ejendom er den gældende lovgivning loven i det land, hvor ejendommen er beliggende. Dette gælder for alle spørgsmål vedrørende transaktionen, herunder retsevne, formaliteter og materiel gyldighed. Der skelnes mellem overdragelse af jord eller anden fast ejendom, og den kontrakt, der regulerer rettighederne og forpligtelserne for parterne i denne overdragelse — sidstnævnte er underlagt bestemte gældende retsregler (navnlig i henhold til Rom I-forordningen).

Når der er tale om fysisk løvsøre, er den lovgivning, der skal anvendes, lovgivningen på det sted, hvor løvsøret befinder sig på tidspunktet for den begivenhed, der hævdes at have påvirket adkomsten til det. Adkomst til fysisk løvsøre erhvervet i overensstemmelse med denne hovedregel anerkendes generelt som gyldig i Skotland. Kontraktlige spørgsmål reguleres naturligvis af Rom I-forordningen.

3.9 Insolvens

Det Forenede Kongerige er underlagt Rådets forordning (EF) nr. 1346/2000 om konkurssager, som indeholder de relevante regler om insolvensbehandling, som medfører, at skyldneren helt eller delvist mister rådigheden over sine aktiver, og om udpegelse af en kurator, hvis skyldnerens primære interesser er i en EU-medlemsstat (bortset fra Danmark). Hvis de skotske domstole har kompetence (hvilket vil være tilfældet, hvis skyldnerens hovedinteresser er centreret i Skotland, der formodes at være det vedtægtsmæssige hjemsted), anvendes skotsk lovgivning.

I sager, der falder uden for forordning nr. 1346/2000, vil skotsk ret finde anvendelse, når de skotske domstole har jurisdiktion og udøver jurisdiktion.

Sidste opdatering: 07/06/2021

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Hvilket lands love gælder? - Gibraltar

1 Retskilder

1.1 National ret

Lovvalsreglerne i Gibraltar er primært afledt af umiddelbart gældende EU-forordninger. På det civil og handelsretlige område er der tale om følgende forordninger: forordning (EF) nr. 593/2008 om lovvalgsregler for kontraktlige forpligtelser (Rom I) og forordning (EF) nr. 864/2007 om lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontrakt (Rom II). Aftaleloven (Contracts (Applicable Law) Act 1990) (som gennemførte Romkonventionen af 1980) er fortsat relevant i forbindelse med kontrakter indgået inden den 17. december 2009 (Rom I-forordningen finder anvendelse på kontrakter, der er indgået på eller efter denne dato). Forordningen finder anvendelse på tilfælde, hvor skaden er indtrådt efter den 11. januar 2009. De traditionelle sædvaneretlige regler finder fortsat anvendelse på sager om erstatning for injurier og arve og formueretlige sager. F.eks. giver aftaleloven (Contracts (Applicable Law) Act) retsvirkning til Romkonventionen af 1980 om lovvalgsregler for forpligtelser i kontraktforhold.

I familieretlige sager er det generelt sædvaneretten, der er kilden til lovvalgsreglerne, dog med visse undtagelser. Gibaltars lovgivning anvendes generelt i familieanliggender, dog med visse sædvaneretlige undtagelser (f.eks. i forbindelse med omstødelse af ægteskab) eller lovbestemte undtagelser (f.eks. i forbindelse med underholdspligt i henhold til loven om underholdspligt (Maintenance Act) og loven om gensidig fuldbyrdelse af afgørelser om underholdsbidrag (Maintenance Orders (Reciprocal Enforcement) Act)). I sager om forældremyndighed og om beskyttelse af børn, der er omfattet af forordning (EF) nr. 2201/2003 og Haagerkonventionen af 19. oktober 1996, er det henholdsvis loven om familieretlige sager (børn) (Haagerkonventionen af 1996) af 2011 (Family Proceedings (Children 1996 Hague Convention) Rules 2011) og artikel 15 i konventionen af 1996, som indeholder lovvalgsreglerne, dvs. at det med få undtagelser er loven i Gibraltar, der finder anvendelse.

På Gibraltar har lovkonfliktreglerne både kilder i den positive ret (statute law) og i sædvaneretten (retspraksis – common law), og balancen mellem de to afhænger af det enkelte retsområde. F.eks. er lovvalget uden for og i kontraktforhold i dag domineret af aftaleloven (Contracts (Applicable Law) Ordinance). Det skal i den forbindelse bemærkes, at nogle af disse love giver retsvirkning til internationale aftaler (sådanne aftaler, bortset fra EU-lovgivning med direkte virkning, kræver en lov for at finde anvendelse i Det Forenede Kongerige og dermed også på Gibraltar). F.eks. giver aftaleloven (Contracts (Applicable Law) Ordinance) af 1990 retsvirkning til Romkonventionen af 1980 om lovvalgsregler for forpligtelser i kontraktforhold.

1.2 Internationale aftaler

Haagerkonventionen af 1961 om lovkonflikter vedrørende formen for testamentariske dispositioner, der blev udvidet til at omfatte Gibraltar i 1964.

Romkonventionen af 1980 om, hvilken lov der skal anvendes på kontraktlige forpligtelser, som blev udvidet til at omfatte Gibraltar i 1994 (erstattet af Rom I-forordningen, for så vidt angår aftaler indgået den 17. december 2009 eller senere).

Haagerkonventionen af 1. juli 1985 om den lovgivning, der finder anvendelse på trusts, og om anerkendelse af trusts, der blev udvidet til at omfatte Gibraltar i 1989.

1.3 Vigtigste bilaterale aftaler

Vi er ikke bekendt med nogen bilaterale konventioner om lovvalg, som Det Forenede Kongerige er part i.

Det bør imidlertid bemærkes, at selv om Romkonventionen af 1980 og Haagerkonventionerne giver en stat mulighed for at anvende andre lovvalgsregler i forbindelse med "interne" konflikter såsom konflikter mellem lovene i England og Wales og Skotland, har Det Forenede Kongerige valgt ikke at gøre brug af denne mulighed. Derfor finder bestemmelserne i Romkonventionen (med hensyn til kontrakter, der blev indgået før den 17. december 2009) og Haagerkonventionen anvendelse på konflikter mellem de forskellige jurisdiktioner i Det Forenede Kongerige samt internationale konflikter.

2 Anvendelse af lovvalgsregler

2.1 Myndighedernes anvendelse af lovvalgsregler

Den generelle holdning er, at lovkonfliktreglerne kun finder anvendelse, hvis mindst én af parterne har nedlagt påstand herom. Hvis dette ikke er sket, eller hvis der ikke er tilstrækkelige beviser for indholdet af fremmed lov, vil dommeren normalt anvende gibraltarsk lov i sagen. Denne regel vedrører bevisførelse og procedure og berøres derfor ikke af EU-forordningerne, Romkonventionen af 1980 osv.

2.2 Renvoi (tilbagevisning og viderehenvisning)

EU's forordninger udelukker anvendelse af doktrinen om renvoi i sager, der er reguleret af EU-lovvalgsreglerne, og dette var også den fremherskende opfattelse i henhold til aftaleloven (Contracts (Applicable Law) Act). Hvis den gibraltarske lovvalgsregel for uagtsomhed henviser til fransk ret, vil den franske nationale ret finde anvendelse, selv om en fransk domstol ville have anvendt et andet lands ret. En af begrundelserne for at udelukke renvoi på disse områder synes at være, at de komplekse bestemmelser i lovgivningen ville blive forstyrret, hvis renvoi blev anvendt.

Den rolle, som renvoi spiller på de resterende lovgivningsområder, er nu forholdsvis begrænset og i visse tilfælde ikke helt entydig. Det kan siges, at renvoi finder anvendelse på fast ejendom, der er beliggende i udlandet, og hvorpå gibraltarsk lovgivning anvender princippet om lex situs. I sådanne tilfælde er der et pragmatisk ønske om at anvende samme lov som den domstol, i hvis jurisdiktion ejendommen befinder sig, med henblik på at øge chancen for, at en eventuel gibraltarsk afgørelse om ejendommen er gyldig. I henhold til retsafgørelser truffet i første instans vedrørende løsørengenstande i udlandet omfatter henvisningen til lex situs ikke renvoi.

På det familieretlige område er der en vis begrænset retspraksis om, at doktrinen om renvoi kan finde anvendelse under visse omstændigheder.

Det bør imidlertid bemærkes, at det i mange tilfælde er dyrt at bevise indholdet af udenlandske lovvalgsregler, hvorfor parterne ofte vælger ikke at påberåbe sig anvendelse deraf (se 2.1 ovenfor). Udelukkelse af lovvalgsregler har været genstand for stor akademisk debat. Den herskende holdning i love om lovkonflikter er, at renvoi skal udelukkes. Hvis den gibraltarske lovvalgsregel for uagtsomhed henviser til fransk ret, vil den franske nationale ret finde anvendelse, selv om en fransk domstol ville have anvendt et andet lands ret. En af begrundelserne for at udelukke renvoi på disse områder synes at være, at de komplekse bestemmelser i lovgivningen ville blive forstyrret, hvis renvoi blev anvendt.

Renvoi synes imidlertid at finde anvendelse i forbindelse med arvefølge med hensyn til løsøre og fast ejendom, og mulige overførsler af sådan ejendom generelt, hvor de gibraltarske lovvalgsregler har henvist til domicilloven eller loven på det sted, hvor den faste ejendom befandt sig, og i familieretlige sager (som henviser til domicilloven). I sådanne tilfælde er der et pragmatisk ønske om at anvende samme lov som den domstol, i hvis jurisdiktion ejendommen befinder sig, med henblik på at øge chancen for, at en eventuel gibraltarsk afgørelse om ejendommen er gyldig. Det bør imidlertid bemærkes, at det i mange tilfælde er dyrt at bevise indholdet af udenlandske lovvalgsregler, hvorfor parterne ofte vælger ikke at påberåbe sig anvendelse deraf (se 2.1 ovenfor).

2.3 Ændret tilknytning

Dette problem håndteres ved i hver enkelt lovvalgsregel at angive det tidspunkt, hvor tilknytningskriteriet identificeres. F.eks. er den relevante gældende ret i forbindelse med overførsler af løsøre den lov, der finder anvendelse på det sted, hvor det pågældende løsøre befinder sig på tidspunktet for overførelsen, hvor den pågældende lov hævdes at have berørt ejendomsretten til løsøret.

2.4 Undtagelser fra anvendelsen af lovvalgsreglerne

I henhold til de traditionelle bestemmelser kan de gibraltariske domstole nægte at anvende en fremmed lov, som er i strid med Gibraltars grundlæggende retsprincipper. Grænsen er imidlertid meget høj: f.eks. hvis det ville medføre et resultat, der var helt uforeneligt med de grundlæggende retskrav, som forvaltes af en gibraltarisk domstol. Indholdet i Gibraltars grundlæggende retsprincipper påvirkes af Det Forenede Kongeriges internationale forpligtelser, navnlig den europæiske menneskerettighedskonvention. Krænkelser af menneskerettighederne er et godt eksempel på undtagelsen om grundlæggende retsprincipper, mens et andet eksempel er en åbenlys krænkelse af den grundlæggende betydning af de internationale retsregler (f.eks. Iraks invasion af Kuwait i 1990).

Desuden indeholder Rom I og Rom II-forordningen nu begge bestemmelser om anvendelse af de overordnede ufravigelige regler i domstolslandet, uanset hvilken lov der i øvrigt finder anvendelse på aftalen. De findes generelt på forbruger- og beskæftigelsesområdet eller i lovgivning, der supplerer en international konvention.

2.5 Vurdering af den relevante fremmede lov

Bevisførelse i forbindelse med fremmed lov Der skal føres bevis for indholdet af fremmed lov, som var det et realitetsspørgsmål. Det er som sådan op til parterne at bevise indholdet af fremmed lov, mens dommerne ikke selv må undersøge indholdet af fremmed lov. I tilfælde af konflikt mellem parternes beviser kan dommeren vurdere eksperternes troværdighed og vurdere de direkte beviser (f.eks. fremmede love og sager), navnlig hvis de er skrevet på engelsk og anvender begreber, en gibraltarisk dommer er bekendt med.

Indholdet af fremmed lov bevises ofte ved hjælp af sagkyndige vidner. Det er ikke nok at fremlægge en fremmed lovtekst, sagsteksten eller en tekst fra en myndighed for domstolen. Sagkyndige vidneudsagn om fremmed lov kan gives af enhver person, som har de relevante kvalifikationer dertil i medfør af dennes viden eller erfaringer, uanset om denne person er berettiget til at fungere som advokat i den relevante jurisdiktion. Det er ikke desto mindre normalt, at de sagkyndige vidner enten er akademikere eller advokater i den pågældende jurisdiktion. Hvis indholdet af fremmed ret er blevet fastlagt i en tidligere gibraltarisk eller engelsk sag, kan denne sag gøres gældende som bevis for indholdet af fremmed lov, og indholdet af fremmed lov vil blive betragtet som værende det samme som i den sag, medmindre andet godtgøres.

Bevisbyrden ligger hos den part, der gør den fremmede lov gældende. Hvis fremmed lov ikke godtgøres på en tilfredsstillende måde, er hovedreglen, at gibraltarisk ret vil finde anvendelse. I sager, hvor der ikke er grund til at tro, at den fremmede lov på nogen måde ligner gibraltarisk ret (f.eks. en skattelov fra en anden europæisk jurisdiktion), kan søgsmålet imidlertid afvises.

3 Lovvalgsregler

3.1 Kontraktlige forpligtelser og retsakter

I alle sager vedrørende kontraktlige forpligtelser, der omfatter et lovvalg, finder Rom I-forordningen direkte anvendelse. Lovvalgsbestemmelserne i Rom-forordningen finder anvendelse på sager, som den gibraltariske nationale ret ikke ville anerkende som værende kontraktlige (f.eks. hvor en aftale ikke omfatter en modydelse såsom gaveaftaler).

Procedurespørgsmål underlægges domstolslandets lov. Derfor afgøres erstatningsbeløbets størrelse (men ikke skadesformerne) og bevismidlerne i henhold til domstolslandets lov. Forældelsesfrister er et materielt spørgsmål, hvorfor de i forbindelse med kontraktlige forpligtelser fastlægges i henhold til den lov, der finder anvendelse i medfør af forordningen. De vigtigste materielle regler er som følger.

I sager, hvor parterne har foretaget et udtrykkeligt lovvalg, eller hvor lovvalget kan fastlægges med rimelig sikkerhed, finder denne lov anvendelse. Det er sandsynligt, at et lovvalg kan godtgøres med rimelig sikkerhed, hvis aftalen er en standardaftale, som vides at være underlagt en bestemt lov (f.eks. en søforsikringspolice fra Lloyd's), eller i lyset af tidligere forretninger mellem parterne. I de tilfælde, hvor der eksisterer en aftale om værneting, er dette ofte nok til at slutte, at det var meningen, at den pågældende domstols lov skulle vælges, men ikke altid. I forbindelse med en voldgiftsaftale, hvor der er fastlagt udvælgelseskriterier for voldgiftsmænd, vil dette snarere give anledning til at slutte, at der er truffet et lovvalg, men hvis voldgiftsmændene identificeres med henvisning til et internationalt organ, er det meget mindre sandsynligt, at valget er blevet godtgjort med rimelig sikkerhed.

Valgfriheden er begrænset på flere områder. For det første kan lovvalget i forbindelse med forbruger- og ansættelseskontrakter ikke berøve forbrugeren eller arbejdstageren den beskyttelse, denne er sikret i de ufravigelige regler, der findes i den lov, som ville have fundet anvendelse på sagen, hvis der ikke havde eksisteret et udtrykkeligt lovvalg. For det andet kan valget af en anden lov end loven i det land, som alle aspekter af sagen er tilknyttet, ikke sætte de ufravigelige regler i det land ud af kraft. Der er også indført regler om forbrugerbeskyttelse i forbindelse med forsikringsaftaler. Det bør også bemærkes, at hvis der er uenighed om lovvalgets gyldighed (f.eks. ved en påstand om tvang), afhænger spørgsmålet om, hvorvidt et sådant valg var gyldigt, af den formodede gældende lov (dvs. den lov, som aftalen ville være underlagt, hvis lovvalget var gyldigt), medmindre dette ville være "urimeligt" (i hvilket tilfælde loven i det land, hvor den part, der hævder ikke at have givet sit samtykke, har sit sædvanlige opholdssted, kan finde anvendelse).

I de tilfælde, hvor der ikke er noget udtrykkeligt lovvalg, eller hvor et sådant ikke kan godtgøres med rimelig sikkerhed, fastsættes der i Rom I-forordningen særlige regler, alt efter hvilken type kontrakt der er tale om, men i de tilfælde, hvor disse regler ikke er entydige, vil loven normalt være loven i det land, hvor den person, der udfører aftalen (characteristic performer), har sit sædvanlige opholdssted. Det er ikke altid nemt at identificere denne person, men det er normalt den part, som ikke skal erlægge betaling for varen eller tjenesteydelsen (det kan f.eks. være sælgeren af et produkt, långiveren i en banktransaktion eller garanten i en garantiaftale). Denne formodning kan tilsidesættes til fordel for et land, som aftalen er tættere forbundet med.

3.2 Erstatning uden for kontraktforhold

Med hensyn til forpligtelser uden for kontrakt vil Rom II-forordningen finde anvendelse i de fleste tilfælde. Loven finder kun anvendelse på erstatningssager, der ikke er omfattet af forordningen, hvilket betyder, at injurier fortsat er reguleret i sædvaneretten (se nedenfor). Forældelsesfrister fastlægges også i henhold til den gældende lovgivning.

I henhold til Rom II-forordningen anvendes loven på det sted, hvor skaden indtræder. Der er fastsat særlige regler for, hvilken lov der finder anvendelse på visse former for forpligtelser uden for kontrakt, herunder produktansvar, illoyal konkurrence, erstatningsansvar i miljø-sager og erstatningsansvar i forbindelse med intellektuelle ejendomsrettigheder. Forordningen giver også parterne mulighed for at vælge, hvilken lov der skal finde anvendelse under bestemte omstændigheder, men denne bestemmelse kan ikke anvendes til at undgå ufravigelige regler i EU-retten eller national ret. Det skal bemærkes, at vurderingen af skaderne henhører under gældende ret.

Som nævnt ovenfor, er tilfælde af ærekrænkelser (som omfatter misrekommendering, ondsindet løgn og ethvert krav vedrørende fremmed lov, som svarer til eller på anden måde ligner et sådant krav) underlagt sædvaneretten. I sådanne tilfælde kan love anvendes kumulativt (princippet om double actionability): En skadegørende handling kan kun indbringes for domstolene, hvis den kan gøres til genstand for et civilt søgsmål i henhold til den fremmede lov i den jurisdiktion, hvor hændelsen fandt sted (normalt publikation), og, hvis hændelsen, hvis den var fundet sted på Gibraltar, kunne gøres til genstand for et civilt søgsmål i henhold til gibraltarisk lov. Denne regel blev opretholdt efter pres fra medieorganisationer, der var nervøse for anvendelsen af strenge fremmede love. Der er imidlertid en undtagelse til denne regel: Hvis et andet land har en mere betydelig tilknytning til hændelsen og parterne, finder loven i den jurisdiktion anvendelse i stedet for. Det bør bemærkes, at dette område er særligt usikkert.

Hvad angår administrationen af truste, er lovvalgsreglerne reguleret i loven om trustforvaltere (Trustees Act), der gennemfører Haagerkonvention om den lovgivning, der finder anvendelse på trusts. I henhold hertil vælges den gældende lov af stifteren af trusten eller, hvis et sådant valg ikke er muligt, i henhold til den lov, som trusten er mest tilknyttet til. Denne lov fastlægger trustens gyldighed, opbygning, virkninger samt forvaltningen af den.

3.3 Personalstatut, aspekter vedrørende civil status (navn, bopæl, funktion)

En persons domicil ved fødslen (fødselsdomicil) er det samme som farens domicil på tidspunktet for fødslen, hvis barnet er ægtefødt. Hvis barnet ikke er ægtefødt, eller hvis faren er død på fødselstidspunktet, er barnets domicil det samme som morens. Denne regel finder anvendelse, indtil barnet fylder 16 år (dvs. at barnets domicil ændres med farens eller morens domicil).

For personer over 16 år finder fødselsdomicilet anvendelse, indtil de selv vælger et andet domicil, det valgte domicil. For at få et valgt domicil skal de faktisk være bosat i den relevante jurisdiktion og agte at forblive bosat der på ubestemt tid eller permanent. Hvis et af disse elementer ophører med at eksistere, finder det valgte domicil ikke længere anvendelse, men derimod finder fødselsdomicilet anvendelse igen.

En hustrus domicil afhænger ikke længere på grundlag af hendes mands domicil: Det vurderes uafhængigt.

Kompetence til at påtage sig bestemte forpligtelser (f.eks. at indgå aftaler, udarbejde et testamente, indgå ægteskab) afhænger af reglerne på det pågældende område og beskrives i de relevante afsnit.

3.4 Fastlæggelse af forældre-barn-forhold, herunder adoption

Sager vedrørende forældremyndighed og beskyttelse af børn afgøres generelt af gibraltarkisk lovgivning med begrænsede undtagelser som dem, der er behandlet ovenfor, og som finder anvendelse på spørgsmål i forbindelse med Haagerkonventionen af 1996, og de spørgsmål, der henhører under Bruxelles IIa. Spørgsmål vedrørende legitimitet og adoption afgøres også generelt af engelsk ret med visse undtagelser.

3.5 Ægteskab, ugifte/samlevende, partnerskaber, skilsmisse, separation og underholdspligt

Den formelle gyldighed af et ægteskab er almindeligvis underlagt loven på det sted, hvor vielsen finder sted, dog med visse undtagelser.

Personers mulighed for at indgå ægteskab afhænger almindeligvis af den relevante persons domicil på tidspunktet umiddelbart før ægteskabet. Denne lov regulerer spørgsmål som, hvorvidt parterne har samtykket, alderskrav, og hvilke personer i ens storfamilie man ikke må gifte sig med. Hvad angår alder, er et ægteskab ikke gyldigt, hvis en af parterne var under 16 år på det pågældende tidspunkt, hvis de er bosat på Gibraltar. Der kan dog indgås aftale om ægteskab, hvis der ansøges om tilladelse til ægteskab forud for vielsen.

I skilsmisse og separationssager finder gibraltarkisk lovgivning generelt anvendelse med få undtagelser.

Med hensyn til underholdspligt er det generelt den gibraltarkiske lovgivning, der finder anvendelse, dog med visse undtagelser.

3.6 Formueforholdet mellem ægtefæller

Formueforholdet mellem ægtefæller er ikke et almindeligt kendt begreb i sædvaneretten. Når det drejer sig om finansielle bestemmelser om skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskaber eller om underholdspligt, vil Gibraltars domstole med få undtagelser generelt anvende Gibraltars lovgivning eller retspraksis fra England og Wales.

3.7 Arv i henhold til lov eller testamente

Hvad angår arv ifølge loven (dvs. hvor der ikke findes et testamente), finder loven i det land, hvor testator har sit domicil på dødstidspunktet, anvendelse på arv af løsøret. Loven i den jurisdiktion, hvor ejendommen befinder sig (lex situs), finder anvendelse på arv af fast ejendom.

I sager om testamenter (testamentarisk arv) afhænger testators kompetence til at udarbejde et testamente vedrørende løsøre af loven i det land, hvor testator havde sit domicil på testamentedatoen. Testamentsarvingen har kompetence til at modtage løsøre, hvis han har kompetence enten i henhold til loven i det land, hvor han selv eller testatoren har sit domicil. Der foreligger ikke nogen specifik bemyndigelse til at tage stilling til fast ejendom, men lex situs ville være det mest sandsynlige resultat og formentlig også være bestemmende for legatærens evne til at foretage testamentariske dispositioner over fast ejendom.

I henhold til lov om testamenter af 2009 (Wills Act 1963) er et testamente formelt gyldigt (f.eks. korrekte antal vidner), hvis det er i overensstemmelse med en af følgende love: lovgivningen på det sted, hvor testamentet blev oprettet (dvs. normalt hvor det er underskrevet og bevidnet), på det tidspunkt, hvor det blev oprettet; lovgivningen for testators bopæl, sædvanligt opholdssted eller nationalitet på tidspunktet, hvor testamentet blev oprettet; lovgivningen for testators bopæl, sædvanlige opholdssted eller nationalitet på dødstidspunktet. Et testamente vil også være formelt gyldigt til at overdrage fast ejendom, hvis det er i overensstemmelse med den gældende lovgivning i det land, hvor ejendommen er beliggende (hvilket udelukker anvendelsen af renvoi, til trods for at der er tale om fast ejendom).

Et testamente vedrørende løsøre har materiel gyldighed (f.eks. begrænsninger på det beløb, man kan testere), hvis det er i overensstemmelse med loven i det land, hvor testator havde sit domicil på dødstidspunktet. Et testamente vedrørende fast ejendom er materielt gyldigt, hvis det er i overensstemmelse med lovgivningen i det land, hvor den faste ejendom er beliggende, dvs. at lex situs finder anvendelse, uanset hvilken national lovgivning der er tale om.

Et testamente fortolkes i henhold til den lov, som testator har fastlagt, og som antages at være loven i det land, hvor han havde sit domicil på testamentedatoen. Denne formodning er en principiel regel, der kan fraviges ved beviser for, at det er åbenbart, at testatoren havde til hensigt, at testamentet skulle oprettes i henhold til et andet retssystem. For så vidt angår fast ejendom kan der være en yderligere begrænsning, hvorefter den sidstnævnte lovgivning har forrang, hvis de interesser, der opstår ved en sådan oprettelse, ikke er tilladt eller anerkendt i henhold til princippet om lex situs. Gyldigheden af en påstået tilbagekaldelse af et testamente afgøres af loven i det land, hvor testator var bosiddende på tidspunktet for den påståede tilbagekaldelse (det skal bemærkes, at det i henhold til Gibraltars nationale lovgivning gælder, at hvis denne lovgivning finder anvendelse, ophæver ægteskab et testamente, medmindre det er godtgjort, at testamentet udtrykkeligt blev oprettet med den hensigt at indgå ægteskab). Hvis ophævelsen imidlertid påstås at være sket i medfør af et senere testamente (i modsætning til f.eks. destruktion af et testamente), fastlægges det, om dette andet testamente ophæver det foregående, i henhold til de love, der regulerer det andet testamentes formelle gyldighed. Hvis det er uklart, hvorvidt et andet testamente ophæver det foregående, vil spørgsmålet om fortolkning blive underlagt den lov, som testator har fastlagt, og som antages at være loven i det land, hvor testator havde sit domicil på datoen for det andet testamente.

3.8 Ejendomsret

Ejendoms-sager kan være sager om enten løsøre eller fast ejendom. Hvorvidt ejendom er løsøre eller fast ejendom afhænger af loven i det land, hvor ejendommen befinder sig.

Hvad angår fast ejendom, er gældende lov loven i det land, hvor ejendommen befinder sig, og renvoi finder anvendelse. Dette gælder for alle spørgsmål vedrørende transaktionen, herunder kompetence, formaliteter og materiel gyldighed. Det skal bemærkes, at der naturligvis skelnes mellem overdragelse af jord eller anden fast ejendom og den kontrakt, der regulerer rettighederne og forpligtelserne for parterne i denne overførsel – sidstnævnte er underlagt specifikke lovvalgsregler (navnlig i henhold til Rom I-forordningen).

I forbindelse med ejendomsretlige (i modsætning til kontraktlige) spørgsmål vedrørende overdragelse af løsøre-egenstande er den lov, der finder anvendelse, i almindelighed loven på det sted, hvor ejendommen befandt sig på tidspunktet for den begivenhed, der påstås at have påvirket ejendomsretten hertil. Det er uklart, om renvoi finder anvendelse i denne situation, og den samlede virkning af afgørelser truffet af de gibraltarkiske domstole i første instans tyder på, at det ikke er tilfældet. En ejendomsret til en løsøre-egenstand erhvervet i overensstemmelse med denne hovedregel anerkendes som gyldig i Gibraltar, hvis

løsøregenstanden flyttes fra det land, hvor den befandt sig på tidspunktet for ejendomserhvervelsen, medmindre og indtil denne ejendomsret er blevet erstattet af en ny ejendomsret erhvervet i overensstemmelse med loven i det land, hvortil løsøregenstanden er flyttet. En særlig undtagelse fra hovedreglen om løsøregenstande gælder, når løsøregenstanden er i transit, og dens situs derfor ikke er kendt af parterne eller er midlertidig. Her vil en overførsel, som er gyldig i henhold til gældende lov for overførslen, have virkning i Gibraltar.

Ved overdragelse af en immateriel rettighed, hvor forholdet mellem overdrager og erhverver er kontraktligt (som det er tilfældet i forbindelse med de fleste gældsforhold), og spørgsmålet kun vedrører selve overdragelsens gyldighed og virkning, finder Rom I-forordningen anvendelse.

Det skal bemærkes, at lovvalget i forbindelse med overdragelse og overførsel af immaterielle rettigheder er vanskeligt at opsummere, og der er ikke én enkelt lovvalsregel, der dækker disse situationer, hovedsagelig fordi kategorien immaterielle rettigheder dækker en meget bred vifte af rettigheder, der ikke alle er kontraktlige. Det foreslås at søge ekspertrådgivning i forbindelse med immaterielle rettigheder.

3.9 Insolvens

Det Forenede Kongerige og dermed også Gibraltar er underlagt Rådets forordning (EF) nr. 1346/2000 om konkurssager, som indeholder de relevante regler om insolvensbehandling, som medfører, at skyldneren helt eller delvist mister rådigheden over sine aktiver, og udpegelse af en kurator, hvis skyldnerens primære interesser er i en EU-medlemsstat (bortset fra Danmark). Hvis de gibraltariske domstole har kompetence (som det er tilfældet, hvis skyldnerens primære interesser er på Gibraltar, hvilket antages at være det sted, hvor hjemstedet er placeret), finder gibraltarisk lov anvendelse.

I sager, der ikke henhører under forordning (EF) nr. 1346/2000, finder gibraltarisk lov anvendelse, hvis de gibraltariske domstole har jurisdiktion (hvilket er tilfældet, hvis virksomheden er registreret på Gibraltar, eller hvis der er personer på Gibraltar, som ville drage nytte af likvidationen, og der er ikke er nogen gode grunde til at afvise jurisdiktion).

Sidste opdatering: 08/06/2021

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.